

Liste over eksterne høringssvar som blev afgivet vedrørende lov om ændring af lov om elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.) som var i høring i perioden 13. december 2016 til 13. januar 2017. Høringssvarene indgår i høringsnotatet.

1.	CO-Industri
2.	Dansk Arbejdsgiverforening
3.	Dansk Byggeri
4.	Dansk Energi
5.	Dansk Erhverv
6.	Dansk Industri
7.	Datatilsynet
8.	De Frie Energiselskaber
9.	Energisammenslutningen
10.	Forbrugerrådet Tænk
11.	Foreningen for Rådgivende Ingeniører
12.	FSE
13.	FSR – danske revisorer
14.	Intelligent Energi
15.	Landbrug & Fødevarer
16.	NOE Net A/S
17.	Radius Elnet A/S
18.	SEAS-NVE Net A/S
19.	Sekretariatet for Energitilsynet
20.	Syd Energi
21.	Søren Bjerre-Nielsen
22.	VedvarendeEnergi
23.	Vestjyske Net 60 kV A/S
24.	Aalborg Universitet

Bue Rømer Tidemann

Fra: Signe Nyholm-Hansen <snh@co-industri.dk> på vegne af CO <CO@co-industri.dk>
Sendt: 10. januar 2017 10:46
Til: Energistyrelsens officielle postkasse
Cc: Vibe Busk Larsen
Emne: SV: Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.)

CO-industri bekræfter modtaget høring. Vi skal i den forbindelse meddele, at vi ikke agter at afgive høringssvar i det aktuelle emne.

Med venlig hilsen
f./ Henrik Jensen

Med venlig hilsen

Signe Nyholm-Hansen
Kontorassistent

Det er os med overenskomster og faglige fællesskaber

CO-industri

Molestien 7, 3.
2450 København SV
Telefon dir.: +45 33 63 80 38
Telefon: +45 33 63 80 00
snh@co-industri.dk

Fra: Vibe Busk Larsen [<mailto:vbla@ens.dk>]
Sendt: 13. december 2016 15:20
Til: Vibe Busk Larsen <vbla@ens.dk>
Cc: Lykke Mulvad Jeppesen <LYJ@ens.dk>; Birgit Gilland <bgi@ens.dk>; Christine Federlin <cfe@ens.dk>; Casper Hvilsted Nørgaard <chn@ens.dk>; Sharissa Funk <sfu@ens.dk>
Emne: Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.)

Kære høringsspart

Hermed fremsendes vedhæftede forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet) i ekstern høring. Høringsfristen er fredag den 13. januar kl. 12.

Med venlig hilsen / Best regards

Vibe Busk Larsen

Fuldmægtig / Advisor

Center for Forsyning / Centre for Supply

Mobil / Cell

+45 33 92 75 13

E-mail

vbla@ens.dk

Energistyrelsen

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

Bue Rømer Tidemann

Fra: Dansk Arbejdsgiverforening <DA@da.dk>
Sendt: 13. december 2016 15:32
Til: Vibe Busk Larsen
Emne: SV: Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.)

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af d.d. vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at sagen falder uden for DA's virkefelt, og at vi under henvisning hertil ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Elise S. Hansen
Chefsekretær

Fra: Vibe Busk Larsen [<mailto:vbla@ens.dk>]
Sendt: 13. december 2016 15:20
Til: Vibe Busk Larsen
Cc: Lykke Mulvad Jeppesen; Birgit Gilland; Christine Federlin; Casper Hvilsted Nørgaard; Sharissa Funk
Emne: Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.)

Kære høringspart

Hermed fremsendes vedhæftede forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet) i ekstern høring. Høringsfristen er fredag den 13. januar kl. 12.

Med venlig hilsen / Best regards

Vibe Busk Larsen

Fuldmægtig / Advisor
Center for Forsyning / Centre for Supply

Mobil / Cell +45 33 92 75 13
E-mail vbla@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk
- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

Bue Rømer Tidemann

Fra: Britt Rasmussen <bra@danskbyggeri.dk>
Sendt: 15. december 2016 09:20
Til: Energistyrelsens officielle postkasse
Cc: Vibe Busk Larsen
Emne: VS: Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.)
Vedhæftede filer: Høringsbrev.pdf; Høringsudgave.pdf; Ekstern høringsliste.pdf

Forslag til lov om ændring af lov elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.)

Dansk Byggeri takker for høringsmuligheden, men har ingen kommentarer til denne høring.

Venlig hilsen
Britt Rasmussen
Sekretær
Tlf. direkte: 72 16 02 34

dansk byggeri

Vi samler byggeri, anlæg og industri

Nørre Voldgade 106 · 1358 København K
www.danskbyggeri.dk · [Abonner på nyheder](#)

Fra: Vibe Busk Larsen [<mailto:vbla@ens.dk>]
Sendt: 13. december 2016 15:20
Til: Vibe Busk Larsen
Cc: Lykke Mulvad Jeppesen; Birgit Gilland; Christine Federlin; Casper Hvilsted Nørgaard; Sharissa Funk
Emne: Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.)

Kære høringspart

Hermed fremsendes vedhæftede forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet) i ekstern høring. Høringsfristen er fredag den 13. januar kl. 12.

Med venlig hilsen / Best regards

Vibe Busk Larsen

Fuldmægtig / Advisor
Center for Forsyning / Centre for Supply

Mobil / Cell +45 33 92 75 13
E-mail ybla@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk
- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Dok. ansvarlig: JST/NMJ
Sekretær: EDR
Sagsnr: s2016-933
Doknr: d2016-19423-21.0
13. januar 2017

Hørings svar til forslag til lov om ændring af elforsyningsloven

Dansk Energi takker for muligheden for at kommentere på udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning af 13. december 2016.

Lovforslagets anvendelsesområde er ganske vidtrækkende, ligesom forslagets økonomiske konsekvenser har afgørende betydning for de danske elnetselskaber og det danske elsystem i sin helhed. Det afspejles også i de omfattende lovbemærkninger. På den baggrund har Dansk Energi fundet det hensigtsmæssigt at opdele nærværende høringssvar i tre hovedafsnit.

Første afsnit er en indledning samt en opsummering af en række af høringssvarets vigtigste pointer¹. Andet afsnit består af to dele, hvor første del indeholder Dansk Energis overordnede kommentarer til forslagene om den økonomiske regulering opdelt i en række emner, og hvor anden del angår forslag om krav til identitetsmæssig adskillelse. Af tredje afsnit fremgår detailkommentarer til lovforslagets enkelte bestemmelser og bemærkninger. Detailkommentarerne skal ses i sammenhæng med kommentarerne i de to første afsnit.

Dansk Energi vil fremhæve, at det er vigtigt, at lovforslaget sikrer indtægtsrammer for elnetselskaberne, som er holdbare over tid. Det er grundlaget for hele branchens fortsatte aktivitet. Der skal derfor være en fuld symmetrisk recalibrering af den samlede indtægtsramme ved overgangen mellem reguleringsperioder baseret på faktiske omkostninger og investeringer. Det er den eneste garanti for, at eventuelt uholdbare indtægtsrammer eller fejlspecificerede individuelle og generelle effektiviseringskrav ikke ender med at fjerne grundlaget for drift af og investeringer i eldistribution, der er til gavn for kunder og samfund.

---

¹ Der er her indsat henvisning til de afsnit i høringssvaret, hvor pointerne er uddybet.

1. Indledning og opsummering af vigtige pointer

Forslaget til ny elforsyningslov afspejler i vidt omfang de anbefalinger, som Elreguleringsudvalget fremlagde i sin rapport *"En fremtidssikret regulering af elsektoren"* af december 2014. Forslaget giver overordnet en fornuftig ramme for de danske elnetselskaber. Det forudsætter dog, at indtægtsrammerne mellem reguleringsperioder rekalibreres symmetrisk og fuldstændigt, så netselskaberne reelt kan opnå dækning af omkostninger og en markedsmæssig forrentning ved drift og investering i eldistribution (se afsnit 2.1.5). Dansk Energi finder også, at der i de mere detaljerede dele af lovtæksten og -bemærkningerne er en række helt nødvendige ændringer og præciseringer, som skal på plads, hvis loven skal virke hensigtsmæssigt for både forbrugere, selskaber og samfund.

De danske elnetselskaber bevæger sig i disse år ind i et helt nyt paradigme, og den regulering, der fastlægges nu, kommer dermed til at lægge sporene for fremtidens energiforsyning. Herunder selskabernes mulighed for at understøtte udviklingen af Danmark som lavemissionsamfund. Elnetselskaberne er bindeleddet mellem en stigende mængde fluktuerende, decentral elproduktion og et forbrugsmønster i forandring. Det er en ny virkelighed, hvor ny teknologi giver nye muligheder og udfordringer. Fx er ca. 50 pct. af Danmarks elproduktion i dag tilsluttet i distributionsnettet. I 1980 var andelen af decentral produktion til sammenligning nærmest ikke-eksisterende, idet al produktion foregik på centrale kraftværker tilsluttet transmissionsnettet. Dertil kommer nyt elforbrug i opvarmning og transport kombineret med en gennemgribende digitalisering.

Da der således er tale om en sektor, hvor opgavemængde og opgavetyper er under forandring, kræver det nye investeringer og nye, innovative løsninger. Det stiller krav til, at reguleringen er på omgangshøjde med udviklingen. Reguleringen skal understøtte udvikling og forandring, og den skal være fleksibel over for nye udfordringer. Her kommer forslaget til ny økonomisk regulering et stykke ad vejen, men der er behov for forbedringer på en række punkter for at komme i mål.

Lovforslaget lægger op til, at en lang række af reguleringens mere tekniske elementer fremover skal udmøntes af ministeren i bekendtgørelser, imens loven får en meget overordnet karakter. Det er en markant lovteknisk ændring. Givet reguleringens kompleksitet og en virkelighed med behov for at kunne tilpasse reguleringen løbende, er Dansk Energi enig i, at det kan være en hensigtsmæssig struktur. Da en lang række af de mere tekniske elementer vil have afgørende betydning for elnetselskabernes økonomi og incitamenter, stiller det dog store krav til præcisionen i lovbemærkningerne omkring hensigten med bestemmelserne, og det stiller store krav til udformningen af de efterfølgende bekendtgørelser. Dette gælder i særdeleshed, da det overvejes på sigt at give Energitilsynet myndighed til regeludstedelse, idet tilsynet som uafhængig myndighed ikke er underlagt ministerens instruktionsbeføjelser. Potentielt kan dette endvidere svække Folketingets indflydelse, hvilket yderligere skærper kravet til præcision i lovtækt og bemærkninger.

Det er forventningen, at der i løbet af 2017 skal ske en samlet gennemskrivning og opdatering af elforsyningsloven, som direkte eller indirekte berører reguleringen af elnetselskaberne. Det drejer sig bl.a. om den fremtidige udformning og rolle for Energitilsynet, som vil stå for implementeringen og administrationen af den nye lov og de nye bekendtgørelser. Dansk Energi vil således gerne understrege, at nærværende lovforslag nødvendigvis må ses i sammenhæng med den samlede gennemskrivning af loven samt den konkrete udmøntning

og implementering, da det først på det tidspunkt vil være muligt at danne sig et samlet billede af den fremtidige regulering af eldistributionssektoren. Dansk Energi må derfor tage forbehold for, at vi på et senere tidspunkt vil kunne se behov for ændringer af nærværende lovforslag og herunder lovbemærkninger.

Nedenfor i boks 1 opsummeres de vigtigste pointer i nærværende hørings svar med henvisning til, hvor i hørings svaret pointerne er uddybet.

Boks 1. Opsummering af en række af hørings svarets vigtigste pointer

Vigtig pointe i hørings svaret	Uddybet i afsnit
Loven bør have en formålsparagraf for den økonomiske regulering. Det skal sikre hensyn til både kunder, selskaber og til samfundet. Det er vigtigt, at denne balance er eksplicit i loven, da hensigten med reguleringen er flersidig, og loven derfor bør understrege hensynet til det korte og lange sigt. Dertil kommer, at lovens formuleringer er meget overordnede, og der er derfor behov for, at Folketingets intentioner fremgår klart som en rettesnor for udmøntning og implementering.	2.1.1
Indtægtsrammen har indbyggede incitamenter til effektivitet. Incitamenterne er og bør være hovedinstrumentet til fremme af effektiviseringer, og det bør reguleringens øvrige mekanismer understøtte og ikke modvirke.	2.1.2
Elnetselskaberne skal have en levedygtig økonomisk ramme, så de til enhver tid kan få dækket deres effektive omkostninger inklusiv et risikojusteret, markedsbaseret afkast. Endvidere bør det specifikt fremgå af lovbemærkningerne, at afkast er en omkostning ved at binde kapital, som netselskaber derfor skal kunne få dækket. Det bør fremgå tydeligere af lovforslaget, hvordan det konkret skal sikres.	2.1.2
Selskabernes egne effektiviseringer driver effektiviteten. Alle selskabernes effektiviseringer vil på sigt gå til forbrugerne. Individuelle og generelle effektiviseringskrav er blot fremrykning af forbrugerdeling. Ved opgørelse af effektivisering skal der derfor tages højde for selskabernes egne effektiviseringer, og effektiviseringskrav skal tage hensyn til, at konkret gennemførelse af effektiviseringer kræver udgifter og investeringer, som også skal forrentes.	2.1.2
Det skal konkret sikres, at der ikke sker dobbelttælling. Det er aftalt politisk, at der ved udmøntning af effektiviseringskrav skal tages forsigtighedshensyn, og at der ikke må ske dobbelttælling af effektiviseringskrav. Det bør sikres ved <i>konkrete mekanismer</i> i lovforslaget – og ikke blot ved <i>hensigtserklæringer</i> i lovbemærkningerne.	2.1.2 / 2.1.3
Generelle effektiviseringskrav er problematiske. Produktivitetsudviklingen i andre sektorer kan ikke uden videre overføres til den regulerede elnetsektor, bl.a. fordi elnetsektoren ikke som andre sektorer kan øge sin produktivitet ved at øge produktionen. Derudover bør det fremgå eksplicit i lovbemærkningerne, at en evt. model for generelle effektiviseringskrav skal forelægges Energiforligskredsen, inden den implementeres.	2.1.3
Individuelle effektiviseringskrav må afvente en færdig benchmarkingmodel. Lovforslaget skal fastslå, at der ikke skal udmøntes individuelle effektiviseringskrav, førend der findes en model, der retvisende kan sammenligne og tage højde for netselskabernes individuelle rammevilkår. Alternativt bør der tages et øget forsigtighedshensyn, imens en model færdigudvikles.	2.1.4
Der bør ske en fuld symmetrisk rekalkibrering af indtægtsrammen ved overgangen til en ny reguleringsperiode, således at netselskaberne sikres mulighed for dækning af evt. stigende (effektive) omkostninger, og så der korrigeres for evt. upræcise benchmarkkrav. Alternativt risikerer man at fjerne grundlaget for drift og investeringer i elnettet, da indtægtsrammen og de faktiske omkostninger bliver afkoblet.	2.1.5

WACC'en bør korrigeres for bl.a. de ekstraordinære forhold på rentemarkedet – normal praksis tilsiger, at WACC'en korrigeres for de nuværende ekstraordinært lave statsobligationsrenter, jf. Brattle Group for EU-Kommissionen. Regulatorisk/politisk risiko og aktivernes illikviditet bør også indgå i en samlet justering for at sikre, at WACC'en faktisk afspejler et risikojusteret, markedsbaseret afkast.	2.1.6
En række elnetselskaber fik i 2004 fastsat en meget lav indtægtsramme , og selvom de over en årrække har foretaget betydelige effektiviseringer, så vil de heller ikke under ny regulering kunne opnå et risikojusteret, markedsbaseret afkast, og de vil dermed ikke kunne få dækket deres samlede omkostninger. Det er ikke rimeligt, og det bør der korrigeres for.	2.1.7
Der skal ske en justering af indtægtsrammen for særlige selskaber med ekstraordinært lave omkostninger i årene 2012-2014. Der kan være særlige tilfælde, hvor et selskab har haft helt ekstraordinært lave omkostninger i basisårene 2012-2014. Sådan et selskab vil få fastsat en uholdbart lav indtægtsramme fremadrettet. Der bør indføres en særordning, så der kan korrigeres herfor, såfremt selskabet kan dokumentere, at det har haft et ekstraordinært lavt omkostningsniveau.	2.1.7
Stigende VE-produktion betyder stigende nettab. En række netselskaber oplever i disse år stærkt stigende omkostninger til nettab, som reguleringen ikke dækker. Der er derfor behov for, at loven sikrer dækning af disse nettabsomkostninger, ligesom loven eksplicit bør tage stilling til sammenhængen mellem udligningsordningen og den økonomiske regulering.	2.1.7
Den leverede/transporterede mængde el driver mange af elnetselskabernes omkostninger og bør derfor inkluderes i de automatiske indikatorer, som selskabernes indtægtsrammer løbende skal justeres med.	2.1.9
Behov for, at indtægtsrammerne kan justeres for faktorer, der ikke er eksogene. Lovbemærkningerne afskærer i sin nuværende form ministeren fra at fastsætte regler om justering af indtægtsrammerne som følge af faktorer, der ikke er eksogene (kabellægning dog undtaget). Dette er uhensigtsmæssigt, bl.a. fordi det afskærer fra at videreføre den nuværende bestemmelse om overtagelse af anlæg (fx net i haveforeninger).	2.1.10
Justering af indtægtsrammen er en integreret og nødvendig del af reguleringen. Da man ikke kan sætte alt på formel, vil der være et naturligt behov for konkrete justeringer af indtægtsrammen. Man bør derfor ikke tale om, at justeringer kun sker i " særlige tilfælde ".	2.1.10
Indtægtsrammereduktion bør ske på saglig vis. Indtægtsrammerne kan reduceres som følge af opgavebortfald. Dette bør ske på baggrund af dokumenterede nettobesparelser og ikke på baggrund af et skøn.	2.1.11
Innovation bør ikke straffes økonomisk. Den nye økonomiske regulering vil, som den er formuleret i lovforslaget, straffe netselskaberne økonomisk for størstedelen af de innovationsaktiviteter, de foretager, fx deltagelse i og medfinansiering af EUDP-projekter. Dette bør ændres, så netselskaberne har mulighed for at bidrage til innovation med positiv samfundsmæssig værdi.	2.1.12
Energitilsynet skal have de rigtige rammer, før de får flere opgaver. Der fremgår af lovudkastet en ambition om, at Energitilsynet skal styrkes for på sigt at kunne varetage en større opgaveportefølje. Disse tilpasninger vil tage nogen tid, og det er vigtigt, at der udvises en ansvarlig balance i forhold til, hvor hurtigt tilsynet får nye beføjelser, og hvor hurtigt tilsynet reelt kan absorbere disse. Dette bør afspejles i lovbemærkningerne.	2.1.13
Det er et retssikkerhedsmæssigt problem, hvis Energitilsynet skal udforme bekendtgørelser med materielt indhold. Energitilsynet er som uafhængig myndighed ikke underlagt ministeren eller det folkevalgte politiske system. Det bør derfor i lovbemærkningerne præciseres, at Energitilsynet alene kan udstede bekendtgørelser af processuel karakter, og at materielle beslutninger fra tilsynet skal ske i form af afgørelser, som kan afprøves i Energiklagenævnet og domstolssystemet.	2.1.13

<p>Der bør alene stilles krav til adskillelse af netselskabers identitet i forhold til elhandelselskaber. Der er betydelige omkostninger forbundet med forslaget, og der bør derfor ikke stilles krav til kommercielle selskaber, når det ikke giver en mærkbar effekt for elmarkedet. Forslag om, hvordan andre kommercielle selskaber må fremtræde ved opgaveudførelse for netselskabet, der indebærer kontakt med elkunderne, bør udgå. Der er tale om overimplementering af EU-regler.</p>	2.2
<p>Loven giver meget brede beføjelser, så der er behov for præcise bemærkninger. Loven har i nærværende udkast så generel karakter, at den økonomiske regulering reelt først bliver operationelt beskrevet i de underliggende bekendtgørelser. Det er derfor centralt, at lovbemærkningerne bliver mere dækkende og præcise, så intentionen med de enkelte bestemmelser fremgår klart.</p>	3.1
<p>Der bør indføres mulighed for forhåndsvurdering af et navne- og logoskrift hos Energitilsynet. Det kan ikke undgås, at der opstår tvivlssituationer. Det vil minimere implementeringsomkostninger til kravet om identitetsmæssig adskillelse at åbne op for, at Energitilsynet kan træffe afgørelse på forhånd.</p>	3.2
<p>Begrænsning i indtægtsrammejusteringer forudsætter fuld symmetrisk rekalibrering. Lovforslagets bemærkninger lægger op til væsentlighedskriterier for muligheden for at justere indtægtsrammen for andet end automatiske indikatorer. Dette forudsætter, at indtægtsrammerne kalibreres til faktiske omkostninger mellem reguleringsperioder, da der ellers sker afkobling mellem indtægtsrammer og selskabernes faktisk omkostningsstruktur.</p>	3.3
<p>Nyt differencsystem kan gøres endnu enklere. Det ville være administrativt enklere ikke at justere hele indtægtsrammen for differencer, som der for nuværende er lagt op til. Differencer bør behandles ved siden af indtægtsrammen, da det vil være administrativt meget enklere. Det vil ikke have materiel effekt og vil harmonere bedre med, at der indføres et saldossystem.</p>	3.3
<p>Der bør være 1 til 1 dækning af tab på debitorer. Der er ikke lagt op til 1 til 1 dækning af tab på andre debitorer end elhandlere. Det er Dansk Energis opfattelse, at forligskredsen fastlagde, at der skulle ske 1 til 1 dækning af tab på alle debitorer, og lovforslaget bør justeres i overensstemmelse hermed.</p>	3.3

2. Overordnede kommentarer

Nedenfor fremgår Dansk Energis overordnede kommentarer til lovforslaget opdelt i en række emner. Afsnit 2.1 består af kommentarer til forslaget om ny økonomisk regulering, og afsnit 2.2 består af kommentarer til forslaget om krav til særskilt identitet.

2.1 Overordnede kommentarer til forslag om ny økonomisk regulering

Nedenfor fremgår Dansk Energis overordnede kommentarer til lovforslaget om ny økonomisk regulering opdelt i en række emner.

2.1.1 Formålsparagraf for den økonomiske regulering

Elforsyningslovens bestemmelser om den økonomiske regulering af elnetselskaberne er i dag relativt omfattende, men der er ingen egentlig formålsbestemmelse herom. Den manglende formålsbestemmelse har givet uklarhed om hvilke hensyn, regulator skulle veje op mod hinanden, og har skabt et misforhold mellem lovens krav til selskaberne, sagsbehandlingstiden i administrationen af selskabernes indtægtsrammer og det politiske fokus på effektiviseringer.

Som tidligere nævnt lægger forslaget til ny økonomisk regulering op til en betydelig omstrukturering af lovgivningen i og med, at en lang række af de mere tekniske elementer nu skal udmøntes af ministeren i bekendtgørelser, mens loven får en mere overordnet karakter. Dermed vurderer Dansk Energi, at der vil være et endnu større behov for, at loven indeholder en formålsbestemmelse, som klart anfører hensigterne med den økonomiske regulering, der er vedtaget af Folketinget.

Dansk Energi finder, at formålsbestemmelsen bør indeholde en overordnet målsætning, der favner hensynet til elforbrugerne såvel som hensynet til selskaberne og til samfundet i sin helhed. Grundlæggende bør det fremgå, at elkunderne skal sikres en omkostningseffektiv elforsyning og en høj leveringssikkerhed – i dag *såvel som på lang sigt*. For at nå denne målsætning bør det også eksplicit fremgå, at der skal fremmes et ejerskab af elnettet med et forretningsmæssigt afsæt, hvor effektiv drift, kunder og produkter er i centrum, og hvor net-selskaberne skal kunne opnå et risikojusteret, markedsbaseret afkast til selskabets ejere. Muligheden for at opnå et rimeligt afkast er en forudsætning for, at der er incitament til fortsat at investere i elnettet.

Det er Dansk Energis vurdering, at sunde incitamenter til drift er afgørende for, at reguleringen medfører effektiviseringer. Et centralt element heri må forventes at være en fortsat frivillig strukturudvikling i branchen baseret på økonomisk logik. Regeringens forsyningsstrategi har således også understreget, at hensigtsmæssig strukturudvikling i branchen skal medvirke til at sikre en endnu mere effektiv sektor. Det er derfor afgørende, at der sikres sunde incitamenter hertil. Det bør derfor fremgå af lovbemærkningerne til en ny formålsparagraf for den økonomiske regulering, at reguleringen ikke må hindre en frivillig og hensigtsmæssig strukturudvikling. Ligeledes bør der i arbejdet med efterfølgende bekendtgørelser tænkes i yderligere konkrete initiativer, der kan understøtte dette.

Ovenstående skal ses i sammenhæng med, at Elreguleringsudvalget konkluderede, at ejerskab med et forretningsmæssigt afsæt har været en succes, og at lovforslaget lægger op til en ny regulering af elnetselskaberne, som bygger på økonomiske incitamenter. En hensigts-

mæssigt formuleret formålsbestemmelse, der også inkluderer hensynet til selskabernes vilkår, vil sikre, at der sendes ensrettede signaler til selskaberne. Den vil dermed også understøtte, at reguleringen opnår de bedste resultater til gavn for både forbrugere, selskaber og samfund.

Dansk Energi forventer derudover, at elforsyningslovens samlede formålsparagraf genbesøges og opdateres i forbindelse med den efterfølgende gennemgribende revision af loven.

2.1.2 Indtægtsrammen giver incitament til effektiviseringer, og der skal være sammenhæng mellem effektiviseringskrav og effektiviseringspotentialer

Den grundlæggende tanke med Elreguleringsudvalgets anbefaling til en ny, incitamentsbaseret indtægtsrammeregulering er efter Dansk Energis forståelse, at der med forrentningsloftets afskaffelse skabes et mere entydigt incitament til, at netselskaberne af egen drift foretager effektiviseringer, der løbende gives videre til forbrugerne. Dette helt overordnede indtægtsrammeincitament vil og bør være reguleringens hovedinstrument til at fremme effektiviseringer hos elnetselskaberne.

Indførelsen af generelle og individuelle effektiviseringskrav kan kun have det formål at give en forbrugerdeling hurtigere end de 5 år, der ligger i indtægtsrammernes grundlæggende mekanismer. Anvendelse af generelle og individuelle krav medfører imidlertid en risiko for, at selskaberne ikke i praksis har mulighed for at følge med de beregnede effektiviseringskrav, og at de dermed ikke har mulighed for at dække deres effektive omkostninger, inklusiv et risikojusteret, markedsbaseret afkast. Det skyldes bl.a. betydelige usikkerheder i benchmarkmodellen samt usikkerhed om, hvorvidt netselskabernes effektivitet med rimelighed kan antages at følge andre erhvervssektorerers produktivitetsudvikling, som igen er meget vanskelig at fastsætte objektivt.

Derfor bør det under den nye regulering som minimum *eksplicit* sikres, at der i forbindelse med udmøntning af effektiviseringskrav tages de nødvendige forsigtighedshensyn, og at der ikke sker dobbelttælling af effektiviseringskrav. Sidstnævnte indbefatter også, at der ikke sker dobbelttælling over tid i form af, at et selskab fx gennem benchmarkingen får reduceret indtægtsrammen med det samme effektiviseringskrav flere gange. Samlet bør det altså afspejles tydeligere i lovforslaget, hvordan det skal sikres, at ingen selskabers indtægtsrammer kan blive reduceret til mindre end omkostningerne ved effektiv drift.

Ovenstående vil adskille sig fra praksis i den nuværende regulering, hvor der typisk kun har været taget hensyn til, at selskaberne skal kunne dække deres driftsomkostninger og afskrivninger. Således har adskillige selskaber – enten som følge af meget lave indtægter i 2004 (og dermed en meget lav indtægtsramme) eller vedvarende meget store effektiviseringskrav – under den nuværende regulering ikke haft mulighed for at dække deres effektive omkostninger inklusiv et risikojusteret, markedsbaseret afkast. Dansk Energi finder det derfor helt afgørende, at det i lovbemærkningerne til § 69, stk. 1, præciseres, at hensigten om, at selskaberne under den nye regulering skal kunne få dækket deres effektive omkostninger inklusiv et risikojusteret, markedsbaseret afkast, *vil adskille sig* fra praksis under den nuværende regulering.

2.1.3 Generelle effektiviseringskrav

Som beskrevet ovenfor forekommer generelle effektiviseringskrav overflødige, idet elnetselskaberne med den nye indtægtsrammereguleringens udformning har et stort incitament til altid at søge at opnå så stor en produktivitsfremgang som mulig. Dette vil i sig selv indebære en generel produktivitsfremgang, som løbende vil komme forbrugerne til gode. Derudover er det forbundet med betydelig usikkerhed forud for en reguleringsperiode at opføre en generel produktivitsudvikling for elnetselskaberne. Dette gør det svært at bruge generelle effektiviseringskrav på saglig vis.

Det er Dansk Energis forståelse af Elreguleringsudvalgets anbefalinger og af intentionen i lovforslaget, at der ikke kan udmøntes større effektiviseringskrav til det enkelte selskab (individuelle og generelle), end hvad der er potentiale til i det enkelte selskab. Det gælder også de akkumulerede krav over tid.

Dansk Energi hæfter sig ved, at det af både den politiske stemmeaftale² og lovbemærkningerne fremgår, at det ved pålæg af effektiviseringskrav ikke er hensigten, at der sker dobbelttælling, og at der ved udmøntningen af effektiviseringskrav tages et forsigtighedshensyn. Det er afgørende, at denne hensigtserklæring udmøntes i konkrete mekanismer, der sikrer, at der ikke sker en sådan dobbelttælling.

Hvis produktivitsudviklingen i andre sektorer anvendes til fastlæggelse af det generelle effektiviseringskrav, skal der tages højde for, at elnetselskaber, i modsætning til eksempelvis private byerhverv eller industrien, ikke kan øge deres produktivitet ved at øge omsætningen. Elnetsektoren kan alene øge produktiviteten ved at sænke ressourceindsatsen og typisk i større omfang først på lang sigt i forbindelse med udskiftning af kapitalapparatet. Det betyder, at produktivitsudviklingen i erhverv og sektorer i fri konkurrence, såsom private byerhverv og industrien, ikke ukritisk og uden videre kan overføres til elnetselskaberne.

Da generelle og individuelle effektiviseringskrav formodes at blive fastlagt uafhængigt af hinanden, er der en risiko for, at der sker dobbelttælling. Dvs. at den generelle effektivitsudvikling allerede opfanges af benchmarkingen og dermed risikerer at blive pålagt elnetselskaberne to gange, når de samtidig med benchmarkkrav pålægges et generelt effektiviseringskrav. Energistyrelsen har selv på informationsmøde den 4. januar 2017 nævnt en mulig model, der mindsker denne risiko ved, at selskaberne alene pålægges det højeste af et generelt og et individuelt krav. Dette ville være med til at sikre, at dobbelttælling undgås i praksis. Dansk Energi opfordrer til, at lovforslagets bemærkninger beskriver en sådan metode.

2.1.4 Individuelle effektiviseringskrav

Det fremgår af lovforslaget, at der skal fastsættes individuelle effektiviseringskrav ved en benchmarking af økonomisk effektivitet. Det er besluttet, at den nuværende benchmarkingmodel skal afskaffes, og da et ekspertudvalg afleverer sine anbefalinger til en ny model i 2017, lægger lovforslaget op til, at netselskaberne i 2018 (hvor der derfor ikke kan udmøntes individuelle benchmarkkrav), skal pålægges et forhøjet generelt effektiviseringskrav. Dansk

² "Økonomisk regulering af elnetvirksomhederne (En del af opfølgning på El-reguleringsudvalgets anbefalinger til en fremtidssikret regulering af elsektoren) – Stemmeaftale mellem Regeringen (Venstre), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, og Det Konservative Folkeparti" af 4. november 2016.

Energis overordnede kommentarer til generelle effektiviseringskrav fremgår af ovenstående afsnit 2.1.3.

Individuelle effektiviseringskrav og dermed benchmarkingmodellen synes ud fra lovforslaget at være tiltænkt en meget stor rolle i den fremtidige regulering. Dansk Energi er kritisk overfor denne del af lovforslaget, fordi vi ikke mener, at det i praksis er muligt at lave en benchmarkingmodel, der kan måle selskabernes effektiviseringspotentialer særligt præcist. Benchmarkingmodellen og de data, der anvendes, skal naturligvis gøres så gode som overhovedet muligt. Men benchmarking er en kompleks øvelse, og historien har vist, at det er særdeles vanskeligt at overføre en kompleks virkelighed til en models forenkledede antagelser.

En af udfordringerne er, at selskaberne i praksis er vanskelige at gøre sammenlignelige, fordi der er en lang række særlige rammevilkår, som påvirker de enkelte selskaber. Dette gælder bl.a. forhold som korrosion i områder med meget salt i luften, hvor aktiverne har væsentligt forringet levetid samt højere drifts- og vedligeholdelsesomkostninger, en høj grad af decentral produktion, en høj grad af bymæssighed eller mange øer. Endvidere er der en udfordring ved, at selskaber med nærmest fuldt afskrevne anlæg og selskaber, der periodevist har ekstraordinært lave driftsomkostninger, typisk vil danne benchmark for de øvrige selskaber, som dermed vil få udmålt et uholdbart stort effektiviseringspotentiale, som ikke har noget med effektiviteten at gøre. Uden hensyntagen til disse individuelle forhold kan en benchmarkingmodel ikke give robuste og saglige resultater, og den vil derfor heller ikke kunne anvendes til udmøntning af rimelige krav. Det betyder også, at man ikke i lovbemærkningerne (jf. side 50) på nuværende tidspunkt bør begrænse sig til, at én benchmarkingmodel skal omfatte alle netselskaber.

Dansk Energi har fulgt benchmark-ekspertgruppens arbejde tæt. Der foreligger nu et rapportudkast (benchmark-ekspertgruppens rapport af 22. december 2016), som Dansk Energi netop har afgivet høringssvar til. Selvom arbejdet ikke er afsluttet, tegner der sig et klart billede af, at ekspertgruppen ikke kommer til at levere en benchmarkingmodel, der umiddelbart kan tages i anvendelse. Det afspejles bl.a. ved, at modellen for nuværende giver kontraintuitive resultater. Ekspertgruppen nævner også selv en række centrale forhold, der skal ses på fremadrettet. Der foreligger bl.a. et omfattende arbejde med at udvide datagrundlaget og hæve kvaliteten i de data, der anvendes, herunder i forhold til at øge sammenligneligheden mellem selskaber. Der henvises i øvrigt til Dansk Energis høringssvar til benchmark-ekspertgruppens rapport af 22. december 2016.

Lovforslaget bør fastslå, at der ikke skal udmøntes individuelle krav, før der foreligger en gennemarbejdet og færdig model. Alternativt kan effektiviseringskrav fra en ny benchmarkingmodel indføres i takt med, at modellen færdigudvikles, således at der i de første år tages et øget forsigtighedshensyn.

2.1.5 Fastsættelse af omkostningsrammen ved starten af en ny reguleringsperiode

Det fremgår af de almindelige lovbemærkninger (side 17), at Elreguleringsudvalget anbefalede, at omkostningsrammen ved overgangen mellem reguleringsperioder ikke skulle kunne overstige omkostningsrammen i det sidste år i den foregående reguleringsperiode justeret for bl.a. ændret aktivitetsniveau og ændrede opgaver, effektiviseringskrav, nettab og pristalsudvikling. Det fremgår desuden (side 17-18), at denne anbefaling ikke vil blive gennemført, idet den risikerer at føre til u hensigtsmæssig adfærd hos netselskaberne, herunder risiko for at

selskaberne ikke i fuldt omfang gennemfører ekstraordinære effektiviseringer (fordi de bliver straffet herfor i form af en varigt lavere omkostningsramme). Endeligt fremgår det (af side 18), at anbefalingen (såfremt den blev gennemført) ville risikere at binde selskaberne på det laveste niveau i deres investeringscyklus, hvilket ikke vil være holdbart på sigt.

Dansk Energi er enig i ovenstående betragtninger. Vi mener derfor, at det er helt afgørende for, om den nye regulering bliver levedygtig, at det i lovbemærkningerne klart fastslås, at både individuelle og generelle effektiviseringskrav alene relaterer sig til den indtægtsramme, som selskabet har i den givne reguleringsperiode. Fastsættelse af omkostningsrammen ved starten af en ny reguleringsperiode skal ske på basis af omkostningerne i forrige periode. Der skal ikke korrigeres yderligere for periodens effektiviseringskrav, da selskabernes omkostninger allerede inkluderer selskabernes faktiske realiserede effektiviseringer. Metoden sikrer selskaberne mod akkumulering af effektiviseringskrav, som ikke kan realiseres (fx som følge af manglende præcision i benchmarkingen), og understøtter, at indtægtsrammerne kan dække selskabernes omkostninger ved effektiv drift. Derudover ville det uden symmetrisk rekalkibrering ikke være muligt at tage højde for strukturelt stigende omkostninger, fx et stigende reinvesteringsbehov. Der ville således være en overhængende risiko for, at der over tid ville ske en afkobling mellem selskabernes faktiske omkostninger og deres indtægtsramme, og at upræcise krav fra benchmarkingen ville akkumuleres til et stort problem.

Dansk Energi finder ovenstående helt afgørende for, at indtægtsrammen ved overgang til en ny reguleringsperiode fastsættes, så netselskaberne over tid kan dække de nødvendige omkostninger inklusiv et risikojusteret, markedsbaseret afkast – også når selskaberne oplever stigende (effektive) omkostninger eller uholdbare effektiviseringskrav.

Det bemærkes, at selskaber, der trækkes ud som ”*vedvarende ineffektive*” i en mekanisme til at identificere de selskaber, der muligvis ikke skal tillades fuld symmetrisk rekalkibrering af indtægtsrammen ved overgangen mellem reguleringsperioder, jf. side 18 i lovbemærkningerne, i nogle tilfælde må forventes at være nødlidende. Et nødlidende selskab skal her forstås som et selskab, der har en økonomisk uholdbar indtægtsramme på trods af, at selskabet er veldrevet, fx pga. et særligt stigende investeringsniveau eller særligt upræcise benchmarkkrav. Dansk Energi finder derfor, at der i den nye lovgivning er behov for en hjemmel til, at Energitilsynet kan opjustere indtægtsrammen for et sådant selskab. Ligesom Dansk Energi finder, at fuld symmetrisk rekalkibrering er helt afgørende for, hvorvidt den nye regulering bliver holdbar på sigt, finder vi, at metoden til at vurdere, hvorvidt selskaber er ”*vedvarende ineffektive*”, reelt dermed bliver helt afgørende for reguleringens levedygtighed.

2.1.6 Forrentningsrats (WACC)

Udkastet til lovforslag lægger grundlæggende op til at fastholde de anbefalinger, som det nedsatte WACC-udvalg fremlagde i april 2016. Den foreslåede justering for den risikofri rente er i overensstemmelse med praksis for WACC-fastsættelse hos andre europæiske elnetregulatorer og i overensstemmelse med værdifastsættelse af lange aktiver generelt.

Det skal dog understreges, at justeringen ikke er tilstrækkelig til, at WACC'en opgjort i henhold til anbefalingerne på nuværende tidspunkt ender på et risikojusteret, markedsbaseret niveau, idet anbefalingerne særligt ikke tager højde for det nuværende lave rentemiljø (statsobligationsrenternes nuværende stejle rentekurve).

Sammenfattende finder Dansk Energi således, at der er behov for at justere WACC-udvalgets anbefalinger yderligere således, at der korrigeres for de nuværende lave statsobligationsrenter, som Brattle Group for EU-Kommissionen også anbefaler³, for regulatorisk/politisk risiko og aktivernes illikviditet⁴. Dette kan fx ske i forlængelse af en såkaldt "second opinion" af anbefalingerne, hvor der gennemføres en markedstest af WACC'en.

Dansk Energi står naturligvis til rådighed i forhold til at fremsende yderligere dokumentation af de nuværende renteforhold og WACC-fastsættelsen for elnetselskaber i øvrige europæiske lande.

2.1.7 Korrektion for særligt lave omkostninger eller indtægtsrammer i 2012-2014

En række elnetselskaber fik tilbage i 2004 fastsat en meget lav indtægtsramme og vil som konsekvens heraf have haft en ekstraordinært lav mulig forrentning i årene 2012-2014 – og så selvom de over en årrække har foretaget betydelige effektiviseringer. Den lave indtægtsramme vil under ny regulering blive videreført som en meget lav mulig forrentning på den historiske aktivbase, og den vil dermed ikke kunne dække de pågældende selskabers faktiske kapitalomkostninger. Dansk Energi finder det derfor rimeligt og nødvendigt, at der i den nye lovgivning indgår en mulighed for forhøjelse af den historiske forrentning for sådanne selskaber.

Ligeledes kan der være selskaber, der har haft helt ekstraordinært lave omkostninger i årene 2012-2014, fx fordi en særlig stor andel driftsressourcer har været allokeret til investeringsprojekter med opsætning af fjernafleste målere eller kabellægning. Det vil medføre, at de i den første reguleringsperiode under den nye regulering vil få fastsat en uholdbart lav indtægtsramme, hvor der ikke vil være rum til at foretage den nødvendige vedligeholdelse eller de nødvendige investeringer. Der bør for disse selskaber indføres en særordning ved, at der kan tillades en anden basisperiode end 2012-2014 eller justering heraf, såfremt de via en ansøgning kan dokumentere at have haft ekstraordinært lave omkostninger i disse år.

2.1.8 Nettabskompensation

Nettab er en væsentlig omkostningspost for netselskaberne, og det er i vidt omfang en omkostning, som er drevet af faktorer uden for netselskabernes kontrol. Særligt væksten i decentral VE-produktion har betydet kraftigt stigende fysisk nettab for en række selskaber, fordi nettet nu belastes anderledes, end det oprindeligt var bygget til.

I dag sker der over udligningsordningen en kompensation for det nettab, som netselskaberne har i *opsamlingsnet* for VE. Udligningsordningen dækker imidlertid ikke øget fysisk nettab i *resten af nettet* som følge af den øgede decentrale produktion. Det skal her understreges, at lovforslaget ikke tager stilling til udligningsordningens fremtidige udformning.

Ovenstående skaber særligt problemer for distributionsselskaber, der transporterer elektricitet i områder med stor VE-produktion, idet der er ganske betydelige omkostninger ved at transportere den VE-producerede strøm, fordi det medfører et betydeligt nettab, som netsel-

³ EU-Kommissionen offentliggjorde for nyligt en rapport af Brattle Group omhandlende WACC-fastsættelse for reguleret teleinfrastruktur, "Review of approaches to estimate a reasonable rate of return for investments in telecoms networks in regulatory proceedings and options for EU harmonization", 2016.

⁴ Jf. fx Finanstilsynets julebrev til bestyrelsen i livsforsikringsselskaber og tværgående pensionskasser af 21. december 2012 om tillæg som følge af regulatorisk/politisk risiko og aktivernes illikviditet.

skabet ikke får dækket. Det skyldes, at det øgede nettab ikke suppleres af en øget leveret mængde elektricitet til forbrugere eller til underliggende net, og at indtægtsrammen dermed er uforandret. Disse selskaber får altså en ekstraomkostning, som de ikke kan få dækket.

Dansk Energi finder, at nettabsomkostningen drives af den fulde transporterede mængde el og ikke den leverede mængde el. Det bør reguleringen afspejle. For at håndtere denne problemstilling, er der behov for to ting. Netselskaber sikres en fuldstændig nettabskompensation til netselskaberne, da nettabs størrelse er drevet af udefrakommende behov for transport af el. Derudover skal udligningsordningen ændres, så der sker en højere grad af udligning til de selskaber, som har en høj grad af VE, således at alle elkunder i Danmark bidrager til det nettab, som øget grøn elproduktion medfører.

Selve den økonomiske kompensation for nettab skal derfor konkret ske ved fuld dækning af nettabsomkostningen i indtægtsrammen og via udligningsordningen. Derfor bør loven dels sikre, at alle nettabsomkostninger dækkes 1 til 1, og loven skal dels tage eksplicit stilling til sammenhængen mellem udligningsordningen og den økonomiske regulering.

2.1.9 Automatiske indikatorer, herunder indtægtsrammens mængdeafhængighed

Der lægges i lovforslaget op til, at indtægtsrammerne inden for en reguleringsperiode i fremtiden automatisk reguleres med udviklingen i en række indikatorer, fremfor at den som i dag automatisk følger den leverede mængde el. Det er forventningen, at de automatiske indikatorer i den første reguleringsperiode vil være antal stationer (net- og hovedstationer) samt antal målere. Dog med mulighed for, at andre indikatorer kan finde anvendelse på et senere tidspunkt.

Valget af automatiske indikatorer er baseret på en konsulentundersøgelse gennemført af Implement Consulting Group, som mundede ud i rapporten "*Automatiske indikatorer*" af 10. november 2015. Denne rapport skitserede imidlertid to modeller, hvoraf lovforslaget alene forholder sig til den ene. Rapporten anbefalede også en alternativ model, der inkluderede den leverede mængde el som en tredje indikator.

Dansk Energi vurderer, at den leverede mængde (alternativt den transporterede mængde) el fortsat bør være en driver. Det skyldes, at den leverede/transporterede⁵ mængde el tilsammen med antallet af netstationer kan fungere som en proxy for den samlede effekt, hvilket i sidste ende er den drivende faktor for netdimensioneringen og dermed en væsentlig drivende faktor for netselskabernes omkostninger.

Samlet finder Dansk Energi derfor, at den alternative model i rapporten fra Implement Consulting, der inkluderer den leverede mængde el som en indikator, er mere retvisende og derfor bør vælges til brug i den første reguleringsperiode.

Det bemærkes, at Elreguleringsudvalget i sin rapport påpegede, at der kan være indikatorer, hvor et fald i antallet ikke nødvendigvis medfører et tilsvarende fald i netselskabets omkostninger. Dansk Energi bemærker i den forbindelse, at størstedelen af netselskabernes investeringer er irreversible, og at det derfor bør overvejes, hvorvidt indikatorerne skal kunne påvirke indtægtsrammen i begge retninger. Dansk Energi finder, at denne overvejelse er

⁵ Begrebet "*transporteret mængde*" vil skulle specificeres nærmere i indtægtsrammebekendtgørelsen.

særligt relevant for antallet af målere (fx i områder med negativ befolkningstilvækst) og for den leverede/transporterede mængde elektricitet.

2.1.10 Justering af indtægtsrammen inden for reguleringsperioderne som følge af andre forhold end indikatorer

Det fremgår af høringsudkastet, at indtægtsrammerne inden for reguleringsperioderne også vil kunne justeres som følge af andre forhold end de, som er indeholdt i de automatiske indikatorer. Muligheden for sådanne justeringer er imidlertid, jf. lovbemærkningerne, forbeholdt særlige tilfælde og desuden kun tilfælde, hvor der er tale om stigende omkostninger som følge af eksogene faktorer, dog bortset fra kabellægning, der gennemføres af hensyn til forsynings sikkerheden, som også vil kunne give anledning til justering.

Dansk Energi finder grundlæggende, at dette er nødvendigt for at sikre, at indtægtsrammerne løbende svarer til det enkelte selskabs faktiske omkostninger. Det anbefales dog, at formuleringerne i bemærkningerne gøres mere rummelige, herunder at der hjemmelsmæssigt bevares en større grad af fleksibilitet i forhold til muligheden for at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau. Dette bør ske for at sikre, at ministeren har mulighed for at foretage tilpasninger af reguleringen som følge af forhold, der måtte vise sig nødvendige på et senere tidspunkt. Som bemærkningerne er formuleret i høringsudkastet vurderes det ikke muligt på bekendtgørelsesniveau at fastsætte regler om justeringer som følge af andre ikke-eksogene forhold end kabellægning.

Det er i sagens natur ikke hensigtsmæssigt, og det vil bl.a. betyde, at der ikke med de nuværende lovbemærkninger vil være hjemmel til i indtægtsrammebekendtgørelsen at fastsætte regler om mulighed for justering af indtægtsrammen som følge af overtagelse af anlæg, der ikke tidligere har været underlagt indtægtsrammereguleringen (fx overtagelse af net i haveforeninger). Der er tale om en bestemmelse, der allerede findes i dag, og som Energistyrelsen på informationsmøde den 4. januar 2017 gav udtryk for skulle videreføres i den nye regulering.

Grundlæggende ønsker Dansk Energi derudover at betone, at de tilfælde, hvor der kan ansøges om forhøjelse af indtægtsrammen, ikke bør betegnes som "*særlige tilfælde*". Der er tale om en reguleringsmekanisme, der vil være nødvendig for at sikre, at indtægtsrammerne løbende kan dække selskabernes (effektive) omkostninger. Dette skal også ses i sammenhæng med, at det har vist sig kun at være muligt at fastsætte forholdsvist grovkornede automatiske indikatorer, hvorimod Elreguleringsudvalget i sin rapport forudsatte, at det var muligt at fastsætte forholdsvist dækkende og præcise automatiske indikatorer.

Dansk Energi medgiver dog også, at det af administrative hensyn kan være hensigtsmæssigt, at der fastsættes rimelige væsentlighedskriterier i forhold til mulighederne for ansøgningsbaseret indtægtsrammeforhøjelse. Det er naturligvis en forudsætning herfor, at selskabernes indtægtsrammer så ved overgangen til en ny reguleringsperiode rekalibreres symmetrisk, så de svarer til selskabernes faktiske omkostninger i den foregående reguleringsperiode.

Endeligt bemærkes, at det i lovbemærkningerne bør præciseres, at muligheden for indtægtsrammeforhøjelse eksempelvis også skal kunne rumme ændrede krav fra Energinet.dk, og at

det i forbindelse med den konkrete beregning af indtægtsrammetillæg skal forudsættes, at netselskaberne investerer i løsninger, der lever op til ”*dagens standard*”.

2.1.11 Ændring af indtægtsrammen som følge af Engrosmodellen

Høringsudkastet lægger op til, at indtægtsrammen skal tilpasses, hvis netselskaberne får nye opgaver, som medfører øgede omkostninger, eller hvis de fratages opgaver med besparelser til følge. Dansk Energi er helt enig i denne tilgang, som giver en fleksibilitet i reguleringen, som i dag mangler.

Et konkret eksempel, der nævnes i lovbemærkningerne, er, at netselskaberne med overgangen til Engrosmodellen har mistet en række opgaver i forbindelse med kundeforvaltning. Dansk Energi er enig i, at den besparelse, der måtte være opnået herved, skal trækkes ud af indtægtsrammen, så der er sammenhæng mellem indtægtsrammer og opgaver.

Imidlertid fremgår det af lovbemærkningerne, at indtægtsrammereduktionen skal ske baseret på *skøn*. Dette er Dansk Energi uenig i. Reduktion af indtægtsrammen bør ske på baggrund af de *dokumenterede nettobesparelser*, som netselskaberne måtte have opnået ved overgangen til Engrosmodellen. Der foreligger på nuværende tidspunkt ingen analyse af hvor væsentlige, disse besparelser er, og en sådan analyse må gennemføres, så der foreligger et sagligt grundlag for eventuel reduktion af indtægtsrammerne.

2.1.12 Incitament til innovation

Den nye indtægtsrammeregulering er designet til at give størst muligt pres på effektiviseringer, både på den ordinære drift og på investeringerne. Som følge af de 5-årige reguleringsperioder peger incitamenterne mod, at netselskaberne alene skal gå ind i projekter, der kan tjene sig selv ind igen inden for 5 år. De fleste innovations- og demonstrationsprojekter vil ikke kunne vise en sådan positiv business case for det enkelte elnetselskab – og slet ikke inden for den 5-årige reguleringsperiode. Tværtimod vil projekterne tælle negativt i forhold til selskabets indtægtsramme, og selskabet vil typisk med udgifter til sådanne projekter fremstå mindre effektiv i benchmarkingen.

Til gengæld vinder samfundet på, at sådanne projekter gennemføres. Innovationsprojekter hos et selskab vil senere kunne skabe værdi for andre netselskaber, elhandlere, kunder m.fl., eksempelvis i form af sparede omkostninger til indpasning af grøn energi eller nye kundemuligheder.

I UK har elnetselskaberne i en årrække været underlagt en incitamentsbaseret regulering, der på flere betydelige punkter minder om den nye danske regulering. Her har erfaringen været, at reguleringens store incitament til og pres for effektiviseringer har trængt stort set al innovation ud. Derfor har den britiske regulator nu sikret, at netselskaberne kan få en række innovationsomkostninger dækket ud over deres indtægtsramme. Dette skal også ses i sammenhæng med det betydelige fokus på innovation i Energiunionen og herunder EU-Kommissionens ’vinterpakke’.

Dansk Energi mener på den baggrund, at den nye elforsyningslov bør åbne op for en ordning svarende til den britiske. En lignende ordning findes fx også i Norge⁶. Konkret kan ordningen

⁶ Eurelectric, “*Innovation incentives for DSOs – a must in the new energy market development*”, 2016.

indføres ved at give netselskaberne mulighed for at opnå dækning af innovationsomkostninger på op til eksempelvis 1 pct. af deres indtægtsramme. Det kan fx dreje sig om medfinansiering til EUDP-projekter, og muligheden kunne modsvares af krav om offentliggørelse af resultaterne for at sikre størst mulig samfundsmæssig værdi heraf. Det skal bemærkes, at den nye regulering, som den er formuleret i lovforslaget, vil straffe elnetselskaberne økonomisk, hvis de deltager i EUDP-projekter.

2.1.13 Uddelegering af kompetencer til Energitilsynet

Udkastet til ny elforsyningslov lægger op til, at en række kompetencer og beføjelser kan lægges hos Energitilsynet, både ved ikrafttrædelsen og ad åre. Det fremgår konkret af lovbemærkningerne, at der særligt med tiden synes planer om at uddelegere en række af ministerens opgaver og beføjelser til Energitilsynet. På kort sigt drejer det sig om regler for regnskabsaflæggelse, og med tiden drejer det sig potentielt bl.a. om udformningen af WACC'en.

Dansk Energi er overordnet set enig i en ambition om et styrket Energitilsyn, som potentielt set kan få videre beføjelser, end det er tilfældet i dag. Imidlertid kræver en udvidelse af Energitilsynets beføjelser, at tilsynet tilføres de nødvendige kompetencer og ressourcer, og at der i loven er formuleret klare formålsbestemmelser for bl.a. den økonomiske regulering. Det er forventningen, at der vil blive set på en reform af Energitilsynet i forbindelse med den bredere revision af elforsyningsloven. De organisatoriske tilpasninger må dog forventes at tage nogen tid, og det er derfor vigtigt, at der udvises en ansvarlig balance i forhold til hvor hurtigt, beføjelser uddeles.

Endvidere vil det udgøre et retssikkerhedsmæssigt problem, hvis hensigten er at overlade det til Energitilsynet at udforme bekendtgørelser med materielt indhold. Det skyldes, at Energitilsynet som uafhængig myndighed ikke er underlagt instruks fra ministeren eller det folkevalgte politiske system. Derfor vil der ikke være nogle demokratiske eller juridiske kontrolinstanser i forbindelse med Energitilsynets beslutninger, hvis tilsynet foretager disse i form af en udstedelse af bekendtgørelser, da disse ikke kan påklages til anden administrativ instans eller ultimativt til domsstolene.

Energitilsynets udstedelse af bekendtgørelser bør derfor begrænses til regler med processuelt indhold (arbejds gange, tidsfrister, formalia mv.), og materielle beslutninger bør ske i form af afgørelser, der om nødvendigt kan prøves i Energiklagenævnet og domstolssystemet.

Dansk Energi finder det nødvendigt, at dette specificeres i lovbemærkningerne.

Endeligt bør der i lovgivningen fastsættes tidsfrister for Energitilsynets afgørelser om bl.a. ex ante og ex post indtægtsrammer. Dette bør dels ske for at sikre forudsigelighed om det enkelte selskabs økonomiske rammer, og dels for at det er muligt at identificere, hvornår en afgørelse er forsinket, og der således skal tages særlige hensyn som fx midlertidig lempelse af differenceafviklingsregler.

2.2 Overordnede kommentarer til forslag om identitetsmæssig adskillelse

Lovforslaget indeholder krav om, at der skal ske en identitetsmæssig adskillelse mellem netselskaber og de øvrige selskaber i samme ejerkreds, hvilket indebærer eget navn og logo. Der er tale om en anbefaling, som stammer fra Elreguleringsudvalgets anbefalinger. Lovforslaget går dog videre, end udvalget anbefalede.

Dansk Energi mener, at lovforslaget skal holde fokus på den identitetsmæssige adskillelse af netselskaber fra elhandelsselskaber, men ikke stille byrdefulde krav til andre kommercielle selskaber.

Dansk Energi er enig i, at der er behov for en klar identitetsmæssig adskillelse mellem netselskaber og elhandelsselskaber. Selvom Engrosmodellen allerede har medført, at netselskaberne er gledet meget i baggrunden i forhold til kunderne, vil kravet skabe en større entydighed for kunderne om, hvorvidt man er i kontakt med et net- eller handelsselskab. Samtidigt vil det skabe større entydighed om netselskabernes særlige rolle som en neutral aktør og facilitator, der skal medvirke til at understøtte konkurrencen på elmarkedet.

Vi finder dog, at det fremlagte forslag går videre end nødvendigt for at opfylde dette formål. Forslaget stiller ikke kun krav til netselskabers adskilte identitet fra elhandelsselskabet, men fra alle selskaber i koncernen, hvis koncernen både ejer et netselskab og et elhandels- eller elproduktionsselskab, dog på nær andre monopolselskaber. Samtidigt stilles der krav til, hvordan et selskab i koncernen må fremtræde, når der udføres opgaver for netselskabet, der indebærer kontakt til elforbrugere.

Særlige udfordringer giver forslaget om, at netselskaber skal sikre, at når et koncernforbundet selskab udfører opgaver for netselskabet, der indebærer kontakt til elforbrugerne, skal det udførende selskab fremtræde med en identitet, som er forskellig fra selskabets egen identitet. Lovforslaget pålægger dermed disse kommercielle selskaber at skifte tøj, bil eller logo på bil i løbet af dagen, når der skal udføres opgaver for netselskabet, der indebærer kontakt med elforbrugerne. Det er en betydelig administrativ byrde, som stiller disse kommercielle selskaber dårligere i den fri konkurrence.

Konsekvensen er i sidste ende en fordyrelse for kunderne. Netselskaberne er forpligtede til at købe alle ydelser på markedsbestemte vilkår. En fordyrelse hos et koncernforbundet selskab – grundet krav til bl.a. tøj og bil med særlig identitet – medfører øgede omkostninger for det kommercielle selskab og dermed potentielt en højere pris for netselskabet. Lovforslaget medfører en konkurrenceforvridning, selvom hensigten med lovforslaget er det modsatte.

Der er hertil tale om krav, der går ud over eldirektivets minimumskrav, og der er således tale om overimplementering af EU-regler. Som nævnt er vi enige i kravet om adskillelse mellem netselskab og elhandelsselskab, men for de øvrige stramninger i lovforslaget mener vi, at der er tale om krav, som er unødige og uproportionale i forhold til de begrænsede fordele, de kan siges at udgøre for elmarkedet. Samtidigt er eldirektivets mulighed for at undtage mindre netselskaber fra identitetskravene ikke benyttet. I lyset heraf bør lovforslaget sikre en hensigtsmæssig struktur for det daglige arbejde i bl.a. mindre energikoncerner, som muliggør effektiviseringer.

Det skal også bemærkes, at det er yderst sjældent, at en koncerns serviceselskab er i kontakt med elkunderne, når der udføres opgaver for netselskabet. Hovedparten af opgaverne har intet med elkunderne at gøre.

Lovforslaget bør ændres, så der ikke stilles krav vedr. brug af identiteter i andre selskaber end netselskaber og elhandelsselskaber. Det er netop den tænkte fordel, som et koncernforbundet elhandelsselskab kan opnå ved brug af samme koncernnavn som netselskabet, som

er motivationen for lovforslaget. Lovforslaget bør fokusere på dette, uden at der samtidigt indføres andre konkurrenceforvridende og -begrænsende elementer. Det bør stå frit for øvrige kommercielle selskaber, der leverer ydelser både uden for koncernen og tværgående ydelser inden for en energikoncern, som fx serviceydelser og tekniske opgaver og lignende, at agere som sig selv og frit udbyde deres ydelser.

Forslaget bør på denne baggrund ændres, så der alene stilles krav til adskillelse af netselskabets identitet i forhold til elhandelsselskabet. Samtidigt bør forslaget om, at de nævnte selskaber ved opgaveudførelse for netselskabet, hvor de er i kontakt med elkunder, ikke må fremtræde med sit eget navn, udgå.

3. Detailkommentarer til enkelte lovbestemmelser og -bemærkninger

Nedenfor fremgår Dansk Energis mere detaljerede kommentarer til lovforslagets enkelte bestemmelser og bemærkninger. Indledningsvist gives dog en mere generel bemærkning omkring lovbemærkningernes struktur.

3.1 Lovbemærkningernes struktur

Lovforslagets enkelte bestemmelser er i deres nuværende udformning meget overordnede. Det betyder bl.a., at mange afgørende mekanismer ikke afklares i bestemmelserne, og man derfor ikke ud af loven kan læse, hvordan reguleringen de facto skal fungere. Det betyder også, at der gives en meget bred hjemmel til ministeren i forhold til at fastlægge reguleringen i praksis. Som nævnt i indledningen er Dansk Energi derfor nødt til at tage forbehold for, at reguleringens gangbarhed er altafhængig af, hvordan de enkelte mekanismer efterfølgende udformes i bekendtgørelser mv.

Lovforslaget er vedlagt ganske omfattende lovbemærkninger, og det vil Dansk Energi gerne kvittere for. Det er centralt for lov kvaliteten og den efterfølgende udmøntning og implementering, at bemærkningerne er fyldestgørende og korrekte – særligt for så overordnet en lovtekst på så kompliceret et stofområde som den økonomiske regulering af elnetselskaber.

Netop stoffets kompleksitet stiller meget høje krav til, at bemærkningerne formuleres præcist og dækkende. Det skal også ses i sammenhæng med, at det historisk har vist sig, at endog små uklarheder har afstedkommet afgørelser med væsentlige økonomiske konsekvenser eller meget lang sagsbehandlingstid. Vi vil derfor opfordre til, at lovbemærkningerne gøres endnu mere præcise. Eksempelvis kan de omfattende henvisninger til Elreguleringsudvalgets anbefalinger af den uforsigtige læser nemt forveksles med ministerens bemærkninger. Der bør laves en metodik, så sådanne misforståelser undgås, fx ved at indsætte disse anbefalinger i bokse.

Som nævnt er lovforslagets bemærkninger – både de almindelige og de specielle – ganske omfattende. Dansk Energi anerkender naturligvis, at der på nuværende tidspunkt alene er tale om et udkast, men vi vurderer også, at strukturen kan forbedres. For så vidt angår den økonomiske regulering fremgår en række meget væsentlige forhold af mere detaljeret og teknisk karakter kun i de almindelige bemærkninger og ikke i de specielle bemærkninger under de bestemmelser, hvor de ellers naturligt hører til. Det kan derfor som læser være svært at få et overblik over bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, og givet bemærkningernes omfang kan det potentielt føre til misforståelser i forbindelse med senere udmøntning og implementering. Der henvises til retningslinjerne i statens lovprocesguide⁷, hvoraf det bl.a. fremgår:

De almindelige bemærkninger har til formål at give et overordnet – men dækkende – billede af de foreslåede ændringer, mens de specielle bemærkninger har til formål så detaljeret og omhyggeligt som muligt at give anvisninger på de enkelte spørgsmål, som lovforslagets bestemmelser kan rejse.

I forbindelse med færdiggørelsen af lovforslaget er det derfor af stor vigtighed, at alle de tekniske og detaljerede forhold, som beskrives under de almindelige bemærkninger, også frem-

---

⁷ www.lovprocesguide.dk.

går af de specielle bemærkninger til de enkelte bestemmelser. I nuværende udkast er der i de specielle bemærkninger i vidt omfang lavet henvisninger til de almindelige bemærkninger, men her bør bemærkningerne fremgå eksplicit som specielle for bestemmelsen og ikke blot ved en henvisning til de almindelige bemærkninger. Eksempelvis er indregningen af 2 pct. omsætningskapital kun nævnt i de almindelige bemærkninger (bør også fremgå af de specielle bemærkninger til nr. 12, § 69, stk. 5, nr. 3), ligesom der alene i de almindelige bemærkninger fremgår en liste over ansøgningsbaserede justeringer (bør også fremgå i de specielle bemærkninger til nr. 12, § 69, stk. 5, nr. 2, og henvisning hertil i nr. 3). Endvidere bør det også i de specielle bemærkninger (til nr. 12, § 69, stk. 5, nr. 2, og henvisning hertil i nr. 3) fremgå, at der skal ske årlig pristalsregulering af indtægtsrammerne.

3.2 Til nr. 9 om ændring af § 20 b

Udkastet lægger op til at affatte lovforslagets § 20 b som følger:

§ 20 b. Netvirksomheder skal være identitetsmæssigt adskilt fra virksomheder, som er vertikalt integreret med netvirksomheden, jf. dog stk. 2 og 3, og sikre, at der ikke i øvrigt i den vertikalt integrerede netvirksomheds kommunikationsarbejde og identitetsstrategier skabes uklarhed om netvirksomhedens særskilte identitet.

Stk. 2. Netvirksomheder skal herudover sikre, at andre, der udfører opgaver for netvirksomheden, som indebærer kontakt med elforbrugere, ved opgavens udførelse anvender en identitet, som adskiller sig fra de identiteter, som i øvrigt anvendes af virksomheder, som er vertikalt integreret med netvirksomheden, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Kravet om identitetsmæssig adskillelse i stk. 1 og 2 gælder ikke i forhold til virksomheder, der udøver net- eller naturgasdistributionsvirksomhed, virksomhed med fremføring af opvarmet vand eller damp, eller virksomhed, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold.

Stk. 4. Energitilsynet fører tilsyn med overholdelsen af kravene i stk. 1-3.

Stk. 5. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, hvilke andre aktiviteter, der kan udøves i virksomheder, som ikke er identitetsmæssigt adskilt fra netvirksomheden efter stk. 3.

Dansk Energi er enig i forslaget om en klarere identitetsmæssig adskillelse mellem netselskaber og elhandelsselskaber, men vi finder, at lovforslaget i sine krav går for langt i forhold til, hvor elmarkedet vil få positivt gavn af de krav, der lægges op til skal ske. Der er betydelige éngangsomkostninger forbundet med selskabsmæssige ændringer af navn og logo. Tilsvarende er der løbende administrative omkostninger forbundet med løbende tøjskift og biler, der skal øremærkes til enkeltopgaver med et særligt navn og logo. Når der som her er tale om byrdefulde krav, bør der foretages en vurdering af hvilken gavn, de pågældende krav har for elmarkedet.

Dansk Energi ser ikke tilstrækkeligt tungtvejende argumenter i relation til elmarkedet til at stille krav til navn og logo på selskaber i en energikoncern, som ikke har noget med netselskab og elhandelsselskab at gøre. Vores forslag er at indsnævre forslaget til det, som har været vigtigt for Elreguleringsudvalget og andre aktører, som har rejst ønsket om krav til adskilt identitet – en adskillelse af netselskabets identitet set i forhold til elhandelsselskabet.

Det kan hertil bemærkes, at i det omfang et koncernforbundet service- og entreprenørselskab løser opgaver for koncernforbundne selskaber, der fremfører vand, naturgas og varme, og hvor kunderne hertil er sammenfaldende med elforbrugerne i et koncernforbundet elnet-selskab, så forhindrer lovforslaget ikke, at elforbrugeren indirekte via serviceselskabets biler og personale udsættes for reklame for det koncernforbundne elhandelsselskab. Samme situation opstår, når serviceselskaber, der indgår i koncerner med både elnet og elhandel, løser opgaver for et varmeselskab, vandselskab og naturgasselskab udenfor koncernen, og hvor varme-, vand- og naturgaskunderne, som serviceselskabet kommer i kontakt med, er

sammenfaldende med elkunderne i det koncernforbundne elnetselskab. Samlet stiller dette et stort spørgsmålstejn til lovforslagets effekt og proportionalitet.

Dansk Energi mener på den baggrund, at stk. 1 bør ændres, så der alene stilles krav til adskillelse af netselskabets identitet i forhold til elhandelselskabet, og at stk. 2 bør udgå, så der ikke stilles krav til identiteten, som et kommercielt selskab anvender, når de tilbyder deres ydelser – uanset om det er koncerninternt eller eksternt.

Samlet finder Dansk Energi, at § 20 b bør formuleres som følger:

§ 20 b. Netvirksomheder skal være identitetsmæssigt adskilt fra elhandelsvirksomheder, som er vertikalt integreret med netvirksomheden, og sikre, at der ikke i øvrigt i den vertikalt integrerede netvirksomheds kommunikationsarbejde og identitetsstrategier skabes uklarhed om netvirksomhedens særskilte identitet.

Stk. 2. Kravet om identitetsmæssig adskillelse i stk. 1 gælder ikke i forhold til virksomheder, der udøver net- eller naturgasdistributionsvirksomhed, virksomhed med fremføring af opvarmet vand eller damp, eller virksomhed, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold.

Stk. 3. Energitilsynet fører tilsyn med overholdelsen af kravene i stk. 1-2.

Stk. 4. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, hvilke andre aktiviteter, der kan udøves i virksomheder, som ikke er identitetsmæssigt adskilt fra netvirksomheden efter stk. 2.

I forhold til lovbemærkningerne til § 20 b har vi følgende kommentarer:

I lovbemærkningerne på side 27 og 37 anføres, at netvirksomheden skal sikre retlig og faktisk råderet over oplysninger, som netvirksomheden lader andre uden for netvirksomheden anvende, fx på de sociale medier. Vi er klar over, at der er tale om gengivelse af tekst fra bekendtgørelsen, men vil alligevel bemærke, at teksten kun giver mening, hvis den angår oplysninger, som ikke er offentligt tilgængelige. Hvis der i stedet er tale om, at et elhandels-selskab vælger at anvende oplysninger fra et eller flere netselskabers hjemmesider, som alle har adgang til, på elhandelselskabets egen hjemmeside og lign., kan netselskaberne næppe forhindre dette. Vi foreslår, at dette præciseres i lovbemærkningerne.

I lovbemærkningerne på side 29, 3. linje, skal "fysiske personer" ændres til "fysiske eller juridiske personer".

I lovbemærkningerne på side 38 nederst bør det overvejes at ændre eksemplet "Derimod vil en netvirksomhed, som indgår i et joint venture med en anden virksomhed om elhandelsvirksomhed, blive vertikalt integreret og dermed være omfattet af bestemmelserne om identitetsmæssig adskillelse.", medmindre det vurderes, at et sådant joint venture ikke rejser spørgsmål vedrørende overholdelse af de gældende regler om funktionel adskillelse.

Vi støtter, at der i lovbemærkningerne på side 38 er fokus på at forklare, hvornår der er tale om en tydelig adskillelse. Det er omkostningsfuldt at udskifte navn og logo, og det er derfor vigtigt for selskaberne, at rammerne er helt klare. På trods af forklaringen i lovbemærkningerne, kan det være svært at fange alle situationer, og det kan meget vel være, at der alligevel vil dukke tvivlsituationer op. Dansk Energi foreslår derfor, at det indføres i lovbemærkningerne, at et netselskab kan bede Energitilsynet om en forhåndsvurdering af et planlagt navne- og logoskift, sådan at selskaberne kan rette navn og logo til uden at risikere, at Energitilsynet forbeholder sig ret til at skifte mening på baggrund af en senere klage. En sådan model – kombineret med tilstrækkelig klarhed om reglernes rækkevidde – vil minimere de

omkostninger, som skal afholdes på implementeringen af forslaget hos såvel virksomheder som Energitilsyn.

Lovbemærkningerne indeholder på side 39 en tekst, som forklarer kravet om, at en vertikalt integreret servicevirksomhed ikke må fremtræde med sit eget navn, når selskabet udfører opgaver for netselskabet, der indebærer kontakt til elforbrugere. Som nævnt ovenfor foreslår vi, at dette krav udgår. I tilfælde af at vores opfordring ikke fuldt ud imødekommes, har vi en konkret formulering, som vi finder uklar. Det fremgår, at selskabet kan anvende netselskabets identitet, et andet monopolselskabs identitet eller et helt tredje navn. Vores forslag er, at teksten om *et helt tredje navn* – i tilfælde af at teksten bevares – uddybes nærmere, så formål og mulighed er forklaret klart. Så vidt vi kan læse, vil dette tredje navn ikke kunne bruges af servicevirksomheden til dagligt, men alene, når der udføres opgaver for netselskabet, der indebærer kontakt med elforbrugerne. I så fald er byrderne meget tilsvarende med den situation, hvor selskabet skal fremtræde med netselskabets tøj og biler – selskaberne vil fortsat skulle skifte tøj i løbet af dagen, afhængigt af hvem der skal udføres opgaver for.

I lovbemærkningerne på side 39 er der en tekst om netselskabers hjemmeside, og at denne alene må have samme webadresse som virksomheder omfattet af stk. 3. Det bør præciseres i disse sætninger, at det alene gælder for netselskaber, der er vertikalt integrerede.

I lovbemærkningerne på side 40 forklares hensigten med stk. 5, hvorefter der kan fastsættes nærmere regler for hvilke aktiviteter, der kan udføres af virksomheder, der ikke er identitetsmæssigt adskilt fra netvirksomheden. I teksten beskrives, at det kan vise sig nødvendigt at begrænse de mulige aktiviteter. Dansk Energi foreslår, at det præciseres i teksten, at det ikke er hensigten at begrænse aktivitet i form af rene varmeproduktionsanlæg. Det er almindeligt forekommende, at varmeselskaber, hvis hovedforretning er fremføring af opvarmet vand eller damp, også producerer supplerende varme på mindre anlæg, fx mindre træpilleanlæg. Det kan være på steder, hvor det kollektive system endnu ikke er etableret, men er på vej, eller i områder, hvor der ikke er anden opvarmningsform. Endvidere har de fleste varmeselskaber ren varmeproduktion på reservekedler.

3.3 Til nr. 12 om ændring af § 69 og 70

§ 69, stk. 1

Udkastet lægger op til, at lovforslagets § 69, stk. 1, affattes som følger:

§ 69. Priser for ydelser fra netvirksomheder fastsættes i overensstemmelse med en indtægtsramme, som Energitilsynet årligt fastsætter for hver netvirksomhed med henblik på dækning af netvirksomhedens omkostninger ved en effektiv drift af den bevillingspligtige aktivitet og forrentning af den investerede kapital.

Elreguleringsudvalget lagde i sin afsluttende rapport⁸ betydelig vægt på, at elnetselskaberne fremadrettet skal have mulighed for at dække de effektive omkostninger, inklusiv et risikojusteret, markedsbaseret afkast af den investerede kapital. I stemmeaftalen af 4. november 2016 om økonomisk regulering af elnetselskaberne⁹ har et bredt politisk flertal ligeledes op-

⁸ Udvalg for el-reguleringseftersynet, "En fremtidssikret regulering af elsektoren", december 2014.

⁹ "Økonomisk regulering af elnetvirksomhederne (En del af opfølgning på El-reguleringsudvalgets anbefalinger til en fremtidssikret regulering af elsektoren) – Stemmeaftale mellem Regeringen (Venstre), Socialdemokraterne,

nået enighed om, at: "[n]etvirksomhederne skal kunne opnå et markedsbaseret, risikojusteret afkast af deres investeringer i det omfang, de drives økonomisk effektivt".

Et risikojusteret, markedsbaseret afkast er den omkostning, som elnetselskaberne har ved at binde penge i netaktiver som kabler og transformerstationer mange år frem i tiden. Dansk Energi finder det derfor afgørende, at forrentningsbegrebet *præciseres* i bestemmelsen, så det fremgår, at netselskaberne skal kunne opnå en "*risikojusteret, markedsbaseret forrentning af den investerede kapital*". Bestemmelsen vil dermed stemme overens med Elreguleringsudvalgets anbefalinger og den politiske stemmeaftale.

I praksis fortolker myndigheder i dag de eksisterende prisbestemmelser (§ 69) ved, at kun få selskaber – benchmarkingmodellens mest effektive – over tid skal have mulighed for at dække sine omkostninger, herunder den tilladte forrentningssats af deres investerede kapital. Dansk Energi finder, at den nye lov eksplicit bør definere, at netselskaberne set under ét skal tillades et risikojusteret, markedsbaseret afkast (der henvises fx til den norske elnetregulering på dette punkt). Det bliver dermed normen, og ikke undtagelsen, at selskaber opnår en forrentning, der modsvarer et risikojusteret, markedsbaseret afkast.

Samlet finder Dansk Energi, at § 69, stk. 1, bør formuleres som følger:

§ 69. Priser for ydelser fra netvirksomheder fastsættes i overensstemmelse med en indtægtsramme, som Energitilsynet årligt fastsætter for hver netvirksomhed med henblik på, at den gennemsnitlige netvirksomhed kan dække sine omkostninger ved en effektiv drift af den bevillingspligtige aktivitet og en risikojusteret, markedsbaseret forrentning af den investerede kapital.

§ 69, stk. 2

Udkastet lægger op til, at lovforslagets § 69, stk. 2, affattes som følger:

§ 69. [...]

Stk. 2. En netvirksomheds indtægtsramme udgør det højeste beløb, som netvirksomheden i et kalenderår kan oppebære ved indtægter fra drift af sin bevillingspligtige aktivitet. Den årlige indtægtsramme fastsættes med udgangspunkt i en 5-årig reguleringsperiode, jf. dog stk. 6.

Af lovbemærkningerne til § 69, stk. 5, nr. 11, fremgår, at differencer i *forbrugernes* favør – ligesom i dag – fremover skal tilbagebetales indenfor 2 år, og at de skal pålægges en strafrente. For differencer i *selskabernes* favør foreslås en ændret håndtering i forhold til i dag. Det foreslås, at der fremover arbejdes med et saldossystem. Denne metode vil ikke for brugerne være materielt forskellig fra metoden i dag, men den vil for selskaberne og for Energitilsynet betyde en administrativ lettelse i forhold til i dag. Dansk Energi er derfor enig i ændringen og henviser til, at der kan findes inspiration fra den norske elnetregulering på dette punkt.

Det foreslås i lovbemærkningerne, at den maksimale saldo i den første reguleringsperiode skal forhøjes som følge af videreførte differencer fra 2017. Dansk Energi vil gerne understrege behovet for denne forhøjelse, idet en række selskaber som følge af Energitilsynets ind-

---

Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, og Det Konservative Folkeparti" af 4. november 2016.

tægtsrammegennemgange tilbage til og med 2005 får en akkumuleret difference, som det af hensyn til at undgå markante prisstigninger for forbrugerne vil være hensigtsmæssigt opkræves over en årrække.

Dansk Energi bemærker i den forbindelse, at der også bør gives mulighed for, at den maksimale saldo kan forhøjes i en periode, såfremt afgørelser er forsinkede (se i øvrigt afsnit 2.1.13 ovenfor om behovet for frister for Energitilsynets afgørelser). En lignende mulighed findes i den nugældende naturgasdistributionsregulering¹⁰.

Hvad angår ovenstående foreslår Dansk Energi, at det også (eller i hvert fald alternativt) bliver tilføjet i de specielle bemærkninger til § 69, stk. 2. Dette skal ses i sammenhæng med, at Dansk Energi nedenfor foreslår, at behandlingen af differencer udgår af den foreslåede § 69, stk. 5.

Endelig bemærkes, at differencer i forbrugernes favør fortsat foreslås pålagt en strafrente, mens differencer i selskabernes favør ikke forrentes. Dansk Energi er enig i, at der kan være en asymmetri i forrentningen af differencer for at tilskynde selskaberne til ikke at opkræve indtægter ud over indtægtsrammen og dermed skylde forbrugerne penge. Dansk Energi mener dog, at den pålagte strafrente i dag er for høj.

§ 69, stk. 3

Udkastet lægger op til, at lovforslagets § 69, stk. 3, affattes som følger:

§ 69. [...]

Stk. 3. En netvirksomheds indtægtsramme fastsættes på baggrund af en omkostningsramme og en forrentningsramme og en række beløbsmæssige justeringer, jf. stk. 4, som indregnes efter regler fastsat i medfør af stk. 5.

Ordlyden af bestemmelsen bør klart beskrive opbygningen af indtægtsrammen og herunder introducere de to nye centrale elementer: omkostningsrammen og forrentningsrammen. Med den foreslåede ordlyd kan det give anledning til uklarhed om, hvorvidt størrelsen af disse rammer kan justeres. Uanset at mulighederne for justeringer fremgår af bemærkningerne og indirekte af bemyndigelsesbestemmelsen i stk. 5, bør det også i stk. 3 materielt fremgå, at omkostningsrammen og forrentningsrammerne kan justeres. Dette gælder særligt, når der i stk. 3 og stk. 4 materielt er beskrevet muligheder for justeringer uden for omkostningsrammen og forrentningsrammen. På den baggrund foreslås det, at bestemmelsen gives følgende ordlyd:

§ 69. [...]

Stk. 3. En netvirksomheds indtægtsramme fastsættes på grundlag af summen af følgende elementer:

1. En omkostningsramme til dækning af netvirksomhedens driftsmæssige omkostninger og afskrivninger. Størrelsen af omkostningsrammen fastsættes ved indgangen til den 5-årige reguleringsperiode, jf. dog stk. 6, og kan justeres inden for reguleringsperioden, begge dele efter regler fastsat i medfør af stk. 5.
2. En forrentningsramme til dækning af netvirksomhedens forrentning af sin aktivbase. Størrelsen af forrentningsrammen bestemmes af netvirksomhedens aktivbase og forrentningen heraf. Forrentnings-

¹⁰ Jf. § 22, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 768 af 23. juni 2016 om indtægtsrammer og åbningsbalancer for naturgasdistributionsselskaber.

rammen fastsættes ved indgangen til den 5-årige reguleringsperiode, jf. dog stk. 6, og kan justeres inden for reguleringsperioden, begge dele efter regler fastsat i medfør af stk. 5.

3. En række beløbsmæssige justeringer, jf. stk. 4, som indregnes efter regler fastsat i medfør af stk. 5.

Af lovbemærkningerne til bestemmelsen fremgår, at omkostningsrammen fastsætter et samlet beløb for de omkostninger (undtagen omkostninger til nettab og energispareindsats), netselskaberne kan få dækket under indtægtsrammen, og at forrentningsrammen fastsætter det afkast, som selskaberne kan få indregnet i indtægtsrammen.

Dansk Energi bemærker i forhold hertil, at et risikojusteret, markedsbaseret afkast ligesom omkostningsrammens indhold er en reel omkostning, og at lovbemærkningerne bør afspejle dette. Afkastet er den omkostning, der er ved at binde kapital i netaktiver med lange afskrivningsperioder. Derudover bemærkes for god ordens skyld, at fakturerede manglende betalinger også i lovbemærkningerne bør nævnes som en omkostning, der ikke indgår i omkostningsrammen.

§ 69, stk. 4

Udkastet lægger op til, at lovforslagets § 69, stk. 4, affattes som følger:

§ 69. [...]

Stk. 4. Ved fastsættelsen af indtægtsrammen foretages følgende beløbsmæssige justeringer uden for omkostnings- og forrentningsrammen:

- 1) Fradrag som følge af et individuelt og et generelt effektiviseringskrav, utilstrækkelig leveringskvalitet og bindende midlertidige prisnedsættelser, jf. § 72 b, stk. 1, 3. pkt.
- 2) Forhøjelser til dækning af omkostninger til nettab og energispareindsatsen, jf. § 22, stk. 1, nr. 5.
- 3) Justeringer til dækning af en netvirksomheds tab som følge af en elhandelsvirksomheds manglende betaling af beløb, der er faktureret i henhold til § 72 d, stk. 1, 1. og 2. pkt.

Som beskrevet under afsnit 2.1.5 finder Dansk Energi det helt afgørende, at det sikres, at der ikke over tid sker en afkobling mellem det enkelte selskabs faktiske omkostninger og dets indtægtsramme. Dette sikres bedst ved, at der indføres en fuld symmetrisk rekalkibrering mellem reguleringsperioder baseret på den foregående periodes faktiske omkostninger.

Med hensyn til tab på debitorer henvises til bemærkningerne til stk. 5, nr. 10, nedenfor.

Samlet finder Dansk Energi, at § 69, stk. 4, bør formuleres som følger:

§ 69. [...]

Stk. 4. Ved fastsættelsen af indtægtsrammen foretages følgende beløbsmæssige justeringer uden for omkostnings- og forrentningsrammen:

- 1) Fradrag som følge af et individuelt og et generelt effektiviseringskrav, utilstrækkelig leveringskvalitet og bindende midlertidige prisnedsættelser, jf. § 72 b, stk. 1, 3. pkt.
- 2) Forhøjelser til dækning af omkostninger til nettab og energispareindsatsen, jf. § 22, stk. 1, nr. 5.
- 3) Justeringer til dækning af en netvirksomheds tab som følge af en elhandelsvirksomheds manglende betaling af beløb, der er faktureret i henhold til § 72 d, stk. 1, 1. og 2. pkt., og som følge af elforbrugeres manglende betaling af beløb, der er faktureret direkte fra netvirksomheden til elforbrugeren til dækning af strømtyveri, tilslutning til elforsyningsnettet og gebyrer for netvirksomhedens ydelser.

Det skal bemærkes, at den foreslåede ændring ikke påvirker hjemlen til at fastsætte effektiviseringskrav, som fortsat vil fremgå af § 69, stk. 5, nr. 5.

§ 69, stk. 5

Udkastet lægger op til, at lovforslagets § 69, stk. 5, affattes som følger:

§ 69. [...]

Stk. 5. Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter regler om indtægtsrammer og de elementer, som indgår heri, herunder om

- 1) hvilke indtægter, som omfattes af indtægtsrammerne, herunder indtægter knyttet til den bevillingspligtige aktivitet, som regnskabsmæssigt indgår og bogføres i andre virksomheder, og hvilke omkostninger indtægtsrammerne dækker,
- 2) fastsættelse og justering af omkostningsrammerne,
- 3) fastsættelse og justering af forrentningsrammerne, herunder beregning og fastsættelse af forrentningssatser,
- 4) driftsmæssige afskrivninger,
- 5) fastsættelse af generelle og individuelle effektiviseringskrav, herunder ved benchmarking,
- 6) mål for leveringskvalitet og økonomisk sanktion for manglende overholdelse heraf,
- 7) indregning af bindende midlertidige prisnedsættelser,
- 8) indregning af omkostninger til nettab,
- 9) indregning af indtægter og omkostninger knyttet til netvirksomhedernes energispareindsats, herunder reguleringen af for meget henholdsvis for lidt opkrævede beløb, jf. § 22, stk. 8,
- 10) indregning af tab på debitorer og
- 11) opgørelse og afvikling af differencer.

Vedrørende nr. 1 kan det i forbindelse med benchmarkingen i visse tilfælde være nødvendigt at fastsætte supplerende regler for opgørelse af driftsomkostningerne af hensyn til sammenlignelighed på tværs af selskaber. Modsat er det afgørende i forbindelse med opgørelse af driftsomkostningerne i reguleringsregnskabet, at der for det enkelte selskab er sammenlignelighed over tid. Det bør i de specielle lovbemærkninger til nr. 1 derfor nævnes, at opgørelse af driftsomkostningerne kan ske efter forskellige regler til brug for henholdsvis reguleringsregnskabet og benchmarkingen.

Det nævnes i specielle lovbemærkninger, at der forventes fastsat regler om håndteringen af anlæg *ændret* eller *etableret* af hensyn til tredjemand (og betalt af tredjemand), og at dette i udgangspunktet er en justering i forhold til gældende regler, som alene angår *ændring* i anlæg af hensyn til tredjemand. Dansk Energi er enig heri, idet de nugældende regler synes at have været utilstrækkelige på dette punkt, hvilket løbende har ført til tvivlsspørgsmål, jf. fx Energistyrelsens udtalelse om den regulatoriske behandling af omkostninger og indtægter ved nettilslutning af kystnære havvindmøller af 2. oktober 2014 til Dansk Energi. Ligesom tilføjjelsen af anlæg etableret af hensyn til tredjemand, bør det i bemærkningerne også nævnes, at der skal laves regler for situationer, hvor netselskabet af tredjemand påføres driftsomkostninger (som også betales af tredjemand), jf. eksempel på behovet herfor i ovenfor nævnte udtalelse og den forudgående anmodning.

Det omtales desuden i de specielle bemærkninger, at der vil skulle fastsættes nærmere regler om indtægter til den bevillingspligtige aktivitet og tilknyttede omkostninger, som regnskabsmæssigt indgår og bogføres i andre virksomheder. Det er i den forbindelse vigtigt at sondre mellem på den ene side situationen, hvor indtægter og omkostninger vedrørende den bevillingspligtige aktivitet indgår og bogføres i en anden virksomhed og på den anden side situationen, hvor netvirksomheden blot betaler en anden virksomhed for at udføre en opgave. Vi forstår bemærkningerne således, at der i den sidstnævnte situation ikke er behov for

særlige regler, idet både indtægter om omkostninger vedrørende den bevillingspligtige aktivitet i denne situation indgår i selve netvirksomheden. Dette er vi enige i, og det svarer til praksis.

I beskrivelsen af ovenstående anvendes i øvrigt begrebet ”udlicitering”. Det er Dansk Energis opfattelse, at dette begreb dækker over et andet indhold, nemlig en form for delvis privatisering, hvor udførelse af konkrete offentlige opgaver flyttes fra den offentlige sektor til den private sektor¹¹, men hvor det offentlige fortsat finansierer og fastsætter krav til udførelsen. Det er Dansk Energis opfattelse, at anvendelsen af begrebet i denne sammenhæng er misvisende.

Til nr. 2 fremgår af de specielle lovbemærkninger, at der skal justeres for en række forhold i forbindelse med recalibrering af indtægtsrammerne mellem reguleringsperioder, herunder effektiviseringskrav. Dansk Energi er enig i, at der nødvendigvis må foretages en række justeringer i forbindelse med recalibreringen for, at indtægtsrammerne afspejler de faktiske omkostninger. Imidlertid kan formuleringen i lovbemærkningerne misforstås, når der står, at der skal tages højde for effektiviseringskrav ved recalibreringen. Det kan læses som om, at effektiviseringskrav skal bæres videre mellem reguleringsperioder, hvilket i praksis ville gøre recalibreringen asymmetrisk – og dette ville forstærkes, hvis benchmarkingen fortsatte upåvirket i den efterfølgende reguleringsperiode, hvilket de facto ville sende branchens indtægtsrammer ind i en (usagligt) nedadgående spiral på tværs af reguleringsperioder. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger (side 17-18 og beskrevet nærmere ovenfor under bemærkninger til stk. 4), ville det også hæmme effektiviseringsincitamentet og binde selskaberne på det laveste niveau i deres investeringscyklus. Det ville derudover skabe u hensigtsmæssige og uøkonomiske optimeringsincitamenter på både drifts- og anlægssiden.

På baggrund af ovenstående finder Dansk Energi det afgørende, at formuleringen i de specielle lovbemærkninger justeres, så det ikke kan misforstås, at recalibrering af omkostningsrammen og den samlede indtægtsramme sker baseret på de faktiske omkostninger i den forrige periode, underlagt en række justeringer og i udgangspunktet uafhængigt af den foregående periodes omkostningsrammer, indtægtsrammer og effektiviseringskrav. Dette gælder dog ikke i den særlige situation, hvor det på saglig vis kan dokumenteres, at et selskab er ”vedvarende ineffektiv”. Her kan der ved recalibreringen tages højde for effektiviseringskrav pålagt i den foregående reguleringsperiode.

Endvidere fremgår det under nr. 2, at der ved løbende justeringer af indtægtsrammen, som ikke er baseret på indikatorer, vil skulle fastsættes et væsentlighedskriterium. Dansk Energi bemærker, at et væsentlighedskriterium i sagens natur vil forudsætte, at der sker fuld symmetrisk recalibrering ved overgang mellem reguleringsperioder. Alternativt vil der være en række af de omkostninger, som selskaberne pådrages ved øget aktivitetsniveau eller nye/ændrede opgaver, som aldrig vil kunne dækkes under indtægtsrammen, hvilket ville være i strid med princippet om, at netselskabernes skal have mulighed for at kunne dække deres effektive omkostninger inklusiv et risikojusteret, markedsbaseret afkast.

Som beskrevet under ”Lovbemærkningernes struktur” foreslår Dansk Energi, at bemærkningerne omkring de ansøgningsbaserede justeringer og pristalsregulering, som fremgår af lov-

---

¹¹ Se bl.a. Gyldendals Den Store Danske Encyklopædi.

forslagets almindelige bemærkninger, ligeledes fremgår af de specielle bemærkninger til nr. 2, idet de er af teknisk karakter og konkret vedrører denne bestemmelse (og nr. 3).

Desuden afsagde Højesteret i 2015 dom i den såkaldte "*Vintapperrampesag*". Sagen betyder, at der er rykket ved den hidtidige tolkning af, hvornår et net ligger på gæsteprincippet. Det vil afstedkomme øgede omkostninger til ledningsomlægninger, da netselskaber i langt højere grad end tidligere selv skal betale for omlægningerne. Det bør fremgå klart af lovbemærkningerne, at dette forhold skal kunne dækkes ved, at netselskaberne får forhøjet deres indtægtsrammer, da der er tale om et ændret eksternt rammeforhold.

I forbindelse med nr. 3 vurderer Dansk Energi, at fastsættelse af de regulatoriske aktivbaser er så fundamentalt et element i reguleringen, at det – i lighed med forrentningssatserne – bør nævnes i bestemmelsens nr. 3. De regulatoriske aktivbaser er kort sagt de investeringsbeløb, der kræver en forrentning, og som en given forrentningssats derfor skal ganges på for at opføre forrentningsrammen.

Flere steder kan indholdet af bemærkningerne vedrørende beskrivelsen af forrentningsrammen give anledning til en vis usikkerhed. Generelt bør lovbemærkningerne helt præcist angive, hvornår der eksempelvis henvises til aktivbasen, hvornår der henvises til forrentningssatsen, og hvornår der henvises til den samlede forrentningsramme. Ligeledes bør det være klart, hvornår der henvises til forrentningen af den historiske aktivbase, og hvornår der henvises til den "*fremadrettede*" aktivbase. I boks 2 sidst i høringsvaret er anført nogle konkrete steder, hvor bemærkningerne foreslås præciseret.

I de specielle bemærkninger (side 48) anføres, at der ved fastsættelsen af aktivbaserne vil skulle tages stilling til, hvilke aktiver, der skal kunne forrentes. Dansk Energi anmoder i den forbindelse om, at det i lovbemærkningerne præciseres, at alle netselskabets materielle aktiver naturligvis indgår i forrentningsgrundlaget.

Som nævnt under afsnittet "*Lovbemærkningernes struktur*" ovenfor, bør bemærkningerne omkring omsætningskapital, de ansøgningsbaserede justeringer og pristalsregulering, som fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, ligeledes fremgå af de specielle bemærkninger til nr. 3, idet de er af teknisk karakter og konkret vedrører denne bestemmelse (og nr. 2 hvad angår ansøgningsbaserede justeringer og pristalsregulering).

Angående nr. 4 kan Dansk Energi umiddelbart ikke se fordelene ved, at afskrivninger benævnes "*driftsmæssige afskrivninger*", og vurderer, at det fremadrettet kan risikere at føre til misforståelser. Det foreslås derfor, at disse blot benævnes "*afskrivninger*" som i dag. Dette skal også ses i sammenhæng med, at det er dette begreb, man anvender i årsregnskabsloven, og at de regulatoriske regnskabsprincipper tager udgangspunkt i årsregnskabslovens regler.

Det fremgår af de specielle lovbemærkninger til nr. 4, at der skal fastsættes regler for afskrivninger, herunder regler for hvilke værdier, afskrivningsperioder mv. der finder anvendelse. Det fremgår samtidig, at dette skal ske indenfor rammerne af årsregnskabsloven. Dansk Energi finder, at det i bemærkningerne bør præciseres, at afskrivningsregler skal tage udgangspunkt i årsregnskabsloven, medmindre der fremgår specifikke afvigelser i indtægtsrammebekendtgørelsen, jf. kommentarer til § 69 b nedenfor. Dansk Energi finder derudover, at værdierne af de eksisterende anlæg skal respekteres som en del af ELFOR-aftalen, og at

værdierne af fremadrettede anlæg bør tage udgangspunkt i anlægsomkostningen inklusiv IPO og eventuelle byggerenter.

Det bemærkes, at der til brug for benchmarkingen kan være behov for særlige regler for opgørelsen af kapitalomkostninger til brug for standardisering. Det er Dansk Energis forventning, at en standardisering af kapitalomkostningerne er en nødvendighed for at kunne opnå en god og retvisende benchmarking.

Angående nr. 5. fremgår af lovbemærkningerne, at ministeren kan fastsætte regler om generelle krav, men ikke, at disse skal forelægges aftalekredsen. Dette er i modstrid med energiforligskredsens stemmeaftale. Det bør klart fremgå af lovbemærkningerne, at ministerens forslag til generelle krav skal forelægges forligskredsen, såfremt der indføres generelle krav.

De specielle lovbemærkninger til nr. 5 nævner, at der har været nedsat en benchmarking-ekspertgruppe, som inden lovens vedtagelse har afleveret sin anbefalinger. Ifølge høringsudkastet fra ekspertgruppen vil der efterfølgende skulle gennemføres et omfattende arbejde omkring bl.a. data. Ligeledes forudsætter eksperterne, at der i den første reguleringsperiode skal ske årlig benchmarking for at kalibrere modellen. Det bør fremgå af de specielle lovbemærkninger til nr. 5, at udmøntningen af effektiviseringskrav skal ske med et væsentligt ekstra forsigtighedshensyn i den første reguleringsperiode, indtil modellen er færdig, robust og valid.

Endvidere bør det fremgå af de specielle bemærkninger, at benchmarking ikke er et præcist redskab, og at enhver udmøntning af krav forudsætter et væsentligt forsigtighedshensyn i udmøntningen af en benchmarkingmodells potentialer til effektiviseringskrav med materiel effekt. Det bør også fremgå af bemærkningerne, at der ikke kan udmøntes effektiviseringskrav således, at en netvirksomheds indtægtsramme ikke kan dække netvirksomhedens omkostninger ved effektiv drift, herunder en risikojusteret, markedsbaseret forrentning.

Det fremgår specifikt af lovbemærkningerne, at det ikke er hensigten, at der sker dobbelttælling, når der udmøntes generelle og individuelle effektiviseringskrav. Her bør det endvidere fremhæves, at omfanget af effektiviseringskrav også skal respektere de effektiviseringer, netselskaberne selv leverer som følge af indtægtsrammernes indbyggede effektiviseringsincitament.

Det fremgår desuden af de specielle lovbemærkninger til nr. 5, at effektiviseringskrav på baggrund af benchmarkingen skal udmøntes som en procentvis reduktion af omkostningsrammen, men fratrækkes indtægtsrammen. Dansk Energi finder, at effektiviseringskrav bør fastsættes som et absolut beløb udmøntet på et netselskabs påvirkelige omkostninger, som er de eneste omkostninger, der kan påvirkes indenfor en tidshorizont på 5 år. Dette vil være et element i at sikre, at der ikke opstår for store effektiviseringskrav set i sammenhæng med, at et netselskab også gennemfører effektiviseringer af egen kraft, og at de faktiske omkostninger dermed allerede kan være lavere end omkostningsrammen.

Under alle omstændigheder bør det i de specifikke lovbemærkninger til nr. 5 fremgå, at der i overensstemmelse med Elreguleringsudvalgets anbefalinger aldrig for det enkelte selskab kan gives effektiviseringskrav, der bevirker, at indtægtsrammen ikke kan dække de effektive omkostninger inklusiv et risikojusteret, markedsbaseret afkast.

Vedrørende nr. 6 fremgår det af de specielle lovbemærkninger, at der skal fastsættes et rimeligt niveau for leveringskvalitet, men at det ikke vurderes muligt at gennemføre en cost benefit-undersøgelse. Det er hensigtsmæssigt, at der ikke bruges mange kræfter på at gennemføre en cost benefit-analyse, som ville kunne give uanvendelige resultater. Dansk Energi finder det dog betænkeligt, at der skal laves en skærpet straf til netselskaber, som ”*gentagne gange*” overskrider tærskelværdier. Dette kan ikke umiddelbart håndteres på mekanisk vis. Problemet er, at det tager tid og koster mange penge for netselskaber at investere sig ud af en relativ dårlig leveringskvalitet. Og denne kvalitet vil typisk være høj i forhold til, hvad el-kunder oplever i andre lande. Dansk Energi finder derfor, at der bør anlægges en mere aftalebaseret tilgang, hvor de ramte netselskaber i dialog med Energitilsynet kan afstemme forventninger til, hvad netselskabet i praksis kan gøre. Dansk Energi mener, at det i de specielle lovbemærkninger bør anføres, at der ved fastsættelse af mål for leveringskvalitet på baggrund af historisk leveringskvalitet skal tages højde for stokastiske udsving mellem årene ved, at målene fastsættes på baggrund af data for en længere årrække.

Nr. 8 foreslår en ny metode til at kompensere for nettab. Dansk Energi er ikke enig i den anbefalede model, som fremgår i de specielle bemærkninger, idet nettab i altovervejende grad er drevet af eksogene faktorer. Uanset modellen for nettabskompensation, så vil det være nødvendigt, at der findes en model, der sikrer dækning af nettab i distributionsnettet for netselskaber med meget vedvarende energi, da dette ikke i dag dækkes fuldt af udligningsordningen. Elreguleringsudvalget har da netop også understreget behovet for, at selskaberne har mulighed for at dække nettabsomkostninger som følge af den grønne omstilling. Der henvises i øvrigt til afsnit 2.1.8 ovenfor.

Hvad angår nr. 9 foreslår Dansk Energi at ændre princippet om, at reguleringen af for meget henholdsvis for lidt opkrævede beløb til netselskabernes energispareindsats skal håndteres *i indtægtsrammen*. Dette princip fremgår ligeledes i forbindelse med lovforslagets formulering vedrørende ordinære differencer i nr. 11, hvoraf det således fremgår, at opgørelse og afvikling af differencer skal håndteres *i indtægtsrammen*.

Dansk Energi vurderer, at det vil blive administrativt tungt, hvis diverse differencebeløb skal føre til forhøjelse henholdsvis reduktion af indtægtsrammen. Ligeledes har Dansk Energi svært ved at se, hvordan det i de specifikke lovbemærkninger beskrevne saldssystem for de ordinære differencer (som Dansk Energi bakker op om), kan fungere i samspil hermed. På den baggrund foreslås det, at differencebeløb behandles *ved siden af* indtægtsrammen. Håndteringsmetoden vil ikke have materiel effekt for forbrugerne, men den foreslåede metode vil medføre betydeligt lavere administrationstid for selskaber og Energitilsynet.

Vedrørende nr. 10 blev der ved lovændring i foråret 2015 lavet lovbestemmelser¹², som giver dækning til netselskaberne for tab på debitorer relateret til elhandlerne. Det blev derimod ikke løst, at netselskaberne også i Engrosmodellen vil opleve tab på debitorer grundet slutforbrugerens tyveri af el og manglende betaling af tilslutningsbidrag og gebyrer faktureret direkte fra netselskabet til slutkunden.

¹² Lov nr. 577 om ændring af lov om elforsyning (Justering og udskydelse af Engrosmodellen og udskydelse af leveringspligten) af 4. maj 2015.

Tyveri af el er principielt et nettab. Men i det øjeblik tyveriet konstateres, og et erstatningskrav fremsættes ved faktura fra netselskab til strømtysten, bliver der tale om et udækket tab på debitorer, hvis fakturaen ikke betales. Dette tab vil ikke med de nugældende regler kunne give anledning til en forhøjelse af indtægtsrammen.

Ligeledes vil manglende betaling af tilslutningsbidrag og de gebyrer, som faktureres direkte fra netselskabet til slutkunden, heller ikke med de nugældende regler kunne give anledning til forhøjelse. Det drejer sig ud over tilslutningsbidrag fx om gebyrer for genafbrydelse af ulovlig gentilslutning og ved oprettelse af mikro VE-anlæg. Det er på trods af, at selskabernes muligheder for at nedbringe disse er stort set ikke-eksisterende.

Det fremgår af lovbemærkningerne til stk. 4, at indtægtsrammen under ny regulering appproximativt vil indeholde et beløb til dækning af tab på strømtyster og tilslutningsgebyr, idet rammen tager udgangspunkt i selskabets omkostninger i 2012-2014. Det bemærkes, at netselskaberne som nævnt ovenfor også kan pådrages tab som følge af manglende betaling af de gebyrer, der faktureres direkte fra netselskabet til kunden. Det er Dansk Energis forståelse, at energiforligskredsen i forbindelse med den ovenfor omtalte lovændring var enige om, at der fremadrettet skulle ske en 1 til 1-dækning af tab på debitorer. Dansk Energi anmoder derfor om, at lovforslaget justeres, så det overholder denne aftale. Det skal i den forbindelse bemærkes, at forligskredsen ikke i den forbindelse lagde op til, at der skulle være et væsentlighedskriterium herfor. Opgørelse af tab på debitorer er administrativt enkelt, og der er derfor heller ikke en administrativ begrundelse for et væsentlighedskriterium. I det omfang de nye indtægtsrammer allerede indeholder et beløb til dækning herfor, bør der naturligvis ske en overgangsjustering.

Det bør af lovbemærkningerne til nr. 11 fremgå, at grænsen for differencesaldoen i netselskabernes favør midlertidigt justeres, hvis der er afgørelser, som er forsinket. Se i øvrigt ovenfor under bemærkninger til nr. 9.

Af forslag til § 69, stk. 7, fremgår, at energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at Energitilsynet for netselskabets regning kan indhente uafhængig ekstern bistand til brug for fastsættelse af indtægtsrammen eller elementer, der indgår heri, og til brug for vurdering af, om en reguleringsperiode skal forlænges. Dansk Energi har en række kommentarer til dette forslag, som fremgår nedenfor. Her findes det bl.a., at de meromkostninger, som dette pådrager netselskaberne, bør kunne dækkes under indtægtsrammen, jf. også forslag til § 69, stk. 1, om, at netselskabernes indtægtsrammer skal fastsættes med henblik på dækning af de effektive omkostninger inklusiv forrentning af den investerede kapital. Dansk Energi foreslår på den baggrund, at dette indgår som en ny nr. 12 i stk. 5, jf. det konkrete forslag nedenfor.

Af de indledende lovbemærkninger til nr. 12 (side 41) fremgår, at gældsforpligtelser stiftet før 1. januar 2000, jf. § 69, stk. 1, 3. pkt., i den nugældende elforsyningslov, ikke længere er relevant. Dansk Energi bemærker, at dette bl.a. drejer sig om en forpligtelse til at udbetale tjenestemandspensioner. Disse har under nuværende regulering kunnet modregnes en eventuel merforrentning således, at selskaberne har været sikret mulighed for at dække disse omkostninger i det omfang, der var indtægtsramme hertil. Dansk Energi er bekendt med, at der stadig er netselskaber, der har omkostninger til disse forpligtelser, og at disse i visse

tilfælde udgør et ikke uvæsentligt omfang for det enkelte selskab. På den baggrund finder Dansk Energi, at muligheden for at dække disse omkostninger indføres som ny nr. 12.

Samlet finder Dansk Energi, at § 69, stk. 5, bør formuleres som følger:

§ 69. [...]

Stk. 5. Energi-, forsynings- og klimaministeren fastsætter regler om indtægtsrammer og de elementer, som indgår heri, herunder om

- 1) hvilke indtægter, som omfattes af indtægtsrammerne, herunder indtægter knyttet til den bevillingspligtige aktivitet, som regnskabsmæssigt indgår og bogføres i andre virksomheder, og hvilke omkostninger indtægtsrammerne dækker,
- 2) fastsættelse og justering af omkostningsrammerne,
- 3) fastsættelse og justering af forrentningsrammerne, herunder beregning og fastsættelse af forrentningssatser og regulatoriske aktivbaser,
- 4) afskrivninger,
- 5) fastsættelse af generelle og individuelle effektiviseringskrav, herunder ved benchmarking,
- 6) mål for leveringskvalitet og økonomisk sanktion for manglende overholdelse heraf,
- 7) indregning af bindende midlertidige prisnedsættelser,
- 8) indregning af omkostninger til nettab,
- 9) indregning af indtægter og omkostninger knyttet til netvirksomhedernes energispareindsats, jf. § 22, stk. 8,
- 10) indregning af tab på debitorer,
- 11) indregning af omkostninger til uafhængig ekstern bistand til brug for Energitilsynets administration af reguleringen, jf. stk. 7, og
- 12) indregning af omkostninger til gældsforpligtelser stiftet inden den 1. januar 2000.

Af de indledende lovbemærkninger til §§ 69-69c (side 40-41) fremgår bl.a., at den nye regulering indebærer en ændret systematik, hvorefter et netselskabs investeringer vil indgå i indtægtsrammen uanset, om der er tale om nødvendige nyinvesteringer eller reinvesteringer. Der henvises derudover til, at der på bekendtgørelsesniveau vil blive fastsat regler, hvorefter et netselskabs omkostningsramme vil fastsættes med udgangspunkt i selskabets omkostninger i den forudgående reguleringsperiode.

Dansk Energi forstår forslaget til den nye regulering sådan, at et netselskab – ligesom i dag – *indenfor en reguleringsperiode* kan få forhøjet indtægtsrammen som følge af forhold, der i en vis udstrækning ligner det, der kaldes ”*nødvendige nyinvesteringer*” i den nugældende lov. Dansk Energi forstår derudover forslaget til den nye regulering sådan, at disse omkostninger mellem reguleringsperioder integreres i omkostningsrammen *og forrentningsrammen*. Denne integration kan dog *ikke* ske ved, at der tages et gennemsnit af omkostningerne (eller aktivbasen) i den forudgående reguleringsperiode, da dette ikke vil kompensere korrekt for stigende omkostninger (dvs. omkostninger, der ikke er jævnt fordelt over reguleringsperioden). Korrektionen kan i stedet ske ved et tillæg til omkostnings- og forrentningsrammen ved overgangen til den nye periode. I efterfølgende rekalkibreringer vil omkostningerne (som det fremgår af lovbemærkningerne) automatisk blive en integreret del af rammerne.

Med baggrund i ovenstående finder Dansk Energi, at der er behov for at præcisere lovbemærkningerne på dette punkt, og Energistyrelsen anmodes derfor herom.

§ 69, stk. 6

Udkastet lægger op til, at lovforslagets § 69, stk. 6, affattes som følger:

§ 69. [...]

Stk. 6. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om, at den 5-årige reguleringsperiode, jf. stk. 2, 2. pkt., kan forlænges for den enkelte netvirksomhed med henblik på at opnå væsentlige, varige effektiviseringer.

Dansk Energi kvitterer for forslaget om at gøre reguleringen mere fleksibel i forhold til længde af reguleringsperioden med henblik på, at også en række af de mere længeresigtede effektiviseringer kan opnås. Der er ofte forbundet betydelige upfront-omkostninger ved at foretage effektiviseringer, fx i forbindelse med investering i nye IT-systemer, omlægning af arbejdsprocesser eller sammenlægning af selskaber. Større effektiviseringstiltag vil derfor ofte ikke kunne betale sig tilbage i form af sparede omkostninger indenfor den 5-årige reguleringsperiode. En mulighed for forlængelse af reguleringsperioden vil derfor kunne understøtte, at sådanne effektiviseringer gennemføres.

§ 69, stk. 7

Udkastet lægger op til, at lovforslagets § 69, stk. 7, affattes som følger:

§ 69. [...]

Stk. 7. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan endvidere fastsætte regler om, at Energitilsynet for netvirksomhedens regning kan indhente uafhængig ekstern bistand til brug for fastsættelse af indtægtsrammen eller elementer, som indgår heri, og til brug for vurdering af, om en reguleringsperiode skal forlænges, i henhold til regler fastsat af energi-, forsynings- og klimaministeren i medfør af stk. 4 og 6.

Dansk Energi bemærker, at ministeren herved delegeres meget vidtrækkende muligheder for at øge Energitilsynets finansieringsgrundlag. Det vurderes, at en lang række af allerede eksisterende og nye opgaver kan dækkes ind under bestemmelsen med potentielt stor økonomisk konsekvens for elnetselskaberne og for forbrugerne. Dette er givetvis ikke hensigten med bestemmelsen, men den fratager reelt Folketinget muligheden for at fastsætte rammerne for Energitilsynets økonomi og medfører også en mindsket transparens herom.

Hvis bestemmelsen fastholdes foreslås det, at lovbemærkningerne præciseres, så det nøjagtigt fremgår hvilke opgaver, der er tale om. Dansk Energi forestiller sig, at dette kan vedrøre de to eksempler, som er nævnt i de specielle lovbemærkninger til denne bestemmelse, dvs. forlængelse af reguleringsperioder og vurdering af recalibrering for selskaber, som umiddelbart forekommer som "*vedvarende ineffektive*".

Derudover bør det sikres, at netselskabernes indtægtsrammer justeres i de tilfælde, hvor Energitilsynet pålægger dem øgede omkostninger i form af dækning af ekstern bistand. Alternativt vil det være meget uheldigt, hvis der fx er tale om, at et i forvejen nødlidende netselskab pålægges yderligere omkostninger til brug for Energitilsynets administration.

§ 69 a

Udkastet lægger op til, at lovforslagets § 69 a affattes som følger:

§ 69 a. Priser for ydelser fra en netvirksomhed må ikke stige som følge af det vederlag, der erlægges ved overdragelse af virksomheder.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at formålet med bestemmelsen er at hindre, at priserne i en netvirksomheds område stiger som følge af købers omkostninger til vederlag for afståelse af selskabet, fx i form af en opskrivning af det regulatoriske afskrivningsgrundlag. Ligeledes fremgår af lovbemærkningerne, at omkostningerne til vederlag heller ikke må væltes over i det købende netselskabs priser.

Dansk Energi er enig i, at vederlag ved opkøb af netselskaber ikke skal føre til en forhøjet indtægtsramme. Det er Dansk Energis vurdering, at prisreguleringen i § 69 i forvejen afskærer risikoen herfor, og at § 69 a derfor er overflødig. Dansk Energi har dog ingen yderligere kommentarer, såfremt denne bestemmelse vurderes nødvendig som en ekstra garanti for, at vederlag for opkøb af netselskaber ikke kan føre til forhøjelse af indtægtsrammen.

§ 69 b

Udkastet lægger op til, at lovforslagets § 69 b affattes som følger:

§ 69 b. Netvirksomheder skal uanset ejerforhold og juridisk status udarbejde årsrapporter og lade disse revidere efter årsregnskabslovens regler for aktieselskaber, jf. § 7, stk. 1, nr. 2-4, i årsregnskabsloven. Årsrapporterne skal være offentligt tilgængelige.

Stk. 2. Netvirksomheder skal udarbejde, lade revidere og indsende årlige reguleringsregnskaber for de bevilningspligtige aktiviteter til Energitilsynet. Energitilsynet offentliggør reguleringsregnskaberne.

Stk. 3. Energitilsynet fastsætter regler om netvirksomheders reguleringsregnskaber efter stk. 2, herunder regler om indhold, revision og frister for indsendelse.

For så vidt angår stk. 3 er Dansk Energi enig i, at Energitilsynet skal have mulighed for at indhente de nødvendige oplysninger til at føre tilsyn med de regulerede netselskaber, ligesom Energitilsynet skal have mulighed for at definere form, formalia og det nødvendige indhold af reguleringsregnskaberne. Da revision imidlertid er omkostningsfuldt, vurderer Dansk Energi, at Energitilsynets råderum for at fastsætte krav hertil bør fastsættes i lovbemærkningerne.

Dansk Energi vurderer derudover, at det ikke på nuværende tidspunkt er hensigtsmæssigt, at Energitilsynet gives mulighed for at fastsætte specifikke regnskabsregler, som afviger fra eller indskrænker reglerne i årsregnskabsloven. Det skyldes bl.a., at Energitilsynet ikke til Dansk Energis kendskab besidder egentlige regnskabsmæssige kompetencer. Dansk Energi finder derfor, at det, i det omfang reguleringsregnskabet skal udformes efter regler, som afviger fra årsregnskabsloven, bør fremgå af indtægtsrammebekendtgørelsen. Opgaven kan potentielt overgå til Energitilsynet på et senere tidspunkt, når de nødvendige kompetencer og den nødvendige kapacitet er til stede. Denne sondring bør skrives ind i de specielle lovbemærkninger.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at Energitilsynet skal udarbejde en revisionsinstruks for reguleringsregnskabet. Dansk Energi foreslår, at det i de specielle lovbemærkninger præciseres, at denne instruks skal udarbejdes i samarbejde med Foreningen for Statsautoriserede Revisorer og med branchen.

§ 69 c

Udkastet lægger op til, at lovforslagets § 69 c, affattes som følger:

§ 69 c. Netvirksomheder skal opbevare regnskabsmateriale for 2004 og for hvert regnskabsår fra 2012 til udgangen af det regnskabsår, som følger efter udløbet af den efterfølgende reguleringsperiode, jf. § 69, stk. 2, 2. pkt., og stk. 6. Ved fastlæggelsen af den efterfølgende reguleringsperiode i forhold til regnskabsårene 2004 og 2012-2017 anses årene før 2018 som en reguleringsperiode.

Stk. 2. Opbevaring af regnskabsmateriale skal ske i overensstemmelse med reglerne i bogføringsloven.

Det fremgår af lovbemærkningerne, at bestemmelsen har til formål at sikre, at regnskabsmateriale bevares længere end de 5 år, der i dag forudsættes i bogføringsloven, da hver reguleringsperiode fastsættes på baggrund af den foregående reguleringsperiode (på i udgangspunktet 5 år). Ved 5-årige reguleringsperioder vil der således være behov for at bevare regnskabsmateriale i op til 10 år.

Dansk Energi har forståelse for, at der vil være behov for at kunne fremfinde regnskabsmateriale længere tilbage end de 5 år, bogføringsloven forudsætter. Dansk Energi vil dog bemærke, at dette vil påføre netselskaberne en yderligere administrativ byrde.

Til gengæld kan Dansk Energi ikke umiddelbart se formålet med, at selskabernes fortsat skal opbevare regnskabsmaterialet fra 2004, når ny regulering træder i kraft.

Dansk Energi foreslår derfor, at dette krav udgår.

3.4 Til nr. 14 om ophævelse af § 74

Det foreslås, at § 74 ophæves. Bestemmelsen er i dag affattet som følger:

§ 74. De kollektive elforsyningsvirksomheder skal til Energitilsynet anmelde størrelsen af den kapital, som ifølge virksomheden skal danne grundlag for indregning af forrentning i priserne efter § 69, stk. 1.

Det fremgår af de specielle lovbemærkninger, at bestemmelsen ikke længere er relevant. Der henvises til, at Energinet.dk og de regionale transmissionsselskaber, som Energinet.dk har købt, ikke er underlagt prisregulering. Der henvises derudover til, at det fortsat vil være relevant for elnetselskaberne at anmelde den kapital, der skal indgå i beregningen af forrentningsrammen i den nye regulering, men at dette fremadrettet skal ske i henhold til den nye § 69, stk. 5, nr. 3. Det fremgår også, at dette skal ske i henhold til de regler, Energitilsynet i medfør § 69 b kan fastsætte om anmeldelse af reguleringsregnskabet.

Dansk Energi er som udgangspunkt enig i ophævelsen af § 74 og dermed den selvstændige anmeldelsespligt. Vi finder det dog ikke hensigtsmæssigt, at størrelsen af netselskabernes kapital fastsættes af Energitilsynet. Størrelsen af den kapital, som kan forrentes, er under ny regulering af afgørende betydning for størrelsen af et netselskabs forrentningsramme og dermed indtægtsramme, og opgørelsesmetoden bør derfor fastsættes i indtægtsrammebekendtgørelsen og dermed under ministerens ansvar. Dansk Energi foreslår på den baggrund, at lovbemærkningerne tilpasses på dette punkt.

3.5 Til nr. 16 om ophævelse af § 76, stk. 1, nr. 5

Bestemmelsen, der i dag er affattet som følger, foreslås ophævet:

§ 76. [...]

5) kapitalopgørelser udarbejdet efter reglerne i § 69, stk. 2, og § 74,

Det fremgår af lovbemærkningerne, at der i lighed med lovforslagets nr. 14 er tale om ophævelse af bestemmelser om anmeldeligt vedrørende opgørelse af kapital.

Dansk Energi henviser til kommentarer til nr. 14.

3.6 Til § 2 – overgangsbestemmelse

Udkastet lægger op til, at lovforslagets § 2 affattes som følger:

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2017.

Stk. 2. § 1, nr. 3, 4, 12 for så vidt angår §§ 69–69 b i lov om elforsyning og 13-17, har virkning for netvirksomheders indtægtsrammer fra 2018. De hidtil gældende regler finder anvendelse på netvirksomheders indtægtsrammer til og med 2017.

Stk. 3. Den identitetsmæssige adskillelse i § 20 b, stk. 1 og 2, i lov om elforsyning som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, skal være gennemført senest den 1. juli 2018. Navn og logo på tekniske installationer, herunder kabelskabe, vil dog først skulle udskiftes i forbindelse med udskiftning af det pågældende anlæg.

Stk. 4. Ved fastsættelsen af netvirksomheders indtægtsrammer for 2018, jf. § 69, stk. 4, nr. 1, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 12, fratrækkes ikke et individuelt effektiviseringskrav. I stedet forhøjes det generelle effektiviseringskrav, som fratrækkes netvirksomheders indtægtsrammer for 2018, med et beløb svarende til 0,4 pct. af netvirksomhedens omkostningsramme.

Stk. 5. Regler fastsat i medfør af §§ 69 og 70 i lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 418 af 25. april 2016 med senere ændringer, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af nye regler.

Dansk Energi vil gerne udtrykke stor støtte til, at der er udarbejdet overgangsregler i stk. 3 i forhold til kravene om adskilt identitet. Både i forhold til, at der efterlades tid til at få kravene implementeret, og at navn og logo på tekniske installationer først skal udskiftes i forbindelse med udskiftning.

Med hensyn til anvendelsen af generelle effektiviseringskrav i stk. 4 henvises til vores overordnede kommentarer om generelle effektiviseringskrav i afsnit 2.1.3 ovenfor. Opsummerende finder Dansk Energi ikke, at der, frem til der foreligger en valid og robust benchmarking-model, er behov for yderligere effektiviseringskrav.

3.7 Forslag til præciseringer

I boks 2 er samlet en række forslag til præciseringer, som efter Dansk Energis opfattelse vil understøtte forståelsen af de fremhævede lovbemærkninger. Listen er ikke udtømmende.

Boks 2. Forslag til detailpræciseringer – listen er ikke udtømmende

I afsnit 3.1.1.1.2 står der ”Reglerne i indtægtsrammebestemmelsen bygger her på [...]”. Henføres der til reglerne i indtægtsrammebekendtgørelsen?

I afsnit 3.1.2.1.2, 2. afsnit står der, at forrentningssatsen vil være kendt af virksomhederne forud for en kommende reguleringsperiode. Dette er korrekt i forhold til den WACC baserede forrentning af den fremadrettede aktivbase, men ikke korrekt i forhold til forrentningen af den historiske aktivbase, som fastsættes år for år.

I afsnit 3.1.2.1.2, 4. afsnit fremgår det, at en justering svarende til justeringen af omkostningsrammen vil skulle ske i forhold til forrentningsrammen. Her vil det ud fra vores forståelse være mere præcist at henvise til, at justeringen skal ske i forhold til den beregnede aktivbase.

I afsnit 3.1.2.3.2, 3. afsnit står, at *"Den fremadrettede aktivbase vil blive opgjort med udgangspunkt i netvirksomhedens gennemsnitlige aktivbase i den foregående reguleringsperiode"*. Her kan det præciseres, at det er den gennemsnitlige faktiske regulatoriske aktivbase, der tages udgangspunkt i.

I samme afsnit fremgår det af sidste sætning, at der vil blive fastsat en overgangsregel om, at den foregående reguleringsperiode i forhold til forrentningsrammen ved reguleringsopstart er året inden reguleringens opstart. Her må der menes netvirksomhedens aktivbase 31. december 2017. Det fremgår også i det foregående teksta-
fsnit.

I afsnit 3.1.2.3.2, første afsnit på side 20 vedrørende justeringer af forrentningsrammerne inden for en reguleringsperiode, foreslås en tilføjelse i enden af afsnittet, således at det skrives: *"Der forventes justeret for en række forhold, der fører til en forhøjelse eller reduktion af en netvirksomheds aktivbase. Justeringerne foretages som en del af opgørelsen af den fremadrettede aktivbase, og forrentningen følger forrentningen af den fremadrettede aktivbase"*.

I afsnit 3.1.2.4.2, 2. afsnit, står der, at det *"[...] vurderes mest hensigtsmæssigt, at effektiviseringskrav pålægges som en reduktion af netvirksomhedernes samlede indtægtsrammer, da det derved overlades til den enkelte netvirksomhed at bestemme, hvor effektiviseringer bør foretages"*. Da det ikke har materiel betydning for netvirksomhederne, om kravene pålægges som en reduktion af indtægtsrammen eller omkostningsrammen, foreslås det at sætningen omformuleres: *"[...] samlede indtægtsrammer, da det afspejler, at netvirksomhederne selv bestemmer, hvor de gennemfører effektiviseringer"*.

Side 47-48 omhandler vedvarende ineffektive netvirksomheder. Rent fremstillingsmæssigt bør det overvejes at samle de dele af bemærkningerne, der vedrører fastsættelsen af omkostningsrammerne ved overgangen til en ny reguleringsperiode, således at den del af teksten, der vedrører opjustering af omkostningsrammerne mellem perioderne for vedvarende ineffektive netvirksomheder, placeres i umiddelbar forlængelse af den tekst ovenfor, der ligeledes vedrører fastsættelsen af omkostningsrammerne ved overgangen til en ny periode, i stedet for som nu, hvor afsnittet er placeret i forlængelse af den tekst, der vedrører justeringer af omkostningsrammerne inden for perioderne.

---o0o---

Dansk Energi står naturligvis til rådighed i forhold til at uddybe nærværende høringsvar.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Julie Starostka

Nicolaj Mølgaard Jakobsen

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K.

13. januar 2017

Hørings svar vedrørende ændring af Lov om elforsyning

En velfungerende elforsyning er afgørende for danske virksomheders drift og konkurrenceevne. Derfor lægger Dansk Erhverv vægt på, at der er en høj forsyningssikkerhed, og at danske virksomheder har adgang til elektricitet til konkurrencedygtige priser.

Dansk Erhverv støtter ambitiøse bestræbelser for at skabe mere konkurrence og effektivisere sektoren, og det er Dansk Erhvervs forventning, at initiativerne skal lægge et nedadgående pres på priserne og dermed nedbringe omkostningerne til danske virksomheders elforsyning.

Netselskaberne i elforsyningskæden er naturlige monopoler, og Dansk Erhverv ønsker, at der er en klar adskillelse mellem de koncernforbundne elselskabers monopolaktiviteter på netdelen og konkurrenceudsatte aktiviteter i handelsdelen. Derudover er det Dansk Erhvervs ønske, at selskabernes monopolaktiviteter skal afgrænses snævert til, hvad der kan betragtes som monopolaktiviteter, og at disse skal være genstand for en stram regulering og effektiv kontrol.

Specifikke bemærkninger

Indtægtsrammer og forretningsloft er reguleringsmekanismer, der skal sikre, at netselskabernes aktiviteter er effektive, og at indtægterne har et omkostningsægte niveau.

Derfor er det vigtigt, at fastlæggelsen af indtægtsrammerne tager højde for selskabernes aktuelle opgaveportefølje, og at der sker en justering af indtægtsændringerne for ændringer i opgaveportefølje. Hvis aktivitetsområder bortfalder, bør indtægtsrammerne umiddelbart justeres, og Dansk Erhverv glæder sig over, at regeringen i sin forsyningsstrategi eksplicit har tilkendegivet sit ønske om at sikre dette. Indførelsen af engrosmodellens i foråret 2016 har således medført forskellige ændringer i netselskabernes opgaveportefølje, og det skal der tages højde for i fastlæggelsen af indtægtsrammerne.

Dansk Erhverv betragter den foreslåede etablering af særskilt identitet mellem net- og handelselskab som et naturligt skridt til at sikre en mere fair konkurrence i sektoren og skabe en adskillelse mellem koncernforbundne elselskabers naturlige monopolområder og konkurrenceudsatte aktiviteter.

Med venlig hilsen

Søren Büchmann Petersen
Energipolitisk chef

Energistyrelsen

Sendt pr. mail til:

ens@ens.dk

vbla@ens.dk

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

DI's hørings svar vedr. lovforslag om ny økonomisk regulering af elnetsekskaber og regler om særskilt identitet

DI takker for muligheden for at kommentere på udkast til lov om ændring af lov om elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.).

DI noterer sig med glæde, at lovforslaget i vid udstrækning lægger op til at følge Elreguleringsudvalgets anbefalinger – anbefalinger, som DI bakker op omkring. Dog lægges en lang række reguleringsmæssige forhold ud i en bekendtgørelse, som kunne have været hensigtsmæssig at have fået i høring sammen med lovforslaget. DI tager derfor forbehold herfor.

DI skal indledningsvist bemærke, at følgende bemærkninger afgives ud fra en grundlæggende forudsætning om, at der fortsat skal opnås effektivitetsforbedringer i elnetsektoren.

DI skal dernæst kvittere for, at den fælles udtalelse fra følgegruppen til WACC-ekspertgruppen er taget til efterretning, og der således lægges op til at anvende en 10-årig i stedet for en 5-årig statsobligationsrente i beregningen af WACC'en.

DI har derudover en række bemærkninger, som vedrører punkter, hvor Elreguleringsudvalgets anbefalinger enten ikke er fulgt, eller hvor forudsætningerne for udvalgets anbefalinger ikke er på plads.

Først og fremmest skal det bemærkes, at Elreguleringsudvalgets anbefalinger til en ny indtægtsrammeregulering med stor vægt på individuelle effektiviseringskrav baseret på benchmarking forudsætter en velfungerende benchmarkingmodel. Et en sådan er pt. under udarbejdelse i ekspertgruppesammenhæng. Udarbejdelse af en ny benchmarkingmodel er et omfattende stykke arbejde, som der formentlig skal arbejdes videre på, efter at ekspertgruppen har offentliggjort sine anbefalinger omkring 1. februar 2017. DI støtter benchmarking, men benchmarkingmodellen skal være velfungerende og egnet, og

DI kan være bekymrede for, om der nu også foreligger en sådan velfungerende og egnet benchmarkingmodel, som er klar til brug for fastsættelse af effektiviseringspotentialer og dermed individuelle effektiviseringskrav for reguleringsåret 2019, som det synes forudsat i lovforslaget, hvor der alene er lavet en overgangsbestemmelse gældende for 2018. DI finder det derfor hensigtsmæssigt, at overgangsbestemmelsen i lovforslagets § 2, stk. 4 ikke begrænses til 2018. DI finder, at overgangsbestemmelsen skal gøres mere fleksibel, således at der åbnes op for, at der i højere grad kan lægges vægt på generelle effektiviseringskrav i hele første reguleringsperiode, hvormed der kan udøves større forsigtighed i udmøntningen af individuelle krav eller helt at udlade disse, hvis en velfungerende og egnet benchmarkingmodel ikke er klar. Dette er i øvrigt også i tråd med Elreguleringsudvalgets anbefaling, der går på, at der ikke udmeldes individuelle effektiviseringskrav før en ny benchmarkingmodel er klar. På den måde kan benchmarkingmodellen i den første reguleringsperiode med årlige benchmarks løbende udvikles og forbedres frem mod en egnet og velfungerende model. Efter DI's opfattelse er fuld vægt på generelle effektiviseringskrav bedre end individuelle krav baseret på en ikke-egnet benchmarkingmodel. Herudover bemærker DI, at idet benchmarking ikke er eller kan være en eksakt måling af effektivitet eller potentialer, idet der er/kan være specielle rammevilkår, der er svære at indpasse i en benchmarking, bør der efter DI's opfattelse være en særskilt hjemmel i loven til at tage individuelle hensyn.

DI noterer sig herudover med beklagelse, at den af Elreguleringsudvalgets anbefalede pulje til grønne investeringer, jf. lovforslaget, ikke oprettes. Baggrunden herfor skulle være, at netvirksomhederne alene skal fokusere på innovation, der kan øge effektiviteten. DI er enige i, at investeringer i innovation indenfor indtægtsrammen skal ske med henblik på at øge effektiviteten, hvilket vi også mener at indtægtsrammereguleringen i sig selv giver incitamenter til. DI finder det imidlertid hensigtsmæssigt, af hensyn til innovation i den grønne omstilling, hvor der kan være samfundsmæssige gevinster, men ikke nødvendigvis er selskabsmæssige gevinster, og hvor netvirksomhederne efter DI's mening kan have en rolle som testpilot eller showroom, at netvirksomhederne kan investere i innovation i grønne løsninger (hvis en ekstern part ikke kommer med midlerne), uden at skulle løbe en unødigt risiko, hvilket en pulje til grønne investeringer, som virksomhederne kan søge fra, vil kunne fremme. Dette er i øvrigt efter DI's opfattelse helt i tråd med stemmeaftalen af 4. november om økonomisk regulering af netvirksomheder.

DI noterer sig endvidere, at Elreguleringsudvalgets anbefaling om krav om certificeret asset management er fraveget. DI er som sådan enige i, at en certificering af asset management vil være en uproportional omkostning især for de mindre virksomheder. DI finder dog godt, at der kunne indsættes krav om en mindre omfattende øvelse, f.eks. en vedligeholdelses- og/eller investeringsplan, som kan være med til at sikre, at der løbende sker investeringer i nettet til gavn for forsyningssikkerheden i fremtiden.

Hertil noterer DI sig, at Elreguleringsudvalgets anbefaling om fjernelse af intervaller for standardlevetider til brug for afskrivninger ikke i første omgang følges, da det vurderes vanskeligt, men at der åbnes op for at fjerne intervallerne på sigt, hvis det viser sig nødvendigt af hensyn til benchmarkingen. DI bemærker, at fjernelse af intervallerne for standardlevetiderne vil øge sammenligneligheden i benchmarkingen, og DI ærgrer sig derfor over, at intervallerne ikke fjernes med det samme. Men da der alligevel skal ar-

bejdes videre med benchmarkingmodellen, forventer DI, at dette er noget der inddrages i arbejdet.

Afslutningsvist bemærker DI, at vi anser aftalebaseret regulering som en interessant mulighed (for en del af selskaberne), og ser frem til den analyse, som indgår i stemmeaftalen af 4. november 2016 om økonomisk regulering af elnetvirksomhederne. DI finder, at der bør fastsættes en frist for, hvornår en sådan analyse skal være klar.

DI har ikke yderligere kommentarer.

Med venlig hilsen

Louise Bank
Chefkonsulent

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att. Vibe Busk Larsen

Sendt til: vbla@ens.dk, jm@jm.dk og databeskyttelse@jm.dk

6. januar 2017

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K
CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2016-112-0638
Dok.nr. 412696
Sagsbehandler
Ahang Faraje
Direkte 3319 3232

Vedrørende høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.), j.nr. 2016-6549

Ved e-mail af 13. december 2016 har Energistyrelsen anmodet Datatilsynet om bemærkninger til ovennævnte udkast.

Det fremsendte udkast giver ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Kopi af dette brev er sendt til orientering til Justitsministeriet, Lovafdelingen.

Med venlig hilsen

Ahang Faraje

Energistyrelsen

Sendt på mail til: ens@ens.dk med kopi til vbla@ens.dk

DE FRIE ENERGISELSKABER

Ryesgade 3, 3F
2200 København N

M: +45 25 46 98 29

E: jm@defrieenergiseelskaber.dk

W: www.defrieenergiseelskaber.dk

København den 13. januar 2017

Høringsvar: Særskilt identitet og netselskabernes økonomiske reguleringsmodel

---

De Frie Energiseelskaber (DFE) takker for muligheden for høring vedr. ændring af "Lov om ændring af lov om elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet)". Vi har opdelt vores kommentarer i følgende delafsnit:

1. Skærpelse af særskilt identitet

- 1.1. *Generel rolleforvirring*
- 1.2. *Samme logo/brand skaber forvirring og forveksling til gavn for energikoncernerne*
- 1.3. *SEAS NVE deler oplysninger mellem selskaberne omkring kundeforhold*
- 1.4. *TREFOR gør kommercielle selskaber gode med koncernforbundne monopolpenge*
- 1.5. *Fejlagtige og ufuldstændige engrosbreve fra energikoncernerne forvirrer kunderne*
- 1.6. *Klager over hjemmesider dokumenterer gang på gang, at selskabernes interesser blandes*
- 1.7. *Multiforsyning kan ikke undtages når det gælder gasselskaberne*
- 1.8. *Løsninger*

2. Økonomisk regulering

- 2.1. *Op og nedjusteringer af indtægtsrammer ift. opgavebortfald (3.1.1.1.2.)*
- 2.2. *Op- og nedjusteringer af indtægtsrammer ift. ESO (3.1.1.1.2. samt 3.1.2.7)*
- 2.3. *Produktinnovation skal ikke placeres i monopolet (3.1.2.1.2)*
- 2.4. *Dansk Energis ret til at indgå aftaler på vegne af branchen er forældet og bør udgå (§73b)*

Ad 1. Skærpelse af særskilt identitet

Den grundlæggende logik bag EU-reguleringen af elsektoren er klar adskillelse imellem monopolaktiviteter (fysisk net) og kommercielle opgaver. Dette er vigtigt, fordi ejere af monopoler kan skævvride de kommercielle markeder via misbrug af markedsmagt i deres lokale monopol. Adskillelsen kan enten ske via en ejermæssig adskillelse (unbundling) eller funktionel adskillelse.

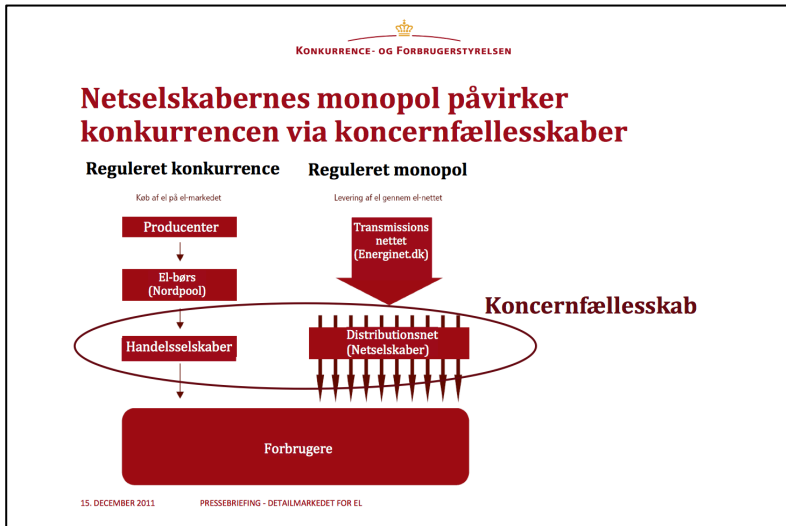
Danmark har fravalgt ejermæssig adskillelse, og således også tilvalgt et mere et kompliceret setup, som stiller større krav til lovgivningens -, myndighedernes - og de koncernforbundne selskabers evne til at sikre denne adskillelse.

For nuværende lider elmarkedet under svag regulering og svag myndighedsopfølgning (tilsyn). Det er til skade for de generelle konkurrencevilkår i branchen og den effekt, som skulle komme forbrugerne og samfundet til gode. Vi ser gang på gang, at koncernforbundne selskaber reelt ikke er i stand til at adskille deres økonomiske interesser, men i stedet får lukrative fordele, der i sidste ende koster forbrugerne dyrt i fravær af konkurrence. Den nuværende konstruktion er en barriere for, at modellen kan få effekt.

Derfor er det glædeligt, at der er en bevægelse i retning af reel funktionel adskillelse af de koncernforbundne selskaber - startende med særskilt identitet. Den gennemsigtighed og tydelighed i branchen er i høj grad efterspurgt og afgørende for, at vi overhovedet kan få etableret fundamentet for et velfungerende energimarked.

Netselskabernes monopol påvirker med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens egne ord konkurrencen via koncernfællesskaber:

Figur 1. Netselskabernes monopol påvirker konkurrencen via koncernfællesskaber.

Kilde: http://www.kfst.dk/Indhold-KFST/Nyheder/Pressemeddelelser/2011/20111215-Elmarkedet-Mere-konkurrence/~/_media/BC7A0E9722A643E2B4A5CC6B964C1743.pdf

Sammenblandingen af interesser mellem de dele af energikoncernerne, der er reguleret monopolvirksomhed og kommercielt konkurrenceudsat på markedsvilkår, materialiserer sig ad en række forskellige veje. Fraværet af effektiv logo/brandadskillelse er blot én af dem. Det er et generelt problem, at den klare adskillelse af de økonomiske interesser mellem de koncernforbundne selskaber endnu udestår.

Lovforslaget præciserer definitionen af **vertikal integration** mellem selskaberne (dvs. mellem monopolselskaber og kommercielle selskaber): »§ 20 b. *Netvirksomheder skal være identitetsmæssigt adskilt fra virksomheder, som er vertikalt integreret med netvirksomheden, jf. dog stk. 2 og 3, og sikre, at der ikke i øvrigt i den vertikalt integrerede netvirksomheds kommunikationsarbejde og identitetsstrategier skabes uklarhed om netvirksomhedens særskilte identitet.*

Dette er ikke nyt idet, der allerede er klare krav i EU-retten om adskillelse og der er en ditto klar definition af vertikal integration.

Netselskabernes brancheforening argumenterer offentligt for, at adskillelse er omkostningsfyldt, da det hindrer stor-driftsfordele i netmonopoler. Det ville være mere oplagt at løse udfordringen med manglende stordrift via en strukturtilpasning blandt netselskaber. Slap, økonomisk regulering gør det nemlig økonomisk muligt at drive eksempelvis netselskaber med under 1.000 kunder, hvilket åbenlyst ikke giver nogen mening for andre end selskaberne selv.

Når en vurdering af omkostningerne ved adskillelse skal foretages, skal de omkostninger, som netop fraværet af adskillelse medfører, medregnes. Det undlader Dansk Energi i deres kalkule. For at eksemplificere netop problemerne ved den manglende klare adskillelse inkluderer vi i de følgende underafsnit fem konkrete eksempler på brud på adskillelse af de økonomiske interesser.

1.1. Generel rolleforvirring

Sammenblandingen af aktiviteter i koncernforbundne selskaber er så udbredt, at selskabernes egne ansatte ofte er ude af stand til at holde styr på deres roller, når de bevæger sig ud og ind imellem monopol aktiviteter og kommercielle aktiviteter.

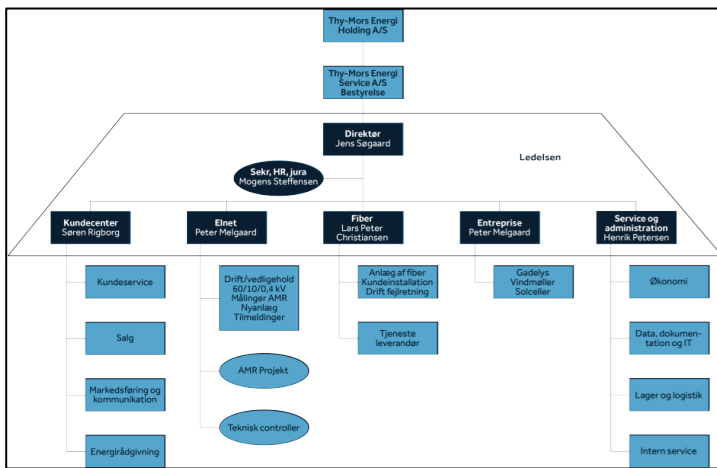
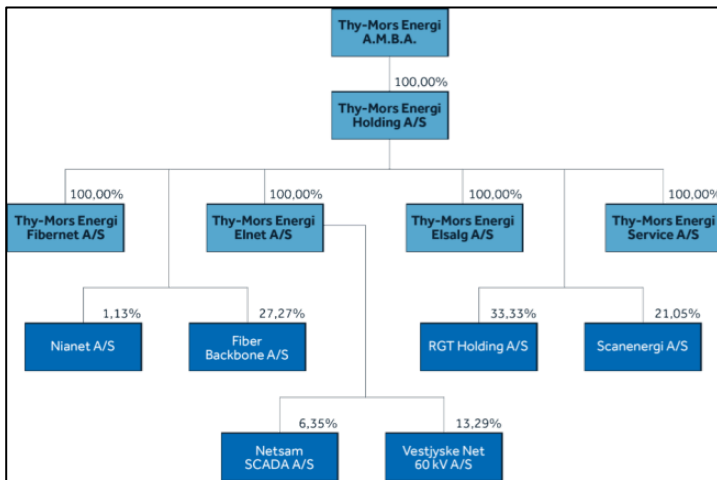
Reelt ledes virksomhederne som integrerede koncerner under en fælles koncernledelse. De ansatte er typisk ansat i et af koncernens såkaldte "arme-og-ben-selskab", som sælger ydelser til alle virksomhedens CVR-numre. Kundeservice og vagttelefoner er fælles. Det samme gælder domicil/husleje, forretningssystemer, it-systemer, administrativ stab osv. Det er vores oplevelse, at der alene er eet netselskab, som arbejder med en reel funktionel adskillelse, og dermed også på at skabe platformen for en objektiv og neutral betjening af de kommercielle selskaber, der agerer i selskabets monopolområde.

For de ansatte i de øvrige selskaber i koncernen er adskillelsen mellem monopol aktiviteter og kommercielle aktiviteter en teoretisk konstruktion. Derfor er det heller ikke overraskende, at ansatte i kommercielle stillinger kommer til at svare på henvendelser der skulle tilgå monopol og vise versa. Dette er formentlig blot et billede på, hvor meget rod der er bag linjerne - herunder hvorfor der ses gentagne problemer med også den økonomiske adskillelse.

Her er et eksempel fra Thy-Mors Energi, der selv har beskrevet, hvordan strukturen ser ud organisatorisk såvel som funktionelt:

Figur 2. Organisatorisk og funktional struktur hos Thy-Mors Energi.

Illustrationerne viser, hvorfor der opstår generel rolleforvirring – og dokumenterer behovet for, at krav om særskilt identitet skal følges op af klare krav om funktional adskillelse og en lige så klar håndhævelse heraf.

1.2. Samme logo/brand skaber forvirring og forveksling til gavn for energikoncernerne

Et andet visuelt eksempel på ovenstående pointe er disse nedenstående grafiske identiteter, som vi samlede sammen via en simpel gennemgang på selskabernes hjemmesider i 2015 (*se næste side*).

De fleste vil nok erkende, at forskellen er beskeden. Nogle af selskaberne her på listen har skiftet navn siden 2015 – dog ikke eksempelvis SEAS NVE Strømmen og SEAS NVE Net, der er landets andet største andelselskab. Den forvirring og forveksling, som følger heraf alene sker til gavn for de koncernforbundne selskaber, og den forhindrer etableringen af velfungerende markeder. Sådan har det nu efterhånden været i mere end et årti.

Kommercielt selskab (Har 1 CVR-nummer)	Monopolselskab (Har 1 andet CVR-nummer)
	
	
	
	
	
	
	

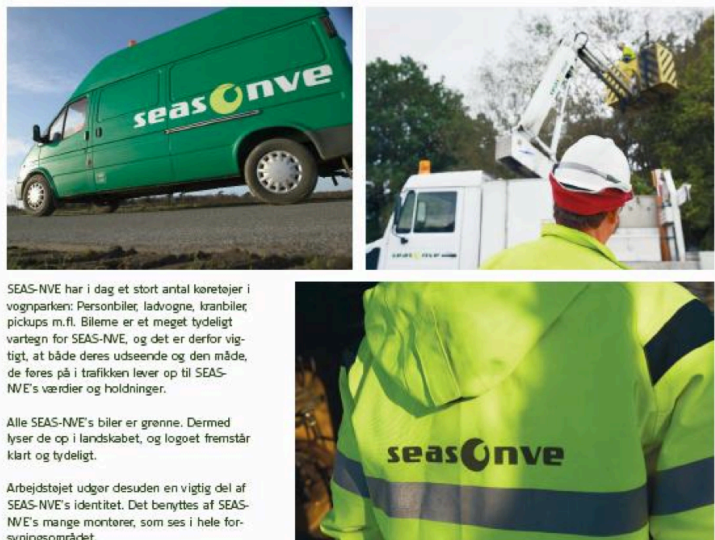
Kommercielt selskab (Har 1 CVR-nummer)	Monopolselskab (Har 1 andet CVR-nummer)
	
	
	
	
	
	
	

Kilde: *Undersøgelse af energiselskabernes hjemmesider (2015).*

Historisk set har de koncernforbundne selskaber nydt stor værdi af gensidigt at bruge hinandens logo og i jura-termer til at "snylte" på hinandens brand. Den forvirring har også i strategi- og handleplaner åbenlyst været brugt til at sammenblende selskabernes forretningsområde til egen vinding. Den sammenblanding af monopolforretning og kommerciel forretning er ofte diskriminerende for andre handelsselskaber i de kommercielle energimarkeder.

Af samme grund anbefalede Elreguleringsudvalget at: *"Reglerne i elforsyningsloven om netvirksomhedernes særskilte identitet skærpes således, at netvirksomheden skal navende navn og logo, der adskiller sig fra det, som anvendes af koncernen eller af koncernforbunde virksomheder, Kravet skal sikre, at det står klart for forbrugeren, at netvirksomhedens information og ydelser er adskilt fra koncernens øvrige kommercielle aktiviteter. Overtrædelse af kravet skal kunne håndhæves med påbud og evt. bøde og i sidste ende ved fratagelse af netbevillingen"¹.*

Som nævnt ovenfor har flere af monopolselskaberne skiftet navn i dag. Et af dem er det tidligere DONG Energy Distribution (dvs. netselskabet i DONG Energy-koncernen). Selskabet skiftede pr. 1. april 2016 skiftede navn til Radius². Et andet selskab er Jysk Energi Net, der allerede 1. september 2015 skiftede navn til NOE. NOE skiftede navn med følgende begrundelse: *"Nu er der en ny lov på vej, som betyder, at de to selskaber ikke må have samme navn – selvom vi bor i samme hus og er en del af samme organisation. Derfor har vi besluttet at netselskabet får sit gamle navn igen"³.*

SEAS-NVE har i dag et stort antal køretøjer i vognparken: Personbiler, ladvogne, kranbiler, pickups m.fl. Bilerne er et meget tydeligt vartegn for SEAS-NVE, og det er derfor vigtigt, at både deres udseende og den måde, de føres på i trafikken lever op til SEAS-NVE's værdier og holdninger.

Alle SEAS-NVE's biler er grønne. Dermed lyser de op i landskabet, og logoet fremstår klart og tydeligt.

Arbejdstøjet udgør desuden en vigtig del af SEAS-NVE's identitet. Det benyttes af SEAS-NVE's mange montører, som ses i hele forsyningsområdet.

Som DONG Energy Distribution udtalte til Berlingske sidste år, så skete navneændringen, fordi selskabet gerne ville sende et klart signal om *"kunderne kan regne med os, uagtet hvem de får deres strøm fra"*. En anden væsentlig begrundelse, som DONG Energy Distribution nu Radius fremhævede var, at der generelt er brug for langt større gennemsigtighed på elmarkedet. DONG Energy Distribution nu Radius sagde bl.a. til Berlingske: *»Vi kan godt se, at der er behov for at skabe større gennemsigtighed. For mange kunder kan det være meget svært at gennemskue, og så har vi som monopolvirksomhed også en forpligtigelse til at understøtte, at konkurrencen fungerer godt«.*

Det er de koncernforbundne selskaber, der har glæde og gavn af ikke at være tydelige, når de kommunikerer til forbrugerne. De nyder store

¹ Kilde: "Elreguleringsudvalgets hovedrapport" (2014:75)

² Kilde: <http://www.business.dk/energi/dongs-el-kabler-skifter-navn-til-radius>

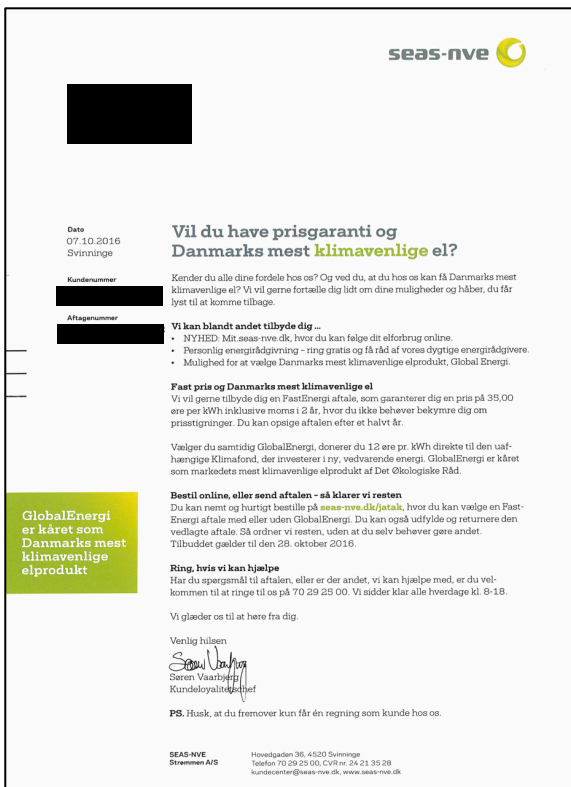
³ Kilde: <http://www.no.dk/da/-/nu-hedder-dit-netselskab-igen-noe-net-a-s?art=884161>

fordele ved, at kunderne ikke kan kende forskel på koncernernes forskellige selskaber, og at der er i en lang række tilfælde også tale om en række gratis ydelser som eksempelvis reklamer sponsoreret af netvirksomheden (stadions, sportshold, kunst & kulturbegivenheder osv.) Det kan dog også gælde eksempelvis monopolselskabernes vognpark, arbejdstøj med videre.

Som SEAS NVE skriver ovenfor, så "udgør arbejdstøjet en vigtig del af SEAS NVE's identitet". Men her skal vi huske at kunder i et monopolselskab, ikke kan fravælge deres monopolselskab. Kunderne har i princippet ingen interesse i, at der bruges penge på at opbygge et brand eller varemærkekedskab. Monopolkunderne har interesse i 1. Effektiv og billig administration og 2. Forsyningsikkerhed. Den logo/brandværdi, der kan opbygges med bl.a. netmidler forvrider konkurrencen på de kommercielle energihandelsmarkeder.

1.3. SEAS-NVE deler oplysninger mellem selskaberne omkring kundeforhold.

Vi ser ofte, at koncernforbundne elselskaber deler informationer på kryds og tværs af monopolselskaber og kommercielle selskaber. Det klager vi helt principielt over til myndighederne i håb om, at det bliver stoppet. I eksemplet her nedenfor er der udvekslet information mellem netselskab og handelselskab vedr. ophør af kundeforhold. Det vil sige, at netselskabet har udleveret navn, adresse, kontaklinformation såvel som aftagenummer på kunder, der har forladt koncernen til deres kommercielle søsterselskab:

The screenshot shows an email from SEAS-NVE. The subject is "Vil du have prisgaranti og Danmarks mest klimavenlige el?". The email contains several sections: "Fast pris og Danmarks mest klimavenlige el", "Bestil online, eller send aftalen - så klarer vi resten", and "Ring, hvis vi kan hjælpe". There is also a signature of Søren Vaarhøj, Kundeservicechef. A green box on the left states "GlobalEnergi er kåret som Danmarks mest klimavenlige elprodukt".

Energitilsynet foretager på baggrund af vores klage følgende vurdering: "Det er Sekretariatets vurdering, at SEAS-NVE Net A/S ved videregivelse af de adresseoplysninger, som kun I var i besiddelse af, og at disse oplysninger kun var givet til SEAS-NVE Strømmen A/S, som SEAS-NVE Net A/S er vertikalt integreret med, har overtrådt elforsyningslovens bestemmelse om forbuddet mod videregivelse af forretningsmæssigt fordelagtige oplysninger på en diskriminerende måde, jf. elforsyningslovens § 84 a, stk. 1".

Altså, Energitilsynet er enig i, at SEAS NVE Net misbruger sit koncernfællesskab til at stille sit eget kommercielle elselskab SEAS NVE Strømmen bedre i konkurrencen. SEAS NVE Strømmen har altså fået en ulovlig konkurrencefordel i den ellers frie konkurrence på energimarkedet.

Konsekvens har der dog intet været af til trods for, at en elleverandør i markedet har mistet omsætning på baggrund af den ulovlige aktivitet. Den manglende konsekvens sker til trods for den åbenlyse skævvridning af et marked, hvor nye virksomheder er inviteret ind til at tage del i konkurrencen - herunder med det formål at etablere et prispres og et pres for bedre service og produkter.

Så længe koncernselskaber udnytter en svag regulering og et endnu svagere tilsyn, får vi ikke et velfungerende marked. Her er der ikke tale om en enlig svale. Vi har eksempler flere selskaber,

som størrelsesmæssigt er i elsektorens top-5, der alle har udvekslet oplysninger mellem koncernselskaberne i strid med loven med det formål at stå bedre i konkurrencen. Det her er klare brud på de vandtætte skotter og dermed den adskillelse, der er helt nødvendig for, at vi overhovedet kan tale om velfungerende markeder.

Liberaliseringen af elmarkedet har været i gang så længe nu, at der ikke kan være tale om begynderfejl. Der er tale om, at selskaberne systematisk tilsidesætter lovgivningen, og at vi har et tilsyn, der ikke kan handle på det. I den ovenstående sag sker der intet og trods den grove overtrædelse bliver selskabet heller ikke politianmeldt af Energitilsynet, sådan som det ville ske ved lignende grove overtrædelser hos Energitilsynets pendant på finansområdet nemlig Finanstilsynet.

1.4. TREFOR gør kommercielle selskaber gode med koncernforbundne monopolpenge

Det tidligere TREFOR Elhandel er blandt de kommercielle selskaber, der over tid har stillet egne selskaber bedre i konkurrencen med monopolpenge. Dette skete eksempelvis i 2015 ved, at en større pengesum kommunikerer som et

gode, der kommer kommercielle kunder i TREFOR Elhandel til gode, mens det i virkeligheden alene er kunder i TREFOR Elnet, som får gavn af udlodningen.

Trekantjyder sænker priser for lille halv milliard

Af THOMAS BO CHRISTENSEN Offentliggjort 14.04.15 kl. 17:41

Bestyrelsen i energiselskabet Trefor har sagt til en prisnedsættelse for kunderne på ca. 85 mio. kroner om året i de næste fem år.

Der er en rabat på vej til Trefors kunder på omkring 425 mio. kr. over en femårig periode.

Energiselskabets bestyrelse har nemlig nikked ja til et oplæg fra direktionen om at sænke priserne for kunderne med ca. 85 mio. kroner om året i de næste fem år, skriver selskabet i en pressemeddelelse.

Prissækningen sker i form af en nedsættelse af abonnementsbetalingen på elnet og en reduktion i betalingsgebyret.

For den almindelige gennemsnitshusholdning indebærer rabatten en årlig besparelse på omkring 600 kr samt den besparelse, som kunderne vil opnå i form af reduceret betalingsgebyr, hvis man vælger den mest optimale betalingsform, oplyser Trefor.

- [Arkast på værdipapirer sikrer Trefor pænt resultat](#)

"Trefor har i forvejen nogle af landets laveste elpriser. Alligevel har bestyrelsen igennem en længere periode undersøgt mulighederne for at give vores loyale kunder endnu mere værdi i deres engagement med Trefor. Der er undersøgt forskellige muligheder, og det er så mundet ud i, at bestyrelsen har truffet beslutning om denne rabat til kunderne," udtaler bestyrelsesformand Steen Dahlstrøm.

Konkret betyder det, at TREFOR-koncernen vildleder dels de kommercielle kunder, som koncernen selv har, men som bor udenfor TREFOR Elnets monopolområde. Dernæst vildleder koncernen også potentielle kommercielle kunder udenfor netområdet, som tror, at de kan få del i pengene. Det kan kunderne dog ikke med mindre de flytter til Trekant-området, hvor TREFOR Elnet har monopol på netkundeforholdet.

Her til venstre ses uddrag af presseklip fra EnergiWatch på baggrund af TREFOR-koncernens pressemeddelelse. Dette er blot et af flere eksempler. Flere gange i løbet af 2015 klager vi principielt over koncernens brug af "prissækningen" i deres kundekommunikation til hhv. Forbrugerombudsmanden og Energitilsynet.

Skaden er sket i det øjeblik kommunikationen og informationen er sendt ud, men den eneste sanktion, der eksisterer her er, at selskabet får besked på at fjerne pressemeddelelsen fra deres hjemmeside.

1.5. Fejlagtige og ufuldstændige engrosbreve fra energikoncerne forvirrer kunderne

I forbindelse med varslingen af enkle og præcise lovændringer, der trådte i kraft 1. april 2016 (*engrosmodellen*) har en stikprøve af de udsendte breve hos knap 20 pct. af markedets koncernforbundne elhandlere givet mistanke om overtrædelser af lovgivningen på alt fra:

- *Manglende lovpligtig info*
- *Manglende varsling om ændringer og hæveadgang*
- *Vildledende markedsføring*
- *Uanmodet henvendelse*
- *Brud på krav om særskilt identitet*
- *Brud på intern overvågning*

Faktisk stod det så grelt til, at der blev konstateret fejl i samtlige af stikprøvens breve på nær et. Med andre ord bidrog selskaberne til at skabe forvirring og forveksling fremfor at levere loyal og neutral information til forbrugerne om lige præcis den lov, der netop havde til formål at øge konkurrencen i elmarkedet. Disse forhold har vi klaget over til Energistyrelsen, Energitilsynet og Forbrugerombudsmanden.

Med svag regulering og et endnu svagere tilsyn har der ingen sanktioner været for overtrædelserne. Når det bliver standardkonsekvensen ved overtrædelser, så retter ingen eller få selskaber sig efter lovgivningen. Deres økonomiske incitament til at vælge at gøre noget andet er ganske enkelt større.

1.6. Klager over hjemmesider dokumenterer gang på gang, at selskabernes interesser blandes

Implementeringen i dansk lov af reglerne om særskilt identitet har været svag. Kravet til netselskabernes særskilte identitet er baseret på Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 13. juni 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (2009/72), herefter "Eldirektivet".

Af El-direktivets artikel 26, stk. 3 fremgår, at: "*I tilfælde, hvor distributionssystemoperatøren indgår i en vertikalt integreret virksomhed, sørger medlemsstaterne for, at distributionssystemoperatørens virksomhed overvåges af de regulerende myndigheder eller andre kompetente organer, således at denne ikke kan udnytte sin vertikale integration til at forvride konkurrencen. Vertikalt integrerede distributionssystemoperatører **må navnlig ikke i deres kommunikationsarbejde og identitetsstrategier skabe uklarhed om forsyningsgrenens særskilte identitet inden for den vertikalt integrerede virksomhed** (min fremhævnng)."*

Eldirektivets artikel 26, stk. 3 er implementeret i dansk ret ved Lov nr. 466 af 18. maj 2011 om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi. Ved lovændringen blev følgende bestemmelse indsat i elforsyningslovens § 20b: "*Netvirksomheder skal sikre, at der i deres kommunikationsarbejde og identitetsstrategier ikke skabes uklarhed om netvirksomhedens særskilte identitet*". I henhold til elforsyningslovens § 20a, stk. 1, skal netvirksomheder opstille et program for intern overvågning, som beskriver virksomhedernes tiltag for at forhindre diskriminerende adfærd. Netvirksomhederne skal sikre overholdelsen af programmet for intern overvågning samt sikre, at det kontrolleres på passende måde.

Bekendtgørelse nr. 980 af 6. oktober 2011 om program for internt overvågning for net- og transmissionsvirksomheder og Energinet.dk fastsætter kravene til dette interne overvågningsprogram, herunder de dele af overvågningsprogrammet der skal sikre, at kravene til netvirksomhedernes opretholdelse af særskilt identitet efterleves.

Af bekendtgørelsen § 2, stk. 1, nr. 4 fremgår, "Programmet skal som minimum beskrive følgende tiltag, som skal være egnede til at forhindre diskriminerende adfærd. Herefter er bl.a. angivet følgende: "De tiltag, som skal sikre, at virksomheden i sin kundekontakt ikke favoriserer bestemte selskaber". Og "De tiltag, som skal sikre, at netvirksomheden i sit kommunikationsarbejde og sine identitetsstrategier ikke skaber uklarhed om netvirksomhedens særskilte identitet, jf. § 20 b i lov om elforsyning, herunder sikre retlig og faktisk råderet over sin hjemmeside og oplysninger, som netvirksomheden lader andre uden for netvirksomheden anvende."

I medfør heraf har Energitilsynet udstedt retningslinjer benævnt "El- og naturgasselskabsmæssigt forbundne netselskabers hjemmesider og informationsudsendelse", hvoraf følgende fremhæves:

"66. Når netselskabet kommunikerer med forbrugeren, skal det være helt klart for forbrugeren, at det er netselskabet (og ikke et selskabsmæssigt forbundet forsyningsselskab), som er afsenderen.

67. Det ligger implicit i reglerne, at kunden ikke på nogen måde må foranlediges til at tro, at netselskabet også leverer el/naturgas. En sådan sammenblanding af selskabsydelser ville både stride mod kravet om gennemsigtighed om netselskabets ydelser og stride mod reglerne om ikke favorisering af bestemte selskaber, idet det selskabsmæssigt forbundne handelsselskab ville blive favoriseret i forhold til andre kommercielle handelsselskaber.

84. Sekretariatet finder det desuden afgørende, at forbrugeren ikke foranlediges til at tro, at de informationer, som de kommercielle selskaber bringer, er de officielle informationer fra netselskabet, som netselskabet er lovmæssigt forpligtet til at afgive. Hvis det er tilfældet vil netselskabets selskabsmæssigt forbundne forsyningsselskab automatisk få annonceret for sine ydelser, hver gang netselskabets kunder skal ind og finde de lovpligtige informationer fra netselskabet. Det vil indebære en diskrimination, idet det vil være en favorisering af dette forsyningsselskab i forhold til andre forsyningsselskaber på markedet.

85. Der vil muligvis også være tale om skjult reklame for det selskabsmæssigt forbundne forsyningsselskab.

Energitilsynet har på baggrund af retningslinjerne udstedt to vejledninger, henholdsvis "**Vejledning til særskilt hjemmeside vedr. Intern overvågning**" og "**Vejledning til delt hjemmeside vedr. intern overvågning**". Såvel retningslinjerne som vejledningerne er fortolkningsbidrag til loven, og manglende overholdelse heraf skaber en formodning for manglende overholdelse af elforsyningsloven.

De Frie Energiselskaber har i 2014 og igen i 2016 klaget over ti forskellige selskabers overholdelse af reglerne for, hvordan de må og kan indrette sig med hjemmesiderne. Klagerne illustrerer, som beskrevet i indledningen, at der er en meget lav grad af efterlevelse af loven. Selskaberne sammenblander deres identiteter og brand i deres information og kommunikation via hjemmesiderne. Derfor skal den nye lovgivning omkring særskilt identitet også præcisere gældende regler på dette område på lovsniveau. Fra tilsynets side har der nemlig været en tilbageholdenhed ift. at kræve vejledningerne overholdt – særligt ift. reglerne for delt hjemmeside. Dette er dog tvingende nødvendigt – ikke mindst set i lyset af koncernernes manglende opmærksomhed på disse punkter.

I forlængelse heraf er der også et klart behov for retningslinjer for selskabernes ageren på de sociale medier, hvor vi på såvel medier som eksempelvis Facebook, Twitter og LinkedIn ser samme sammenblanding af forretningsområder på tværs af kommerciel virksomhed og monopolvirksomhed. Her skal der også være hjemmel på lovsniveau til at sanktionere overtrædelser.

1.7. Multiforsyning kan ikke undtages når det gælder gasselskaberne

I høringsbrevet står der blandt andet følgende vedr. koncernforbundne multiforsyningsselskaber: "*§ 20 b. Netvirksomheder skal være identitetsmæssigt adskilt fra virksomheder, som er vertikalt integreret med netvirksomheden, jf. dog stk. 2 og 3, og sikre, at der ikke i øvrigt i den vertikalt integrerede netvirksomheds kommunikationsarbejde og identitetsstrategier skabes uklarhed om netvirksomhedens særskilte identitet. Stk. 2. Netvirksomheder skal herudover sikre, at andre, der udfører opgaver for netvirksomheden, som indebærer kontakt med elforbrugere, ved opgavens udførelse anvender en identitet, som adskiller sig fra de identiteter, som i øvrigt anvendes af virksomheder, som er vertikalt integreret med netvirksomheden, jf. dog stk. 3. **Stk. 3. Kravet om identitetsmæssig adskillelse i stk. 1 og 2 gælder ikke i forhold til virksomheder, der udøver net- eller naturgasdistributionsvirksomhed, virksomhed med fremføring af opvarmet vand eller damp, eller virksomhed, som er omfattet af § 2, stk. 1, i lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold.***

Ifølge forslaget skal multiforsyningsselskaber således undtages. Dette bør imidlertid kun gælde for de forsyningsselskaber, der ikke lider under samme problemer, som også elbranchen lider under, hvor der som ovenfor dokumenteret eksisterer en skadelig sammenblanding af kommerciel virksomhed og monopolvirksomhed.

Særligt kan gasnettet ikke undtages, idet der også her finder kommerciel handelsaktivitet sted samtidig med monopolvirksomhed. Dels er det endnu usikkert om vi på gasområdet får gennemført en lignende præcisering, som den vi med høringen her bidrager til på elområdet. Dels er der heller ingen juridisk sikkerhed for at ejerskabet af gasnettet ikke på sigt kan risikere at havne hos et selskab med handelsinteresser. Derfor bør lovgivningen ikke indeholde undtagelser for andre selskaber, som også har kommercielle interesser.

Her er eksempler på manglende logo/brand adskillelse på gasområdet:

Kommercielt selskab (Har 1 CVR-nummer)	Monopolselskab (distribution) (Har 1 andet CVR-nummer)	Monopolselskab (elnet) (Har 1 andet CVR-nummer)
		
		
		

Kilde: *Undersøgelse af energiselskabernes hjemmesider (2016)*.

1.8. Løsninger.

Selskaberne i koncernforbundne selskaber har svært ved at holde selskaberne og deres interesser adskilt. Dette er logo/brand fællesskabet blot et enkeltstående eksempel på.

Med mindre man løser problemerne med en ejermæssig adskillelse, så er der behov for at sikre og understøtte en klar adskillelse også af selskabernes funktioner. Der er med andre ord brug for at hjælpe energikoncernerne med at få præciseret, hvad der er tilladt og ikke tilladt. Dette vil også lette den efterfølgende opgave med at føre tilsyn med området for myndighederne:

- **Fuld offentlig gennemsigtighed omkring koncerninterne handler.** Der er behov for øget gennemsigtighed for at understøtte den funktionelle adskillelse og den særskilte identitet. Dette vil også give Energitilsynet hjemmel på lovsniveau til at gribe ind, såfremt selskaberne ikke overholder loven.
- **Klare og højere sanktioner, der skal sikre compliance ift. lovgivningen.** Som dokumenteret ovenfor, så har selskaberne i en lang række sager i årevis tilsidesat lovgivningen. Nu præciseres lovgivningen. Det samme bør ske med sanktionerne, således at et effektivt tilsyn ikke skal spilde hverken tid eller økonomi på alene at kunne sige "fy" til selskaber, der ikke overholder loven. Der skal være en mellemvej mellem "fy", og så muligheden for at fratage netselskaberne deres bevilling. Elreguleringsudvalget anbefaler det samme (Hovedrapport, side 75: *"Overtrædelse af kravet skal kunne håndhæves med påbud og evt. bøde og i sidste ende ved fratagelse af netbevillingen"*). Dette mener vi bør følges for at sikre regelefterlevelse.
- **Såvel monopol som kommerciel virksomhed skal være pligtsubjekt for tilsynet.** I dag lider lovgivningen under et stærkt svaghedspunkt: Monopolselskabet alene er pligtsubjekt. Det betyder, at mens netselskabet ikke må skabe tvivl om særskilt identitet, så må resten af koncernen og de øvrige koncernforbundne selskaber gerne. Det giver sig selv, at dette ikke fremmer tydeligheden hos dem, som det hele handler om nemlig forbrugerne, men også tilsynet er i en klemme, fordi de ikke kan understøtte hele ideen bag lovgivningen: Nemlig at adskillelsen skal være klar og tydelig. Derfor skal tilsynet være forpligtet til både at kunne føre tilsyn med monopol og resten af koncernen.
- **Analyse af unbundling skal iværksættes.** Elreguleringsudvalget anbefaler i nær sammenhæng med anbefalingen om særskilt identitet, at: *"Der bør i god tid inden næste bevillingsperiode udarbejdes en analyse af fordele og ulemper forbundet med ejermæssig unbundling sammenlignet med den nuværende regulering. Analysen, der skal foreligge i god tid inden, der skal tages beslutning om nye bevillinger til netvirksomhederne for perioden efter 2021–2024, skal belyse såvel relevante faglige som juridiske problemstillinger, herunder forholdet til grundlovens ekspropriationsbestemmelse"*. Dette arbejde bør straks iværksættes mhp. at analy-

sen bliver færdig i "god tid" før en ny bevillingsperiode påbegyndes. Dette tiltag forventes i sig selv at fremme selskabernes incitament til at overholde lovgivningen.

- **Tidsramme for implementering.** Loven træder i kraft 1. juli 2017, men der står følgende om logo/brandadskillelse: *Stk. 3. Den identitetsmæssige adskillelse i § 20 b, stk. 1 og 2, i lov om elforsyning som affattet ved denne lovs § 1, nr. 9, skal være gennemført senest den 1. juli 2018. Navn og logo på tekniske installationer, herunder kabelskabe, vil dog først skulle udskiftes i forbindelse med udskiftning af det pågældende anlæg.* Der blev på mødet den 4 januar nævnt to hensyn ift., at afvente implementering: Hensynet til at tilsynet kan tilpasse sig og til, at selskaberne kan indrette sig. Dette bør vægte langt mindre end hensynet til konkurrencekraften, det velfungerende marked, og ikke mindst forbrugernes mulighed for at kunne undgå mere forvirring og forveksling end højst nødvendigt. Hensynet til og begrundelsen for, at noget der også stod klokkeklart for Elreguleringsudvalget allerede i 2014 først finder sin implementering 4 år senere, er ikke proportionelt med den åbenlyse skade, som den sene implementering medfører. Således foreslås det at implementeringen besluttet og træder i kraft gerne før men senest 1. januar 2018.
- **Multiforsyningsselskaber.** Ifølge forslaget skal multiforsyningsselskaber undtages. Dette kan imidlertid kun gælde for de forsyningsselskaber, der ikke driver både kommerciel virksomhed og monopolvirksomhed. Således kan gasområdet ikke fritages, idet der også her finder kommerciel aktivitet sted, som kan påvirkes fra andre koncernselskabers aktiviteter.
- **Hjemmesider og sociale medier.** Det skal klart og tydeligt præciseres, hvad særskilt identitet og den ditto funktionelle adskillelse betyder for de forskellige typer af koncernforbundne selskabers ageren på deres hjemmesider og deres tilstedeværelse på sociale medier. Dette skal ske på lovsniveau, og det skal være mulighed for tilsynsmyndighederne at udstede påbud såvel som bøder for at sikre klart incitament til overholdelse af lovgivningen.

Ad 2. Økonomisk regulering

Det er væsentligt for samfundsøkonomien, at forsyningssektoren ikke har adgang til at opkræve for høje priser for monopolaktiviteter, da dette fungerer som en indirekte skat på vores økonomi. Derfor er det vigtigt, at den valgte reguleringsmodel fremmer effektivitet, og at de høstede effektivitetsgevinster kommer forbrugerne til gode. Dette bliver ikke mindre væsentligt af, at den funktionelle adskillelse ikke fungerer. Derfor interesserer også kommercielle selskaber sig af flere grunde for netselskabernes økonomiske regulering.

Generelt må det være udgangspunktet, at den økonomiske regulering er for svag, når sektoren består af et meget stort antal netselskaber med meget begrænset antal aftagere. Disse selskaber uden stordriftsfordele er den bedste indikator på, at der er for meget "luft" i de nuværende indtægtsrammer.

Endvidere er det væsentligt at være bevidst om at den nuværende reguleringsmodel, som anvender benchmarking, ikke længere er velegnet til at sikre lavest mulige forbrugerpriser. Historisk set har mange selskaber undladt at udnytte den ramme, som de havde for at opkræve nettatariffer. Det indikerer at disse var sat for højt i udgangspunktet. Siden da er flere og flere selskaber blevet fristet til at hæve deres tariffer til trods for, at omkostningerne er faldet. De mindst effektive selskaber har presset deres priser ned. Det betyder, at selskaberne generelt konvergerer omkring de udmeldte rammer, og derfor er der begrænset variation. Det her er med til at skjule det reelle effektiviseringspotentiale, og det kan reelt ikke afdækkes via benchmarking.

Derfor er vi enige i, at der er for en ny reguleringsmodel. Vi er dog skeptiske overfor, hvorvidt en aftalebaseret model er vejen frem, da sektoren historisk set har haft en attraktiv adgang til et aftalebaseret system. Den mulighed har primært været i selskabernes interesse og meget sjældent i forbrugernes interesse (eksempler: ESO, samfakturering og standardaftalen). Forudsætningen for, at et aftalebaseret system fungerer effektivt, er, at tilsynet er i stand til at varetage forbrugernes interesser, da de forhandler på vegne af disse forbrugere og vogter deres interesser. I øjeblikket er dette ikke en realistisk forudsætning.

En simpel økonomisk model, hvor en årlig besparelse på 2-5% årligt forudsættes for en periode i netselskaberne, ville derfor være at foretrække. Den tilgang kunne kombineres med tvungen udbyttebetaling via lavere tariffer i forbruger-ejede selskaber med det formål at undgå yderligere kapitalophobning.

2.1. Op og nedjusteringer af indtægtsrammer ift. opgavebortfald (3.1.1.1.2.))

Regeringens Forsyningsstrategi 2025 beskriver, at der skal ske en regulering netselskabernes indtægtsrammer "...i

forhold til de opgaver, som ikke længere varetages af netvirksomhederne som følge af indførslen af engrosmodellen” (2016:32).

Der er tydelig hjemmel i den eksisterende indtægtsrammebekendtgørelses §13 til at fjerne den økonomi, der knytter sig til opgaver, som netselskaberne ikke længere løser. Det er glædeligt, at der findes hjemmel indenfor allerede eksisterende lovgivning, der berettiger og ikke mindst forpligter til regulering af indtægtsrammen allerede med virkning fra 1. april 2016, hvor en længere række opgaver blev flyttet fra monopolselskabet til det kommercielle selskab, som eksempelvis fakturering, kundeservice, 24/7-døgnvagt mv.

Tabellen her nedenfor viser netselskabernes kunderelaterede omkostninger og deres administrationsomkostninger fra 2010-2015, sådan som netselskaberne har indberettet dem til Energitilsynet:

Tabel 1. Netselskabernes kunderelaterede omk. og administrationsomk. (2010-2015) (INDBERETNING)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Kunderelaterede omkostninger (kat. T)	525.357.854	496.341.011	366.622.270	390.831.966	362.556.922	282.308.770	2.424.018.793
Administration (kat. U)	712.055.175	611.299.172	582.480.914	1.302.130.857	519.111.671	395.145.080	3.183.039.609
I alt	1.237.415.039	1.107.642.194	949.571.879	753.314.893	881.670.607	677.455.865	5.607.058.402

Kilde: Energitilsynet har på mail 30. juni 2016 fremsendt skema, der viser netselskabernes indberetninger.

Det bemærkes, at Energitilsynet tager forbehold til de af netselskaberne fremsendte omkostninger. Energitilsynet skriver blandt andet: *”Sekretariatet skal gøre opmærksom på, at der til brug for benchmarkingen kun bruges de samlede driftsomkostninger, dvs. der er ikke foretaget en egentlig validering af hvilke omkostninger virksomheder har allokeret ud på de to konkrete poster, samt hvilke principper de har anvendt.*

Uhensigtsmæssigt at blande eksisterende og ny regulering sammen

Energistyrelsen har på et møde den 12. oktober 2016 forklaret, at styrelsen ville håndtere reduktion af indtægtsrammen ifm. indførslen af den nye indtægtsrammeregulering, som præsenteres med lovforslaget her. Efter de oplysninger, som vi blev givet, var der ikke umiddelbart gjort noget forarbejde ift. at kvantificere netselskabernes besparelse ifm. opgavebortfald, selvom beslutningen om opgavebortfald fandt sted i 2012 og til trods for, at opgaverne faldt bort 1. april 2016.

Energistyrelsens fremgangsmåde vil alt andet lige medføre, at forbrugerne betaler for høje nettariffer fra 1.4.2016 frem til den nye regulering er på plads. Forbrugerne betaler med andre ord to gange for at få løst den samme opgave. Dengang Elreguleringsudvalget kom med deres rapport ville det betyde ca. ½ år med dobbelt indbetaling. Nu er implementeringen af den nye reguleringsmodel p.t. udskudt fra 1.1.2017 til 1.1.2018. Der er tale om et større trecifret millionbeløb, som forbrugerne her uretmæssigt betaler for meget. Der er således tale om et effektiviseringsmål, der kommer i tillæg til de 600 mio. kr. i 2020, som står fremført i lovforslagets høringsudgave side 6.

Det er af flere årsager uhensigtsmæssigt at blande økonomiske konsekvenser af ny regulering sammen med økonomiske konsekvenser eksisterende regulering. Vi ser ingen hjemmel til at vælge den tilgang, som der bliver lagt op til med lovforslaget her, idet eksisterende lovgivning allerede indeholder en klar **forpligtelse til at fjerne økonomi ved opgavebortfald.**

Det er endvidere ganske usikkert om forbrugerne nogensinde ville få overbetalingen refunderet, hvis Energistyrelsens fremgangsmåde lovligt kunne anvendes. Jo længere tid der går, jo sværere vil det blive at kvantificere netmonopolernes besparelse, fordi ”koldt og varmt vand” populært sagt vil være blandet sammen. Dvs. at nye og gamle udgiftsposter sammenblandes, og effektiviseringspotentialet og dermed gevinsterne bliver umulige at høste. Derfor skal der handles nu.

Det er ikke en ny problemstilling

Skulle man mod forventning nå frem til, at ministeriet mangler hjemmel til at reducere indtægtsrammerne, så vil det være en forsømmelse, som vil koste forbrugerne dyrt. Problemstillingen omkring reduktion af indtægtsrammerne har været kendt i flere år. Høringssvar tilbage fra 2012 påpegede det også. Der har således været god mulighed for at håndtere et eventuelt problem omkring hjemmel. I vores høringssvar ifm. Engrosmodel L151 (2014) skriver vi bl.a.:

"I forbindelse med forårets lovforslag, har Energistyrelsen givet udtryk for en række vanskeligheder relateret til at fjerne den økonomi i monopolerne (regningsudstedelse, debitortab, kundeservice mv.) der vedrører opgaver som netselskaberne ikke længere løser. Det er vores opfattelse at dette med nærværkede lovforslag desværre stadig ikke løst eller adresseret tilstrækkeligt grundigt. Såfremt Energistyrelsen ikke sikrer, at de økonomiske rammer reduceres i monopolerne svarende til de opgaver, som flyttes, så bliver den logiske konsekvens, at forbrugere og virksomheder kommer til at betale dobbelt. Der er tale om meget store udgiftsposter på over en milliard kr. samlet set, hvorfor Energistyrelsen ikke forsvarligt kan undlade at beskæftige sig med det. I bemærkningerne står der at "en større del af de forbrugerrelaterede opgaver" flyttes. Der skal sættes et kvantificerbart mål for den besparelse der skal høres, idet den ellers aldrig vil blive realiseret. Vi skal derfor gentage: Vi ønsker derfor fortsat fuld opmærksomhed på, at den økonomi, der knytter sig til de opgaver, som netselskaberne ikke længere løser fjernes fra monopolerens indtægtsrammer. Forbrugerne skal ikke betale to gange for de samme ydelser, og det skal sikres at løsningerne er omkostningsægte".

Vi var ikke den eneste organisation, der afgav høring og påpegede udfordringer omkring opgavebortfald og justering af økonomi. Energistyrelsen undlod dengang at behandle og kommentere den del af organisationernes høringssvar.

I strid med el-direktivet

I forlængelse heraf vil manglende indtægtsrammeregulering ved faktisk opgavebortfald efter vores vurdering også være i strid med el-direktivet, idet det reelt vil være diskrimination til fordel for virksomheder, hvor elhandelsvirksomhed og netvirksomhed er koncernforbundet. Hjemlen til indtægtsrammeregulering er netop implementeret i dansk ret for at leve op til direktivet. Konkret, manglende udmøntning heraf vil derfor efter vores vurdering være i strid med direktivet. Høringsbrevet undlader at forholde sig til striden med el-direktivet på dette punkt, hvorfor vi mener, der bør foretages en retlig vurdering heraf.

Løsning – Netselskabernes opgavebortfald

- Forbrugerne skal sikres rimelige priser. Derfor skal den økonomi, der knytter sig til opgaver, som netselskaberne ikke længere løser, fjernes før en ny reguleringsmodel træder i kraft.
- Økonomien fjernes fra den dato, hvor netselskaberne ikke længere løste opgaverne, dvs. den 1. april 2016.
- Der foretages en afklaring af forholdet til el-direktivet vedr. opgavebortfald
- Det tilsikres, at alle effektiviseringsgevinsterne tilfalder forbrugerne direkte, idet alternativet vil give forbrugerne en dyrere energiregning. Penge skal fjernes 1:1 på forbrugernes energiregning.

2.2. Op- og nedjusteringer af indtægtsrammer ift. ESO (3.1.1.1.2. samt 3.1.2.7)

Omkostninger til energisparsindsatsen kan jf. §19 i energisparsbekendtgørelsen forhøje indtægtsrammen, idet alle omkostninger til netselskabernes energisparsindsats populært sagt lægges ovenpå indtægtsrammen – og dermed holdes ude af det almindelige reguleringsregnskabs benchmark.

Mhbp. at sikre et mere effektivt pres på selskaberne til at levere bedst og billigst foreslås det, at omkostninger til energibesparelser bliver indeholdt i selskabernes indtægtsrammer.

Det er grundlæggende problemer med at holde styr på ESO-omkostningerne og den økonomi, der knytter sig hertil. Dette gælder uanset om vi taler om uforsvarlige omkostninger til administration eller kontingenter, som der i dag kan være opkrævet såvel indenfor som udenfor rammen. Grundet vores tilsynskonstruktion står tilsynet i dag meget dårligt ift. at kontrollere, hvorvidt posteringer foretages såvel indenfor som udenfor rammen. Der er ingen sanktioner for det til trods for at fejl forekommer.

2.3. Produktinnovation skal ikke placeres i monopollet (3.1.2.1.2)

Helt grundlæggende skal netselskaberne være den smidige og effektive naturlige monopoler, hvis infrastruktur andre selskaber skal levere energiydelser på, forbruge fra osv. Netselskaberne skal holde fokus på to opgaver: Effektiv drift og forsyningssikkerhed.

Der skal ikke være risikovillig kapital tilgængelig i monopolselskabet. Innovationen i netselskaberne skal ske i form af en effektiv drift eller bedre forsyningssikkerhed. Det har intet med innovation i klassisk forstand at gøre, som når vi taler om innovative kræfter, der skal levere nye produkter, services eller projekter.

Derfor skal der lyde ros til ministeren for at præcisere følgende (side 15 i bemærkningerne til lovforslaget): "Lovforslaget foreslås ikke at indeholde en pulje for særligt innovative og grønne projekter, som foreslået af EI-reguleringsudvalget. Netvirksomheden kan allerede søge midler til grønne investeringer under de eksisterende energiforskningspuljer. Det vurderes endvidere, at forslaget til en ny økonomisk regulering vil give netvirksomhederne inci-

tament til at investere i de mest effektive løsninger, uden at netvirksomhederne løber unødige risici, der kan belaste forbrugerne med højere priser. I den analyse, som nævnes i stemmeaftalen af 4. november 2016, vil bl.a. indgå, hvordan en eventuel aftalebaseret regulering vil kunne tage hensyn til innovative projekter”.

Præciseringen her har værdi, fordi den overfor energikoncernerne understreger, at koncernforbundne selskaber skal agere adskilt og på baggrund af hver deres opgaveportefølje.

2.4. Dansk Energis ret til at indgå aftaler på vegne af branchen er forældet og bør udgå (§73b)

I forlængelse af ovenstående finder foreningen, at Elforsyningslovens § 73 B bør udgå i forbindelse med, at der udarbejdes en bekendtgørelse, der skal regulere vilkårene for netadgangen.

Bestemmelsen undtager standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser mv. fra bestemmelserne i konkurrencelovgivningen vedr. konkurrencebegrænsende aftaler og misbrug af dominerende stilling. Dette er efter vores vurdering forældet og giver i dag en uhensigtsmæssig skævhed og konkurrenceforvridning, når Dansk Energi kan diktere vilkår, der også gælder elhandelsvirksomheder, der ikke er medlemmer hos Dansk Energi. Netop standard-netbenyttelsesaftalen er et godt eksempel på at en aftalemodel ikke fungerer i et konkurrenceudsat marked. Udviklingen i forsyningssektoren har ganske enkelt overhalet lovgivningen indenom.

Dette bør ændres samtidig med de to ovenstående lovændringer, idet de understøtter en ny retningspil for branchen. Der er ikke længere grundlag for, at myndigheder og selskaber skal agere efter gammeldags offentlige regulering, hvor det accepteres, at monopolvirksomhed og kommerciel virksomhed varetages fælles. Bestemmelsen stammer fra en svunden tid, hvor der ikke var forskellige interesser. Det er der i dag, og med skærpelsen af den vertikale integration og den særskilte identitet giver det ikke længere mening at fastholde §73b i elloven.

-----ooOOOoo-----

Såfremt Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet såvel som Energistyrelsen har spørgsmål eller ønsker yderligere oplysninger, står De Frie Energiselskaber naturligvis gerne til rådighed herfor.

Med venlig hilsen

Jette Miller
Adm.dir.

Til: Energistyrelsen (ens@ens.dk)
Cc: johan@vindstoed.dk (johan@vindstoed.dk)
Fra: 'fbe@nettopower.dk' (fbe@nettopower.dk)
Titel: Vedr. høring om Lov om ændring af lov om elforsyning
Sendt: 13-01-2017 07:16:28

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Sendt pr. e-mail til ens@ens.dk

Vedr. høring om Lov om ændring af lov om elforsyning

Tak for muligheden for at komme med input ifm. høringen om ændring af lov om elforsyning. Som elhandelsselskab er der mange gode elementer i udkastet, men specielt et punkt synes at stride mod formålet om at skabe fri konkurrence på elmarkedet.

Til nr. 9 s. 37 i lov udkastet foreslås det, elnetselskabers identitet ikke må forveksles med elhandelsselskabets identitet, hvilket der bakkes 100% op om. Dog vurderes det, at være mindst lige så diskriminerende, når andre monopolselskaber (fx fremføring af vand, opvarmet vand eller naturgas) kan anvende samme navn som et koncernforbundet elhandelsselskab. I mange tilfælde bærer monopolselskaberne samme navn som Elnet og/eller elhandelsselskaberne i dag. Ydermere laves der ofte sammenfakturering af vand, varme og el, når det samles hos samme selskab. Denne mulighed har rene elhandelsselskaber ikke. Ydermere findes det problematisk, at koncernforbundne vand, varme og elselskaber kan tilbyde en app eller IT-plattform, der giver forbrugerne et overblik over alle forsyningsarter. Disse data stilles for fjernvarme og vand ikke til rådighed for andre.

Der indstilles til, at der bør være adskillelse mellem identiteten af alle monopolselskaber (ikke kun Elnet) og el-handelsselskaberne. Herudover, at data for fx vand og varme som stilles til rådighed for elkunder, skal stilles til rådighed for alle elhandelsselskaber, så konkurrencen foregår på lige vilkår. Alternativt at visning af fælles forbrugsdata samt sammenfakturering af monopol og kommercielle ikke tillades, indtil en løsning, der stiller alle lige i konkurrencen er fundet.

vh
Energisammenslutningen

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København J

ens@ens.dk
att. Vibe Busk Larsen
vbla@ens.dk

16.januar 2016

**Høring vedr. forslag til Lov om ændring af lov om elforsyning,
(Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af
netvirksomheders særskilte identitet m.v.)**

Forbrugerrådet Tænk har modtaget ovennævnte udkast til forslag til ændring af lov om elforsyning.

Forbrugerrådet Tænk hilser en mere robust og incitamentsbaseret økonomisk regulering af netselskabernes monopoler velkommen. Lovudkastet bygger i vid udstrækning på El-reguleringsudvalgets anbefalinger og arbejdet i de efterfølgende ekspertgrupper, hvilket burde sikre en høj kvalitet i reguleringen.

Imidlertid afviger udkastet på centrale punkter fra eksperternes anbefalinger i en retning, der gør den fremtidige distribution af elektricitet væsentligt dyrere for forbrugerne end nødvendigt.

Lovudkastet bør således justeres for at sikre forbrugerne en pålidelig elforsyning til priser, der ikke overstiger det niveau der skal til for at sikre den nødvendige innovation og udbygning af nettet.

Fastsættelse af WACC fordyrer elektriciteten unødigt

Netselskaberne udfører monopolopgaver, er ikke udsat for konkurrencepres og operer indenfor faste reguleringsrammer. Med det foreliggende udkast styrkes stabiliteten og forudsigeligheden i reguleringen yderligere.

Den forrentning netselskaberne kan opnå af deres investeringer bør derfor ikke være højere end det niveau, der skal til for at de gennemfører de nødvendige investeringer indenfor de nye mere stabile rammer.

Netselskaberne har over de seneste årtier opbygget et særdeles velfungerende net ved en forrentning af deres investeringer, der bestemtes af den lange byggerente plus en procent point. En forrentning der har ligget under den netselskaber i andre lande har kunnet opnå.

Lovforslaget går på et vigtigt punkt imod ekspertgruppens anbefalinger ved at foreslå, at der anvendes en 10-årig i stedet for en 5-årig statsobligation i beregningsgrundlaget for WACC.

Effekten på forbrugernes regning af den foreslåede afvisning af ekspertgruppens anbefaling er stor og voksende over tid. Den risikofrie rente vil stige i beregningen af WACC, der således for 2015 ville være 0,86 pct. point højere end ellers. Dette slår direkte over i forbrugernes betalinger.

I de første fem år vil det fremlagte forslag give forbrugerne en merudgift på ca. 77 mio. kr. om året (beregnet ud fra at 1% stigning i WACC giver 90 mio. kr. årlig merudgift i den første reguleringsperiode, jf. side 18 i WACC hovedrapporten). På langt sigt vil forbrugernes unødige udgift som følge af forslaget kunne nå op på 344 mio. kr. årligt, jf. side 13 og 18 i WACC hovedrapporten.

Med afsæt i ekspertgruppens beregninger og anbefalinger må vi desværre konstatere, at ændringen i metoden til fastsættelse af WACC unødigt vil fordyre elektriciteten for forbrugerne, da netselskaberne belønnes med en højere forrentning end nødvendigt.

Forbrugerrådet Tænk finder derfor, at ekspertudvalgets anbefaling på dette punkt bør følges nøje.

Logo/Brand adskillelse bør gennemføres hurtigst muligt

Forbrugerrådet Tænk kan støtte den foreslåede gennemførelse af logo/brand adskillelse. Det undrer dog, at den først skal være gennemført pr. 1. juli 2018. Flere store selskaber har gennemført adskillelsen allerede, indenfor en kortere frist. Det har dertil længe været kendt for branchen at EU-kravene om adskillelse ville blive gennemført.

Det er desuden i modstrid med intentionen om at gøre markedet gennemskueligt for forbrugerne, at markeringen på visse anlæg ikke skal ændres i forbindelse med adskillelsen. Loven gør derved selskaberne en bjørnetjeneste når de ikke presses til at omstille sig fra sammenblandet monopol/konkurrence til klar adskillelse mellem de to dele. En brand-ændring, der skal virke indadtil og udadtil kan ikke være halvhjertet.

På denne baggrund foreslår Forbrugerrådet Tænk, at fristen for gennemførelse af brand/logo adskillelse fremrykkes og at kravene justeres til at omfatte alle selskabernes markeringer.

Dobbelt betaling for kundeservice bør stoppes

Siden 1. april 2016 opkræver netselskaberne penge for en kundeservice de er holdt op med at udføre. I stedet er forbrugernes kontaktpunkt i engrosmodellen flyttet over til handelsselskaberne, der selv skal sørge for dækning af deres udgifter til kundeservice.

Forbrugerne betaler således i øjeblikket to gange for kundeservice på el-markedet, da der ikke fra myndighedsside er grebet ind over for denne åbenlyse urimelighed.

Forbrugerrådet Tænk finder, at hvis der i dag er hjemmel til at stoppe denne åbenlyse urimelighed bør det gøres umiddelbart.

Hvis der ikke er hjemmel til at gøre dette, bør hjemlen gives med virkning så hurtigt som muligt. Der er tale om mange hundrede millioner kroner, der på urimelig vis opkræves fra forbrugerne.

Forlængelse af reguleringsperioden frarådes

Forslaget om i visse tilfælde at kunne forlænge reguleringsperioden vil medføre en tydelig svækkelse af reguleringsregimet. Effekten af en sådan mulighed for forlængelse er således ganske klar. Konsolideringen i branchen vil forsinkes mens selskaberne forsøger at opnå tilladelse fra myndighederne til en forlængelse. Hvis det lykkes at opnå en forlængelse betyder det, at de kan holde gevinsten ved en effektivisering tilbage fra forbrugerne i længere tid.

El-reguleringsudvalget har peget på store potentielle besparelser for selskaberne ved konsolidering, uden at der skal gives ekstra incitament i form af forlængelse af reguleringsperioden.

Forbrugerrådet Tænk finder derfor, at forslaget om at ministeren skal kunne forlænge reguleringsperioden bør afvises.

Effektiviseringskrav støttes

Indførelsen af generelle såvel som individuelle effektiviseringskrav kan støttes. Det giver mulighed for at opfange alle de effektiviseringsudviklinger, der er relevante for at opnå den mest effektive opgaveløsning, og videregive dem som krav til selskaberne.

Unbundlingsanalyse bør gennemføres i 2017

Det overrasker, at lovudkastet ikke omfatter eller tager stilling til den analyse af unbundling, som El-reguleringsudvalget anbefaler. Unbundling er en effektiv men gennemgribende metode til at opnå mere dynamisk konkurrence på, hvorfor den bør evalueres i en dansk sammenhæng.

Forbrugerrådet Tænk skal foreslå, at unbundlingsanalysen gennemføres i løbet af 2017, og at dette reflekteres i lovudkastet.

Forbrugerrådet Tænk uddyber gerne ovenstående, evt. ved et møde.

Med venlig hilsen

Vagn Jelsøe

Vicedirektør

Martin Salamon

Cheføkonom

DOKNR-45-150
Ref.: MJ/fri
E-mail: mj@frinet.dk

13. januar 2017

Høringsvar fra Forening af Rådgivende Ingeniører til lov om ændring af lov om elforsyning

Forening af Rådgivende Ingeniør, FRI, takker for høringen, og har følgende bemærkninger til de ændringer, der foreslås til lov om elforsyning.

Som bemærkningerne til lovforslaget angiver er formålet med lovforslaget at fastsætte de overordnede rammer for en ny økonomisk regulering af netvirksomhederne, der skal sikre en effektiv eldistributionssktor med rimelige priser for forbrugerne og en fortsat høj forsyningssikkerhed. Herudover skal reguleringen understøtte en efterspørgsel af ny og effektiv teknologi.

Ved at sikre lovgivningen overholder det ovennævnte formål kan Danmark i fremtiden forblive i den absolutte verdEnergistyrelsenelite både som land men også som et land der har et godt innovationsmiljø for produkter og systemer.

FRI's bemærkninger til ændring af lov om elforsyning skal læses i ud fra ovennævnte synsvinkel.

FRI vil endvidere gerne kvittere for, at Energistyrelsen i sit udkast til ændring af loven lægger op til en lovgivning som indeholder de overordnede rammerne for regulering, mEnergistyrelsen de mere detaljerede reguleringer beskrives i bekendtgørelser. Dette sikre en smidigere proces ved udformning og senere ændringer eller justeringer f.eks. i tilfælde af uhEnergistyrelsenigtsmæssigheder.

Ad. 12 i Høringsudkast

Re- og nyinvesteringer som sikker høj forsyningssikkerhed også i fremtiden

FRI ser positivt på, at den foreslåede regulering i den nye 69 stk. 4 giver Energitilsynet bemyndigelse til at træffe afgørelse om forhøjelse af omkostningsrammen pba. eksogene faktorer som store infrastrukturprojekter, der ofte vil have lange tilbagebetalingstider samt særlige tilfælde, hvor pludselig opståede hændelser ellers ville påvirke forsyningssikkerheden.

Energistyrelsen har imidlertid valgt at afvige fra udvalget for el-reguleringsefterstyret anbefaling om at kræve elnetselskaberne har certificeret deres asset mana-

Besøgsadresse:

Industriens Hus
Rådhuspladsen
København V
T: +45 35 25 37 37
F: +45 35 25 37 38
E: fri@frinet.dk
W: www.frinet.dk

Postadresse:

Vesterbrogade 1E, 3. sal
Postboks 367
DK-1504 København V

gement. Et sådant system ville ellers have været et godt supplement til Energitilsynets bemyndigelse til at forhøjelse af indtægtsrammen, idet sådanne planer giver et teknisk og økonomisk grundlag for vurderingen. Derudover er der mulighed for, at tilsynet rettidigt kan se indikationer på, hvorvidt netvirksomhedernes vedligeholdelse er robust overfor pludselig opståede hændelser.

FRI kan forstå Energistyrelsens argumentation om, at et krav om certificeret asset management kan være for omkostningstungt for virksomhederne.

FRI vil imidlertid anbefale, at kravene til vedligehold og investeringer i lovgivningen skærpes i forhold til de nuværende §§ 20 og 22 i lov om elforsyning.

FRI anbefaler, at selskaberne skal udarbejde og løbende opdatere vedligeholdelses- og investeringsplaner for den samlede aktivbase. Dette skal sikre/dokumentere at selskabet i sin økonomi har taget højde for optimal og effektiv drift med en høj forsyningsikkerhed på både kort og lang sigt. Energitilsynet, Energinet.dk eller anden bemyndiget vil kunne gennemgå en virksomhedsplan for at se om virksomheden synes at have en drift, som undgår under- og/eller overinvesteringer i forhold til den ønskede leveringskvalitet.

Det opfordres til, at Energitilsynet bliver bemyndiget til at udarbejde en bekendtgørelse om nærmere krav til indhold af vedligeholdelse- og investeringsplanerne, samt teknisk og økonomisk tilsyn med planerne. I dette arbejde opfordres det til at koordinere reguleringen i Elsikkerhedsloven og den bekendtgørelsen som skal afløse Stærkstrømsbekendtgørelsen (forventet ikrafttrædelse 1. juli 2017), således den administrative byrde minskes.

Vedligeholdelses- og investeringsplaner er ligesom krav til certificeret asset management et supplement til de øvrige tiltag i reguleringen om økonomiske incitamenter til investeringer. Derudover giver planerne øget sikkerhed for en god anlægsstyring og skaber grundlag for vurdering af om selskabet i realiteten har en aktivbase, som understøtter opstillede langsigtede og stabile mål for leveringskvaliteten som beskrevet i lovforslaget til ny § 69 stk. 5 nr. 6.

Rammer for et innovationsmiljø som fremmer Danmarks rolle som forgangsland for grønne løsninger

Stemmeaftalen beskriver at formålet med regulering af netvirksomhederne er at sikre en effektiv eldistributionsektor med rimelige priser for forbrugerne og en fortsat høj forsyningsikkerhed, der samtidig efterspørger ny og effektiv teknologi. Energistyrelsen har i bemærkningerne til lovforslaget skærpet dette princip med, at netvirksomhederne har incitament til at investere i de mest effektive løsninger uden at netvirksomhederne løber unødige risici, der kan belast forbrugerne med højere priser. Dette synes at være en fornuftig skærpelse, men sammenholdt med at Energistyrelsen har afvist EL-reguleringsudvalgets anbefaling om at sikre midler til særlige innovative og grønne investeringer synes skærpelsen at hindre innova-

tion. Det tænkes særligt på innovation som ikke direkte er drevet af netselskaberne og deres behov. Dette kan være innovation, som styrker og optimerer det samlede system, men ikke hos det enkelte netvirksomheder og innovation hos virksomheder, som har behov for on-site forsøg i tidlige faser.

Så vidt FRI er bekendt kræver de eksisterende ordninger en vis egenfinansiering fra deltagende parter i et udviklingsprojekt. For at netselskaberne ikke skal påtage sig unødige risici vil det være nærliggende for netselskaberne at kræve betaling og garantier for at indgå i forsøg i de tidlige faser, hvor der ikke er garanti for succes. For SMV'er kan dette være en udfordring.

FRI anbefaler, at der foretages en vurdering af hvorvidt kravet til "unødige risici", kan forhindre innovative tidlige forsøg, som danner grundlag for nye innovative og grønne produkter i Danmark. Såfremt vurderingen sandsynliggør en udfordring for tidlige pilotforsøg også set i forhold til nuværende forsøgsordninger, vil FRI anbefale, at Energistyrelsen revurderer El-reguleringsudvalgets anbefaling. Således der skabes målrettet økonomisk understøttelse til disse projekter, som giver netvirksomhederne incitament til at indgå udvikling af ny teknologi i de tidlige faser.

Energispareindsatsen

Energistyrelsen har i bemærkningerne anført, at det findes mest hensigtsmæssigt fremover at bemyndige ministeren til at fastsætte regler om indregning af indtægter og omkostninger knyttet til energispareindsatsen.

FRI vil gerne understøtte denne bemyndigelse. I ministerEnergistyrelsen videre arbejde med energispareindsatsen opfordrer FRI til, at de driften omkring energispareindsatsen også bliver omfattet af effektiviseringskrav. FRI vil præcisere, at det endvidere er centralt at reguleringen sikrer, at selskaberne kan dokumentere en total adskillelse mellem økonomien driften af nettet og energispareindsatsen.

Miljømæssige konsekvenser

Energistyrelsen skriver i bemærkningerne til lovforslaget, at den nye regulering forventes at understøtte en grøn omstilling, men at konsekvenserne afhænger af, hvordan energi-, forsynings- og klimaministeren udnytter sin bemyndigelse.

FRI anbefaler, at lovforslaget i bemyndigelsen til ministeren forskriver, at reguleringen skal understøtte en grøn omstilling.

Tilsyn

En effektiv regulering kræver et effektivt eftersyn og opfølgning. Energitilsynet får i denne forbindelse en yderst central rolle. Energitilsynets skal sikre, at elnetselskaberne lever op til deres ansvar for, at det danske elnet er fremtidssikret til opretholdelse af en høj forsyningsikkerhed samtidig med at være kostoptimalt. Dette kræver, at Energitilsynet tildeles tilstrækkelige ressourcer. Ressourcer ikke blot i

medarbejderstab men også i driftsbudgettet til at kunne indkøbe specialiserede viden eksempelvis til kontrol af optimal anlægsstyring, som sandsynliggør netselskaberne kan leve op til de ønskede fremtidige kvalitetskrav indenfor indtægtsrammen.

Forening af Rådgivende Ingeniør uddyber gerne bemærkningerne. Kontakt gerne undertegnede på tlf. 3525-3746.

Med venlig hilsen

Majbritt Juul
Chefkonsulent Energi og Byggeri

FSE hørings svar

Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.)

Hermed følger FSE's bemærkninger til Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.).

FSE kan tilslutte sig, at der indføres en ny incitamentsbaseret regulering af elnetvirksomhederne med henblik på effektivisering og sikring af rimelige priser.

Indtægtsrammerne sikrer imidlertid ikke nødvendigvis rimelige priser for de forskellige brugere af elnettene. De sidste 20 års erfaringer har vist, at det i praksis er en umulig opgave at regne sig frem til de enkelte netselskabers effektivitet.

Priserne for erhvervsmæssige kunder kan variere med adskilligt over 500%.

FSE foreslår derfor, at reguleringen suppleres med bestemmelser om indgreb mod høje nettariffer.

Forslag til prisregulering

Tariferingsbekendtgørelse

Der udfærdiges en tariferingsbekendtgørelse, der bygger på principper i retning af de, der f.eks. er gældende i Dansk Energis tarifmodel.

Indgreb mod høje nettariffer

Der laves en fordeling af netselskabernes priser opgjort på basis af tariferingsbekendtgørelsen.

Der fastsættes en tærskelværdi på medianværdien plus 10 %. De tarifer, der ligger over denne værdi nedsættes til tærskelværdien plus 10 %.

Metoden, er enkel og nem at administrere, bygger ikke på subjektive skøn og vil fremme strukturtilpasningen inden for sektoren.

Hvis priserne kalkuleres efter tarifmodellen vil priserne afspejle netselskabernes effektivitet.

Koncernmæssig unbundling

FSE her tidligere foreslået, at det skal være en betingelse for at opnå koncession til at drive netvirksomhed, at der ikke i virksomheden eller i koncernforbundne selskaber foregår omsætning med energi eller udøves anden konkurrenceudsat virksomhed med relation til energi.

En juridisk enhed kan godt være ejer af både et netselskab og et kommercielt firma (jf. at staten er ene-ejer af Energinet.dk og majoritets-ejer af DONG Energy). Netselskabet skal imidlertid fra og med bestyrelsen være adskilt fra alle andre selskaber. Netselskabet skal således have separat bestyrelse, direktion, medarbejderstab, IT-system, bygninger, osv. (jf. Energinet.dk's adskillelse fra DONG Energy). I netselskabets bestyrelse, direktion og medarbejderstab må der ikke være personer, der har tilknytning til selskaber, der har kommercielle interesser på elmarkedet.

FSE står meget gerne til rådighed med yderligere information om denne sag.

Venlig hilsen

Anders Plejdrup Houmøller
Sekretær for FSE

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Fuldmægtig Vibe Busk Larsen

Pr. e-mail: ens@ens.dk; cc: vbla@ens.dk

12. januar 2017

**Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning
(Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af
netvirksomheders særskilte identitet m.v.)**

Tak for muligheden for at kommentere udkastet.

Vi har følgende bemærkninger:

§ 69 b, stk. 1 - Netvirksomheder omfattes af ÅRL § 7, stk. 1, nr. 2-4, efter samme regler som et aktieselskab. Dette indebærer udarbejdelse af en årsrapport, der som minimum opfylder kravene til ÅRL klasse B. Henvísningen til reglerne for aktieselskaber indebærer også, at netvirksomhederne som udgangspunkt er omfattet af revisionspligt.

Som omtalt i bemærkningerne til lovforslaget, side 56, åbner årsregnskabsloven op for, at mindre virksomheder har mulighed for fravalg af revision samt valg af revision efter en lempeligere standard (udvidet gennemgang). Efter det foreliggende udkast vil netvirksomheder også have mulighed for disse valg.

Det reelle i denne valgmulighed skal ses sammen med bestemmelsen i § 69 b, stk. 2.

§ 69 b, stk. 2 – Netvirksomheder skal udarbejde reguleringsregnskaber, og disse skal revideres.

Der kan herved opstå en situation, hvor årsregnskabet ikke skal revideres, men hvor der er krav om, at reguleringsregnskabet skal revideres. Dette vil i praksis indebære, at også årsregnskabet skal revideres, idet grundlaget for revision af reguleringsregnskabet vil være identisk med årsregnskabet. Der bør således være ens krav. Hvis der ønskes revision af alle reguleringsregnskaber, indebærer dette, at netvirksomhederne reelt ikke har mulighed for fravalg af revision eller valg af revision efter lempeligere standard (udvidet gennemgang).

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 4183
Konto nr. 2500102295

§ 69 b, stk. 3 – der åbnes op for fastsættelse af nærmere regler for revision i en revisionsinstruks for området. Vi kan tilslutte os denne mulighed og vil anbefale, at en sådan udarbejdes hurtigst muligt efter vedtagelsen af loven.

Med venlig hilsen

Peter Krogh Olsen
fagkonsulent
sekretær for Arbejdsgruppen for Forsyningsvirksomhed

Birgit Gilland, bgi@ens.dk
Casper Hvilsted Nørgaard, chn@ens.dk
Christine Federlin, cfe@ens.dk
Sharissa Funk, sfu@ens.dk

Dok. ansvarlig: HJV
Sekretær:
Sagsnr: s2017-005
Doknr: d2017-044-9.0
2. januar 2017

iEnergi hørings svar til forslag til lov om ændring af elforsyning

Branchefællesskab for Intelligent Energi takker for at få mulighed for at fremsende bemærkninger til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning af 13. december 2016. Forslaget angår primært ny økonomisk regulering af elnetselskaber. I lyset af Intelligent Energis medlemskreds, jf. vedlagte oversigt, lægger vi i vores hørings svar vægt på, hvordan lovforslaget kan understøtte innovation, forretningsudvikling og eksportfremme. For så vidt angår øvrige elementer i forslaget, henviser vi til Dansk Energis hørings svar.

Intelligent Energi repræsenterer godt 70 medlemmer inden for el-, gas-, varme-, drikkevands- og spildevandsforsyningen, teknologileverandører, rådgivere, forskning og kommuner. De har en særlig interesse i at skabe de rette rammer for optimal ressourceanvendelse ved at fremme integration på tværs af forsyningssektorer, styrke energieffektivitet og -fleksibilitet.

Med dette fokus for vores arbejde ønsker vi at fastholde og videreudvikle den position, som Danmark har i dag: et foregangsland, som udlandet ønsker at søge inspiration hos ikke mindst, når der skal findes løsninger for at spare energi og udnytte vedvarende energi optimalt. Denne position kan kun fastholdes og videreudvikles, hvis der sikres et økonomisk råderum for forsynings selskaberne i Danmark. I dag efterspørges dansk teknologi og løsningsmetode i udlandet. Dette skal vi sikre fortsætter. Det betyder, at alle i et lille land som Danmark kan og bør samarbejde – det gælder borgere/kunder, forsynings selskaber, leverandører, rådgivere og politikere. Det er den unikke danske samarbejdsmodel, som roses af de besøgende, og som muliggør, at vi har de innovative udviklingsprojekter at vise frem.

Med denne overordnede målsætning in mente er det vores synspunkt, at den økonomiske regulering af netselskaberne - ligesom reguleringen af andre forsyningssektorer - skal sikre en effektiv drift både på kortere og længere sigt. Der er med denne præmis for øje mange elementer i det fremsatte lovforslag, der understøtter dette, ligesom der er flere af samme elementer i regeringens tidligere fremsatte forsyningsstrategi ift. øvrige forsyningssektorer.

Men der er ikke den nødvendige hensyntagen til, at elnetselskaberne skal være i stand til at deltage i de udviklingsprojekter, der afprøver løsninger, som kan understøtte omstilling af energisystemet og/eller sikre effektiviseringsgevinster, som ofte vil bygge oven på anvendelse af ny og uafprøvet teknologi og metode, og som måske ikke giver positive resultater på kort sigt (inden for reguleringsperiodens længde). Derved mister man fokus på den innovation og risikotagning, som er nødvendig, hvis man som sektor og tilhørende industri vil være førende.

Intelligent Energis medlemskreds har erfaringer for, hvordan samspillet mellem forsyningssektorer, teknologileverandører og forskning kan sikre udvikling og afprøvning af nye, effektive teknologier og metoder. Eksempler på konkrete projekter, der afprøver nye teknologier og forretningsmodeller i forsyningerne er Energylab Nordhavn; Ecogrid 2.0.; Billund Biorefinery; og Blue Kolding.

Kendetegnende for aktiviteter i disse og lignende projekter, der alle er afhængige af et tæt samarbejde mellem et forsyningssselskab og en eller flere teknologileverandører m.fl. er, at de både er afhængige af en fleksibilitet i den økonomiske regulering, som muliggør, at forsyningssselskaberne kan gå ind i disse projekter uden at blive straffet økonomisk, og at de er afhængige af støttemidler fra EUDP, MUDP eller lign. De to førstnævnte projekter er enestående eksempler på de få tilfælde, hvor danske elnetselskaber på trods af den økonomiske straf, deltager i projekter. I de fleste tilfælde vælger selskaberne at takke nej til at indgå i sådanne projekter grundet begrænsninger i den økonomiske ramme for F&U-aktiviteter.

Med udgangspunkt i vores medlemskreds er det vores erfaring, at mange danske virksomheder i dag er afhængige af at afprøve og demonstrere nye teknologi-løsninger i den danske forsyningssektor, der efterfølgende kan understøtte deres eksport-aktiviteter. Det er endvidere sådan, at mange mindre virksomheder, også i vores medlemskreds, udgør den underskov af virksomheder, man ønsker at se flere af, som afprøver nye teknologiske løsninger og forretningsmodeller sammen med forsyningsvirksomhederne. Fælles for virksomhederne – større som mindre - er, at uden et tæt samarbejde med forsyningssselskaber, vil deres udviklingsmuligheder i Danmark begrænses. Det er derfor helt afgørende, at den økonomiske regulering ikke begrænser dem i deres udfoldelsesmuligheder.

Det er tillige vores erfaring, at forsyningssektorerne netop ønsker at medvirke til at afprøve nye løsninger på egen virksomhed. Tillader den økonomiske regulering ikke dette, vil de i sidste ende være henvist til udlandet for at importere de mest effektive teknologier.

Udfordringen er, at den rene indtægtsrammeregulering af forsyningsvirksomheder, som man går over til på elnetområdet fra 2018, ligger bånd på innovationen, fordi uafprøvet og umoden teknologi med højere livstidsomkostninger, ikke understøttes af indtægtsrammerne, som først og fremmest skaber fokus på relativt kortsigtede effektiviseringer, ved at give selskaberne ret til at beholde høstede effektiviseringer i en vis periode. De mindre gunstige rammer for innovation, der er indbygget i indtægtsramme-reguleringen og i benchmarkingen, vil således helt naturligt hæmme forsyningssektorernes incitament og lyst til at deltage i udvikling og demonstration af nye integrerede løsninger. Det vil med stor sandsynlighed medføre, at eldistributionsselskaberne vil være utilbøjelige til at deltage i bl.a. EUDP-projekter. Årsagen er, at de omkostninger, deltagelse medfører, herunder medfinansieringen, i benchmarkingen vil fremstå som ineffektiv drift. Endvidere vil udgifter til innovative investeringer, der har en læn-

gere tilbagebetalingstid end den 5-årige reguleringsperiode, betyde, at selskabet frasiger sig en mulig effektiviseringsgevinst ved, at omkostningerne ikke bringes ned på et lavere niveau end indtægtsrammen tilsiger. Dette vil på sigt være et samfundsmæssigt tab for Danmark, at forsyningsselskaberne trækker sig fra den type projekter, særligt fordi eftervisningen af ny teknologi i forsyningerne er forudsætningen for frembringelse af nye effektive teknologier, der sidenhen også kan sælges af eksportvirksomheder på de internationale markeder.

Således som lovforslaget er udformet, er det forventningen, at reguleringen vil afholde netselskaber fra bl.a. at satse på mere umodne teknologier. Dette strider mod stemmeaftalen om *Økonomisk regulering af elnetvirksomhederne* af 4. november 2016.

Det fremgår af punkt 7 i stemmeaftalen: **Effektiv teknologiudvikling.** *Reguleringen skal understøtte en sektor, som efterspørger effektiv ny teknologi ved, at netvirksomhederne har incitament til at investere i de mest effektive løsninger, uden at net-selskaberne løber unødige økonomiske risici, der kan belaste forbrugerne med højere priser. Der igangsættes derudover en analyse, som vil blive brugt til at tilvejebringe et grundlag for en drøftelse om, hvorvidt der er potentiale for at arbejde henimod aftalebaseret regulering i bl.a. elsektoren.*

En række af Intelligent Energis medlemmer er medunderskrivere på vedlagte debatoplæg, fra oktober 2016. Byggende på denne aktørkreds af alle forsyningssektorer, teknologi-leverandører og rådgivere og tillige forskningsinstitutioner, anbefaler vi, at lovforslaget suppleres med et initiativ, der *etablerer et formelt samarbejde mellem myndighed og relevante aktører om, hvordan den økonomiske regulering af forsyningssektorerne med effektivisering i fokus, kan suppleres med en model for innovation.* Kommissoriet for dette samarbejde anbefales at være at analysere og udvikle modeller, der fremmer innovation og forretningsudvikling ved at give incitament til, at elnetselskaber kan deltage i udviklingsprojekter, der afprøver løsninger, som er centrale for energisystemets omstilling, for en effektiv drift mm. også efter reguleringsperioden og således, at eldistributionsselskaber sikres et innovationsråderum, som ikke medfører en straf, hvis dette råderum udnyttes. Ved at følge denne anbefaling kan den foreslåede indtægtsrammeregulering for elnetselskaberne indrettes, så den dels giver incitament til kortsigtede effektiviseringsgevinster, og dels sikrer fokus på innovation med et nødvendigt råderum og uden at straffe netselskaberne efterfølgende.

Europæiske elnetselskabers behov for innovation beskrives i mange EU-dokumenter, der konkluderer, at langt størstedelen af de investeringer, der skal gennemføres i fremtiden i el-sektoren, ligger i distributionsledet, fordi der her opstår de største udfordringer. Forretningsmulighederne i disse investeringer har Danmark gennem nationale udviklingsprojekter og demonstrationsaktiviteter mulighed for at høste fordelene af. Men kun hvis danske elnetselskaber har råderummet til at deltage i fremtidige udviklingsprojekter.

For elnetselskaberne er der inspiration at hente i UK, Norge og Frankrig. Der er redegjort for disse modeller i Eurelectrics rapport: *"Innovation incentives for DSOs – a must in the new energy market development,"*¹ (2016)" som viser, at der i ni europæiske lande er etableret specifikke mekanismer, der giver elnetselskaberne i de pågældende lande incitament til in-

¹ Eurelectrics rapport fra 2016: *"Innovation incentives for DSOs – a must in the new energy market development,"*¹ findes på dette link: http://www.eurelectric.org/media/285583/innovation_paper-2016-030-0379-01-e.pdf

novation. Danmark er ikke et af disse lande. Det er klart, at modellerne er knyttet til det nationale system – nogle mere end andre, og de er mere eller mindre komplekse. Der kan også tales for udformningen af mindre bureaukratiske modeller, end de i rapporten skitserede.

Samtidig bør der søges inspiration i andre forsyningssektorer, og her er der særligt i spildevandshåndtering og drikkevandsforsyning erfaringer at trække på, f.eks. i Billund Vand, Blue Koldings og Kalundborg Forsynings projekter og øvrige aktiviteter.

Vi står gerne til rådighed for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen

Helle Juhler-Verdoner
Branchechef Intelligent Energi

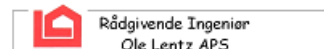
Branchefællesskab for Intelligent Energi

Danmarks Tekniske Universitet

BREAKOUTIMAGE

SUN THERM

Bue Rømer Tidemann

Fra: Helle Juhler-Verdoner <hvj@danskeenergi.dk>
Sendt: 27. oktober 2016 15:36
Til: Helle Juhler-Verdoner
Emne: Debatindlæg i Altinget Forsyning tirsdag den 25. oktober

En effektiv forsyning med rum for innovation

Af Knud Pedersen, formand for Intelligent Energi og Radius Elnet, Hans Martin Friis Møller, direktør Kalundborg Forsyning, Ole Johnsen, adm. direktør Billund Vand, Susanne Juhl, adm. direktør HMN, Claus Witt, adm. direktør, Grundfos DK A/S, og Brian Seeberg Larsen, Divisionsdirektør Industri og Energi, COWI

Billund har fået endnu en attraktion. Indtil videre har 350 energiturister besøgt Billund Vands nye biogasanlæg. Trækplasteret er ny teknologi, hvor man udnytter spildevandsslam og husholdningsaffald så godt, at man kan producere 60 procent mere biogas end på traditionelle anlæg. Det betyder en effektiv produktion af el og varme med klimavenlig energi. Tilmed tegner det til at blive en god eksportforretning.

Det er dansk innovation, når det er bedst. Forsyningssektorerne tester og demonstrerer perspektivrige nye teknologier, som bliver til bæredygtige og effektive løsninger. Dem verden efterspørger. Ved at være i front fastholder vi Danmarks position som teknologisk pionerland. Det gavner indtægter og arbejdspladser blandt leverandører af komponenter, systemløsninger og viden til forsyningssektorerne globalt.

Derfor er det afgørende, at forsyningsminister Lars Chr. Lilleholt og Folketinget har fokus på innovation i arbejdet med at forhandle den forsyningsstrategi, regeringen har fremlagt. Strategien indeholder gode bud på, hvordan forsyningssektorer får motivation til at være så effektive som muligt. Overskuddet af de besparelser, der høstes, vil komme forbrugerne til gavn. Vi er enige i behovet for at skabe de rette incitamenter til effektiv drift.

Men det er vigtigt både for kunderne og for teknologileverandørerne, at man ikke fastlåser forsyningssektorerne i et ufleksibelt effektiviseringsspor uden innovations-råderum. Det vil også mindske råderummet for den ministerudpegede Energikommission, som til næste år skal fremsætte forslag til, hvordan Danmark fortsat er et energiteknologisk pionerland. Her kan man hente god inspiration fra både Norge og Storbritannien, hvor reguleringen åbner for både effektiv drift og rum for test af perspektivrige umodne teknologier.

Forsyningsstrategien lægger også på fornuftig vis op til at konkurrenceudsætte forsyningen, hvor der ikke er naturlige monopoler. Det er vigtigt at gøre det, hvor det giver mening, og huske at tænke innovation med, så vi har en god grobund for nye teknologier.

Vi håber politikerne vil sikre innovationen i det videre arbejde.

Med venlig hilsen

Helle Juhler-Verdoner
Branchechef - Intelligent Energi
+45 35 300 456
hvj@danskeenergi.dk

Postadresse:
Dansk Energi
Vodroffsvej 59
1900 Frederiksberg C
+45 35 300 400

Årsmøde i Branchefællesskab for Intelligent Energi – Mødet er åbent for både medlemmer af iEnergi og for øvrige interesserede. Fokus er forretningsudvikling gennem optimal ressourceanvendelse og fleksibilitet i anvendelsen af energien. Du kan tilmelde dig på dette link: <http://www.danskenergi.dk/Uddannelse/Aktiviteter/0020.aspx>

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000

F +45 3339 4141

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Vibe Busk Larsen

Sendt til: ens@ens.dk; vbla@ens.dk

Høringssvar til forslag til ændring af lov om elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet mv.)

Landbrug & Fødevarer støtter indsatsen for større effektivitet og forbedrede konkurrencevilkår i elforsyningssektoren, herunder forbedret økonomisk regulering af elforsyningssektoren og skærpelse af reglerne for netvirksomhedernes særskilte identitet. Det er derfor positivt, at lovforslaget endelig er fremsat. L&F støtter processen mod en mere effektiv forsyningssektor samt det konkrete lovforslag.

Vi støtter desuden inddragelsen af konkrete anbefalinger fra Elreguleringsudvalget, som L&F selv var en del af, samt forslaget til regeringens forsyningsstrategi. Herunder støtter L&F tiltag, der sikrer en omkostningseffektiv, gennemsigtig og markedsbaseret tilgang i elforsyningssektoren samt den regelforenklning, som lovforslaget lægger op til.

L&F har følgende kommentarer til udkastet til lovforslaget:

- Vi kvitterer for, at forslaget til en ny elforsyningslov baserer sig på Elreguleringsudvalgets forslag til grundlæggende opbygning af elementerne i årlige indtægtsrammer og femårige reguleringsrammer. Dertil er det afgørende, at eventuelle reguleringsændringer indføres mellem rammerne, såfremt der skabes mest mulig gennemsigtighed for selskaberne og forbrugerne.
- Der bør så vidt muligt opstilles en eksplicit deadline for fastsættelse og udmelding af selskabernes individuelle indtægtsrammer. For at sikre gennemsigtighed og mulighed for planlægning, er det afgørende, at selskaberne kender rammerne inden overgangen til en ny reguleringsperiode.
- Energitilsynet bør styrkes og have øgede beføjelser, herunder gennem bemyndigelse af ministeren. For at skabe en effektiv forsyningssektor er det afgørende at have et mere effektivt og gennemsigtigt tilsyn. Tilsynet skal tilføres ressourcer, så tilsynet har mulighed for at lave analysearbejde. Derudover skal sanktionsmuligheder skærpes. Det er nødvendigt at skabe klare rammer for, hvilke sanktioner der gælder for pågældende overtrædelser samt at have et tilsyn, der effektuerer disse.
- L&F støtter forslaget om skærpelse af særskilt identitet af handels- og netvirksomheder. Det er vigtigt, at monopolselskaber synligt adskilles fra den konkurrenceudsatte del af virksomheden. I en lang række eksempler lever situationen i dag lever ikke op til anbefalingen fra Elreguleringsudvalget om, at navn og logo skal adskille sig mellem net- og handelsselskaber. Det er i dag vanskeligt for forbrugere at adskille selskaberne, hvilket omfattes af forslag til ændring af § 20 b. Energitilsynet bør i den henseende have de rette muligheder for korrigerende indgreb. Det bør derfor under 3.2.3 tydeliggøres, hvornår overtrædelse af reglerne om adskillelse straffes med bøde og inddragelse af bevilling. Desuden bør den identitetsmæssige adskillelse ske så hurtigt som muligt og gerne før d. 1. juli 2018.

- Vi støtter forslaget, om at mulighederne for innovations- og forskningsfinansiering af netselskaber begrænses (3.1.2.1.2). Derfor støtter L&F også, at lovforslaget ikke skal indeholde en pulje for særligt innovative og grønne projekter. Innovation rettet mod øgede effektiviseringer, hvor rentabiliteten realiseres inden for reguleringsperioden, er naturligvis velkomne. L&F mener, at de 5-årige reguleringsrammer netop giver selskaberne mulighed for at kunne lave innovation i driftseffektiviseringer. Monopolvirksomheder skal undgå at finansiere længerevarende og risikofyldte innovationsprojekter. Forskning i grønne teknologier skal kunne finansieres gennem privat finansiering og/eller særskilte og dertil etablerede offentlige støtte- og finansieringsmekanismer. Adskillelsen af mulighederne er nødvendige for at adskille net- og handelsvirksomheder.
- Et afgørende princip bør være, at regulering ikke må være en barriere for konsolidering.
- Vi støtter forslaget om ophævelse af kommuners adgang til at drive netvirksomhed (§ 4, stk. 1. 1. pkt.). Der bør være klar adskillelse af ansvar under armslængdeprincippet. Kommuner der, i henhold til forslaget, deltager i selskaber med begrænset ansvar bør underlægges gennemsigtskrav.
- Der er naturligvis en række detaljer, som skal fastsættes i bekendtgørelserne for indtægtsrammerne og WACC. L&F har selv deltaget i det forberedende arbejde via ekspertgruppernes følgegrupper. Vi er tilfreds med udspillet til WACC-bekendtgørelsen, og også positive over de drøftelser, der har været ifm. Indtægtsrammebekendtgørelsen. L&F afventer udkast til bekendtgørelserne, men vil pointere nødvendigheden af effektive rammer, der indeholder en effektiv benchmarkingmekanisme, der sikrer mod dobbelttælling af effektiviseringsgevinster og fastere rammer for håndtering af ineffektive selskaber. Herunder bør det understreges, at sanktionsmuligheder dels skal gennemsigtgøres og dels opstrammes.

Landbrug & Fødevarer vil gerne forbeholde muligheden for at vende tilbage med yderligere kommentarer, hvis vi finder det nødvendigt.

Vi forventer, at erhvervsorganisationerne, herunder Landbrug & Fødevarer, også bliver involveret i det efterfølgende arbejde med udarbejdelse af indtægtsrammebekendtgørelse og WACC-bekendtgørelse.

Med venlig hilsen

Jens Astrup Madsen
Leder af afdelingen for
Klima, Energi & Planter

D +45 3339 4222
M +45 2724 5722
E ja@lf.dk

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Sendt pr. e-mail til ens@ens.dk, kopi: vbla@ens.dk

Holstebro 13/1-2017
Ref: NBR/LNA

Hørings svar til forslag lov om ændring af elforsyning

NOE Net er medlem af Dansk Energi og bakker op om Dansk Energis høringssvar, som fremsendes særskilt. Dog er der specielle forhold i forslaget, der vil modarbejde en fremtidssikret regulering af elnetselskaberne set fra NOE Nets perspektiv.

Reference periode kombineret med kravet om løbende forbedring

- ⇒ Reguleringen bør sikre, at de veldrevne selskaber i årene 2012 - 2014 får fornuftige rammevilkår, så evt. fremtidig konsolidering kan ske med udgangspunkt i effektiv drift og ikke historisk betingede omkostninger og indtægtsrammerne fra 2004. I NOE Nets tilfælde har drift og vedligeholdelsesomkostninger i referenceårene 2012 – 2014 været urealistiske lave grundet udsat drift og vedligeholdelse bl.a. pga. ekstraordinær udbygning af VE og øget kabellægning. Dette vil give et urealistisk lavt udgangspunkt i første reguleringsperiode ift. til både indtægtsrammen og benchmark modellen. Ligeledes bør lovforslaget ikke straffe de mest effektive selskaber i referenceårene med generelle krav.

Fordyrende rammevilkår ift. indtægtsramme og benchmark model

- ⇒ **VE-produktion** – i spidsbelastningsperioder er der i NOE Nets forsyningsområde 1200% større produktion end forbrug. Omkostninger og investeringer i nettet drives af produktion og transport i langt højere grad end af antal målere eller forbrug. NOE Nets kunder betaler således en uforholdsmæssig stor pris for den grønne omstilling. (Se bilag A: "Udvikling i produktion og forbrug" samt særskilt høringssvar fra Vestjyske Net).
- ⇒ **Negativ befolkningstilvækst** – I områder med negativ befolkningstilvækst, er Netselskaberne tvunget til at straksafskrive investeringer, når huse rives ned. Det rammer både forrentningen og effektiviteten i Netselskaberne.
- ⇒ **Kystnært klima (korrosion)** – I kystnære områder – typisk defineret som indtil 25 km fra Vestkysten – er det meget vind og salt i luften, hvilket væsentlig reducerer levetid på komponenter, samt øger drift og vedligeholdelsesomkostninger. Fra Sikkerhedsstyrelsen er der særlige krav til komponenter i kystnære områder, hvilket også er inkluderet i den norske reguleringsmodel. (Bilag B: "Krav til komponenter iht. Stærkstrømsbekendtgørelsen" og Bilag C: "Korrektion for indtægtsramme i Norge 2015")

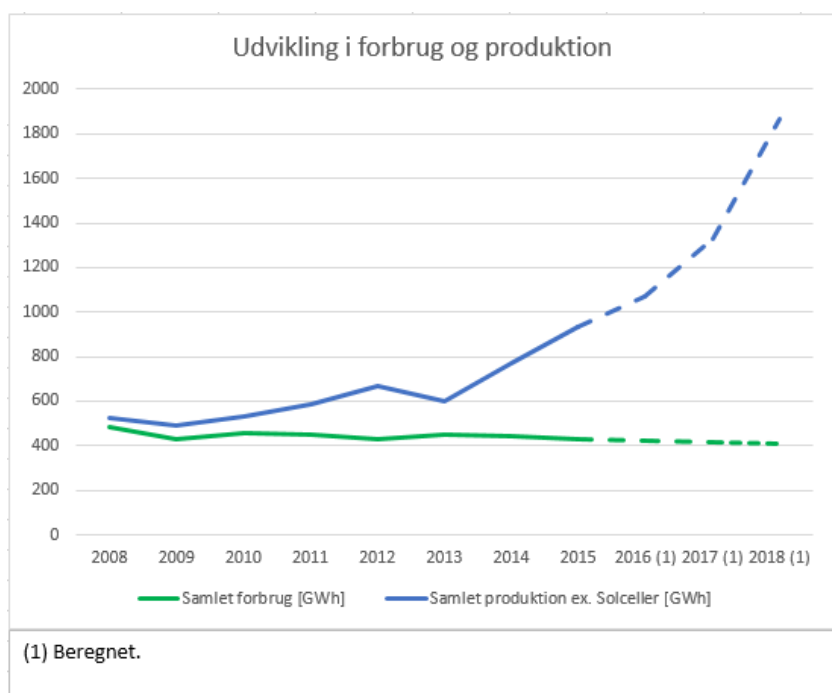
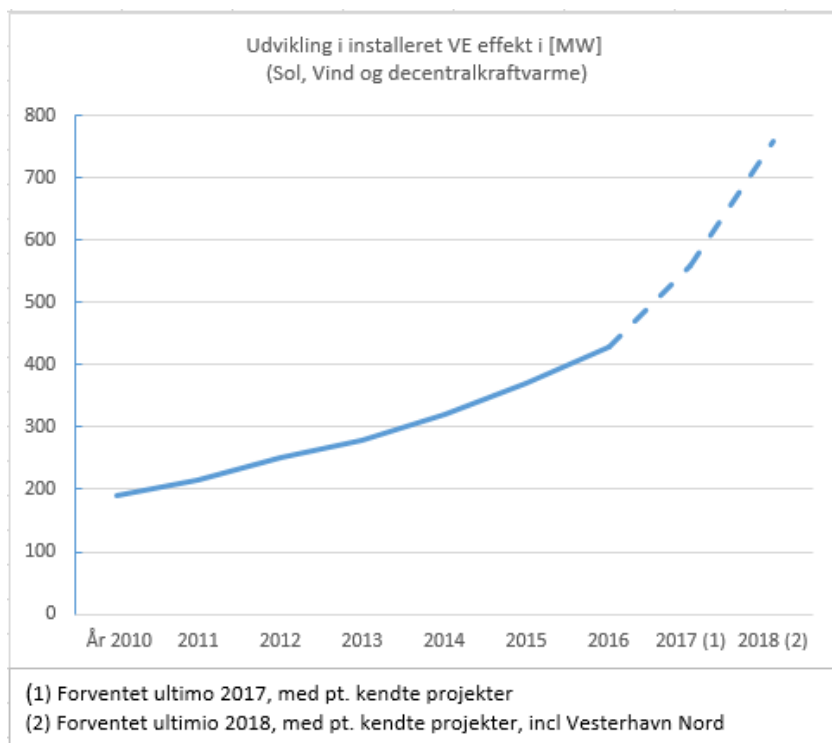
Vi står naturligvis til rådighed for en uddybning af vores synspunkter og har også konkrete eksempler, der kan deles.

Venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Lars Naur'.

Lars Naur, CEO
NOE Net

Bilag A: Udvikling i produktion og forbrug i NOE Nets forsyningsområde (347)

Bilag B: Krav til komponenter, jf. Sikkerhedsstyrelsen

Uddrag af stærkstrømsbekendtgørelsen afsnit 2 - Udførelse af elforsyningsanlæg.

3.3 Klima- og omgivelserforhold

Anlæg, inklusive alle tilhørende apparater og hjælpeudstyr, skal udføres, så de kan betjenes under de klima- og omgivelserforhold, der er angivet nedenfor. Der skal tages hensyn til de relevante produktstandarder.

Under mere ugunstige forhold skal der træffes aftale mellem leverandør og bruger. Det er dog også tilladt efter aftale mellem leverandør og bruger at drage fordel af mindre ugunstige forhold.

Note En mere detaljeret klassifikation af klima- og omgivelserforhold er angivet i EN 60721.

3.3.5.2 Udendørs: Den omgivende luft kan være forurenede af støv, røg, ætsende gasser, dampe, cement, sand eller salt mm.

Note 1 Isolatorers krybeafstande skal være så store som praktisk muligt og indeholde ribber for at undgå for megen aflejring.

Note 2 Følgende klassifikationsgrader af forurening ved valg af isolator i udendørs anlæg er angivet i tabel I i IEC/TR 60815:1986:

- I. Lav forurening,
- II. Medium forurening,
- III. Høj forurening,
- IV. Meget høj forurening.

Note 3 Forhold mellem forurening og krybestrækninger er angivet i tabel II i IEC/TR 60815:1986. 3.3.6 Solbestråling

KAPITEL 32

YDRE FORHOLD

Note I IEC 60364-3 er der medtaget en omfattende klassifikation af de ydre forhold angivet ved en kodebetegnelse bestående af to bogstaver og et tal. Inden for Europa er det op til de enkelte lande, om de vil anvende denne klassifikation. Den anvendes ikke i nærværende bestemmelser.

320.1 Ved projektering og udførelse af elektriske installationer skal der blandt andet tages hensyn til følgende ydre forhold:

- Omgivelsestemperatur.
- Forekomst af vand, f.eks. om der er tale om installation i tørre områder, eller der forekommer fugt, faldende vanddråber, stænk, sprøjt, stråler eller nedsænkning i vand.
- Forekomst af støv eller faste genstande.
- Forekomst af korroderende eller forurenende stoffer.
- Mekaniske påvirkninger såsom slag, vibrationer o.l.
- Elektromagnetiske, elektrostatisk eller ioniserende påvirkninger.
- Forekomst af atmosfæriske overspændinger og overspændinger opstået i selve installationen.
- Mulighed for gnaverangreb.
- Hvilke personer skal kunne betjene en installation eller en bestemt del af en installation? (Lægmand, instrueret eller sagkyndig person).
- Er risikoen ved elektrisk stød forøget? Det kan f.eks. være tilfældet, hvis en person er våd (i bad) eller er i stadig berøring med metalliske omgivelser og ikke har mulighed for at afbryde denne berøring (f.eks. i snævre ledende rum).
- Er der særlig risiko for brand eller eksplosion ved fremstilling, forarbejdning eller oplagring af materialer?
- Er der særlige forhold, der skal tages hensyn til ved eventuel evakuering i en nødsituation?

Esbjerg 13. august 2015

Information til husejere langs kysterne:

Risiko for kortslutning ved elmåleren

Lørdag d. 25. juli opstod der brand i et sommerhus i Houvig ved Ringkøbing. Der er mistanke om, at branden skyldes en særlig fejl ved målerinstallationen (der hvor du aflæser dit elforbrug). Det kan ske ved målerinstallationer med de såkaldte stikbensmålere, hvis målerskabet, de er monteret i, har en utæt låge eller lågen ikke er lukket ordentligt, og der er kommet snavs ind i skabet.

Fejlen kan opstå i tilfælde med udendørs målerskabe. Problemet skyldes, at salt havgus og andre former for snavs kan trænge ind i utætte målerskabe eller målerskabe, der åbnes ofte og ikke lukkes korrekt. Fejlen opstår primært i kystnære områder. Det er husejerens ansvar at sørge for, at målerskabet er i forsvarlig stand, så målerinstallationen ikke udsættes for påvirkninger, der kan beskadige installationen.

Der har været meget få brande. Vi anbefaler dog husejere langs kysterne med udvendigt ophængte målerskabe at gøre følgende:

1. **Kontrollér, om der er tegn på forurening (det vil sige snavs, salt, sand eller vand inde i målerskabet)**
2. **Se efter om lågen til dit udendørs målerskab slutter tæt.**
3. **Udlejes sommerhuset ofte, hvor målerskabet skal åbnes for at aflæse måleren, er det vigtigt at være særlig opmærksom på problemer med snavs.**
4. **Er der snavs eller utæthed, så kontakt dit energiselskab for at høre, om din måler er en stikbensmåler.**
5. **Hvis du har stikbensmåler, og målerskabet er utæt eller snavsset indeni, anbefaler vi, at du kontakter en autoriseret elinstallationsvirksomhed. Virksomheden kan kontrollere dit målerskab.**

Det er vigtigt at understrege, at der kun er kendskab til ganske få tilfælde, hvor denne type fejl har ført til brand. Som husejer er det dit ansvar, at din måler er korrekt installeret og vedligeholdt og ren, og vi anbefaler derfor, at husejere langs kysterne jævnligt udfører ovenstående kontrol af husets målerskab for en sikkerheds skyld. Det er særligt vigtigt at være opmærksom, hvis man udlejer et sommerhus, hvor målerskabet ofte åbnes for at blive aflæst.

Du kan læse mere om elinstallationer på Sikkerhedsstyrelsens hjemmeside; www.sik.dk.

Venlig hilsen

Sikkerhedsstyrelsen og Dansk Energi

Infoskriv

Til: Omsetningskonsesjonærer med inntektsramme

Fra: Seksjon for økonomisk regulering

Ansvarlig: Tore Langset

Dato: 4.12.2015

Vår ref.: NVE 201500380-10

Arkiv:

Kopi:

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95

Telefaks: 22 95 90 00

E-post: nve@nve.no

Internett: www.nve.no

Org. nr.:

NO 970 205 039 MVA

Bankkonto:

7694 05 08971

Infoskriv ETØ-4/2015 Om beregning av inntektsrammer og kostnadsnorm for 2016

I dette rundskrivet beskrives det kort hvordan inntektsrammen blir beregnet for 2016. Det er en del endringer i beregningen siden inntektsrammen for 2015. Disse endringene er beskrevet i NVEs oppsummering av høringene – NVE-rapport 110/2015 og 111/2015. I tillegg beskrives forutsetningene og beregningene som ligger til grunn for referanserenta, kraftpris og KPI.

Om beregningene av inntektsrammene

Nettselskapenes årlige inntektsrammer blir fastsatt etter bestemmelsene i forskrift av 11.3.1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffier (kontrollforskriften). Av denne følger det at inntektsrammen skal beregnes etter følgende formel:

$$IR_t = 0,4K_t + 0,6K_t^*$$

IR_t er inntektsramme i år t . K_t er kostnadsgrunnlaget for det enkelte nettselskap. K_t^* er kostnadsnormen for selskapet som fremkommer som et resultat av sammenlignende analyser av selskapene basert på data fra år $t-2$, og som inkluderer KILE-kostnader.

Kostnadsgrunnlaget, K_t , i formelen over, fremkommer etter følgende formel:

$$K_t = DV_t \times \frac{KPI - lønn_t}{KPI - lønn_{t-2}} + KILE_t \times \frac{KPI_t}{KPI_{t-2}} + NT_{t-2} \times P_t + AVS_{t-2} + AKG_{t-2} \times r_{NVE}$$

DV står for drift- og vedlikeholdskostnader, og er inklusive utbetalinger til kunder ved svært langvarige avbrudd og individuelle KILE-avtaler. $KILE$ står for et KILE-beløp som omfatter ordinær KILE med unntak av individuelle KILE-avtaler. KPI står for konsumprisindeksen. DV er justert for KPI -lønn¹ mens $KILE$ er justert for ordinær KPI ². NT er overføringstap (i MWh), og P er referansepris på kraft. AVS står for avskrivninger, og AKG er avkastningsgrunnlag (inkludert 1 % for arbeidskapital) og r er referanserenta.

Inflasjonsjusterte pensjonskostnader inngår som et gjennomsnitt for perioden 2010-2014 i kostnadsgrunnlaget for 2016 på følgende måte: For hvert år i perioden 2010-2013 inngår et gjennomsnitt

¹ Tabell 03363, ssb.no

² Tabell 03014, ssb.no

av årene 2007-2013 (alle de fire årene er like i gjennomsnittsberegningen bortsett fra inflasjonsjusteringen). 2014 er dermed det eneste året som gjør at gjennomsnittet avviker fra snittet for 2007-2013.

På NVEs internetsider ligger også eget notat med veiledning til hvordan selskapenes økonomiske og tekniske rapportering i eRapp benyttes når kostnadsgrunnlaget og kostnadsnormen skal beregnes. Der fremgår det blant annet hvilke poster i eRapp de ulike kostnadselementene er hentet fra.

Om beregning av kostnadsnormen, K^*

Kostnadsnormene beregnes i to trinn: Et trinn som benytter DEA og et trinn som benytter regresjonsanalyse. I DEA måles forholdet mellom nettselskapenes oppgaver og kostnader for 2014 mot gjennomsnittlige kostnader og oppgaver for perioden 2010-2014. De totale kostnadene er summen av DV, KILE, avskrivinger, nettap og avkastning på bokført kapital. Nettapskostnaden beregnes ved at det fysiske nettapet multipliseres med et volumveid gjennomsnitt av systemprisen på NordPool for 2014. Videre er NVE-renten for 2014 lagt til grunn ved beregning av avkastning på bokført kapital.

Merkostnadene for nettselskapene som er pålagt ansvar for kraftsystemutredninger eller KDS holdes utenfor kostnadene som inkluderes i DEA. I regionalnettet holdes også nettapskostnadene utenfor kostnadene som inkluderes i DEA. I distribusjonsnettet beregnes en normkostnad for anlegg i grensesnitt opp mot regionalnettet, og denne trekkes fra kostnadene som inkluderes i DEA. Normkostnaden er beregnet med utgangspunkt i det oppdaterte vektsystemet. Det er den vektete verdien som trekkes fra selskapets total kostnad, noe som innebærer at prisen per enhet grensesnitt er lik 1. Denne behandlingen av anlegg i grensesnittet er ny fra inntektsrammer for 2016.

Om trinn 2

I trinn 2 korrigeres DEA-resultatene for ulike typer rammevilkår. Et selskap vil få en oppjustering av sitt DEA- resultat dersom selskapet har vanskeligere rammevilkår enn mønsterselskapet. Dersom selskapet har lettere rammevilkår enn mønsterselskapet vil DEA -resultatet bli tilsvarende nedjustert. Parameterne i korrigeringen bestemmes ved regresjonsanalyse og resultatene fra disse er gjengitt i tabell 4 og tabell 5.

Tabell 1. Kostnadsnormmodell for distribusjonsnett

<i>Trinn 1 – DEA- modell</i>	<i>Forkortelse</i>
Antall kilometer høyspentnett	d_hs
Antall nettstasjoner	d_ns
Antall abonnementer	d_ab
<i>Trinn 2 – regresjoner</i>	
Andel jordkabler	dr_hsjordand
Andel luftlinjer i barskog med høy og særs høy bonitet	dr_s4
Geo 1: Helning, småkraft og andel luftlinjer i løvskog	dr_geo1
Geo 2: (Referansevind / kystavstand), antall øyer og andel sjøkabel	dr_geo2

Geo 3: Snø, mørketid, islast og temperatur

---

dr_geo3

Tabell 2. Kostnadsnormmodell for regional- og sentralnett

<i>Trinn 1 – DEA- modell</i>	<i>Forkortelse</i>
Vektet verdi luftlinjer inkl. merking av luftfartshinder	rs_vluft
Vektet verdi jordkabler	rs_vjord
Vektet verdi sjøkabler	rs_vsjo
Vektet verdi grensesnitt: transformatorer, brytere og kompenseringer	rs_vgrs

---

<i>Trinn 2 – regresjoner</i>	
Geo 3R: Helning og skog med høy og særs høy bonitet	rr_geo3

Faktoranalyse

NVE har benyttet faktoranalyse for å beregne de sammensatte geografiindeksene i de to modellene. Faktoranalyse er en samlebetegnelse for statistiske metoder som analyserer samvariasjon mellom variabler. Slike analyser brukes blant annet for å redusere lineært korrelerte variabler. Vi har benyttet principal component analysis (PCA) hvor det utledes en faktor som maksimalt utnytter variasjonen i de underliggende enkeltvariablene.

I tabell 3 viser vi koeffisientene som variablene er vektet sammen med i hver geografiindeks.

Tabell 3. Oversikt over sammensetning av geografiindeksene

Geo1 «Fjellbekk»	Koeffisient
Helning, dr_he1	0,1669
Løvskog, dr_s7	6,4956
Småkraft, dr_skysz	1172,03
Konstant	-2,605

Geo2 «Øyvind»	Koeffisient
Vind dividert med avstand til kyst, dr_vr2_k2lukk	0,877
Antall øyer, dr_aeoy1sz	3760,4
Andel sjøkabel, dr_hssjoand	12,27
Konstant	-0,653

Geo3 «Frost»	Koeffisient
Gjennomsnittlig nedbør som snø, dr_snog	.0043948
Mørketid, breddegrad >= 65,9, dr_brgrad_gjsn	.3986929
Gjennomsnittlig islast, dr_is_gjsn	.0179278
Gjennomsnittlig årsmiddeltemperatur (negativ), dr_tempneg	.2557401
Konstant	-27.30691

Geo3R «Helskog»	Koeffisient
Samlet skog , rr_s12	4.606543
Helning , rr_he1	.1860345
Konstant	-3.26167

Trinn 2 koeffisienter

I beregningen av trinn 2 koeffisientene er det gjort en endring fra tidligere år ved at selskaper som kan karakteriseres som utligger ikke er med i trinn 2 regresjonen.

I tabell 4 og tabell 5 vises resultatene fra regresjonsanalysene i trinn 2.

Tabell 4. Resultat fra trinn 2-modell for distribusjonsnett

```
. regress d_score_bs100 dm_dr_hsjordand dm_dr_s4 dm_dr_Geo1 dm_dr_Geo2 dm_dr_Geo3 ///
> if aar==curr_aar-1 & d_til2trinn==1 & dr_out==0
```

Source	SS	df	MS	Number of obs =	118
Model	.71558978	5	.143117956	F(5, 112) =	17.05
Residual	.940343759	112	.008395926	Prob > F =	0.0000
Total	1.65593354	117	.014153278	R-squared =	0.4321
				Adj R-squared =	0.4068
				Root MSE =	.09163

d_score_bs100	Coef.	Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]	
dm_dr_hsjordand	-.2800983	.0729212	-3.84	0.000	-.4245823	-.1356142
dm_dr_s4	-.3647767	.1038325	-3.51	0.001	-.5705075	-.1590459
dm_dr_Geo1	-.0323466	.0062372	-5.19	0.000	-.0447049	-.0199883
dm_dr_Geo2	-.0522185	.0083613	-6.25	0.000	-.0687853	-.0356516
dm_dr_Geo3	-.0110042	.0069744	-1.58	0.117	-.0248231	.0028147
_cons	.7759361	.0134646	57.63	0.000	.7492577	.8026144

For noen selskaper har rammevilkårsvariablene blitt oppdatert som følge av oppdatert informasjon om nettanlegg. I modellen for distribusjonsnett er rammevilkårsvariabelen Geo3 «Frost» ny. Denne er beskrevet i NVE høringsdokument 8/2015.

Tabell 5. Resultat fra trinn 2-modell for regionalnett

```
. regress r_score_bs100 dm_rr_Geo3 if r_til2trinn==1 & aar==curr_aar-1 & rr_out==0
```

Source	SS	df	MS			
Model	.181393402	1	.181393402	Number of obs =	38	
Residual	.677143307	36	.018809536	F(1, 36) =	9.64	
Total	.858536709	37	.023203695	Prob > F =	0.0037	
				R-squared =	0.2113	
				Adj R-squared =	0.1894	
				Root MSE =	.13715	

r_score_~100	Coef.	Std. Err.	t	P> t	[95% Conf. Interval]	
dm_rr_Geo3	-.0656315	.0211344	-3.11	0.004	-.1084941	-.0227689
_cons	.7307117	.0228102	32.03	0.000	.6844505	.776973

NVE vil oppdatere beregningene som ligger til grunn både for geografiindeksene og for trinn 2 regresjonene når de endelige inntektsrammene skal vedtas i 2016. NVE begrunner dette med at faktorene og koeffisienter i trinn 2 på lik linje med DEA-resultatene vil kunne påvirkes ved endringer i grunnlagsdata. For faktoranalysen består grunnlagsdata hovedsakelig av geografiske data, men også data på småkraft og kabelandeler inngår i rammevilkårsvariablene.

Oppdatert vektsystem i regionalnettet

Fra og med 2016 implementeres det et nytt vektsystem i regionalnettenes beregning av kostnadsnormen. Det er beregnet et komplett sett av nye vektorer for luftlinjer, jordkabler, sjøkabler og stasjoner. De største endringene er knyttet til en ny stasjonsvariabel som nå inneholder et eget element for infrastruktur og bygg, samt et tillegg for merkostnader knyttet til driftskontroll.

Merking av luftfartshinder

I regionalnettsmodellen korrigeres det for luftfartshinder. Som følge av det nye vektsystemet er også vektene for merking av lufthinder oppdatert til 2013-kroner. Det er ikke foretatt andre justeringer. Enkelte selskaper kan ha fått endret sine vektete verdier på grunn av oppdatert informasjon om nettanlegg.

Kriterier for DEA-analysene

NVE opererer hovedsakelig med to typer særbehandling: Holde selskaper utenfor evaluering i DEA eller evaluere selskapet i egen modell. I tillegg er det en tredje tilnærming i regionalnettsanalysene der selskaper evalueres i DEA, men ikke får lov å definere fronten for andre selskaper.

Selskaper som holdes utenfor evaluering i DEA

Det er selskaper med 0 i definert oppgavemengde eller selskaper med store endringer i data fra år til år som holdes helt utenfor evaluering. For 2016 dreier dette seg om totalt 7 selskaper.

Selskaper som evalueres i egen modell

NVE har definert kriterier for selskaper som skal evalueres i alternativ kostnadsnormmodell. I distribusjonsnettet er dette selskaper med færre enn 500 abonnemeter eller mindre enn 100 km høyspent

nett. I regionalnettet inngår selskaper med mindre total oppgave enn 4000 eller har 0 km luftlinjer. Det er totalt 31 selskaper som evalueres med denne modellen.

Selskaper som ikke får definere front i DEA-modellen i regionalnett

Kriteriet for at et selskap skal kunne definere front i regionalnettsmodellen er at selskapet har en total kostnad (basert på femårig gjennomsnitt) til DEA på minimum 15 millioner kroner. Selskaper som ville blitt frontselskaper uten dette kriteriet tas ut og evalueres i en separat DEA-modell slik at selskapet ikke påvirker andre selskapers DEA-resultat.

Selskap med en gjennomsnittlig total kostnad på under 7 millioner kroner og som ikke blir frontselskap beholdes i den ordinære DEA-modellen, men inkluderes ikke i trinn 2.

Selskaper med en gjennomsnittlig total kostnad mellom 7 og 15 millioner kroner og som ikke blir frontselskaper beholdes i den ordinære DEA-modellen og inngår i trinn 2-regresjonen. Dette bidrar til et bredere datagrunnlag og bedre estimater på betydningen av rammevilkår.

Det er 13 selskaper som ikke får definere front eller inngå i trinn 2 i modellen ved beregning av kostnadsnormer for 2016.

NVE har publisert en excel-bok på internett som viser hvilke selskaper som evalueres på de ulike måtene.

Re-kalibrering av avvik mellom faktisk kostnadsgrunnlag for 2014 og kostnadsgrunnlag fra vedtak 2014

Ved fastsettelse av inntektsrammene for 2014 ble det benyttet KPI-justerte 2012-kostnader som et estimat på forventede kostnader i 2014. På samme måte som tidligere vil derfor inntektsrammen for 2016 re-kalibreres for avviket mellom bransjens samlede faktiske kostnader i 2014 og kostnadsgrunnlaget som er benyttet i vedtaket om inntektsrammer for 2014. Tillegg for AGA er lagt til i inntektsrammegrunnlaget for 2014.

Korrigeringen kommer to år forsinket, og er derfor tillagt rente for 2014 og 2015. For 2014 er NVE-renta benyttet. For 2015 er det benyttet et anslag på NVE-renta på 6,26 %.

Bransjens faktiske kostnadsgrunnlag er mye høyere enn kostnadsgrunnlaget som ble lagt til grunn ved vedtak om inntektsrammer for 2014.

Referanserente, referansepris på kraft, systempris til DEA og inflasjon

Referanserenten

Referanserente for 2016

Rentemodellen ser slik ut:

$$r = (1 - G) \times \left[\frac{Rf + Infl + \beta_e \times MP}{1 - s} \right] + G \times (Swap + KP)$$

G: fast gjeldsandel fastsatt til 60 prosent

Rf: fast nøytral realrente fastsatt til 2,5 prosent

Infl: årlig justering for inflasjon beregnet som gjennomsnittet av de to siste årenes faktiske inflasjon basert på KPI og anslag for inflasjon de to neste årene. Alle tall publisert av SSB. Dersom beregnet gjennomsnitt er negativt settes det til null.

β_e : egenkapitalbeta fastsatt til 0,875

MP: fast markedspremie fastsatt til 5 prosent

Swap: årlig gjennomsnitt av 5-årig swaprente hos to av de største bankene i Norge

KP: årlig gjennomsnittlig bransjespesifikk kredittrisikopremie, som fremkommer av spreaden mellom 5-årige kraftobligasjoner og 5-årige swaprenter beregnet av to av de største bankene i Norge. Kraftobligasjonene skal tilhøre kraftselskaper med en rating på minimum BBB+

s: skattesats lik gjeldende skattesats for nettselskaper

Inflasjon (KPI-vekst), swaprente og kredittpåslag for 2016 må estimeres.

Inflasjon fastsettes på bakgrunn av ett gjennomsnitt av de to siste årenes faktiske inflasjon og anslag for de to neste årene. For 2016 vil det være et gjennomsnitt av årene 2015, 2016, 2017 og 2018. Til varsel 2016 er ingen av disse parameterne kjent. SSB har anslått en inflasjon på 2,1 % i 2015, 2,9 % i 2016, 2% i 2017 og 1,8% i 2018. Anslagene er sist oppdatert september 2015.

Gjennomsnittlig inflasjon for årene 2015-2018 blir da 2,2 %.

For å estimere swaprenten for 2016 benytter NVE de nyeste dataene. Vi mener disse gir det beste bildet på hva man forventer at swaprentene skal ligge på i fremtiden og man vil uansett ikke treffe på hva renten for 2016 faktisk blir. NVE har benyttet swaprenten fra Nordea og DNB per 30. september 2015 på 1,28 %. Til sammenligning var gjennomsnittlig swaprente i perioden jan-sep 2015 på 1,49 %.

Vi bruker samme tilnærming som swaprenten til å estimere kredittpåslaget for 2016: Kredittpåslaget fra Nordea og DNB per 24. september 2015 var 1,08 %. Det gjennomsnittlige kredittpåslaget for perioden jan-sep 2015 var 0,6 %. Kredittpåslaget har økt gjennom året. NVE har per 1. desember sjekket med bankene at nivået på swaprenten og kredittpåslaget ikke har endret seg i vesentlig grad siden slutten av september.

Skattesatsen i referanserenten skal tilsvare selskapsskatten fastsatt i Stortingets årlige skattevedtak. I Statsbudsjett for 2016 er det foreslått å endre denne satsen fra 27 til 25 prosent, men siden dette ikke er vedtatt, bruker vi 27 prosent i varslet referanserente.

Basert på de estimerte størrelsene får vi en **referanserente for 2016 før skatt på 6,39 %**.

Referanserente for 2015

Avviket mellom kostnadsgrunnlaget som ble lagt til grunn i vedtak om inntektsrammer for 2014 og de faktiske kostnadene i 2014 blir tillagt renter for 2014 og 2015. Renten for 2014 var på 6,61 %. Renten for 2015 er ennå ikke kjent, men vi har estimert den på bakgrunn av data i perioden jan-sep 2015:

Månedlige snitt 2015	SWAP	Kreditt-påslag
Sep	1,23	0,94
Aug	1,32	0,63
Jul	1,41	0,61
Jun	1,50	0,54
Mai	1,75	0,51
Apr	1,76	0,51
Mar	1,64	0,52
Feb	1,43	0,53
Jan	1,41	0,53
Gjennomsnitt jan-sep	1,49	0,60
Estimert referanserente	6,26	

Referansepris på kraft

I henhold til forskrift om økonomisk og teknisk rapportering skal det som årlig referansepris på kraft benyttes en volumveid månedspris tillagt et påslag på 11 NOK/MWh. Månedspris er gjennomsnittlig aktuell lokal områdepris fra markedsplasskonsesjonæren.

Den endelige prisen er ikke kjent før etter utgangen av 2016, og det må derfor gjøres et estimat for denne. NVE benytter forwardpriser for 2016 som et estimat for referanseprisen. I estimatet legges kvartalsvise *systempriser* (ikke områdepriser) for 2016 til grunn. Det vil ikke være mulig å predikere fremtidige områdepriser fordi en ikke har informasjon om flaskehalser og andre løpende forhold i kraftsystemet som er avgjørende for områdeprisene.

NVE har i forhåndsberegningen benyttet kvartals-forwardpriser for 2016 (ENOQ1-4 – 2016) slik de er notert per 1.12.2015. Disse vektet så sammen med kvartalsvis forbruk, der det benyttes et snitt for brutto forbruk per kvartal i alminnelig forsyning for 2002-2014.

Dette gir følgende resultater:

	Forwardkontrakt	Pris per 1.12.2015, Euro/MWh	Pris per 1.12.2015, NOK/MWh	Syst.pris inkl. påslag	Vekt	Vektet pris
1. kvartal	ENOQ1-15	23,05	212,06	223,06	0,32	71,38
2. kvartal	ENOQ2-15	18,15	166,98	177,98	0,21	37,18

3. kvartal	ENOQ3-15	16,78	154,38	165,38	0,18	29,52
4. kvartal	ENOQ4-15	22,3	205,16	216,16	0,29	63,26
						201,33
1 Euro = 9,2 NOK per 1.12.2015						

NVE har dermed lagt til grunn en referansepris på kraft på **201,33 kr/MWh**, inkludert påslag på 11 kr/MWh, i denne forhåndsberegningen av varsel om inntektsrammer for 2016.

Inflasjonsjustering

KPI

I vedtak om inntektsramme for 2016 skal vi benytte konsumprisindeks (KPI) for 2016 og 2014, KPI_{2016}/KPI_{2014} , for inflasjonsjustering av KILE (§ 9-2) og for normen knyttet til grensesnittet i distribusjonsnett. KPI for 2016 er ikke kjent ved utsendelse av varselet, og det må derfor benyttes et estimat. Det er KPI totalindeks som benyttes.

- KPI for 2014: **136,9**
- KPI for 2015: **139,7** (basert på SSBs prognoser for KPI-vekst i 2015 på 2,1%)
- KPI for 2016: **143,8** (basert på SSBs prognoser for KPI-vekst i 2016 på 2,9 %)

NVE benytter en **estimert KPI for 2016 på 143,8**.

Prisjustering av drift- og vedlikeholdskostnader (KPI-lønn)

I vedtak om inntektsramme for 2016 skal vi benytte prisindeksen «Andre tjenester med arbeidslønn som dominerende prisfaktor³» (heretter omtalt som KPI-lønn) for 2016 og 2014, $KPI\text{-lønn}_{2016}/KPI\text{-lønn}_{2014}$, for inflasjonsjustering av drift- og vedlikeholdskostnader (DV) samt utredningskostnader. KPI-lønn for 2016 er ikke kjent ved utsendelse av varselet, og det må derfor benyttes et estimat. NVE mener at SSBs prognose på utvikling i årslønn⁴ er mest hensiktsmessig for å fremskrive KPI-lønn.

- KPI-lønn for 2014: **209,5**
- KPI-lønn for 2015: **215,4** (basert på SSB prognoser for vekst i årslønn i 2015 på 2,8%)
- KPI-lønn for 2016: **221,6** (basert på SSB prognoser for vekst i årslønn i 2016 på 2,9 %)

NVE benytter en **estimert KPI-lønn for 2016 på 221,6**.

Systemprisen for 2014

Nettapskostnaden for 2014 som inngår i de sammenlignende analysene (DEA) for distribusjonsnettet baseres på systemprisen for kraft for 2014 slik den fremkommer hos Nord Pool Spot AS.

NVE har i dette varselet benyttet månedlige systempriser for 2014 og benyttet disse for de respektive månedene i året. Disse vektet med månedlig bruttoforbruk i alminnelig forsyning. Dette gir følgende resultater:

³<https://www.ssb.no/statistikkbanken/SelectVarVal/Define.asp?MainTable=KPILevAar&KortNavnWeb=kpi&PLanguage=0&checked=true>

⁴<http://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/artikler-og-publikasjoner/arbeidsledigheten-mot-en-topp-i-2016?tabell=239895>

2014	Espot månedlige priser	Bruttoforbruk i alminnelig forsyning	Vektet forbruk	Vektet pris
jan	282,05	10665	0,12	33,80
feb	253,25	8756	0,10	24,92
mars	221,87	8844	0,10	22,05
apr	210,68	7235	0,08	17,13
mai	214,77	6334	0,07	15,29
juni	206,93	5244	0,06	12,19
juli	239,36	4863	0,05	13,08
aug	264,91	5297	0,06	15,77
sep	285,73	5811	0,07	18,66
okt	253,67	7447	0,08	21,23
nov	253,67	8464	0,10	24,13
des	284,91	10027	0,11	32,10
Sum 2014		88987	1	
Vektet gjennomsnittlig systempris 2013				250,35
Systempris inkl. tillegg på 11 NOK				261,35

NVE vil dermed legge til grunn en systempris på kraft for 2014, tillagt et påslag på 11 NOK, på **261,35 kr/MWh** i varsel om inntektsrammer for 2016.

Energistyrelsen

Att.: Birgit Gilland, Christine Federlin, Casper Hvilsted Nørgaard og Sharissa Funk

Radius Elnet A/S
Teknikerbyen 25
2830 Virum
Danmark

Tlf. 70 20 48 00
Fax 99 55 00 11

www.radiuselnet.dk
Cvr-nr. 29 91 54 58

Høringssvar vedrørende forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (økonomisk regulering af netvirksomhederne og skærpelse af netvirksomhedernes særskilte identitet mv.)

16. januar 2017

Vores ref. jesrn

Jesper Rohde Nielsen
Tlf. 99 55 91 32

Radius takker for muligheden for at afgive høringssvar på forslag til lov om ændring af lov om elforsyning af 13. december 2016. Dansk Energi indsender høringssvar på vegne af branchen, og Radius bakker op om høringssvaret fra Dansk Energi. Vores høringssvar supplerer på en række punkter høringssvaret fra Dansk Energi, men på enkelte punkter udtrykkes en anden holdning end i Dansk Energis høringssvar.

Opsummering

Den nye økonomiske regulering i lovforslaget rummer en række fremskridt i forhold til den nuværende regulering. Et skifte til femårige reguleringsperioder øger netvirksomhedernes incitament til at gennemføre effektiviseringer, og høringsudkastet lægger op til en god balance i forhold til, at en række elementer holdes fast inden for en reguleringsperiode, mens der også er mulighed for justering af indtægtsrammen i forhold til ændringer i opgaver og aktivitetsniveau.

Radius finder det dog af kritisk betydning i forhold til en velfungerende regulering, at de effektiviseringskrav, som netvirksomhederne bliver pålagt, er saglige og rimelige. Hvis virksomhederne pålægges effektiviseringskrav, der overstiger deres faktiske effektiviseringspotentiale, vil det underminere netvirksomhedernes økonomiske grundlag og ødelægge de ellers sunde incitament i reguleringen.

Vi tror ikke, at der vil foreligge en brugbar benchmarkingmodel i 2018. Derfor skal der være mulighed for, at effektiviseringskravene fra benchmarking indføres gradvist i løbet af den første reguleringsperiode, og at der i stedet kan anvendes et forhøjet generelt effektiviserings.

Når omkostningsrammerne fastsættes ved starten på en ny reguleringsperiode, skal det ske på baggrund af selskabernes faktiske omkostninger i forrige

periode. Det er vigtigt, at effektiviseringskrav fra en reguleringsperiode ikke overføres til næste periode.

Vores ref. jesrn

Radius bakker op om de skærpede regler til netvirksomhedernes særskilte identitet.

Indledende bemærkninger

I høringsudkastet lægges op til en ganske omfattende ændring af den økonomiske regulering af netvirksomhederne. Bestemmelserne i elforsyningsloven gøres langt mindre detaljerede end tidligere, således at der nu reelt bliver tale om en rammeloggivning, hvor detaljerne udmøntes i bekendtgørelser, særligt en indtægtsrammebekendtgørelse.

I bemærkningerne til lovudkastet gives en forholdsvis udførlig beskrivelse af, hvordan den nye økonomiske regulering vil blive udmøntet. Samlet fremstår forslaget som sammenhængende og velskrevet, men efterlader dog også en række forhold, der endnu ikke er afklaret.

Indholdet af den konkrete udmøntning af reguleringen på bekendtgørelsesniveau vil derfor have meget stor betydning for, hvordan den nye økonomiske regulering vil fungere i praksis. Det er derfor nødvendigt at afvente bekendtgørelserne for at have det samlede billede af den nye økonomiske regulering. Der kan opstå behov for at kommentere yderligere på dette lovforslag, når det ses i sammenhæng med de kommende udkast til bekendtgørelser.

Radius bemærkninger nedenfor er opdelt i disse dele:

1. Skærpelse af netvirksomhedernes særskilte identitet
2. Individuelle effektiviseringskrav
3. Generelle effektiviseringskrav
4. Fastsættelse af omkostningsrammen ved en ny reguleringsperiode
5. Mulighed for forlængelse af reguleringsperiodens varighed og aftalebaseret regulering
6. Tillæg til omkostnings- og forrentningsrammen
7. Fastsættelse af ny WACC
8. Leveringskvalitet
9. Incitament til at deltage i innovationsprojekter
10. Dispositioner foretaget under den nuværende regulering
11. Asset management og datakvalitet
12. Øvrige bemærkninger

1. Skærpelse af netvirksomhedernes særskilte identitet

Radius støtter forslaget om skærpelse af netvirksomhedernes særskilte identitet. Vi anbefaler, at lovforslaget præciseres på to punkter. Det bør fremgå klart af lovbemærkningerne, at § 20 b, stk. 2, omfatter situationer, hvor der udføres opgaver for netvirksomheden i det offentlige rum. Der er altså ikke krav om kontakt med elforbrugere i form af direkte dialog mellem netvirksomheden og en

eller flere elforbrugere. Overgangsbestemmelsen i § 2, stk. 3, bør omformuleres, så det ikke er alle tekniske anlæg, som fritages for udskiftning af navn og logo.

Vores ref. jesrn

Radius støtter de foreslåede ændringer i høringsudkastet vedrørende skærpe af netvirksomhedernes særskilte identitet. Ændringerne har bl.a. til hensigt at styrke konkurrencen, øge klarheden for forbrugerne og at hindre mulighed for omgåelse.

Radius har haft gode erfaringer med at ændre navn og logo. Pr. 1. april 2016 ophørte vi med at anvende DONG Energy's logo, og vi ændrede navn fra DONG Energy Eldistribution A/S til Radius Elnet A/S. Vi har valgt, at koncernforbundne selskaber skal anvende Radius' navn og logo på f.eks. biler og tøj, når de udfører opgaver for Radius hos elforbrugerne eller i det offentlige rum, f.eks. ved reparation af kabler i veje. Vi mener ikke, at formålet bag reglerne om særskilt identitet opfyldes effektivt, hvis eksempelvis koncerninterne teknikere kan udføre opgaverne hos elforbrugerne og i det offentlige rum i tøj og biler med DONG Energy's navn og logo.

Navn- og logoadskillelse er blevet godt modtaget både eksternt og internt. Adskillelsen giver en umiddelbar indgang til at forstå markedsmodellen. Det er således vores erfaring, at navn- og logoadskillelsen gør, at flere forbrugere forstår forskellen mellem net- og handelsselskab. For de resterende forbrugere lettes behovet for forklaring betydeligt, hvilket også gør det nemmere at yde en bedre kundeservice. Der er dermed flere fordele ved navn- og logoadskillelse. Dels understøtter adskillelsen netvirksomhedens rolle som neutral, markedsunderstøttende aktør. Dels fremmer adskillelsen forståelsen af konkurrencen i markedet.

I forslaget til § 20 b, stk. 2, anvendes formuleringen "som indebærer kontakt med elforbrugere". For at undgå tvivl om anvendelsesområdet foreslår vi, at det præciseres i lovbemærkningerne, at bestemmelsen også omfatter situationer, hvor der udføres opgaver for netvirksomheden i det offentlige rum. Dvs. ikke kun situationer, som kræver direkte kontakt til og dialog med elforbrugere, men også situationer hvor der f.eks. udføres opgaver på veje eller pladser. Betydningen af indirekte markedsføring via netvirksomhedernes tilstedeværelse i det offentlige rum f.eks. i form af firmabiler eller telte ved anlægsarbejder var også en væsentlig del af grundlaget for EI-reguleringsudvalget anbefaling om navn- og logomæssig adskillelse.

I relation til § 20 b, stk. 2, står det ikke helt klart, om hensigten er, at en vertikalt integreret servicevirksomhed enten skal anvende netvirksomhedens navn og logo eller et andet navn og logo, som kun må anvendes i forbindelse med udførelse af opgaver for netvirksomheden. Det vil sige, at det ikke er muligt for serviceselskabet at vælge et navn og logo, som både adskiller sig fra netvirksomhedens og koncernens (dvs. et tredje navn og logo), og at anvende dette uanset om der udføres opgaver for netvirksomheden eller andre dele af koncernen. Vi mener, at det vil være i orden, at serviceselskabet anvender et

tredje navn og logo, da det ikke vil give f.eks. det koncernforbundne elhandelsselskab særlige fordele i form af branding. Det vil heller ikke give samme anledning til forvirring, som hvis serviceselskabet kunne anvende koncernens navn og logo ved udførelse af opgaver for netvirksomheden. Det vil svare til, at netvirksomheden og handelsselskabet anvender samme eksterne virksomhed til at udføre opgaver, og at denne udfører opgaverne i biler og tøj med eget navn og logo, hvilket er den normale situation.

Det foreslås, at der skal være identitetsmæssig adskillelse mellem på den ene side netvirksomheder og eventuelle andre infrastrukturselskaber og på den anden side alle de konkurrenceudsatte selskaber i den vertikalt integrerede virksomhed. Hvis hørings svarene fører til overvejelser om at indskrænke anvendelsesområdet, foreslår vi, at der både skal være identitetsmæssig adskillelse fra vertikalt integrerede elhandels- og elproduktionsselskaber. Det vil have større effekt, end hvis der kun fokuseres på identitetsmæssig adskillelse fra vertikalt integrerede elhandelsselskaber.

I overgangsbestemmelsen, § 2, stk. 3, og lovbemærkningerne hertil på side 63, anføres det, at navn og logo på tekniske installationer, herunder kabelskabe, først vil skulle udskiftes i forbindelse med udskiftning af det pågældende anlæg. På større tekniske anlæg vil skilte med navn og logo være meget synlige i gadebilledet, og der kan forventes en regelmæssig teknikeradgang, hvorfor en udskiftning er relevant og ikke væsentligt fordyrende. Bestemmelsen bør derfor formuleres, så det ikke er alle tekniske anlæg, som fritages for udskiftning af navn og logo.

Radius støtter, at Energitilsynet skal føre tilsyn med reglernes overholdelse, og at overtrædelse kan straffes med bøde. Bestemmelserne om særskilt identitet er vigtige i relation til en effektiv konkurrence.

2. Individuelle effektiviseringskrav

Radius mener:

- *At individuelle effektiviseringskrav fra benchmarking risikerer at underminere selskabernes økonomiske grundlag og ødelægge de ellers sunde incitamenter i reguleringen.*
- *At der ikke bør kunne udmøntes individuelle krav, før der foreligger en gennearbejdet og valid model.*
- *At individuelle effektiviseringskrav udmålt på et usagligt grundlag er mere problematiske end generelle effektiviseringskrav.*

Radius foreslår:

- *At lovforslaget justeres, så ministeren bemyndiges til at kunne suspendere udmøntningen af individuelle krav.*

- *At Energitilsynet får hjemmel til at erstatte individuelle effektiviseringskrav med generelle effektiviseringskrav for såvel branchen som helhed som for enkelte selskaber.*
- *At lovens bemærkninger suppleres med en beskrivelse af benchmarkingens udfordringer og begrænsninger.*
- *At det i lovgrundlaget skal fastslås, at der ved benchmarkingen skal kunne udvises individuelle hensyn.*

Det fastslås i høringsudkastet, at netvirksomhederne fortsat skal pålægges individuelle effektiviseringskrav fra benchmarking af den økonomiske effektivitet. Dette begrundes med, at de individuelle effektiviseringskrav vil sikre fokus på omkostningseffektivitet. Radius er ikke enig i denne udlægning. Den overordnede indtægtsrammeregulering sikrer nemlig i sig selv fokus på omkostningseffektivitet.

Radius er kritisk over for denne del af lovudkastet og mener, at individuelle effektiviseringskrav og den tilhørende benchmarking af netvirksomhedernes økonomiske effektivitet risikerer at underminere virksomhedernes økonomiske grundlag og ødelægge de ellers sunde incitamenter i reguleringen.

Krav giver ikke effektiviseringer og samfundsmæssige gevinster

Med indtægtsrammereguleringen får netvirksomhederne lov at beholde effektiviseringsgevinster i 5 år. Det betyder, at netvirksomhederne får et incitament til at gennemføre effektiviseringer – også uden benchmarking af den økonomiske effektivitet. En indtægtsrammeregulering giver således selskaberne et effektiviseringsincitament, da indtægtsrammerne ikke korrigeres for netvirksomhedernes faktiske effektiviseringer inden for en periode. Selskaber, reguleret med en indtægtsramme, der ønsker at sikre så stort et afkast til sine ejere som muligt, vil således søge omkostningsreduktioner som på et konkurrenceudsat marked.

Når en netvirksomhed pålægges et individuelt effektiviseringskrav indebærer det ikke automatisk en effektivisering af omkostningerne på samme niveau. Et "krav" er således alene en reduktion i de tilladte indtægter, som ikke i sig selv giver anledning til effektiviseringer eller samfundsmæssige gevinster. Dette forhold er væsentligt for forståelsen af den rolle effektiviseringskravene spiller i reguleringen, og det bør fremgå klarere af lovforslagets bemærkninger.

En begrundelse for individuelle effektiviseringskrav fra benchmarking af den økonomiske effektivitet er et hensyn om at dele *potentielle* effektiviseringsgevinster med forbrugerne. I den forbindelse skal det bemærkes, at de effektiviseringsgevinster, som selskaberne måtte realisere, automatisk kommer forbrugerne til gode over tid. Efter en reguleringsperiode på 5 år reduceres indtægtsrammen således til det realiserede omkostningsniveau i forrige periode. Yderligere reduktion af indtægtsrammen gennem individuelle effektiviseringskrav vil give forbrugerne en større andel, ved at også potentielle

effektiviseringsgevinster deles. Radius vil opfordre til, at lovens bemærkninger tilpasses til at afspejle denne sammenhæng.

Vores ref. jesrn

Benchmarking er et usikkert reguleringsinstrument

Radius er meget skeptisk over for anvendelsen af individuelle effektiviseringskrav baseret på benchmarking af den økonomiske effektivitet. Det skyldes, at der er en betydelig risiko for, at nogle netvirksomheder får fastsat usaglige krav på basis af en model, der ikke er tilstrækkelig retvisende og valid. De seneste 10 års benchmarking under den nuværende elforsyningslov har vist, hvor vanskelig opgaven er med at fastlægge en retvisende model, der kan håndtere og afspejle virkelighedens kompleksitet og som giver en rimelig sammenligning af den økonomiske effektivitet for alle netvirksomheder.

Økonomisk benchmarking er ikke en eksakt videnskab. De metoder, der anvendes, baserer sig på en helt central antagelse om, at det som modellerne ikke er i stand til at forklare er ineffektivitet. Det er en bekvem antagelse, men i realiteten kan det ligeså vel skyldes, at modellerne i utilstrækkelig grad beskriver virkeligheden. Det er i praksis vanskeligt og forbundet med stor usikkerhed at beskrive en kompleks virkelighed med en models forenkede antagelser. Det er på denne baggrund, at Radius finder, at benchmarking er problematisk at anvende som et centralt instrument i en økonomisk regulering.

Radius vil opfordre til, at benchmarkingens udfordringer og begrænsninger beskrives i bemærkningerne til lovforslaget. Dette indbefatter bl.a. en beskrivelse af, at metodevalg og specifikation ikke er en eksakt og objektiv øvelse. Der er ikke faglig konsensus om bedste metode, og der er ikke en entydig objektiv tilgang til at specificere modellerne. Forskellige analytikere vil få forskellige resultater med udgangspunkt i samme datagrundlag. En beskrivelse af dette er afgørende for at sikre, at efterfølgende bekendtgørelser og vejledninger udformes behørigt og bliver fornuftigt balanceret.

På grund af den betydelige usikkerhed, benchmarking er forbundet med, vil Radius opfordre til, at lovforslaget justeres, så ministeren bemyndiges til at kunne suspendere udmøntningen af individuelle krav. Radius vil desuden opfordre til, at Energitilsynet samtidig får hjemmel til at erstatte individuelle effektiviseringskrav med generelle effektiviseringskrav for såvel branchen som helhed som for enkelte selskaber, og at det kommer til at fremgå af bemærkningerne, at bestemmelsen bør tages i anvendelse, såfremt benchmarkingen giver sig udslag i ulogiske resultater. Dette kan være relevant, hvis der ikke kan frembringes en robust og valid model, eller hvis modellen vurderes ikke at kunne anvendes som sammenligningsgrundlag for udvalgte selskaber med særlige forhold.

Gradvis indfasning af individuelle effektiviseringskrav

Som beskrevet i lovudkast er der nedsat en Ekspertgruppe, der skal udarbejde en beskrivelse af de overordnede principper for den fremtidige

benchmarkingmodel. Ekspertgruppen er i skrivende stund tæt på at færdiggøre arbejdet. Der foreligger nu et udkast, som Dansk Energi på vegne af branchen har afgivet et omfattende høringssvar til. Selvom arbejdet endnu ikke er afsluttet, så tegner der sig et klart billede af, at der med Ekspertgruppens leverance fortsat ikke foreligger en valid og robust benchmarkingmodel. Der er således fortsat en række centrale forhold, der skal arbejdes videre med, inden der foreligger en brugbar model.

Radius har noteret, at Ekspertgruppen foreslår, at der i første reguleringsperiode vil blive foretaget benchmarking hvert år startende fra 2018. Det er fornuftigt med en indkøringsperiode, hvor benchmarkingen foretages hvert år, så der kan ske en udvikling af benchmarkingmodellen og de data, der anvendes i modellen. Radius mener imidlertid ikke, at der bør kunne udmøntes individuelle krav, før der foreligger en gennemarbejdet og valid model. Hvis modellen ikke er på plads i 2018 med en rimelige kvalitet, så bør individuelle effektiviseringskrav helt suspenderes. Alternativt bør lovforslaget fastslå, at der i udmøntningen af individuelle effektiviseringskrav i de første år skal tages øgede forsigtighedshensyn for at afbøde problemet med benchmarkingmodellens manglende kvalitet.

Individuelle krav udmålt på et usagligt grundlag er mere problematiske end generelle krav. Med en ufuldstændig og usaglig benchmarkingmodel vil der blive udmålt tilfældige effektiviseringspotentialer og tilhørende krav til netvirksomhederne. For de netvirksomheder, der måtte blive ofre for høje usaglige og tilfældige krav, er det ikke relevant, at der for andre netvirksomheder muligvis udmåles for små krav. Hvis de individuelle er krav for høje – pga. fejl i metode og data – vil det være meget indgribende for de virksomheder, det går ud over.

Radius opfordrer på denne baggrund til at lovforslaget tilpasses, så der gives hjemmel til at anvende et øget generelt krav til erstatning for individuelle krav, på samme måde, som der anvendes et forøget generelt krav i 2018. Dette åbner op for en gradvis indfasning af de individuelle krav, uden at de samlede effektiviseringskrav mindskes.

Individuelle hensyn

Radius har fulgt Ekspertgruppens arbejde så tæt, som det har været muligt. Radius har i den forbindelse bemærket, hvordan der har været meget store udfordringer med at sikre sammenlignelighed på tværs af alle selskaberne i branchen.

For at sammenligneligheden bliver fair, skal der tages behørig højde for alle betydende forhold, der ligger uden for netvirksomhedernes kontrol, så det sikres, at virksomhederne sammenlignes på lige vilkår. Korrektion for forskelle i rammevilkår er således et helt afgørende element. Men i praksis har det vist sig, at det er umuligt at tage højde for alle disse forhold, hvilket betyder, at resultaterne skævvrides. Der er således mange særlige forhold, som gælder for

få netvirksomheder, og som derfor ikke kan påvises statistisk, men som for den enkelte virksomhed kan have en meget stor betydning for omkostningerne.

Vores ref. jesrn

Radius er særligt bekymret for, at benchmarkingen ikke vil kunne håndtere de helt særlige og fordyrende forhold, der er ved at drive elnet i Storkøbenhavn. I den forbindelse er det ikke tilstrækkeligt at korrigere for bymæssighed, fordi sagen er, at København er i en kategori for sig, som reelt ikke er sammenlignelig med andre byområder i Danmark. Andre netvirksomheder kan have andre helt særlige forhold i deres netområde.

Det skal i øvrigt bemærkes, at netvirksomhederne er underlagt forskellige regler, som påvirker virksomhedernes omkostninger. Mindre netvirksomheder (<100.000 kunder) er undtaget for en række bestemmelser, f.eks. habilitetskravene i elforsyningslovens § 45. Alt andet lige letter det disse netvirksomheder fra en række administrative byrder. Det skal sikres, at netvirksomheder, der ikke har disse undtagelser, ikke rammes negativt i benchmarkingen som følge af forskelle i reguleringen. Enten bør netvirksomheder underlagt forskellige rammer ikke sammenlignes direkte, eller også bør der laves en korrektion for dette forhold. Hvis undtagelsesbestemmelserne afskaffes i forbindelse med lovrevisionen, vil det også sikre, at sammenligning på dette punkt sker på lige vilkår.

Hvis de særlige forhold ikke kan håndteres i selve den overordnede benchmarkingmodel, skal de håndteres på anden vis uden for modellen. Radius finder på denne baggrund, at det i lovgrundlaget skal fastslås, at der ved benchmarkingen skal kunne udvises *individuelle hensyn*.

Effektiviseringskrav skal således ikke blot udmøntes helt mekanisk, som det sker i dag, på baggrund af effektiviseringspotentialer fastlagt i en overordnet benchmarkingmodel. Det skal være muligt at lave individuelle vurderinger på baggrund af dokumentation for særlige forhold. De nærmere rammer for dette bør fastlægges i en bekendtgørelse.

3. Generelle effektiviseringskrav

Radius mener:

- *At de generelle krav bør fastsættes under hensyntagen til, at der er stor usikkerhed om måling af den generelle produktivitetsudvikling.*

Radius foreslår:

- *At anvende 50:50 deling af det skønnede fremadrettede potentiale for generel produktivitetsudvikling ved fastsættelsen af det generelle krav.*
- *At lovforslaget suppleres med en beskrivelse af en eller flere konkrete metoder til at undgå dobbelttælling af effektiviseringskrav, hvis det fastholdes, at netvirksomhederne skal pålægges såvel individuelle som*

generelle effektiviseringskrav (f.eks. det højeste af et generelt og et individuelt krav).

- *At lovforslaget præciserer, at produktivitsudviklingen i perioder kan være negativ, og at det bør medføre, at netvirksomhedernes indtægtsrammer opskrives ud fra en tilsvarende metode, som anvendes til reduktion ved en positiv produktivitsudvikling.*

I den nye regulering indgår generelle effektiviseringskrav som et nyt element. Det fremføres, at generelle effektiviseringskrav "... understøtter, at gevinster som følge af en løbende produktivitsudvikling i netvirksomhederne deles med forbrugerne i form af lavere tilladte indtægter for netvirksomhederne umiddelbart og ikke først ved overgang mellem reguleringsperioder" (side 22, kapitel 3.1.2.4.2, 2. afsnit).

Radius er enig i denne beskrivelse, men vil i den forbindelse igen fremhæve, at selve indtægtsrammereguleringen med de femårige reguleringsperioder giver incitament til effektivisering og sikrer, at forbrugerne får gavn af de effektiviseringer, som netvirksomhederne realiserer.

I lovforslaget (side 22) bemærkes det, at der er usikkerhed ved fastsættelsen af produktivitsudviklingen, og at der skal udvises forsigtighedshensyn ved fastsættelsen af de generelle krav. Radius er enig i, at de generelle krav bør fastsættes under hensyntagen til, at der er stor usikkerhed både ved måling af den generelle produktivitsudvikling, og i forhold til om resultaterne fra andre brancher kan overføres til eldistributionsselskaber. Hertil kommer, at effektiviseringsgevinsterne i sidste ende altid vil tilfalde forbrugerne. Dette styrker begrundelsen for at udvise forsigtighed ved anvendelsen af generelle effektiviseringskrav.

Det skal i øvrigt bemærkes, at produktivitsudviklingen i perioder kan være negativ (jf. Produktivitetskommissionens analyser), hvilket lovgivningen bør tage højde for. Ved en negativt produktivitsudvikling bør netvirksomhedernes indtægtsrammer opskrives ud fra en tilsvarende metode som ved en positiv produktivitsudvikling. Radius vil opfordre til at lovforslaget nævner dette forhold.

Radius har forståelse for den overordnede tanke om en deling af *potentielle* effektiviseringsgevinster med forbrugerne. Men det er vigtigt at bemærke, at der er tale om skønnede potentialer, som i praksis kan vise sig ikke at være mulige at realisere. Anvendelsen af generelle krav bør udvise respekt om dette. En konkret tilgang kunne være at anvende 50:50 deling af det skønnede fremadrettede potentiale for generel produktivitsudvikling.

Når der både udmøntes generelle og individuelle effektiviseringskrav, skal der tages højde for, i hvilket omfang de to krav reelt er udtryk for samme effektiviseringspotentiale, således at der ikke opstår en dobbelttælling af selskabernes effektiviseringsmuligheder. Løsningen af denne problematik er

kompleks, men er samtidigt afgørende for en holdbar udmøntning af reguleringen.

Vores ref. jesrn

Radius støtter det forslag, der er beskrevet i Dansk Energi hørings svar. Her peges på, at risikoen for dobbelttælling kan undgås ved at netvirksomhederne pålægges det højeste af et generelt og et individuelt krav. Radius vil opfordre til, at lovforslagets bemærkninger beskriver denne eller en lignende metode.

4. Fastsættelse af omkostningsrammen ved en ny reguleringsperiode

Radius støtter, at der ved overgangen til en ny reguleringsperiode sikres sammenhæng mellem netvirksomhedernes faktiske omkostninger og deres omkostnings- og indtægtsrammer. Det vil være en nødvendig beskyttelse af såvel forbrugere som netvirksomheder mod fejlspecifikationer og usikkerheder i reguleringsmodellen. Derfor er det vigtigt, at omkostnings- og indtægtsrammen fastsættes ud fra de faktiske omkostninger i den foregående periode, og der ikke korrigeres for denne og tidligere perioders effektiviseringskrav. Denne forståelse kan med fordel yderligere bekræftes i bemærkningerne til lovudkastet, der i nuværende form kan give anledning til misforståelser (se nedenstående henvisninger til specifikke afsnit).

Når startniveauet for omkostningsrammen skal fastsættes ved en ny reguleringsperiode, fremgår det af lovudkastet, at der skal tages udgangspunkt i de gennemsnitlige driftsomkostninger og afskrivninger i den foregående periode. Herudover vil der ved beregningen af omkostningsrammen "... skulle ske justeringer for en række forhold, herunder ændret aktivitetsniveau, ændrede opgaver, effektiviseringskrav, nettab og prisudviklingen i perioden" (s. 16, kapitel 3.1.2.2.2., 3. afsnit, og lignende formulering s. 47 øverst).

Radius er enig i, at det er nødvendigt at foretage nogle justeringer i forhold til en simpel opgørelse af de gennemsnitlige omkostninger. Der skal tages højde for prisudvikling samt de tillæg og fradrag til indtægtsrammen, der er foretaget som følge af tilgang og bortfald af opgaver og ændring i aktivitetsniveauet. Nettab indgår ikke i omkostningsrammen, og bør dermed ikke indgå i de gennemsnitlige omkostninger, der omtales her.

Det er imidlertid væsentligt at bemærke, at den realiserede omkostningsudvikling allerede indeholder de faktiske effektiviseringer, som en netvirksomhed har foretaget i løbet af perioden. Fastsættes næste periodes omkostnings-/indtægtsramme med udgangspunkt i den realiserede omkostningsudvikling, sikres der sammenhæng mellem faktiske omkostninger og omkostnings-/indtægtsrammen. Derfor bør der ikke oveni de realiserede effektiviseringer korrigeres yderligere for effektiviseringskrav pålagt i en tidligere reguleringsperiode, da disse risikerer at være urealiserbare. Effektiviseringskrav bør kun gælde inden for én reguleringsperiode. Ved overgangen til en ny periode bør der derimod fastsættes nye effektiviseringskrav, som ikke skal akkumuleres med krav fra tidligere perioder.

En begrundelse for at isolere effektiviseringskravene er, at effektiviseringskrav altid vil være meget usikre, jf. også tidligere afsnit herom, og at effektiviseringskravene allerede inden for den reguleringsperiode, de pålægges i, får en meget væsentlig betydning for netvirksomhedernes økonomi. En videreførelse af historiske effektiviseringskrav vil derfor mest af alt bidrage til, at afstanden mellem netvirksomhedernes faktiske omkostninger og omkostnings-/indtægtsrammerne bliver større.

Radius mener således, at når startniveauet for omkostningsrammen fastsættes ved begyndelsen af en ny reguleringsperiode, skal der alene ske en korrektion for fremadrettede effektiviseringskrav og ikke for effektiviseringskrav udmålt i tidligere perioder.

5. Mulighed for forlængelse af reguleringsperiodens varighed og aftale baseret regulering

Radius mener, at en aftalebaseret regulering med en mere virksomhedsspecifik tilgang har potentiale til bedre at håndtere de enkelte netvirksomheders situation end den foreslåede nye økonomiske regulering. Muligheden for forlængelse af reguleringsperioden er et positivt skridt, og for at opnå de fordele det kan give, bør betingelserne for anvende denne mekanisme ikke være unødigt stramme.

Det fremgår af høringsudkastet, at der skal laves en analyse af potentialet for at arbejde hen i mod en aftalebaseret regulering i bl.a. elsektoren. Radius ser frem til en sådan analyse, og vi vil opfordre til, at analysen gennemføres, således at resultaterne fra analysen kan indarbejdes ved den kommende planlagte revision af de øvrige dele af elforsyningsloven.

En aftalebaseret regulering kan tage udgangspunkt i den enkelte netvirksomheds investeringsbehov og udviklingsplaner og kan dermed tilpasses den enkelte virksomheds situation. Ligeledes kan der foretages en mere konkret vurdering af en netvirksomheds effektiviseringspotentiale, og det vil dermed være muligt at inkludere særlige forhold, som ikke opfanges af en benchmarkingmodel.

Den foreslåede nye økonomiske regulering har nogle styrker i form af øget forudsigelighed og øget incitament til effektiviseringer inden for de femårige reguleringsperioder. I en aftalebaseret regulering vil der dog kunne sættes langt mere fokus på en række af netvirksomhedernes opgaver, som ikke håndteres særskilt i den foreslåede regulering. Det gælder opgaver som at yde god kundeservice, have et højt sikkerhedsniveau, arbejde med langsigtet asset management samt intern overvågning i forhold til at sikre overholdelse af reglerne om funktionel adskillelse. Endvidere kan netvirksomhedens rolle som neutral markedsfacilitator inddrages.

Der er indføjlet en bestemmelse om, at reguleringsperioden kan forlænges for den enkelte virksomhed med henblik på at opnå væsentlige, varige effektiviseringer (§ 69, stk. 6). Denne bestemmelse giver selskaberne mulighed for at gå efter effektiviseringsgevinster, som dels kræver væsentlige investeringer, og som ikke realiseres fuldt ud i én reguleringsperiode.

Bestemmelsen kan både benyttes af enkelte virksomheder eller i forbindelse med fusioner. Ved fusioner opnås effektiviseringsgevinster typisk først efter afholdelse af integrationsomkostninger, som kan være ganske betydelige. Bestemmelsen kan dermed understøtte en konsolidering og effektivisering af branchen.

For at kunne opnå de fordele denne bestemmelse kan give, bør kravene for at anvende bestemmelsen ikke være for restriktive. Bemærkningerne i høringsudkastet bør således gøres så tilpas rummelige, at dette undgås. Anvendelsen bør primært bygge på en konkret vurdering i den enkelte sag af, om der er fordele ved at forlænge reguleringsperioden både set fra kundernes og selskabets perspektiv. Hvis kriteriet udvides fra alene at omhandle effektivitet til også at inddrage andre målsætninger, kan der over tid ske en kombination af de forlængede reguleringsperioder og en aftalebaseret regulering.

6. Tillæg til omkostnings- og forrentningsrammen

Radius anser det for væsentligt, at muligheden for at kunne få justeret indtægtsrammerne inden for de femårige reguleringsperioder ved siden af de automatiske indikatorer bevares som et vigtigt element i den fremtidige regulering til sikring af sammenhængen mellem rammerne og de reelle omkostninger. Mulighederne for justeringer skal kunne rumme de situationer, der reelt indebærer ændrede omkostningsniveauer og skal ikke være forbeholdt særlige situationer og eksogene påvirkninger. Desuden skal der sikres en fornuftig overgang mellem den nuværende regulering og den kommende.

Bemærkningerne i høringsudkastet forbeholder tilsyneladende muligheden for justeringer til særlige tilfælde og til forhold, der skyldes eksogene faktorer (dog bortset fra kabellægning). Formuleringerne i lovbemærkningerne bør gøres mere rummelige, herunder således at der hjemmelsmæssigt bevares en større grad af fleksibilitet i forhold til muligheden for at fastsætte regler på bekendtgørelsesniveau, som sikrer sammenhængen mellem rammer og netvirksomhedernes reelle omkostninger.

Vi vil desuden ligesom Dansk Energi specifikt opfordre til, at muligheden for justeringer af indtægtsrammerne som følge af overtagelse eller afhændelse af anlæg bevares i den fremtidige regulering. Bestemmelsen er i dag indeholdt i elforsyningslovens § 70, stk. 9, og i indtægtsrammebekendtgørelsens § 20, og sikrer, at der kan gives de relevante tillæg og fradrag i rammerne i de omhandlede situationer.

For Radius har de nævnte bestemmelser betydning for en række sager. Det gælder i forhold til sagerne om overtagelse af net i haveforeninger og overtagelse af stikledninger, samt i forhold til afhændelse af to transformere til Energinet.dk. De nævnte sager om hhv. overtagelse og afhændelse af anlæg er således alle omfattede af de nævnte bestemmelser. I sagerne om overtagelse af net i haveforeninger og stikledninger forventes der truffet afgørelser af Sekretariatet for Energitilsynet om tillæg til Radius' indtægtsrammer vedrørende årene 2015 og frem. Dette gælder også i årene efter indførelsen af den nye regulering i 2018, eftersom der forventes foretaget nye investeringer også i årene efter 2017, bl.a. som følge af overtagelse af yderligere net i haveforeninger. Det er derfor afgørende for de to sager, at muligheden for at opnå tillæg bibeholdes under den nye regulering, og desuden at de tillæg til indtægtsrammen, der gives i perioden 2015-17, vil blive medregnet i udgangspunktet for indtægtsrammen fra 2018.

Også i forhold til de tillæg, der skal gives vedrørende omkostningerne til udrulningen af de fjernaflæste målere i henhold til bestemmelserne i målerudrulningsbekendtgørelsen, er det afgørende, at det sikres, at omkostningerne vil blive dækket som forudsat uanset de kommende ændringer i den økonomiske regulering. For Radius udgør investeringen i udrulningen af de fjernaflæste målere ca. 2 mia. kr., hvilket gør investeringen til en af de største i selskabets historie. Investeringerne vil blive foretaget i perioden 2016-20 og dermed både før og efter indførelse af den nye regulering. Beslutningen om investeringerne er truffet i tillid til dækning af omkostningerne via indtægtsrammerne som forudsat i målerudrulningsbekendtgørelsen, og det bør sikres, at dette kan ske også under den nye regulering.

Med hensyn til muligheden for justeringer som følge af ændrede krav til netvirksomhederne har Radius noteret sig, at det i høringsudkastets punkt 3.1.2.2.2 er præciseret, at muligheden ikke blot skal omfatte individuelle pålæg, men også omfatter ændrede krav, der følger af generelle regler. Radius kan bakke op om dette, da det afgørende må være, om der reelt er tale om ændrede krav til netvirksomhederne og ikke det formelle grundlag for sådanne krav. Bestemmelsen bør således eksempelvis også kunne rumme ændrede krav fra Energinet.dk uanset formen for disse krav.

Med hensyn til spørgsmålet om anvendelse af væsentlighedskriterier kan det være hensigtsmæssigt, at der indføres en nedre grænse, som afskærer sager uden væsentlig økonomisk betydning. En væsentlighedsgrænse bør fastsættes ud fra en vurdering af, hvad der er en væsentlig påvirkning af selskabernes omkostninger, og ikke ud fra et administrativt hensyn om nedbringelse af antallet af sager.

7. Fastsættelse af ny WACC

Radius mener, at den nye WACC er fastsat på et for lavt niveau, og at dette risikerer at svække selskabernes incitament til at foretage investeringer.

Nye investeringer vil blive forrentet med en WACC. Radius er enig i, at forrentningen af nye aktiver skal fastsættes efter en WACC-metode. Fastsættelsen af den nye WACC baseres hovedsageligt på anbefalingerne fra WACC-ekspertgruppen. Dog med den ændring at som risikofri rente anvendes en tiårig statsobligation og ikke en femårig statsobligation som foreslået af ekspertgruppen.

Radius mener, at den samlede WACC er endt på et for lavt niveau i forhold til den reelle kapitalomkostning, hvilket isoleret set vil have en negativ virkning på investeringsvilligheden. Vores argumenter bygger på de konkrete punkter, som Dansk Energi har fremført i sit høringssvar til ekspertgruppens rapport, og som Dansk Energi også fremfører i sit høringssvar til dette lovforslag.

Radius ser positivt på, at der kan ses på fastsættelsen af WACC'en (ud over den automatiske opdatering af niveauet for den risikofri rente) inden begyndelsen af en ny reguleringsperiode. I den forbindelse er afgørende, at der foretages en samlet vurdering af niveauet for WACC'en, og at der ikke alene kigges på de parametrene i WACC'en enkeltvis.

8. Leveringskvalitet

Radius mener principielt, at langsigtede mål for leveringskvalitet bør baseres på en samfundsøkonomisk analyse af det optimale niveau. Hvis det ikke er muligt, skal der sættes et mål for leveringssikkerheden baseret på historiske data. Radius finder, at der kan beregnes et fast langsigtet mål for leveringskvalitet ud fra Energitilsynets historiske data for leveringskvalitet, som tager højde for, at leveringskvaliteten afhænger af nettes alder.

Radius finder, at der er en klar sammenhæng mellem antallet af afbrud, der er i vores elnet, og omfanget af de drifts-, vedligeholdelses- og reinvesteringssopgaver, vi gennemfører.

Derfor finder vi det hensigtsmæssigt, at det undersøges nærmere om leveringskvaliteten som performance-parameter kan øge forklaringsgraden i en integreret benchmarking af elnetvirksomhederne. Det kan i givet fald fjerne behovet for isolerede sanktioner for svigtende leveringskvalitet.

Leveringskvaliteten varierer med nettets alder. Dette er naturligt, og der skal være plads til denne variation over tid, uden at det fører til økonomiske sanktioner. Hvis netselskaberne påføres økonomiske sanktioner, som ikke er afmålt ift. det strukturelle leveringskvalitetsniveau, vil det blot udhule selskabernes indtægtsrammer, og det kan føre til stigende omkostninger for

forbrugerne. Ved fastlæggelsen af en model for sanktioner ved leveringskvalitet er det vigtigt at være opmærksom på denne sammenhæng.

Vores ref. jesrn

EI-reguleringsudvalget anbefaler, at netvirksomhedernes indtægtsrammer skal reduceres ved utilstrækkelig leveringskvalitet i eget distributionsnet, ligesom det er tilfældet i den nuværende regulering. Endvidere anbefaler EI-reguleringsudvalget, at vurderingen af netvirksomhedernes leveringskvalitet skal ske på baggrund af langsigtede og stabile mål for leveringskvaliteten.

Radius forstår EI-reguleringsudvalgets anbefalinger vedrørende langsigtede, stabile mål for leveringskvalitet således, at der skal fastsættes mål, som fastholdes over en længere årrække end blot en reguleringsperiode på 5 år, som der p.t. lægges op til i lovforslaget. Dog således, at hvis der identificeres særlige samfundsøkonomiske behov for justering af målene, kan Energistyrelsen tage disse op til revision.

Så vidt Radius er bekendt, har der data for leveringskvalitet siden Energitilsynet påbegyndte sin benchmarking af leveringskvalitet tilbage i 2006/2007. Anvendes data for hele den periode, hvor der har været gennemført benchmarking af leveringskvalitet, minimeres betydningen af stokastiske udsving i enkelte år.

9. Incitament til at deltage i innovationsprojekter

Omkostninger til innovationsprojekter bør kunne dækkes af et tillæg til indtægtsrammen. Det skal ske ud fra faste kriterier, og der skal være et loft for tillæggets størrelse.

Netvirksomhederne har en rolle at spille i forbindelse med innovationsprojekter, der blandt andet handler om den tekniske udvikling af elnettet og udvikling af netvirksomhedernes rolle som neutrale markedsaktører og -facilitatorer. Innovationsprojekter, der gennemføres for at teste og udvikle løsninger på de udfordringer, som selskaberne står overfor i dag og i fremtiden.

Innovationsprojekterne er kendetegnet ved samfundets som helhed vinder på, at sådanne projekter gennemføres. Typisk gennemføres projekterne i partnerskab med forskningsinstitutioner og andre selskaber i energisystemets værdikæde. For disse organisationer er netselskabernes deltagelse ofte af afgørende betydning.

Projekterne bidrager til opbygning af viden i sektoren, men de betyder også, at virksomhederne kan bidrage med et erfaringsbaseret grundlag, når myndighederne skal fastsætte regulatoriske rammer og markedsdesign.

Et udviklingsprojekt, som Radius aktuelt er involveret i, er projekt Energylab Nordhavn (www.energylabnordhavn.weebly.com). Nordhavn er et nyt stort byudviklingsområde i København. Projekt Energylab Nordhavn består af en

række forskellige elementer, og handler i høj grad om at se på energisystemet under et. Specifikt ser Radius på udvikling af netdesign i et elnet med nye forbrugs- og produktionsmønstre. Endvidere undersøger vi, hvilke gevinster det kan give, at integrere et stort batteri til lagring af strøm i elnettet. Projektet får støtte fra EUDP, og resultaterne fra projektet gøres offentligt tilgængelige, så alle kan få del i resultaterne fra projektet.

Radius vil foreslå, at selskaberne gives mulighed for at kunne søge om tillæg til indtægtsrammen til dækning af omkostninger til udviklingsaktiviteter. Der bør sættes et loft over det maksimale tillæg, da der skal være en rimelighed i forhold til, hvor store udviklingsomkostninger elkunderne i et netområde skal dække. Radius foreslår endvidere, at Energitilsynet bemyndiges til at fastsætte kriterier for hvilke udviklingsprojekter, der kan give tillæg til indtægtsrammen. Nogle mulige kriterier er krav om offentliggørelse af resultater, samt at projekterne gennemføres i samarbejde med eksterne partnere, som ikke er betalt af netvirksomheden.

10. Dispositioner foretaget under den nuværende regulering

Som følge af den betydning, som niveauerne for indtægtsrammerne for 2012-14 tillægges i den nye regulering, samt de meget store usikkerheder, der består som følge af de manglende godkendelser af netvirksomhedernes historiske reguleringsregnskaber under den nuværende regulering, bør der indføres mulighed for at tilbagebetale merforrentning, som ellers ville reducere netvirksomhedernes specifikke forrentningsloft i forhold til den historiske aktivbase under den nye regulering.

Det følger af høringsudkastet, at netvirksomhedernes indtægtsrammer i årene 2012 til 2014 danner grundlag for en opgørelse af et virksomhedsspecifikt loft over forrentningen, der fremadrettet vil angive den maksimale forrentning af den historiske aktivbase. Det fremgår desuden, at der ved denne opgørelse skal tages højde for opnået merforrentning, idet det virksomhedsspecifikke loft skal reduceres, hvis en reduktion af indtægtsrammen grundet merforrentning ikke er gennemført endnu.

Radius er enig i, at det virksomhedsspecifikke loft over forrentningen skal korrigeres for merforrentning. Vi mener dog, at der bør tages hensyn til de usædvanligt store usikkerheder, som består for så vidt angår de regulatoriske rammeforhold. Dels har der i en længere periode hersket usikkerhed om ændringerne i den økonomiske regulering, som nu gennemføres, samt om overgangen mellem den nuværende og den kommende regulering. Dels gælder det for mange netvirksomheder, at de endnu ikke, eller først for nyligt, har modtaget Energitilsynets godkendelser af deres historiske reguleringsregnskaber. Mange netvirksomheder har derfor ikke haft kendskab til deres indtægtsrammer for de omhandlede år. Situationen for Radius er, at vi endnu ikke har modtaget godkendelser for reguleringsregnskaberne for hele perioden, hvor den nuværende regulering har været gældende – dvs. årene 2005 til 2016.

De beslutninger, der er truffet under den nuværende regulering, er derfor sket med betydelige usikkerheder om, hvordan en række sager falder ud for hele den nævnte periode. Hvis afgørelserne falder ud på en anden måde end forventet, vil det dermed kunne have en langsigtet og utilsigtet virkning for Radius, når niveauet for indtægtsrammerne i 2012 til 2014 indgår i opgørelsen af det virksomhedsspecifikke loft i den kommende regulering.

Radius vil derfor foreslå, at det skrives i bemærkningerne, at netvirksomheder, der ikke har kendt deres indtægtsrammer grundet forsinkede afgørelser fra Energitilsynet, har mulighed for helt eller delvist at tilbagebetale opkrævet merforrentning til forbrugerne inklusiv en forrentning af de opkrævede beløb og derved undgå en reduktion i det virksomhedsspecifikke loft over forrentningen. Dette svarer til den løsning, der blev skabt ved ændringen af reguleringen i 2008, jf. bestemmelsen i § 3, stk. 6, i lov nr. 386 af 20. maj 2009, som indsat ved lov nr. 622 af 11. juni 2010.

11. Asset management og datakvalitet

Den nuværende benchmarking og monitorering af selskaberne bygger i høj grad på tekniske data, som indberettes af selskaberne. Historisk har myndighederne efter Radius vurdering haft for lidt fokus på kvaliteten af de indberettede tekniske og økonomiske data, der bruges til benchmarking. Radius ønsker, at der ifm. udarbejdelsen af de nye bestemmelser stilles krav til elnetvirksomhedernes egenkontrol. Endvidere ønsker vi, at der stilles krav om ekstern audit af de tekniske data, som indberettes.

Radius bemærker, at EI-reguleringsudvalgets anbefaling om krav til asset management-certificering ikke er med i lovforslaget. Afvisningen begrundes med, at et krav vil medføre store omkostninger, særligt for små virksomheder, som ikke vil stå mål med fordelene.

Radius anser asset management som et vigtigt værktøj, der er med til at sikre en optimal udnyttelse og effektiv drift af anlægsaktiverne over deres levetid. Blandt andet fordi asset management sætter øget fokus på information og data samt egenkontroller af de data, der træffes beslutninger ud fra.

Da Radius generelt ønsker at undgå detailregulering af netvirksomhedernes drift af elnettet, er vi enige i, at EI-reguleringsudvalgets anbefaling ikke følges. Vi bemærker dog, at manglende asset management i nogle netvirksomheder kan have afledte negative konsekvenser for andre selskaber.

Det skyldes, at asset management generelt udgør et robust fundament for at have styr på netkomponenter, øvrige tekniske data samt registrering af afbrud, hvilket i sidste ende har betydning for levering af data af høj kvalitet til f.eks. benchmarking. Data af dårlig kvalitet i benchmarkingen medfører at resultaterne af benchmarkingen tilsvarende også bliver af dårlig kvalitet.

Desværre viser de seneste års indberetninger, at der er mange fejl i netvirksomhedernes data. Krav om anvendelse af asset management kunne formentlig have medvirket til at forbedre kvaliteten i indberetningerne.

Vores ref. jesrn

Når det vælges ikke at stille specifikke krav til netvirksomhedernes asset management, finder Radius, at det er nødvendigt, at der indføres alternative mekanismer i lovgivningen, som sigter på at øge datakvaliteten. Det kan f.eks. være krav om, at selskaberne skal redegøre for, hvilke egenkontroller der er gennemført i selskabet, med henblik på at sikre en høj kvalitet af de tekniske data, der indberettes. Endvidere foreslår Radius, at der stilles krav til, at der gennemføres ekstern teknisk audit på de tekniske data, som indgår i Energitilsynets årlige benchmarking.

Forslagene skal ses i lyset af, at Radius finder det problematisk, at en netvirksomheds manglende eller fejlagtige indberetninger gennem benchmarkingen kan ende med at påføre andre selskaber forkerte effektiviseringskrav. Samtidig har de netvirksomheder, der bliver ofre for usaglige krav pga. andre virksomheders manglende datakvalitet ikke mulighed for at kunne dokumentere problemerne.

12. Øvrige bemærkninger

Tab på debitorer og strømtyveri

Radius opfordrer til, at ordlyden af § 69, stk. 4, nr. 3, også omfatter tab som følge af elforbrugeres manglende betaling. Det er bl.a. relevant i sager om strømtyveri, hvor reguleringen i høringsudkastet giver u hensigtsmæssige incitamenter til netvirksomhederne.

I lovbemærkningerne om § 69, stk. 4, nr. 3, på side 45 og 53 i høringsudkastet nævnes, at der ikke ændres på regelsættet for netvirksomhedernes håndtering af tyveri af strøm eller ved tab på andre tillægsydelser til kunderne. Radius foreslår, at regelsættet for netvirksomheders debitorer på kunder omfattes af samme regelsæt, som gælder, hvis en leverandør går konkurs, og netvirksomheden herigennem realiserer et tab på debitorer. Ved harmonisering af regelsættet skabes et mere simpelt, gennemskueligt og incitamentsbaseret system.

Opdagelse af en strømtyv medfører, at energi konverteres fra nettab til en leverance, hvor der skal betales energifgifter og tariffer mv., og hvor der som udgangspunkt ikke er en betalingsdygtig "kunde". Der er således en stor risiko for, at omkostningen ender som et tab på debitorer, og som i sidste instans ender med at være en omkostning, der benchmarkes, eller hvor der ikke er sikkerhed for, at omkostningen kan dækkes af netvirksomhedens omkostningsramme. Omkostningerne, og dermed den økonomiske risiko for netvirksomheden, øges i takt med afsløringen af strømtyveri, og dette er hverken hensigtsmæssigt eller logisk.

Incitamentet til at opdage en strømtyv er med lovforslaget således ikke naturligt til stede, og det er alene op til netvirksomhedernes moralske indstilling, om de vil bruge ressourcer på at opdage strømtyve. Incitamentet til at opdage strømtyve og følge op på sagerne øges, hvis der ikke samtidigt er en økonomisk straf via benchmarking eller økonomisk risiko i forhold til omkostningsrammen, og begge forhold indføres automatisk, hvis tab som følge af manglende betaling fra elforbrugere håndteres på samme måde som tab ved en leverandørs konkurs i § 69, stk. 4.

Automatiske indikatorer

I den nuværende regulering justeres indtægtsrammen automatisk med udviklingen i den leverede mængde el. I den nye regulering skal indtægtsrammerne inden for en reguleringsperiode i stedet reguleres med udviklingen i antal netstationer samt antal målere. Dette er baseret på en rapport af Implement Consulting Group. Rapporten anbefalede imidlertid også en alternativ model, der inkluderede den leverede mængde el som en tredje indikator. Radius mener, at den alternative model bør foretrækkes. Det skyldes, at den leverede mængde el set sammen med antallet af netstationer udgør en rimelig indikator for den samlede effekt, som har væsentlig betydning for netvirksomhedernes omkostninger.

Aktiver i forrentningsbasen

I de specielle bemærkninger s. 48, 3. afsnit anføres det, at der ved fastsættelsen af aktivbaserne vil skulle tages stilling til, hvilke aktiver der skal kunne forrentes. Radius forstår dette således, at der skal tages stilling til metoden til opgørelse af den historiske og den fremadrettede aktivbase, og således, at der ikke hermed menes, at der er nogle særlige aktivtyper, der ikke skal kunne indgå i forrentningsgrundlaget.

Administrative konsekvenser

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige og for erhvervslivet er behandlet i lovudkastets afsnit 4 og 5. Det er vurderet, at den økonomiske regulering efter udmøntningen forventes at føre til en reduktion af de løbende administrative omkostninger for såvel Energitilsynet som for netvirksomhederne.

Den nye økonomiske regulering er ganske kompleks, og Energitilsynet står over for en række udviklingsopgaver i forbindelse med implementeringen af den nye økonomiske regulering, ligesom der indgår nogle helt nye elementer i den kommende regulering. Endvidere må der fortsat forventes at være et betydeligt antal ansøgninger om justering af indtægtsrammen.

Vi ser derfor en risiko for, at vurderingen af de administrative konsekvenser vil medføre, at Energitilsynet ikke vil have de nødvendige ressourcer til at kunne administrere den nye økonomiske regulering. Det er afgørende for en succesfuld implementering og efterfølgende administration af en ny økonomiske

regulering, at de relevante myndigheder tildeles de nødvendige ressourcer. De historiske erfaringer viser, at det skaber en betydelig usikkerhed om de økonomiske rammer, hvis der opstår sagspukler og meget lange sagsbehandlingstider hos Energitilsynet.

Vores ref. jesrn

Grundlag for beregning af næste periodes rammer

Flere steder i Lovudkastets bemærkninger anføres det, at fastsættelse af omkostnings- og forrentningsrammen for en ny reguleringsperiode vil "ske på baggrund af netvirksomhedernes gennemsnitlige faktiske omkostningsniveau i den forudgående periode" (f.eks. på side 14). I de specielle bemærkninger anføres det at, "... der vil skulle tages højde for, at regnskabstallene for det sidste år i en foregående reguleringsperiode ikke er kendt, når en ny reguleringsperiode går i gang" (side 45). Radius foreslår, at bemærkningerne præciseres i forhold til hvilken periode, der danner grundlag for fastsættelsen af omkostnings- og forrentningsrammen ved starten af en ny reguleringsperiode.

Radius ser frem til det videre proces i forhold til udmøntningen af den nye økonomiske regulering og kravende om særskilt identitet. Vi vil naturligvis gerne uddybe bemærkningerne i vores høringsvar, hvis det skulle ønskes.

Med venlig hilsen
Radius Elnet
Jesper Rohde Nielsen

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Dato:
Svinninge
12. januar 2017

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning

SEAS-NVE Net A/S (herefter SEAS-NVE) takker for muligheden for at kommentere på udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning.

SEAS-NVE tilslutter sig Dansk Energis høringssvar til forslag om ændring af elforsyning, men har følgende selvstændige observationer.

Generelle bemærkninger

Nuværende regulering

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets enkeltbestemmelser, at differencer fra nuværende regulering kan opkræves og afvikles inden udgangen af første reguleringsperiode, dvs. år 2022. Vi anser dette som positivt, da sagsbehandlingen af SEAS-NVEs historiske indtægtsrammer og dermed differencer fortsat pågår. Vi ser dog samtidig et behov for, at der i bemærkningerne tilføjes mulighed for forlængelse af opkrævningsperioden ud over første reguleringsperiode ved særligt store eller uafklarede differencer. Denne mulighed vil sikre, at priserne ikke stiger voldsomt i en kortere periode, hvilket vil være til gavn for såvel forbrugere som selskaber.

Struktur og uklarheder

Forslaget til økonomisk regulering er meget overordnet og bærer præg af, at de helt overordnede mekanismer for den økonomiske regulering ikke er på plads. Dette, samt de heraf følgende uklarheder og manglende sammenhænge på tværs af lovforslaget, giver anledning til bekymring.

Det er ligeledes en grundlæggende bekymring, at hverken politikere, myndigheder eller forsyningsselskaber med lovforslaget i realiteten kan overskue, hvad konsekvenserne af den nye lovgivning bliver.

Bemærkningerne til lovgivningen vil blive afgørende, da disse er retningsgivende for den efterfølgende bekendtgørelse og udmøntning. Det er SEAS-NVEs vurdering, at der er et behov for, at der arbejdes med at gøre bemærkningerne mere præcise og retningsgivende, hvilket vil gøre udmøntningen lettere og sikre, at den er i overensstemmelse med de politiske intentioner. Uden dette arbejde ser vi en væsentlig risiko for, at lovforslagets bestemmelser og bemærkninger vil være i modstrid med den måde, som den ny regulerings mekanismer efterfølgende tænkes og udarbejdes.

Det vil desuden være hensigtsmæssigt, at bemærkningerne til lovforslaget uddybes på en række punkter, og at væsentlige forhold, der ikke pt er berørt, bliver kommenteret. Af væsentlige forhold kan nævnes udmøntning af generelle og individuelle effektiviseringskrav, herunder samspillet med den samlede økonomiske regulering samt beskrivelse af forretningsrammeelementet.

Det er muligt, at ovenstående bekymringer samt ønsket om præciseringer vil indebære, at det vil tage længere tid at fremsætte lovforslaget. Målet må dog være, at lovforslaget danner de nødvendige rammer og ikke hastes igennem. Udskydelsen vil desuden kunne indhentes i arbejdet med bekendtgørelser og udmøntning som følge af et grundigere forarbejde.

I lovforslaget forslås det, at den nye regulering træder i kraft den 1. juli 2017 med virkning for netvirksomhedernes indtægtsrammer fra 2018. Med de væsentlige udeståender og heraf følgende bekymringer, synes dette ikke som en realistisk og ønskelig tidsplan. Bestemmelserne vedrørende identitetsmæssig adskillelse kunne alternativt implementeres på kort sigt og den økonomiske regulering afvente mere gennemarbejdede rammer.

Aftalebaseret regulering nævnes desuden alene et par gange i bemærkningerne til lovforslaget. Det vil være ønskeligt, at der fastlægges en tidsplan for den analyse, der skal udgøre grundlaget for en drøftelse om aftalebaseret lovgivning kan være hensigtsmæssigt.

5 årige perioder

Lovforslaget lægger op til at følge Elreguleringsudvalgets anbefaling om 5-årige reguleringsperioder. Dette er positivt. Med lovforslagets § 69 stk. 1 er det dog vanskeligt at se, at de 5-årige perioder er det overordnede udgangspunkt for den ny regulering. De politiske intentioner om en økonomisk regulering, der giver netselskaberne mulighed for et billede af de økonomiske rammer i minimum 5 år frem og ud fra disse rammer foretage effektive valg, risikerer at forsvinde med den nuværende formulering.

Vi er enige i, at der er behov for årlige justeringer af indtægtsrammerne, men mener, at man med fordel kan slette ”, som Energitilsynet årligt fastsætter for hver netvirksomhed” i § 69 stk. 1 og definere den praktiske anvendelse af de 5-årige perioder yderligere. Herudover kan der med fordel tilføjes bemærkning om mulighed for en mere aftalebaseret regulering for især de større selskaber, der i højere grad har større langsigtede investeringer.

I relation til de årlige justeringer finder vi det desuden meget bekymrende, at der i bemærkningerne til § 69 stk. 5 nr. 2 alene omtales justeringer for eksogene forhold samt at der lægges op til anvendelse af væsentlighedskriterier for justeringerne. Begge forhold risikerer at begrænse muligheder for justeringer, som hvis de ikke tillades, vil medføre, at omkostninger og/eller investeringer ikke dækkes.

Herudover fremgår det desuden ikke klart, hvorledes sidste år i én reguleringsperiode rent praktisk indgår i næste periode. Det giver således anledning til bekymring om, hvorvidt omkostninger afholdt i det sidste år først indgår i reguleringsperioden med start 6 år efter afholdelse af omkostningen.

Konsolidering

De politiske ønsker og intentioner om tydelige incitamenter til konsolideringer i branchen savnes også i lovforslaget.

Vi er positive overfor, at forlængelse af reguleringsperioder kan være et redskab til at sikre økonomi i en konsolidering. Kravet om dokumentation i denne forbindelse, er dog et krav som i praksis kan være særdeles svært at eftervise. Kravet kan således give anledning til langvarig og usikker sagsbehandling og dermed usikkerhed i en konsolideringsproces. Realiteten vil således være usikkerheder, som resulterer i, at konsolideringer ikke foretages.

Forrentningsramme

Med henvisning til bemærkning om uklarhed og behov for præcisering, er lovforslagets beskrivelse af forrentningsrammeelementet, herunder indhold og metode ved overgang til ny reguleringsperiode, meget begrænset og uklar. Lovforslagets bemærkninger vedrørende dette væsentlige element i ny regulering synes nedprioriteret og indforstået i forhold til Elreguleringsudvalgets anbefalinger.

Vi forstår Elreguleringsudvalgets anbefalinger og bemærkningerne til lovforslagets § 69 stk. 5 nr. 3 således, at aktivbasen ved overgangen til ny regulering fastsættes som værdien af netselskabets netaktiver pr. 31. december 2017 opgjort med udgangspunkt i Årsregnskabsloven og efter gældende regulatoriske regler. Vi er således uforstående overfor

bemærkningen ”Ved fastsættelse af aktivbaserne vil der også skulle tages stilling til, hvilke aktiver, der skal kunne forrentes” (side 48) samt lovforslagets bemærkning om, at det er hensigten, at der vil blive fastsat regler om, hvilket værdier, afskrivninger beregnes på grundlag af (side 49 og side 60).

Ændrede regler og afvigelser fra Årsregnskabslovens regler vil medføre væsentlige administrative byrder for netselskaberne og komplicere reguleringen unødigt. I denne sammenhæng bemærkes det, at vi i relation til benchmarking, hvor netselskaberne forsøges sammenlignet direkte, ser et behov for standardisering af kapitalomkostninger for at sikre, at forskelle i nettenes alder ikke i sig medfører effektiviseringskrav. Dette bør dog ikke have sammenhæng til indtægtsrammens forrentningsrammeelement. Vi imødeser derfor en bekræftelse af vores forståelse ovenfor.

Vi ønsker ligeledes vores forståelse af forrentningen af historiske aktiver bekræftet; Vi forstår lovforslaget bemærkninger således, at forrentningen udgør det mindste af 1) den gennemsnitlige mulige forrentning for selskabet i perioden 2012-2014 og 2) Indeværende års lange byggerente + 1%-point. Et selskab med en forrentning svarende til den lange byggerente i perioden 2012-2014, vil således alt andet lige have mulighed for at forrente den historiske aktivbase svarende til den lange byggerente + 1% i indeværende år.

Vi bemærker dog i denne sammenhæng, at begrænsningen i form af den gennemsnitlige mulige forrentning i perioden 2012-2014 (punkt 1) ovenfor vil videreføre de uheldige betingelser, som et selskab med lave driftsmæssige indtægter i 2004 har været underlagt, og som ny regulering blandt andet havde til hensigt at gøre op med.

Innovation

Det fremgår af lovforslaget, at der ikke længere kan opnås indtægtsramme for innovative projekter. Dette vækker bekymring for hele branchens fremtidige udvikling. Lovforslaget betyder, at innovative projekter skal kunne udvise en positiv business case inden for en 5-årig periode. En så kort periode for udviklingsprojekter ses sjældent. Resultatet vil således blive, at disse projekter ikke gennemføres, hvilket på sigt vil sætte branchen som helhed tilbage. En sådan udvikling vil ikke være i nogens interesse.

Benchmarking

Først og fremmest er det helt overordnet vores vurdering, at effektiviseringer bør sikres gennem en incitamentbaseret regulering. Indtægtsrammeregulering er et godt eksempel på en regulering, der i sig selv tilskynder en effektiv drift.

Dernæst og i forlængelse af bemærkningen om uklarhed ovenfor, er lovforslaget ligeledes uklart i relation til effektivitet og benchmarking som følge af det fortsat igangværende arbejde i den nedsatte benchmarkekspertgruppe.

Det er således uklart, hvornår en net virksomhed er effektiv. Der savnes ligeledes en logisk argumentation for, at en effektiv virksomhed pålægges generelle effektiviseringskrav. Yderligere savnes en klar argumentation for, at de generelle krav forhøjes i 2018, jf. lovforslagets § 2 stk. 4. I praksis betyder førnævnte, at effektive selskaber pålægges et effektiviseringskrav, som ikke er sagligt begrundet, og som udhuler selskabernes økonomi.

I denne sammenhæng finder vi det desuden meget bekymrende, at det af lovforslaget alene fremgår, at det ikke er hensigten, at der ikke skal ske dobbelttælling. Denne præmis er et krav fra politikerne bag Stemmeaftalen, og det synes dermed ikke tilstrækkelig blot at indføre dette forhold som bemærkning uden uddybning af, hvorledes dette sikres.

Bekymringen forstærkes af bekymringer for den fremtidige benchmarkmodels robusthed. Vi bemærker i den forbindelse vigtigheden af at sikre, at en ny benchmarkmodel bør tage højde for netvirksomhedernes forskellige forhold. Eksempelvis er SEAS-NVE kendetegnet ved at have branchens største antal km søkabler. Disse kabler er væsentlig dyrere (op til 10 gange dyrere) end almindelige landkabler. Udbredelse af decentral produktion giver ligeledes anledning til højere omkostninger. Derudover bør modellen være uafhængig af investeringstidspunkt samt kunne håndtere by/land problematikken. I denne forbindelse er det væsentligt at bemærke, at der ligeledes kan være forskelle i behovet for nettets sammensætning og dermed investeringsomfang alt efter, om netselskabet er omkranset af andre net med mulighed for reservetræk eller grænser op til vand (kystselskaber) uden samme mulighed for reservekapacitet.

Rekalibrering

Vi forstår af lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.2.2.2, at Elreguleringsudvalget vedrørende opjustering/rekalibrering af indtægtsrammer fra én reguleringsperiode til den næste, ikke følges. Vi forstår derimod lovforslagets bemærkning således, at omkostningsrammen for 2. reguleringsperiode fastsættes baseret på gennemsnittet af de faktiske driftsomkostninger og afskrivninger i foregående reguleringsperiode, og at benchmarkkrav fra denne foregående reguleringsperiode ikke videreføres i 2. periode.

Vi forstår desuden afsnittet således, at det ikke vil være en kommende benchmarkmodel, der anvendes som værktøj til at definere ineffektivitet i recalibreringssammenhæng.

Dette er positivt, da en benchmarkmodel, uanset type og udformning, altid vil være behæftet med væsentlig usikkerhed, og denne usikkerhed ikke bør bæres med i al fremtid. Alternativet ville desuden være en fremtid præget af konkursramte netselskaber.

Vi imødeser gerne en bekræftelse af vores forståelse beskrevet ovenfor.

Udvidede bemyndigelser

Lovforslaget er præget af mange bemyndigelser til ministeren, som efterfølgende skal udmøntes i bekendtgørelser. Endvidere bemyndiges Energitilsynet på flere væsentlige områder. Her tænkes ikke mindst på fastlæggelse af de eksogene forhold, hvor præciseringer er påkrævet for at kunne vurdere effekten på reguleringen. Det vækker ligeledes bekymring, at der i bemærkningerne til lovforslaget lægges op til, at Energitilsynet senere kan bemyndiges til fx fastsættelse af parametre til brug for fastsættelsen af WACC. Sidstnævnte bekymring begrundes i den manglende klagemulighed fra branchens side i tilfælde af, at Energitilsynet selv fastsætter regler.

Energitilsynet udvidede ansvar, som lovforslaget ligger op til, vil kræve væsentligt styrkede ressourcer og kompetencer i Energitilsynet. Dette bør fremgå eksplicit af bemærkningerne, således, at det sikres, at der afsættes de nødvendige ressourcer med rette kompetencer til fordel for alle parter. Energitilsynets forpligtelser, herunder eksempelvis tidsfrister for udmelding af indtægtsrammer, bør ligeledes fremgå af lovforslagets bemærkninger. Såfremt Energitilsynet ikke kan leve op til forpligtelser hvad angår tid såvel som kvalitet, vil det sætte netvirksomhederne i en vanskelig situation. Hvilke rettigheder, netvirksomhederne har i en sådan situation, fremgår ikke af lovforslaget.

Ineffektivitet

Virksomheder der bliver erklæret vedvarende ineffektive vil risikere at gå konkurs. Hvorledes skal konkurser håndteres i den nye regulering?

Detaljeret betragtninger

- Som tidligere nævnt er der mange usikkerheder som gør det vanskeligt at overskue konsekvenserne af lovgivningen.
- De mange uklarheder kommer blandt andet til udtryk i forbindelse med den fremtidige forrentningsramme. Opgørelsen heraf fremgår uklart og uens, hvilket er særdeles problematisk. Vi gentager her, hvor stor betydning det har for de fremtidige rammer, herunder udarbejdelse af bekendtgørelser og udmøntning af ny regulering, at lovgrundlaget er klart. Tilsvarende gør sig gældende vedrørende justeringer af de fremtidige indtægtsrammer for så vidt angår nuværende gældende nødvendige nyinvesteringer. Her fremstår

lovbemærkningerne ligeledes tvetydige, når bemærkninger på side 16/17 sammenholdes med side 40/41.

Vi skal således stærkt opfordre til, at særligt disse afsnit gennemskrives og gøres tydeligere og ens.

- Det fremgår af forslaget, at det er Energitilsynet, der fastlægger de generelle effektiviseringskrav på basis af en model, der skal vendes i den politiske aftalekreds, men på side 23 fremgår det, at det ikke kan udelukkes, at ministeren på et senere tidspunkt vil bemyndige Energitilsynet til at fastsætte modellen for fastsættelse af de generelle effektiviseringskrav. Dette er endnu et eksempel på usikkerhed, der skaber utryghed omkring hele aftalekomplekset. Kan administrationen fremover fastlægge en ny model uden at det er vendt med politikerne?
- På side 30 opgøres engangsomkostningerne ved at ændre navn og logo til samlet ca. 20 til 30 mio. DKK på brancheniveau, hvilket synes lavt. Hvordan er dette tal fremkommet?
- Detailreguleringen af identitet er påfaldende. På side 38 fremgår det, at udformningen af navnet skal være adskilt i form af skrift og farve. Dette virker som en helt unødvendig detail regulering. Som vi læser det, stilles der ikke kun krav til netselskabers adskilte identitet fra elhandelsselskabet, men fra alle selskaber i koncernen, hvis koncernen både ejer et netselskab og et elhandels- eller elproduktionsselskab, dog på nær andre monopolselskaber. Samtidig stilles der krav til, hvordan et selskab i koncernen må fremtræde, når der udføres opgaver for netselskabet, der indebærer kontakt til elforbrugere. Dette vil betyde yderligere administrative omkostninger for SEAS-NVE og vil skabe en konkurrencemæssig forvridding i markedet.
- Endnu et eksempel på, at der skabes usikkerhed til den fremtidige model er WACC. I bemærkningerne fremgår det, at WACC i første omgang fastsættes i overensstemmelse med anbefalingerne. Hvad sker der i anden omgang og hvornår kommer den?
Det er positivt at bemærke, at den 10-årige statsobligation vil blive anvendt i stedet for den oprindelige 5-årige. Dog bemærker vi, at der ikke lægges op til anvendelse af et generelt hensyn til det historisk lave renteniveau. Dette anses for problematisk, da den mulige forrentning således ikke vil svare til et markedsmæssigt, systematisk risikojusteret afkast.
- I relation til indførelse af loft over differencesaldoen savnes en nærmere analyse, hvad det indebærer for henholdsvis et stort og et

mindre selskab. I tilknytning hertil gentages vores bemærkning, jf. ovenfor, om at der er behov for at der i bemærkninger tilføjes, at der kan ske afvigelse fra dette loft, eksempelvis såfremt netvirksomheden ikke har haft kendskab til niveauet af differencesaldo grundet manglende tilbagemelding fra Energitilsynet.

- På side 50 fremgår det, at der for så vidt angår leveringskvalitet skal fastsættes mål såvel på aggregeret som på enkeltkundeniveau for at forhindre, at netvirksomhederne fokuserer på de tættest befolkede dele af nettet. Dette synes som en unødvendig detailregulering, der savner fortilfælde. Vil myndighederne stille et tilsvarende krav til mobildækningen i Danmark? Endvidere skal opmærksomheden henledes på, at andelsselskaber har netkunderne som ejere, og alene det forhold vil gøre, at der naturligvis vil blive taget et balanceret hensyn til alle ejerne fra selskabernes ledelse.

SEAS-NVE står naturligvis til rådighed i forhold til at uddybe nærværende høringssvar.

Venlig hilsen

Malene Richter
Afdelingschef for Strategi & Analyse

Direkte
Mobil 29741609
MAL@seas-nve.dk

NOTAT | DEN 13. JANUAR 2017

13. januar 2017
Detail & Distribution
16/13452

HØRINGSSVAR VEDR. FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM ELFORSYNING

Indledningsvis vil Sekretariatet for Energitilsynet gerne kvittere for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget om ændring af lov om elforsyning (økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.).

Sekretariatet for Energitilsynets (herefter "SET") høringssvar skal ses i lyset af lovforslagets overordnede karakter med fastsættelse af rammer for den økonomiske regulering, og at bekendtgørelserne om indtægtsrammer og WACC, hvor reglerne fastsættes nærmere, endnu ikke er sendt i høring.

SETs vurdering af høringssudkastets enkelte bestemmelser, bemærkninger og de administrative implikationer heraf afhænger således af, hvordan lovforslaget efterfølgende udmøntes endeligt på bekendtgørelsesniveau.

Høringssvaret er opdelt på den måde, at der indledes med SETs bemærkninger til de mere overordnede temaer/formål for elforsyningsloven. Herefter følger kommentarer til mere specifikke elementer i elforsyningsloven og høringssudkastet, såsom nettab, energispare m.v. Slutteligt følger bemærkninger til kravet om skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet

GENERELLE BEMÆRKNINGER

SAMMENHÆNG TIL FORSYNINGSSTRATEGIEN

Af høringssudkastet fremgår, at det foreslås, at Energi-, Forsynings- og Klimaministerens bemyndiges til at fastsætte regler om indtægtsrammerne og deres delelementer på bekendtgørelsesniveau, så reguleringen kan tilpasses til udviklingen i sektoren, uden at dette kræver en lovændring.

SET ser lovforslaget som et første skridt på vejen mod at realisere Forsyningsstrategien og regeringens sigte på, at Energitilsynet i højere grad får ansvar for at udforme og implementere den økonomiske regulering inden for en ramme, der fastsættes ved lov. Forsyningsstrategien lægger således op til at foretage strukturelle ændringer af regulatorerolle med henblik på at skabe en bedre tilsynsindsats og en mere sammenhængende tilgang til reguleringsopgaven, herunder at udforme, håndhæve og monitorere effekten af reguleringen.

**SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET**

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

Lovbemærkningerne synes imidlertid at have en detaljeringsgrad, der gør det vanskeligt på et senere tidspunkt at inddrage løbende læring og feedback fra Energitilsynet, som er opnået via erfaringer med administrationen af reguleringen – et hensyn som ellers bliver tillagt vægt i den forsyningsstrategi, den forrige regering fremlagde den 15. september 2016, og som den nuværende regering vil modernisere reguleringen efter. Detaljeringsgraden i høringsudkastet binder således muligheden for på et senere tidspunkt at ændre bestemmelserne på bekendtgørelsesniveau uden samtidig at ændre loven. For en øget sammenhæng med forsyningsstrategien, jf. boks 22 ”Bedre rammer for effektivt statsligt tilsyn med forsyningssektorerne” (side 55) i ”Forsyning for fremtiden” af september 2016¹, bør lovbemærkningerne i højere grad fokusere på at beskrive formålet med og rammerne for reguleringen.

Det er endvidere ikke anført i høringsudkastet, at Energitilsynet skal have ansvar for at analysere og følge udviklingen i forsyningssektoren, herunder effekterne af reguleringen på effektivitet, priser, m.m. Der er således ikke i udkastet til lovforslaget lagt op til at skabe bedre rammer for fremtidige justeringer af reguleringen, som ellers er et angivet mål i forsyningsstrategien.

SET imødeser de videre skridt i forhold til at realisere de perspektiver om den økonomiske regulering som Forsyningsstrategien foreskriver.

UNDERSTØTTELSE AF KLARE OG STABILE RAMMER FOR REGULERINGEN

I høringsudkastets beskrivelse af de enkelte forhold i reguleringen fremgår det flere steder, at ministerens mulighed for at anvende elforsyningslovens § 78, stk. 8, hvorefter ministeren kan fastsætte regler om, at tilsynet skal varetage opgaver, som er henlagt til ministeren, vil være bestemmende for hvilke opgaver, der skal delegeres til eller flyttes fra Energitilsynet. Det er SETs vurdering, at denne usikkerhed om opgavevaretagelsen ikke umiddelbart understøtter klarere og mere stabile rammer for reguleringen.

For at sikre klare og stabile rammer for reguleringen burde tilsynets grundlæggende opgaver fastsættes på lovniveau.

ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER FOR ENERGITILSYNET

Det fremgår af høringsudkastets afsnit 4 (”Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige”), at det vurderes, at lovforslaget på følgende punkter vil medføre øgede administrative omkostninger for Energitilsynet:

- Skærpelse af netvirksomhedernes særskilte identitet:
  - ½ årsværk, eller 0,8 mio. kr. i 2 år.

---

¹ http://efkm.dk/media/7348/forsyning_for_fremtiden_september_2016.pdf

- Den økonomiske regulering - Fastsætte regler om netvirksomhedernes reguleringsregnskaber:
  - ½ årsværk og driftsmidler til konsulentbistand og revisor til udformning af revisorinstruks.

Energitilsynet kan tilslutte sig denne vurdering af det øgede ressourcebehov for tilsynet og tilføje, at de omhandlede driftsmidler til indkøb af konsulentbistand og revisorbistand til udformning af revisorinstruks ikke på det foreliggende grundlag kan skønnes nærmere, men at det må forventes at dreje som om et beløb i en størrelsesorden, der ikke kan afholdes inden for de eksisterende økonomiske rammer for Energitilsynet.

Det fremgår endvidere af høringsudkastets afsnit 4, at det forventes, at udmøntningen af selve den økonomiske regulering vil føre til en reduktion af SETs løbende ressourcebehov. Denne reduktion er udelukkende begrundet i en forventet øget forudsigelighed i reguleringen i forhold til ansøgninger om indtægtsrammeforhøjelser.

Af høringsudkastet fremgår det ikke tilstrækkelig præcist, hvilke opgaver Energitilsynet får, alternativt fratages, jf. ovenfor, i forbindelse med indtægtsrammereguleringen, herunder hvilke opgaver ministeren nu eller senere delegerer til Energitilsynet. Høringsudkastets beskrivelse af de administrative konsekvenser for Energitilsynet bør derfor ses med tydeligt forbehold herfor.

Der synes fortsat at være tale om en kompleks regulering, hvor Energitilsynet årligt forud for hvert reguleringsår skal udmelde indtægtsrammer til netvirksomhederne og efter et reguleringsår træffe afgørelse om indtægtsrammer til netvirksomhederne. Derudover skal Energitilsynet fortsat justere indtægtsrammerne årligt for en lang række faktorer og som følge af ansøgningsbaserede forhøjelser og reduktioner. Med lovforslaget indføres nærmere definerede væsentlighedskriterier i ansøgningsprocedurer, som SET ser som en forbedring af den hidtidige regulering, der bør skabe mere forudsigelighed og lette administrationen af de pågældende sagstyper. I sammenhæng med den øvrige regulering kan væsentlighedskriterierne dog ikke forventes at blive udslagsgivende for et lavere ressourcebehov i SET.

Det er derfor SETs vurdering, at høringsudkastet ikke vil føre til en samlet reduktion af SETs ressourcebehov. Tværtimod forventer SET, at der i implementeringsfasen af den nye regulering vil være et øget ressourcebehov. Det er endvidere SETs vurdering på baggrund af tilkendegivelserne i forsyningsstrategien om et øget og forstærket tilsyn, at det vil være et øget ressourcebehov fremadrettet, når den nye regulering er implementeret.

SET bemærker, at det sammenfattende skema i afsnit 10 over de økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget ikke indeholder oplysninger om de økonomiske konsekvenser af lovforslaget for Energitilsynet. Beskrivelse af de administrative konsekvenser bør endvidere indeholde beløbsmæssige angivelse af ovennævnte vurdering af det øgede ressourcebehov for Energitilsynet.

UDMELDING AF EX ANTE INDTÆGTSRAMMER FOR 2018

SET bemærker, at tidspunktet for høring af udkast til de nye bekendtgørelser har afgørende betydning for SETs mulighed for at påbegynde det forberedende arbejde frem mod implementeringen af den nye økonomiske regulering af elnetvirksomhederne. At bekendtgørelserne endnu ikke er sendt i høring betyder, at det ikke bliver muligt at udmelde ex ante indtægtsrammer for 2018 i 2017, som det forudsættes i lovbemærkningerne.

SET finder, at det bør fremgå af overgangsbestemmelser eller lovbemærkninger, at der må forventes en forsinkelse i udmeldingen af ex ante indtægtsrammer for 2018, så både netvirksomheder og lovgiver kan indstille sig herpå.

DEN ØKONOMISKE REGULERING

I dette afsnit følger SETs bemærkninger til de mere specifikke elementer i den økonomiske regulering fremsat i lovforslaget.

INEFFEKTIVE NETVIRKSOMHEDER

Af lovforslagets bemærkninger til § 69, stk. 7, fremgår, ”det kan blive nødvendigt for Energitilsynet at indhente uafhængig ekstern bistand ved fastsættelsen af indtægtsrammen i forhold til vedvarende ineffektive virksomheder.” SET er overordnet positiv overfor denne mulighed, da det umiddelbart vil lette det administrative arbejde.

Dog fremgår det ikke tydeligt af lovforslaget i hvilke tilfælde, Energitilsynet kan indhente uafhængig ekstern bistand for en netvirksomheds regning. Energitilsynet forventer derfor, at det eventuelt i bekendtgørelsesform fastslås, hvorvidt der er tale om, at denne fastsættelse af indtægtsramme eller delemlementer heri altid sker med uafhængig ekstern bistand, eller om der alene er tale om særlige tilfælde – og såfremt der er tale om særlige tilfælde, bør disse særlige tilfælde fremgå eksplicit, således der ikke er tvivl om, hvornår SET kan indhente uafhængig ekstern bistand for netvirksomhedens regning.

INDTÆGTER OG OMKOSTNINGER ANGÅENDE ENERGISPARENDE AKTIVITETER

I lovforslaget lægges der op til, at nærmere bestemmelser om håndteringen af omkostninger og indtægter relateret til energibesparende aktiviteter og afviklingen af differencer mellem disse skal fastlægges på bekendtgørelsesniveau. Dog angiver elforsyningslovens § 22, stk. 8, 3. punktum allerede, at: ”*For meget henholdsvis for lidt opkrævede beløb reguleres via midlertidige prisændringer i det følgende regnskabsår.*” Bestemmelsen tager således stilling til, hvornår en evt. forskel mellem omkostninger og opkrævede indtægter til energibesparende aktivitet (herefter benævnt energisparedifferencer) skal være udlignet.

I udkastet til lovforslaget lægges der ikke op til, at § 22, stk. 8, ændres, ej heller hvad retsvirkningen er, hvis netvirksomheden ikke udligner energispareddifferencer i det følgende regnskabsår.

SET har ikke kompetencen til at afgøre, om energispareddifferencer bør være udlignet i det følgende år eller ej. Det er Energistyrelsen, der har kontrol- og tilsynsopgaven med energispareordningen. SET vil dog gerne fremhæve, at der på netop dette område om energispareddifferencer mangler en nærmere afklaring om håndteringen. Det skyldes bl.a. en forskel i afviklingen af energispareddifferencer på tværs af sektorerne el og gas, hvor der ifølge SET kunne overvejes en ensretning. Ligeledes har flere netvirksomheder overfor SET udtrykt et behov for at kunne opkræve energispareddifferencer i egen favør over en længere årrække for at undgå store tariffstigninger i et enkelt eller to år.

SET er derfor enige i betragtningen om, at de nærmere regler om afviklingen af energispareddifferencer bør ske på bekendtgørelsesniveau, nærmere bestemt i energisparebekendtgørelsen. SET foreslår i den forbindelse, at elforsyningslovens § 22, stk. 8, 3. punktum, slettes, således at bestemmelserne om afvikling kan fastlægges i energisparebekendtgørelsen og ikke på lovniveau.

EFFEKTIVISERINGSKRAV/BENCHMARKING

SET finder det positivt, at det alene er rammerne for udmøntningen af effektiviseringskravene, der foreslås fastsat på bekendtgørelsesniveau, og at regler om rammer for udformningen af den konkrete benchmarkingmodel vil ske med udgangspunkt i anbefalingerne fra Benchmarkingekspertgruppen (herefter ekspertgruppen).

Det fremgår dog ikke klart, hvordan anbefalingerne fra ekspertgruppen vil implementeres i en bekendtgørelse. Endvidere fremgår det heller ikke klart hvad, der vil være op til energi-, forsyning- og klimaministeren at fastsætte, og hvad, der vil være op til Energitilsynet at fastsætte. SETs kommentarer til benchmarking følger nedenfor og omfatter derfor alene de tekstpassager, hvor der er taget stilling til den konkrete beregningsmetode og udmøntningen af effektiviseringskrav.

SET er enig i, at det ikke er muligt at pålægge individuelle effektiviseringskrav for 2018, men alene generelle effektiviseringskrav. Det fremgår dog ikke klart, hvordan det fastsatte niveau for de generelle effektiviseringskrav for 2018 opgøres. Af lovforslagets § 2, pkt. 4, fremgår, at det generelle effektiviseringskrav for 2018 forhøjes med et beløb svarende til 0,4 pct. af netvirksomhedens omkostningsramme. Det er imidlertid uklart, hvad tillægget på 0,4 pct. bygger på.

Endvidere er det uvist, hvordan der løbende vil blive korrigeret for justeringer af netvirksomhedernes underliggende poster i omkostningsrammen inden for en reguleringsperiode, og om disse vil blive korrigeret ved samme procentsats.

Herudover stiller SET sig positiv over for, at der vil blive fastsat regler om, hvad der vil ske i tilfælde af en netvirksomheds manglende levering af nødvendigt oplysningsgrundlag til brug for SETs beregning af effektiviseringskrav. Dette burde

reducere antallet af forsinkelser og unødvendige genåbninger i tilknytning til udmelding og udmøntning af effektiviseringskravene og således resultere i en mere effektiv administration af udmelding og udmøntning af effektiviseringskrav.

I lovforslagets afsnit 3.1.1.3. (Benchmarking af netvirksomhedernes økonomiske effektivitet og leveringskvalitet) fremgår følgende formulering:

”Ved utilstrækkelig økonomisk effektivitet udmeldes der årlige individuelle effektiviseringskrav, der udmøntes som en varig reduktion af netvirksomhedernes indtægtsramme”.

Af lovforslaget fremgår således både betegnelsen ”*utilstrækkelig leveringskvalitet*” og ”*utilstrækkelig økonomisk effektivitet*”. Det bemærkes, at betegnelsen utilstrækkelig normalt er forbeholdt leveringskvalitet.

WACC

SET noterer sig, at Energistyrelsens høringsudkast indebærer en tilgang til WACC for eldistribution, hvor beregningen af WACC'en i første omgang vil ske med udgangspunkt i anbefalingerne fra WACC-ekspertgruppen, dog modificeret således at den 10-årige statsobligation anvendes i stedet for den 5-årige statsobligation ved beregningen af den risikofrie rente, som indgår i WACC-beregningen.

SET finder det positivt, at det generelt foreslås at følge WACC-ekspertgruppens (herefter ekspertgruppen) anbefalinger, idet det er SETs vurdering, at ekspertgruppens anbefalinger er velbegrundede og er udarbejdet på baggrund af et stort udrædningsarbejde og input fra branchen. Ekspertgruppen har løbende vurderet de mange argumenter, branchen har fremført, herunder om valget af risikofri rente og niveauet for den foreslåede WACC i forhold til udlandet.

Det bemærkes imidlertid, at ekspertgruppen ikke understøtter den fremførte begrundelse om, at en 10-årig statsobligationsrente bør vælges for at understøtte en langsigtet investeringshorisont for sektoren. For yderligere uddybning heraf henvises til ekspertgruppens afrapportering, der er kort gengivet i nedenstående.

Af afrapporteringen fremgår, at ekspertgruppen fuldt ud anerkender, at der er en langsigtet investeringshorisont i elnetsektoren, hvor levetiden for elnetaktiver typisk er 30-40 år eller mere, men konkluderer at dette ikke er relevant for valget af løbetiden på den risikofrie rente, når der skal fastsættes en regulatorisk WACC-sats, som løbende (her hvert femte år) justeres med udviklingen i den risikofrie rente.

Ekspertgruppen anerkender ligeledes, at netvirksomhederne har incitament til at optage lån med en længere løbetid end 5 år, men med 5 årig rentetilpasningsperiode. Dette skyldes, at netvirksomhederne har et incitament til at optage lån med en rentejusteringshyppighed på 5 år, når den regulatoriske WACC justeres hvert femte år. Ekspertgruppen anbefaler på den baggrund at anvende en kreditrisikopræmie baseret på forskellen mellem den effektive rente på virksomhedsobligationer med ca. 10 års løbetid og renten på statsobligationer med samme løbetid. Dette begrun-

des i, at netvirksomhederne har et incitament til at optage fremmedkapitalfinansiering med en længere løbetid end 5 år af hensyn til refinansieringsrisiko.

Ekspertgruppen har i anbefalingen af en 5-årig løbetid for den risikofrie rente lagt vægt på, at netvirksomhederne ikke skal overkompenseres for den renterisiko, de påtager sig. Løbetiden på den statsobligation, der anvendes som risikofri rente, bør derfor svare til den periode, som WACC'en holdes konstant.

Herudover fremgår det af afrapporteringen, at ekspertgruppen vurderer, at den anbefalede WACC ikke vil føre til underinvesteringer i sektoren. I relation til sammenligningen af det foreslåede WACC-niveau med niveauet i andre lande, er det i rapporten anført, at det er problematisk at sammenligne WACC-niveauet mellem lande, hvor WACC'en er fastsat på forskellige tidspunkter og med forskellige udgangspunkter. Et forskelligt afkast i Danmark i forhold til andre lande er i øvrigt ikke ensbetydende med, at danske netvirksomheder ikke har været eller vil være i stand til at tiltrække kapital. Ekspertgruppen fremhæver endvidere, at det formentlig ikke er sådan, at kapital må anses at komme fra en begrænset pulje, eller at investorerne står med et valg mellem at investere i enten danske netvirksomheder, andre landes netvirksomheder eller andre sektorer.

Sluttelig bemærkes følgende i relation til mindretalsudtalelsen: ”Jeg finder, at den fastlagte WACC er for lav i forhold til de aktuelle markedsforhold og dermed ikke udgør et markedsmæssigt, systematisk risikojusteret afkastkrav. Konkret finder jeg, at der i fastlæggelsen af markedsrisikopræmien og dermed i beregningen af egenkapitalomkostningen ikke er taget tilstrækkeligt hensyn til konsekvenserne af de lave risikofrie renter.” Hvis man i lyset af mindretalsudtalelsen ønskede at hæve WACC'ens niveau, ville det være mere i tråd med mindretalsudtalelsen midlertidigt at øge den af ekspertgruppen foreslåede markedsrisikopræmie i lyset af den lave risikofrie rente fremfor permanent fremadrettet at anvende en 10-årig statsobligationsrente som risikofri rente.

SKÆRPELSE AF DEN SÆRSKILTE IDENTITET

Det følger af lovforslaget, at kravet om netvirksomheders særskilte identitet skærpes. SET finder generelt, at denne skærpelse vil kunne understøtte de allerede eksisterende regler om netvirksomheders særskilte identitet.

Det er ydermere SETs vurdering, at den del af forslaget, der handler om identitetsmæssig adskillelse mellem en netvirksomhed og elhandels- og elproduktionsvirksomheder vil være gavnlig i forhold til forbrugernes forståelse af markedsforhold. Det er endeligt SETs vurdering, at bestemmelsen vil være forholdsvis ukompliceret at håndhæve.

Til gengæld er SET mere skeptisk over for den del af forslaget, der omhandler serviceselskaber, der udfører opgaver for en netvirksomhed, også skal anvende en identitet, der adskiller sig fra de identiteter, som anvendes af virksomheder, der vertikalt integreret med netvirksomheden.

Umiddelbart er det sekretariatets vurdering, at denne problemstilling synes at have perifer betydning, samt at eventuelle overtrædelser af bestemmelsen vil være vanskelige at konstatere.

Isoleret set er det muligt at føre tilsyn med, at netvirksomheder i samarbejdsaftaler med serviceselskaber indskærper sådanne bestemmelser - dog vil selve overtrædelser af bestemmelsen ikke manifestere sig eller i det hele taget efterlade nogen form for beviser.

Hvis en situation, som den skitseret i bemærkningerne til bestemmelsen, skulle opstå, vil det være svært for SET at verificere troværdigheden af eventuel billeddokumentation – specielt hvis netvirksomheden bestrider rigtigheden af og sammenhængen med udførelse af arbejdsopgave for en netvirksomhed med den fremsendte billeddokumentation.

I forlængelse heraf er det værd at gøre opmærksom på, at grundlaget for tilsynssager i SET er, at der skal foreligge begrundet mistanke om overtrædelse af regel/regler, førend der rejses en tilsynssag. Eventuel fremsendelse af billeddokumentation vil umiddelbart begrunde en konkret mistanke. Dog risikeres det, at der således på baggrund af heraf rejses tilsynssager, hvor SET tvinges til at skulle træffe afgørelse på et påstand-mod-påstand-grundlag.

Dette er efter SETs opfattelse et uholdbart grundlag at basere afgørelser på som tilsynsmyndighed.

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Sendt pr. e-mail til ens@ens.dk og i kopi til
vbla@ens.dk

11. januar 2017

Vedr. høring om Lov om ændring af lov om elforsyning

Indledningsvist bemærkes det, at Syd Energi Net A/S bakker om om Dansk Energi's høringssvar. Nedenfor uddybes enkelte forhold yderligere i forhold til høringssvaret fra Dansk Energi.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet skal have tak for det store arbejde der hidtil er lavet, for at indrette en fremtidssikret regulering. Reguleringen er central for driften af netselskabet. Sektoren udvikler sig dog hele tiden, så det kan været svært at lave en tidssvarende regulering hvorfor det kræver en vis fleksibilitet til at lave løbende tilpasninger.

Under den eksisterende regulering har netselskabet haft uklare retningslinjer. Da der skulle udrulles fjernaflæste målere var der ingen præcedens for udrulning i reguleringen hvorfor der, efter udrulningen hos visse selskaber, blev bestemt at man kunne kompenseres over indtægtsrammen. Der er flere eksempler hvor vi har måttet afvente afgørelser fra Energitilsynet. Af eksempler kan nævnes afgørelser vedr. ansøgning om nødvendige nyinvesteringer i forbindelse med kabellægning, nyudstyknings samt signal -og overvågningskabler; gennemgang af reguleringsregnskaber for perioden 2005-2014 samt A0-kundesagen. Usikkerheden om afgørelserne har en direkte afsmittende effekt på økonomien i netselskabet og vi har, efter vores mening, ikke haft det nødvendige grundlag for at styre virksomheden effektivt og optimalt, til fordel for slutbrugerne. Erhvervslivet har behov for stor forudsigelighed i deres omkostninger, hvilket kan være svært at give dem, når forudsigeligheden i reguleringspraksis ikke er større. Derudover hæmmer usikkerheden vores investeringslyst. Endelig er et vigtig parameter i forbindelse med fusioner, at der er en vis forudsigelighed og sikkerhed for et selskabs økonomi. Derfor er det vores holdning, at usikkerheden ligeledes har resulteret i en hæmmet fusionslyst.

Uanset retning og strategisk sigte med reguleringen, så er det afgørende at reguleringen er utvetydig og at der er de nødvendige kompetencer i Energitilsynet og understøttende myndighed. Der lægges op til at Energitilsynet skal have en større rolle ved fortolkning og udmøntning af lovtæst. Det vil efter vores opfattelse kræve et nødvendigt ressource- og kompetenceløft af især teknisk og regnskabsmæssig karakter. Vi ser gerne at reglerne er klare og utvetydige, så Energitilsynet kun træffer afgørelser ud fra gældende love og regler

– og ikke ud fra fortolkning og praksis. Det vil medføre et fald i klagesager og forkorte sagsbehandlingstiden.

Konsolideringen har medført et stort fald i antal af selskaber de seneste 10 år og deraf følgende omkostningsreduktioner i branchen. Men det har ikke mindsket forskellen mellem selskaberne – nok tværtimod. Den kommende regulering vil både gælde for selskaber med vidt forskellige opgaveporteføljer og som varierer kraftigt i størrelse. Nogen drifter et 60 kV net – andre gør ikke. Nogen har større andele nettilslutninger i city og andre har udenfor byerne. Etableringsomkostningerne udenfor byerne er markant dyrere pr. husstand. Der er selskaber som er tvunget til udbygning af net pga. produktion fra decentrale enheder og ikke som følge af forbrug. Således bliver en større del af nettet anvendt til transport af kWh over større afstande pga. decentral produktion. Forskellen mellem selskabstyperne, herunder opgavetyper og -omfang, såvel som netkarakteristika, bør være afspejlet i reguleringen.

3.1.2.1. Indtægtsrammeregulering (s. 13)

Ved indgangen til nuværende regulering i 2004 fik vi tildelt en meget lav indtægtsramme. Som følge heraf, vil vores forrentning i referenceårene 2012-2014 være meget lav og den lave forrentning vil blive videreført i ny regulering, som forrentning af den historiske aktivbase. På den baggrund er det svært at dække de reelle kapitalomkostninger på den historiske aktivbase. Derfor mener vi, at den nye lovgivning bør give mulighed for:

1. At den historiske aktivbase forrentes med den samme WACC som den fremtidige aktivbase, eller
2. At der er mulighed for at få forhøjet den historiske forrentning.

Ministeriet vil ”så vidt muligt” have at de overordnede rammer ligger fast forud for reguleringsperioderne. Vi ser gerne at ex ante altid er tilfældet. Alternativt skal de udstukne rammer være meget tydelige, så selskaberne har sikkerhed for deres investeringer. I princippet ser vi gerne en deadline i sagsbehandlingen, men vi forstår også problematikken i at anvende en sådan. Løsningen bør derfor findes i at 1) myndighederne har de rette kompetencer 2) reguleringen er klar og 3) netselskabet kan ikke blive stillet ringere som følge af myndighedernes lange sagsbehandlingstid.

Vi ser et behov for løbende præciseringer at indtægtsrammelovgivningen, som vi gerne bidrager til, hvis ikke de nødvendige kompetencer og ressourcer findes i Energitilsynet. Dette kan i praksis ske gennem en større inddragelse af branchen.

Idet både individuelle og generelle effektiviseringskrav giver større usikkerhed i reguleringen, er det endnu mere afgørende, at der ved afslutningen af hver reguleringsperiode sker symmetrisk recalibrering af indtægtsrammen baseret på de faktiske omkostninger i den foregående reguleringsperiode.

Recalibrering af indtægtsrammerne skal ske uafhængigt af effektiviseringskrav, der er givet i den foregående reguleringsperiode, dvs. man skal se bort fra effektiviseringskravene når indtægtsrammen recalibreres. Dette vil give sikkerhed for, at netselskaberne over tid kan

dække de nødvendige omkostninger inklusiv et risikojusteret, markedsbaseret afkast – også når selskaberne oplever stigende (effektive) omkostninger.

Vi mener der mangler et fokus på forskning og udvikling. El-reguleringsudvalget anbefalede at særligt innovative og grønne investeringer kan have brug for en særlig form for målrettet understøttelse, såfremt de er samfundsmæssigt, men ikke selskabsmæssigt rentable. Vi står overfor en stor teknologisk og forbrugeradfærdsmæssig forandring, hvilket har stor betydning for de kommende investeringer, som selskaberne står overfor. I andre lande ser vi at digitaliseringen skaber plads til nye spillere, men denne udvikling er ikke udrullet fuldt ud i Danmark endnu. Derfor er det vigtigt, at sikre muligheden for at afprøve forskellige løsninger i jagten på en fremtidig langsigtet bæredygtig udvikling af elnettet der understøtter anvendelsen af den grønne energi. Energilagring og decentral produktion, digitalisering af styring og måling af kapacitetsudjævning vil ændre sig i de kommende år, være blandt de ting der ændrer på den måde man drifter og udvikler et net.

Det indgår i stemmeaftalen, at reguleringen skal understøtte en sektor, som efterspørger ny teknologi ved, at netvirksomhederne har incitament til at investere i de mest effektive løsninger, uden at netvirksomhederne løber unødige risici, der kan belaste forbrugerne med højere priser.

Vi er betænkelige ved at man foreslår at anvende antal transformerstationer som automatisk indikator uden at korrigerer for den leverede mængde el. Der er en stor variation af hvilket effektflow transformerstationer har hvorfor der er stor forskel på de nødvendige drifts- og vedligeholdelsesomkostninger.

Det er desuden vores opfattelse at de transporterede kWh skal være en automatisk indikator. Det er i lige så høj grad produktion som forbrug der driver driftsomkostningerne i nettet.

Vi bifalder at der åbnes op for aftalebaseret regulering. Der er efterhånden så få sammenlignelige selskaber, at en benchmark-øvelse ikke vil vise et korrekt billede uanset hvor god modellen bliver. Elreguleringsudvalget havde bl.a. som formål at ”sikre realisering af effektiviseringsgevinster i elsektoren”, samt analysere ”om den økonomiske regulering af netvirksomhederne og Energinet.dk giver tilstrækkelige incitament til effektiviseringer”. Fusioner/konsolidering er ikke nævnt direkte i elreguleringsudvalgets kommissorium eller i Energiaftalen. Et ensidigt fokus på benchmark vil fjerne værdien fra selskaberne og gøre dem til mindre attraktive for fusionspartnere. Fusioner er en stor økonomisk risiko, hvor *break even* først nås efter en længere årrække. En 5-årig reguleringsperiode vil bremse mindre fusioner og forhindre større fusioner i at ske. Det økonomiske rationale vil i bedste fald være meget lille.

Der bør derfor være et større politisk fokus på at lykkes med fusioner som middel til omkostningsreduktioner og effektiviseringer i sektoren. Individuel forhandlet regulering i forbindelse med fusioner vil fremskynde konsolideringen af energibranchen. Det kan desuden, hvis det tillades, understøtte arbejdet med fusioner på tværs af forsyningsarter. Som forhandlingspart vil regulator være garant for at fusionen giver samfundsøkonomisk mening.

I Storbritannien forhandler OFGEM med netselskaberne om 8-årige forretningsplaner. Det har en række fordele og giver især mening fordi der er meget få netselskaber i Storbritannien. Dertil mangler Danmark kompetencer til at drive en sådan model. På sigt kan det give

mening at indføre en aftalebaseret regulering i Danmark, men det bør under alle omstændigheder ske gradvist. En indførelse af individuelle forhandlinger ved fusioner vil give mulighed for at afprøve modellen.

Individuelle forhandlinger bør også overvejes i forbindelse med fusioner med en nødlidende eller konkursramt part således at den overtagende part ikke stilles ringere efter en fusion. Det bør derfor i højere grad være Energitilsynet fremfor Energinet.dk der påtager sig denne opgave. Der bør skeles til effektivitet og absorptionskapacitet når der udvælges mulige fusionsparter.

3.1.2.2 omkostningsrammer (s. 15)

Måden at drifte og udvikle et net på vil ændre sig i fremtiden. Man vil i større grad gøre brug af signal- og overvågningskabler. Dertil skal netselskaberne understøtte omstillingen til grøn energi. Vi mener derfor at der i forbindelse med drift og udvikling af nettet bør tages hensyn til eventuel teknologisk udvikling eller reguleringsmæssige krav til at identificere fejl for at sikre opretholdelse af forsyningssikkerheden. Begrænsninger i forhøjelse af omkostningsramme under nødvendige nyinvesteringer må ikke medføre u hensigtsmæssige investeringer, men det kan let blive tilfældet. Det er således vigtigt, at omkostningsrammen til enhver tid understøtter investeringer til dagens standard.

Vi håber at de forventede krav til omkostningsrammejusteringer bliver præciseret når bekendtgørelsen udarbejdes. Ord som ”væsentlig” bør defineres i tal, men med mulighed for at tage højde for hvor stor en andel investeringen udgør af den samlede omkostningsramme. Som det er anført i de generelle kommentarer, så er der forskel på netselskabernes størrelse og arbejdsopgaver.

3.1.2.3 forrentningsrammer (s. 18)

Det giver god mening at anvende en 10-årig risikofri rente i WACC-beregningen. Netselskaberne foretager langsigtede investeringer. Vi mener dog også, at der er behov for en markedstest af WACC'en, således der opnås sikkerhed for, at den endelige WACC afspejler et risikojusteret, markedsbaseret niveau således at der ikke vil ske en underinvestering i elnettet. Set i lyset af det nuværende lave renteniveau er det ligeledes vores opfattelse, at der bør indføres et midlertidigt tillæg til WACC'en, som gradvist kan udfases ved normalisering af renterne.

3.1.2.4 Effektiviseringskrav (s. 21)

Vi er bekymrede for indførelsen af generelle effektiviseringskrav når indtægtsrammen i forvejen er baseret på en effektiv drift af den bevillingspligtige aktivitet. Generelle effektiviseringskrav er ikke sagligt funderede og bliver let vilkårlige og kontraproduktive. Virksomheder er forskellige og kan ikke skæres over én kam. Dertil skal netselskaber ikke udmåles på de samme parametre for både individuelle og generelle effektiviseringskrav. Det skal være helt tydeligt i reguleringen, at man ikke kan modtage dobbeltkrav for samme

omkostninger. Dertil mangler en uddybning af vilkårene for et sagligt grundlag som de generelle effektiviseringskrav for de kommende år skal baseres på.

Myndighederne bør være bevidste om, hvilke kompetencer reguleringen vil medføre for Energitilsynet. Specielt vil det kræve en del ressourcer at sikre sig imod dobbeltkrav ved indførslen af et individuelt og et generelt effektiviseringskrav. Den ny benchmarkmodel vil forventeligt også kræve nye kompetencer.

Selve opgørelsen af effektiviseringskrav bør udelukkende kunne ske på de påvirkelige og sammenlignelige omkostninger. Dermed sikrer man at der ikke stilles krav, der er større end potentialet i det enkelte netselskab. Afskrivninger på anlæg er ikke-påvirkelige omkostninger. De er udtryk for langsigtede beslutninger (afskrivningsprofil på investeringer er typisk 40 år), som derfor ikke kan påvirkes under en 5-årig reguleringsperiode.

Vi støtter ministeriets anbefaling om ikke at stille krav til certificering af asset management. Asset management er et godt redskab til, at der reinvesteres optimalt og effektivt i elnettet. Denne fordel kan opnås uden en omkostningsfuld certificering.

3.1.2.5. Leveringskvalitet (s. 23)

Vi støtter at forbrugerne skal have en høj leveringskvalitet. Det er dog markant dyrere pr. enhed at sikre samme høje leveringskvalitet i landområder som i byområder. Derfor bør man efter vores mening sikre, at der tages højde for de forskelle der er på netselskaberne, når man benchmarker og udmønter krav til leveringskvalitet.

3.1.2.6. Nettab (s. 24)

Nettabet for netselskabet er eksogent givet og vi kun påvirke niveauet i begrænset omfang. Det er vores holdning, at indtægtsrammetillægget for nettabet således bør dække hele nettabet og at der ikke bør indføres væsentlighedskriterier. Det er ligeledes vores holdning, at indtægtsrammetillægget til dækning af nettabsomkostninger, bør opgøres med baggrund i de faktiske omkostninger for de enkelte netselskaber. På den måde sikres det, at netselskaber med et højt nettab som følge af meget decentral produktion fra vedvarende energi eller lange afstande mellem produktions- og forbrugssted, ikke straffes for at bidrage ekstra til den grønne omstilling.

3.1.2.8. Reguleringsregnskaber (s. 26)

Det er vores vurdering, at det ikke er hensigtsmæssigt at lade Energitilsynet fastlægge specifikke regnskabsregler, hvorefter netselskaberne aflægger reguleringsregnskab. Vi mener derimod det er hensigtsmæssigt, at reguleringsregnskaberne skal udarbejdes med baggrund i årsregnskabslovens bestemmelser. Såfremt der laves regler, som afviger fra årsregnskabslovens bestemmelser, bør disse fremgå direkte af indtægtsrammebekendtgørelsen. Derudover skal mulighederne for tolkning minimeres og der bør indbygges en mulighed for at Energitilsynet kan trække på eksterne, uvildige revisionselskaber.

3.2. Særskilt identitet (s. 26)

Syd Energi Net A/S bakker op om de foreslåede tiltag. Selvom der kan stilles spørgsmål ved enkelte elementer, så mener vi selskabernes integritet er på spil og vi bidrager gerne til at udrydde tvivl om hvorvidt den nuværende regulering er hæmmende for konkurrencen. Syd Energi Net A/S har truffet de første foranstaltninger ift. at skabe en selvstændig identitet, så der er en klar logomæssig adskillelse mellem koncern og netselskab.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet (s. 30)

Flere steder i udkastet anvendes i bred udstrækning ord som ”bør”, ”meget store”, ”mindre”, ”væsentlige”, ”væsentlighedskriterier”, ”løbende justeringer” som der efterfølgende skal tolkes af Energitilsynet. Det er ganske svært at lave en kontoplan som skal afspejle sådanne forhold, så netselskabet efterfølgende har mulighed at lave den rette dokumentation til Energitilsynet uden det er administrativt tungt. Set i forhold hvordan det historisk er gået i den nuværende regulering og tilhørende regler, når der har skullet tolkes på de forskellige regler og bekendtgørelser, er det i flere tilfælde endt med klagesager. Enhver usikkerhed i reguleringen gør det dyrere og mere uhensigtsmæssig bureaukratisk at være netselskab.

Vi står naturligvis til rådighed for yderligere kommentarer.

SYD ENERGI NET

Lasse Pilsmark Kaldahl

Tlf 3046 7825

Søren Bjerre-Nielsen
Duntzfelts Alle 16, 1th
2900 Hellerup
soren@bjerre-nielsen.dk
+45 4052 0724

9 januar 2017

Til Energistyrelsen som høringsmyndighed for Udkast til lov om ændring af lov om
Elforsyning og til Ministeren for Energi, forsyning og klima

Som tidligere formand for WACC udvalget samt El-reguleringsudvalget finder jeg ikke, at beskrivelsen på side 20 af begrundelsen for at anvende den 10 årige rente frem for den 5 årige svarende til reguleringsperioden på passende vis beskriver resultatet fra det af ministeren nedsatte ekspertudvalg.

Det fremgår feks ikke, at alle 6 medlemmer af udvalget, og altså også det medlem, der fandt anledning til en mindretalsudtalelse, er enige om, at der bør anvendes en 5 årig rente, således at der er periode matching mellem løbetiden for den anvendte rente og reguleringsperiodens længde. Herved anvendes en rentekurve, der svarer til den renterisiko, som er relevant for pengestrømmen i reguleringsperioden.

Mindretals udtalelsen fra Professor Ken Bechman peger konkret på, at han finder resultatet for lavt som følge af en for lav generel markedsrisikopræmie, og at der derved i egenkapitalomkostningen ikke er taget tilstrækkelig hensyn til konsekvenserne af de lave risikofrie renter. De andre 5 medlemmer af udvalget deler ikke denne opfattelse, bla da renten reguleres hvert 5' te år. Det vil føre for langt her at redegøre hvorfor, men det er ikke korrekt at begrunde en afvigelse af flertallets indstilling med at henvise til langsigtede investeringer og faktiske fundingomkostninger, således som det sker i den nuværende tekst. Og så i øvrigt henvise til en kortfattet mindretalsudtalelse. Udvalget har i sin rapport og baggrundsrapport udførligt redegjort for sine overvejelser, og herunder afvist at ovennævnte begrundelser betyder noget for valget af renteperiode.

Det tilkommer naturligvis Folketinget politisk at beslutte, hvilken rente man vil tillade monopolselskaber at indregne i priserne til virksomheder og forbrugere. Og om der er behov for en overrente med det formål at tiltrække kapital og for at sammenligne sig med andre landes nuværende rentefastsættelse. En overrente, der medfører forøgede omkostninger for forbrugere og virksomheder. Blot er der ikke tale om en markedsbestemt rente i samklang med forslaget til 5 årig regulering, når der lægges op til at anvende 10 årige renter.

Venlig hilsen

Søren Bjerre-Nielsen

VedvarendeEnergis kommentar til forslag til ændring af lov om elforsyning mht. regulering af netvirksomheder

Det er afgørende at den nye ikke regulering ikke hindrer omstillingen til vedvarende energi. Derfor foreslår VedvarendeEnergi at omkostninger til at forstærke elnet for at sikre nye elforbrug og elproduktioner, samt installationer til at gennemføre et mere intelligent energisystem, kan medregnes i godkendte omkostninger.

Det er også vigtigt at den nye regulering ikke kompromitterer forsyningssikkerheden, heller ikke i en fremtidig verden med flere storme m.m., hvor der er behov for klimatilpasning ved bl.a. kabellægning af højspændingsledninger og sikring af elinstallationer. Derfor skal ikke bare sikring af eksisterende forsyningssikkerhed kunne medregnes i godkendte omkostninger, men også investeringer for at sikre stabil elforsyning i en fremtid med et mere udfordrende klima.

VedvarendeEnergi støtter at netselskaber drives omkostningseffektivt, og at de derfor dokumenterer at aktiviteterne, incl. ovenstående, udføres med lavest mulige omkostninger, samt at Energitilsynet sammenligner forskellige selskabers udgifter for at sikre dette.

Endvidere foreslår VedvarendeEnergi at der indføres principper i reguleringen, som sikrer at overskud fra netvirksomheder tilbageføres til elforbrugerne, da der er tale om monopolvirksomheder, hvor elforbrugerne ikke kan vælge alternativer.

Uddybning og flere oplysninger ved politisk koordinator Gunnar Boye Olesen

Klosterport 4 E, 1.sal
DK - 8000 Aarhus C
Tel: +45 86 76 04 44
www.ve.dk
D 13. Januar 2017
R Gunnar Boye Olesen
E olesen@ve.dk
Tek.: +45 86760444
Fax+4586227096

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Dato: 13-01-2017

Brev nr.: 17016
Deres ref.:
Vor ref.:

Sagsbehandler: Morten Hjort
Direkte nr.: +45 96 26 75 01
Mobil nr.: +45 22 21 32 50
E-mail: nmh@vestjyskenet.dk

Bilag 1: Udvikling i opbygning af decentral el-produktion 2004-2017

Bilag 2: Ansøgning om forhøjelse af indtægtsrammen Vestjyske Net 60 kV

Sammenfatning

Vestjyske Net 60 kV A/S takker for muligheden for at fremsende høringssvar vedrørende behandlingen af ”lov om ændring af lov om elforsyning”. Vestjyske Net 60 kV A/S støtter som medlem af Dansk Energi det herfra særskilt fremsendte høringssvar.

Den markant øgede udbygning af VE-anlæg i perioden fra 2004 til i dag har medført en tilsvarende øget transportforpligtelse for 60 kV distributionsselskabet i vores forsyningsområde. Herved er det under transporten opståede nettab vokset tilsvarende. Da omkostningsbyrden vedrørende nettab tilfalder transportøren, indeholder den nuværende lov om elforsyning en indbygget skævhed, som den nye lov bør rette op på. Der bør derfor i højere grad udlignes på baggrund af *transporteret* og ikke *leveret* elektricitet.

Henset til denne væsentlige byrde for det vestjyske el-net, og herunder for de vestjyske elkunder, fremsendes nærværende supplerende høringssvar med henblik på nærmere at belyse problemstillingen.

Vestjyske Net 60 kV foreslår sammenfattende, at den nye model for indregning af omkostninger til nettab udvides på en sådan måde, at den tager højde for ovennævnte omkostninger til nettab ved transport af VE-energi samt øvrig decentral produceret strøm.

Nettabsproblematikken

Vestjyske Net 60 kV A/S ejer og driver 60 kV-nettet i Vestjylland fra Thy i nord til den sydlige del af Ringkøbing Fjord. Det underliggende net i forsyningsområdet drives af lokale netselskaber. I de seneste år har der været en massiv udbygning af decentral produktion i Vestjyske Net 60 kV A/S' forsyningsområde, fortrinsvis fra vindmøller, jf. bilag 1: Udviklingen i opbygning af decentral el-produktion 2004-2017.

Da denne produktion langt fra kan anvendes lokalt, bliver store dele af produktionen transformeret op i 60 kV nettet og herefter videre ud i 150 kV nettet. Dokumentation herfor er pt. under udarbejdelse. Den forholdsvis store produktion i forhold til det lokale forbrug betyder, at 60 kV nettet i Vestjyske Net 60 kV A/S' forsyningsnet til tider er overbelastet, hvilket igen betyder, at nettabet stiger dramatisk. De eksisterende regler om udbetaling af godtgørelse for øget nettab fra produktionsenhederne og frem til nærmeste forbrugere er alene møntet på underliggende netselskaber. Vestjyske Net 60 kV A/S har således under det nuværende regime ingen mulighed for at blive kompenseret herfor, uanset at udviklingen i decentral produktion er et forhold, som Vestjyske Net 60 kV ikke under nogen omstændigheder har indflydelse på eller har kan agere imod.

Økonomisk konsekvens

For Vestjyske Net 60 kV medfører problemstillingen et betydeligt negativt reguleringsmæssigt resultat, som på sigt udgør en væsentlig trussel mod selskabets eksistens, jf. bilag 2. På kort sigt er der søgt om midlertidig forhøjelse af indtægtsrammen for 2016 og 2017 til dækning af de øgede omkostninger opstået som følge af øget nettab ved transport af decentral produktion væk fra forsyningsområdet.

En direkte omtale af problemstillingen fremgår ikke af lovbemærkningerne til Elforsyningsloven vedrørende lovbestemmelserne, som Indtægtsrammebekendtgørelsen relaterer til. På tidspunktet for bestemmelsens indførelse er det dog tænkeligt, at problemstillingen ikke var erkendt, eller under alle omstændigheder ikke var kvantificeret. Således er omkostninger til nettab steget fra godt 7 til knap 17 mio. kr. i perioden 2004-2016, og udgør således nu mere end 50 % af selskabets nuværende indtægtsramme.

Anbefaling

Den foreslåede nye model for indregning af omkostninger til nettab tager i Vestjyske Net 60 kV optik ikke i tilstrækkelig grad højde for de omkostninger til nettab, som opstår lokalt i medfør af forpligtelsen til at transportere stigende mængder vedvarende energi. Som transportør af VE-produceret energi påføres Vestjyske Net 60 kV de facto omkostninger til nettab, som selskabet ikke har mulighed for at påvirke – og som dermed i lovforslagets terminologi er ”eksogene”.

Myndighederne fastfros i 2004 nettabet for 60 kV således, at nettabet alene kan medtages for et på forhånd fastsat volumen, svarende til faktisk nettab (kWh) i 2004. Dette betyder, at selskabet hverken kan medregne nettabsomkostninger udover omkostningerne til det myndighedsfastsatte nettab i de omkostninger, der indgår i tariffastsættelsen eller opnå en indtægtsramme hertil således, at disse omkostninger kan dækkes ind. Ovenfor nævnte omkostningsstigning på 10 mio. kr. til dækning af nettab har selskabet således ikke haft mulighed for at hente ind på den nuværende indtægtsramme eller udligning.

Net- og transmissionsvirksomhederne bliver, som anført, altså påført direkte omkostninger som følge af transporten, som efter Vestjyske Net 60 kV opfattelse bør indgå i de kommende regler og medføre et tilsvarende tillæg til indtægtsrammen

Dette kan konkret gøres ved, at bemærkninger herom indarbejdes i lovbemærkningernes omtale af den nye model, som forudsættes implementeret i den nye bekendtgørelse. Herunder foreslås det således, at bemærkningerne om justeringer af størrelsen på tillægget til indtægtsrammen som følge af nettab ikke omhandler ændringer i mængden af leveret elektricitet, men derimod ændringer i mængden af transporteret elektricitet. Anvendelse af forskydninger i mængden af transporteret elektricitet vil give en større forklaringsgrad i forhold til omkostningerne til nettab, hvad der også ligger inden for de beskrevne lovgiverintentioner i de ovennævnte lovbemærkninger.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Morten Hjort', written in a cursive style.

Morten Hjort
Adm. Direktør / CEO

Bilag 1

Kilde: Energinet.dk

Udvikling i opbygning af decentral el-produktion 2004 - 2017

Vindmøller				
År	348 Rah	347 NOE	331 Thy	Sum af Installeret kW i alt
	Sum af Installeret kW	Sum af Installeret kW	Sum af Installeret kW	
1978	423			423
1979	55			55
1980				0
1981	22	18	44	84
1982		22		22
1983		55	11	66
1984	70			70
1985	75	75	152	302
1986	75	75	95	245
1987	1.100	150	490	1.740
1988	900		750	1.650
1989	830		1.330	2.160
1990		375	3.875	4.250
1991		2.025	4.000	6.025
1992		900	2.325	3.225
1993	675	300	1.850	2.825
1994	13.075	1.500	4.150	18.725
1995	1.000	511	10.500	12.011
1996	11.475	33.300	13.275	58.050
1997	25.560	45.900	6.075	77.535
1998		333	2.640	2.973
1999	1.320	16.913	19.185	37.418
2000	10.631	53.561	17.531	81.723
2001		11	850	861
2002	29.380	30.400	23.100	82.880
2003		22.400	10.456	32.856
2004	22			22
2005			3.500	3.500
2006		11		11
2007	11			11
2008	6.980		12.000	18.980
2009	7.250	21.800		29.050
2010	25.856	10.812		36.668
2011	36.937	19.271	133	56.341
2012	3.425	25.030	252	28.707
2013	141.984	19.856	476	162.316
2014	190	36.065	18.150	54.405
2015	21.194	48.605	1.095	70.894
2016	3.771	26.370	1.250	31.391
Totalt 1978 - 2016	344.286	416.644	159.540	920.469

Solceller				
År	331 Thy	347 NOE	348 RAH	Sum af Installeret kW i alt
	Sum af Installeret kW	Sum af Installeret kW	Sum af Installeret kW	
2010	11	15	52	78
2011	823	313	162	1.297
2012	6.651	7.994	6.098	20.743
2013	2.706	1.822	3.677	8.204
2014	60	334	4.366	4.760
2015	160	217	15.232	15.609
2016	116	180	82	379
Totalt 2010 - 2016	10.527	10.874	29.670	51.070

Totalt 1978 - 2004 Vindmøller	96.666	208.824	122.684	428.174
Totalt 2004 - 2016 Vindmøller	247.620	207.820	36.856	492.296
Totalt 2010 - 2016 Solceller	29.670	10.874	10.527	51.070
Stigning i % siden 2004	287%	105%	39%	127%

Energitilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

19. december 2016

Ansøgning om forhøjelse af indtægtsramme – Vestjyske Net 60 kV A/S

På vegne af vores kunde – Vestjyske Net 60 kV A/S - skal vi anmode om forhøjelse af indtægtsrammen for 2016 og 2017 i forbindelse med stadigt stigende nettab som følge af decentral produktion. Ansøgningen er udarbejdet med baggrund i Indtægtsrammebekendtgørelsen nr. 195 af 4. marts 2016 §19 stk. 3.

Baggrund og historie

Vestjyske Net 60 kV A/S ejer og driver 60 kV-nettet i Vestjylland fra Thy i nord til den sydlige del af Ringkøbing Fjord. Det underliggende net i forsyningsområdet drives af lokale netselskaber.

Vestjyske Net 60 kV A/S er i to omgange blevet spaltet, hvor tre af ejerselskaberne har fået overdraget 60 kV-nettet i deres forsyningsområde. Det er dels sket med virkning i 2004, hvor det daværende Sydenergi og Skjern Elforsyning fik overdraget nettet i deres forsyningsområde, dels med virkning for 2013, hvor Energigruppen Jylland (Energi Midt) fik overdraget nettet i deres forsyningsområde.

I de seneste år har der været en massiv udbygning af decentral produktion i Vestjyske Net 60 kV A/S' forsyningsområde, fortrinsvis fra vindmøller. Da denne produktion langt fra kan anvendes lokalt, bliver store dele af produktionen transformeret op i 60 kV nettet og herefter videre ud i 150 kV nettet.

Den forholdsvis store produktion i forhold til det lokale forbrug betyder, at 60 kV nettet i Vestjyske Net 60 kV A/S' forsyningsnet til tider er overbelastet, hvilket igen betyder, at nettabet stiger dramatisk. Teknisk dokumentation herfor kan om nødvendigt fremskaffes.

Udvikling i nettabet

Vi har i bilag 1 vedlagt udvikling i det fysiske nettab i Vestjyske Net 60 A/S' forsyningsområde i perioden 2004-2015 samt forventning til 2016 baseret på 10 måneders faktisk forbrug samt estimeret for november og december. For 2017 forventes stigningen at fortsætte på grund af den stadige udbygning af decentral produktion i området. I den forbindelse skal det bemærkes, at nettabet tilbage i 2004 blev fordelt mellem Vestjyske Net 60 kV A/S, Sydenergi og Skjern Elforsyning i samme forhold som netværdierne, da der ikke forelå målinger på de enkelte områder, men kun på det samlede netområde. Dette har ikke afspejlet det faktiske nettab i de respektive netområder, hvorfor 2004 ikke kan tages som et retvisende udgangspunkt. Fra 2005 er der faktiske målinger på nettabet.

Ved udskillelse af netaktiverne til Energigruppen Jylland med virkning fra 1. januar 2013 blev der igen foretaget en fordeling, hvor 79,7% af nettabet anses for anvendt i Vestjyske Nets forsyningsområde.

Denne fordeling er sket med baggrund i tidligere års erfaring for nettab i Energigruppen Jyllands forsyningsområde.

Vi har i bilag 1 foretaget en omregning af det samlede nettab i perioden 2004-2012 i samme forhold 79,7%/20,3% for at kunne sammenholde udviklingen i hele perioden. Hvis man ser på udviklingen, er nettabet forholdsvis stabilt i perioden 2005-2010. Herefter sker der en ganske betydelig stigning i nettabet år for år. At stigningen netop kan kædes sammen med den ekstra belastning som følge af decentral produktion i perioden, kan understøttes af beretningen i årsrapporten for 2010 (se bilag 2) og 2011 (se bilag 3), der omtaler udbygningen af decentral produktion. Denne udvikling er efterfølgende fortsat med store udbygninger af decentral produktion.

Den økonomiske indvirkning

Ser man på det gennemsnitlige nettab for perioden 2005-2010 ligger det på 23,9 mio. kWh.

I 2016 forventes der et samlet tab på 32,5 mio. kWh og i 2017 på 34,4 mio. kWh. Med en gennemsnitspris på DKK 0,52 pr. kWh giver denne stigning en ekstraudgift for selskabet på DKK 4,4 mio. for 2016 og DKK 5,5 mio. for 2017.

	2016	2017
Gennemsnit 2005-2010	23.928.198	23.928.198
Forventet 2016	32.476.000	34.425.000
Stigning i forventet tab kWh	8.547.802	10.496.802
Forventet pris pr. kWh DKK	0,52	0,52
Øget udgift som følge af mængdeændring	4.436.224	5.458.337

I bilag 4 er selskabets indtægtsrammeforhold for 2015 opgjort på baggrund af Energitilsynets udmelding af 7. oktober 2016 samt fremskrevet til 2016 og 2017. Sammenholdt med estimeret resultat for 2016 samt budget for 2017 giver det et reguleringsmæssigt underskud på DKK 2,0 mio. i 2016 og DKK 4,9 mio. i 2017.

Det skal bemærkes, at der via PSO-midlerne kan udbetales godtgørelse for øget nettab fra produktionsenheden og frem til nærmeste forbrugere. Disse godtgørelser går kun til de netselskaber i forsyningsområdet, som har 10 kV nettet. Vestjyske Net 60 kV A/S har således ingen mulighed for at blive kompenseret herved.

Ansøgningen

På baggrund af ovenstående eksternt betinget forhold, som resulterer i et betydeligt negativt reguleringsmæssigt resultat, skal selskabet hermed ansøge om en midlertidig forhøjelse af indtægtsrammen for 2016 og 2017 på henholdsvis DKK 4,5 mio. for 2016 og DKK 5,5 mio. for 2017 til dækning af de øgede omkostninger opstået som følge af øget nettab ved transport af decentral produktion væk fra forsyningsområdet. Ansøgningen er begrundet i Indtægtsrammebekendtgørelsen nr. 195 af 4. marts 2016 §19 stk. 3.

Vi er orienteret om, at lovbemærkningerne til Elforsyningsloven vedrørende lovbestemmelserne, som Indtægtsrammebekendtgørelsen relaterer til, ikke direkte omtaler problemstillingen. På tidspunktet for bestemmelsens indførelse er det dog tænkeligt, at problemstillingen ikke var erkendt, eller under alle omstændigheder ikke var kvantificeret. Vi er også orienteret om, at lovbemærkningerne i en vis

grad referer til pludseligt opstående begivenheder. Udviklingen i udbygningen i decentral produktion er som sådan ikke pludseligt opstået, hvis man der tager udgangspunkt i forhold, som er opstået inden for en kort tidsperiode, eksempelvis inden for et år. På den anden side er udviklingen i decentral produktion et forhold, som Vestjyske Net ikke under nogen omstændigheder har haft indflydelse på eller har kunnet agere imod.

Vi er tillige orienteret om, at der i høringsudkastet til ændringerne af Elforsyningsloven foranlediget af den ny regulering af netselskaberne er indarbejdet bestemmelse om, at nettab kan indregnes i indtægtsrammen, hvilket indikerer, at problemstillingen er erkendt. Det kan ikke redde de mange år, som Vestjyske Net har oplevet ekstra nettab på. Der kan kun "lappes" på 2016 og 2017 via nærværende ansøgning.

Afslutning

Såfremt Energitilsynet skulle have brug for yderligere oplysninger, er I velkommen til at rette henvendelse til nedenstående.

Med venlig hilsen

Henrik Holst
statsautoriseret revisor

Kristen Bertelsen

Bilag:

1. Udvikling i nettab
2. Uddrag af beretning af selskabets årsrapport for 2010
3. Uddrag af beretning af selskabets årsrapport for 2011
4. Estimeret indtægtsramme og reguleringsmæssigt resultat for 2015-2017

Bilag 1

Udvikling i nettab 2010-2016:

	Indberettet kWh	2004-2012 omregnet til 79,7%	
2004	24.152.472	19.273.673	
2005	30.537.000	24.337.989	
2006	28.699.000	22.873.103	
2007	32.690.000	26.053.930	
2008	30.293.000	24.143.521	
2009	27.804.000	22.159.788	
2010	30.114.000	24.000.858	
2011	34.649.000	27.615.253	
2012	34.608.000	27.582.576	
2013	27.292.000	27.292.000	
2014	29.547.000	29.547.000	
2015	31.563.000	31.563.000	
2016, estimat	32.476.000	32.476.000	
2017, forventet	34.425.000	34.425.000	
			<u>2016</u> <u>2017</u>
Gennemsnit 2005-2010		23.928.198	23.928.198
Forventet 2016		32.476.000	34.425.000
Stigning i forventet tab kWh		8.547.802	10.496.802
Forventet pris pr. kWh DKK		0,52	0,52
Øget udgift som følge af mængdeændring		4.436.224	5.458.337

Beretning

Målsætninger og forventninger for det kommende år

Som opfølgning på EU's 3. liberaliseringspakke er der fremsat et lovforslag, der skal sikre ejermæssig adskillelse af produktion, elhandel og transmission. Dette kan påvirke selskabets nuværende ejerstruktur.

Der forventes i de kommende år yderligere tilgang af vindmøllebaseret produktion. Kommunerne er således i gang med planlægning af nye opstillingsområder for nye og større vindmøller.

Produktionen fra disse møller forventes at afløse og fordoble produktionen fra vindmøller mindre end 450 kW, der frem til ultimo år 2011 er tilbudt en gunstig skrotningsordning. Men EU og landets energipolitiske målsætning om væsentlig forøgelse af anvendelsen af vedvarende energi forventes ligeledes at medvirke til yderligere udbygning af vindkraftproduktionen i det vestjyske område.

Tilgang af yderligere vindmølleproduktion i området fra Ringkøbing Fjord og nordpå vil udløse behov for netforstærkninger, idet 60 kV nettet i dag allerede er fuldtlastet. I samarbejde med Vestjyske Net 150 kV A/S og Systemansvaret er det besluttet at gennemføre en væsentlig forstærkning af nettet ved at etablere ny 150/60 kV station Lem Kær i nærheden af Ringkøbing. Stationen og 60 kV kabelforbindelser til det eksisterende net forventes idriftsat i 4. kvartal 2011.

Der forventes yderligere vindmølletilslutninger i så at sige alle de vestjyske kommuner, hvorfor der vil kunne udløse såvel 60 kV netforstærkninger samt udbygning af 150 kV net og stationer.

Det er således målsætningen for det kommende år – ud over en sikker og rationel drift – at sikre, at der planlægges og skabes den fornødne overføringsevne, der gør det muligt at forsyne områdets forbrugere og tilslutte den forventede tilvækst af decentral produktion.

Der forventes også i 2011 et positivt resultat.

Grundlaget for indtjeningen

Forskning og udvikling

Moderselskabet udøver ikke forsknings- og udviklingsaktiviteter, idet disse varetages af datterselskabet.

Eksternt miljø

Selskabets miljøpolitik tager udgangspunkt i en miljømæssig forsvarlig driftsførelse og indgår som en naturlig del i selskabets målsætning for produktkvalitet og arbejdsforhold.

Videnressourcer

Drifts- og anlægsarbejder udføres af datterselskabet Vestjyske Net Service A/S, hvis medarbejdere besidder et højt fagligt niveau kombineret med en årelang erfaring inden for drift af transmissionselskaber og hermed beslægtede funktioner. Medarbejderne vedligeholder og udbygger løbende deres faglige kunnen gennem deltagelse i relevante kurser og øvrige uddannelser, herunder uddannelser der bunder i lovkrav inden for forsyningssektoren.

Regnskabspraksis

Regnskabsgrundlag

Årsrapporten for Vestjyske Net 60 kV A/S for 2010 er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for mellemstore virksomheder i regnskabsklasse C. Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

Generelt om indregning og måling

Regnskabet er udarbejdet med udgangspunkt i det historiske kostprisprincip.

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Herudover indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser, der måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Endvidere indregnes i resultatopgørelsen alle omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af afdrag og tillæg/fradrag af den akkumulerede afskrivning af forskellen mellem kostprisen og det nominelle beløb. Herved fordeles kurstab og -gevinst over løbetiden.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterer på balancedagen.

Som målevaluta benyttes danske kroner. Alle andre valutaer anses som fremmed valuta.

Beretning

Strategi og målsætninger

Strategi

Det er virksomhedens strategi gennem forebyggende og effektiv vedligehold, overvågning og tilsyn af højspændingsnettet at sikre en fortsat høj forsyningsikkerhed til bevillingsområdets forbrugere.

Endvidere søges det sammen med områdets net- og transmissionselskaber samt systemansvaret at sikre en rettidig planlægning af de netforstærkninger, der bliver nødvendige for at opretholde en sikker forsyning.

Målsætninger og forventninger for det kommende år

Som opfølgning på EU's 3. liberaliseringspakke er der i foråret 2011 vedtaget et lovforslag, der skal sikre ejermæssig adskillelse af produktion, elhandel og transmission. Denne lovændring stiller krav til ændring af selskabets nuværende ejerstruktur, såfremt en transmissionsbevilling skal opretholdes. Loven giver dog mulighed for at få ændret selskabets transmissionsbevilling til en netbevilling, hvorved kravet om ændring i den ejermæssige struktur bortfalder. Ansøgning om ændring af transmissionsbevillingen til en netbevilling er derfor fremsendt til Energistyrelsen.

Der forventes i de kommende år yderligere tilgang af vindmøllebaseret produktion. Kommunerne er således i gang med planlægning og færdiggørelse af forudsætningerne for at der kan opstilles nye og større vindmøller.

EU og landets energipolitiske målsætning er en væsentlig forøgelse af anvendelsen af vedvarende energi. I 2020 forventes det således at halvdelen af elforbruget kan komme fra vindmøller. Der må således fortsat forventes yderligere udbygning af vindkraftproduktionen i det vestjyske område.

I slutningen af december 2011 blev der idriftsat en ny 150/60 kV station Lem Kær sydøst for Ringkøbing. Den har gjort det muligt at tilslutte de aktuelle nye vindkraftanlæg i Ringkøbing-Skjern Kommune, som afventede tilslutning inden årets udgang. Den nye 150/60 kV station Lem Kær giver endvidere mulighed for at tilslutte et større antal vindmøller, der planlægges etableret i år 2012 i området fra Ringkøbing Fjord og nordpå.

Der forventes yderligere vindmølletilslutninger i så at sige alle de vestjyske kommuner, hvorfor der vil kunne udløses såvel 60 kV netforstærkninger samt udbygning af 150 kV net og stationer. Foreløbig er det i samarbejde med Vestjyske Net 150 kV og Systemansvaret besluttet at forøge transformereffekten med en ny 160 MVA 150/60 kV transformer på station Stoustrup øst for Tarm. Denne netforstærkning vil muliggøre tilslutning af yderligere vindmøller i den syd og sydøstlige del af Ringkøbing Skjern Kommune og den nordvestlige del af Billund Kommune.

Bilag 4

Estimat indtægtsramme og reguleringsmæssig resultat for 2015-2017

	<u>2017</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Leverede mængder	1.650.000.000	1.682.000.000	1.617.948.000
Pristal 2014	134,00	133,33	132,85
Pristalsreguleret indtægtsramme	32.053.511	34.733.402	33.440.442
Benchmarkkrav	-365.000	-280.000	-150.000
Korrektion af dobbeltkompensation 2004		-1.941.622	
Basisramme	<u>31.688.511</u>	<u>32.511.780</u>	<u>33.290.442</u>
Godkendte forhøjelser som følge af nødvendige nyinvesteringer:			
50%	180.808	184.829	188.851
13/08585	113.537	115.952	118.367
13/08953	984.934	990.330	995.938
13/08758	<u>341.197</u>	<u>345.361</u>	<u>349.561</u>
	1.620.476	1.636.472	1.652.717
Ændret pris nettab (se nedenfor)	<u>511.237</u>	<u>539.287</u>	<u>-1.113.870</u>
Årets indtægtsramme	<u>33.820.224</u>	<u>34.687.539</u>	<u>33.829.289</u>
Driftsudgifter	11.965.000	11.158.000	12.922.172
Udgifter til nettab	17.901.000	16.854.719	13.614.447
Afskrivninger	<u>8.900.000</u>	<u>8.681.000</u>	<u>8.675.459</u>
Reguleringsmæssig resultat	<u>-4.945.776</u>	<u>-2.006.180</u>	<u>-1.382.789</u>
Nettab (kWh)	34.425.000	32.476.000	31.563.000
Elpris i årets priser (DKK/kWh)	0,52	0,52	0,43
Nettabsomkostninger DKK	17.901.000	16.854.719	13.614.447

Bue Rømer Tidemann

Fra: ADM Teknat/Sund fakultetskontor <teknat-sund@adm.aau.dk>
Sendt: 12. januar 2017 09:05
Til: Energistyrelsens officielle postkasse
Cc: Vibe Busk Larsen
Emne: aalborg Universitet svar vedr.J nr. 2016-6549 (Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov elforsyning)

J nr.2016-6549

Til Energistyrelsen,

Aalborg Universitet har ingen kommentarer til lov om ændring af lov elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.)

Venlig hilsen
Bisera Bratovic

AALBORG UNIVERSITET

Bisera Bratovic
Kontorfuldmægtig- Journalen | Kommunikationsafdelingen
Fakultetskontoret for ENGINEERING, SUND og TECH

Tlf.: (+45) 9940 9646 | Email bb@adm.aau.dk | Web: www.aau.dk
Aalborg Universitet | Niels Jernes Vej 10 | Aalborg Øst | EAN: 5798000420632

Fra: Vibe Busk Larsen [<mailto:vbla@ens.dk>]
Sendt: 13. december 2016 15:20
Til: Vibe Busk Larsen
Cc: Lykke Mulvad Jeppesen; Birgit Gilland; Christine Federlin; Casper Hvilsted Nørgaard; Sharissa Funk
Emne: Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet m.v.)

Kære høringspart

Hermed fremsendes vedhæftede forslag til lov om ændring af lov om elforsyning (Økonomisk regulering af netvirksomheder og skærpelse af netvirksomheders særskilte identitet) i ekstern høring. Høringsfristen er fredag den 13. januar kl. 12.

Med venlig hilsen / Best regards

Vibe Busk Larsen
Fuldmægtig / Advisor
Center for Forsyning / Centre for Supply

Mobil / Cell +45 33 92 75 13
E-mail vbla@ens.dk

Danish Energy Agency - www.ens.dk

- part of the Danish Ministry of Energy, Utilities and Climate